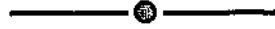

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

22 nci Birleşim
29 . 11 . 2000 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. – GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	380
II. – GELEN KÂĞITLAR	382
III. – YOKLAMALAR	384,385,487
IV. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	385
A) GÜNDEMĐŞİ KONUŞMALAR	385
1. – Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, antepfıstığı üreticilerinin üretim ve pazarlama aşamasındaki sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	385:387
2. – İzmir Milletvekili Işlay Saygı'nın, mimar ve mühendislerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Hasan Gemici'nin cevabı	387:392
3. – İstanbul Milletvekili Murat Sökmenoğlu'nun, dış politikadaki gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması	392:394
B) TEZKERELER VE ÖNERGELER	394,396
1. – Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün (6/881) esas numaralı sözlü sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/ 249)	394

2. - Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı A.Mesut Yılmaz'ın Belçika'ya yaptığı resmî ziyarete İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın da iştirak etmesinin uygun görülmüş olduğuna ilişkin Başbakanlık Tezkeresi (3/710)

396:397

C) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

394

1. - Fazilet Partisi Grubu adına, Grup Başkanvekilleri Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan ve Çorum Milletvekili Yasin Hatiboğlu'nun, sekiz yıllık zorunlu kesintisiz temel eğitim uygulaması konusunda Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/163)

394:396

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

397,406,488

1. - Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay Başkanlığının 1999 Mali Yılı Kesinhesabına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu (5/9) (S.Sayısı : 544)

397:398

2. - Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarıları ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporları (1/650, 1/679) (S.Sayısı : 517)

398

3. - 3414 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/639) (S.Sayısı: 428)

398:404,406:456

4. - Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/53) (S.Sayısı : 433)

456

5. - Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Kastamonu Milletvekili Murat Başesgioğlu, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Ömer İzgi, Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arkan Bedük, Fazilet Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman ve Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Emrehan Halıcı'nın, 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/527) (S.Sayısı: 494)

456:487,488:493

VI. - AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

404

1. - ANAP Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Beyhan Aslan'ın, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, konuşmasında, Partisinin Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

404:405

2. - DSP Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen'in Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, konuşmasında, Partisinin Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

405:406

VII. – SORULAR VE CEVAPLAR

494

A)YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

494

1. – Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, TBMM personeline ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Ömer İzgi'nin cevabı (7/2740)

494:498

2. – Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep-Nurdağı lise binası inşaatına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'nun cevabı (7/2811)

499

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te toplanarak iki oturum yaptı.

Giresun Milletvekili Rasim Zaimoğlu'nun, Ordu-Giresun Havaalanı projesinin önemine ve ihale aşamasında karşılaşılan engellerin kaldırılarak bir an önce gerçekleştirilmesi gerektiğine,

İzmir Milletvekili Güler Aslan'ın, ülkemizde demiryolları ağının dünü, bugünü ve sorunlarına, ilişkin gündem dışı konuşmalarına, Ulaştırma Bakanı Enis Öküstü;

Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Kaya'nın, sözde Ermeni soykırımı iddialarının tarihî gerçekleri yansıtmadığına ilişkin gündem dışı konuşmasına da Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel;

Cevap verdiler.

Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 67 arkadaşının, özel bankaların içinin boşaltılarak Hazinesin ekonomik kayba uğratılmasında kusurları bulunduğu iddiasıyla Başbakan Bülent Ecevit ve Bakanlar Kurulu Üyeleri hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/3) Genel Kurulun bilgisine sunuldu; görüşme gününün Danışma Kurulunca ayrıca belirleneceği bildirildi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 151 inci sırasında yer alan 428 sıra sayılı kanun tasarısının bu kısmın 5 inci sırasına, 24 üncü sırasında yer alan 494 sıra sayılı kanun teklifinin 6 ncı sırasına alınmasına, tasarı ve tekliflerin görüşülmesinde soru cevap işleminin tasarı veya teklifin tümünde 20 dakika, maddelerde 10 dakikayla sınırlanmasına;

Genel Kurulun 28.11.2000 Salı günü 15.00-16.00, 18.00-23.00; 29.11.2000 Çarşamba, 30.11.2000 Perşembe, 6.12.2000 Çarşamba ve 7.12.2000 Perşembe günleri 13.00-16.00 ve 18.00-23.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesine, 28.11.2000 Salı günü sözlü sorular ile diğer denetim konularının, 29.11.2000 Çarşamba, 5.12.2000 Salı ve 6.12.2000 Çarşamba günlerinde sözlü soruların görüşülmemesine, 28.11.2000 Salı günü de kanun tasarısı ve tekliflerinin görüşülmesine;

26.11.2000 tarihinde dağıtılan ve 27.11.2000 tarihli gelen kâğıtlarda yayımlanan (11/3) esas numaralı gensoru önergesinin gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmında yer almasına ve Anayasanın 99 uncu maddesi gereğince gündeme alınıp alınmayacağı konusundaki görüşmelerin 5.12.2000 Salı günü birleşimde yapılmasına, Genel Kurulun 5.12.2000 Salı günü saat 13.00'te toplanmasına ve gensoru önergesi ile dış politika konusundaki genel görüşme önergelerinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine

İlişkin Danışma Kurulu önerileri kabul edildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde :

Türkiye-Sudan,

Türkiye-Şili,

Türkiye-Venezuela

Dostluk grupları kurulmasına;

Daha önce kabul edilerek Irak'a resmî bir ziyarette bulunması kararlaştırılan beş milletvekilinden oluşacak Parlamento heyetine, Dışişleri Bakanlığının telkinleri de dikkate alınarak sınır illerinin daha etkin bir şekilde temsil edilebilmesi için iki milletvekilinin daha katılmasına;

İlişkin Başkanlık tezkereleri kabul edildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Başkanlığının :
Nisan, Mayıs, Haziran 2000 aylarına ait (5/10) (S. Sayısı : 545),
Temmuz, Ağustos, Eylül 2000 aylarına ait (5/11) (S. Sayısı : 546),

Türkiye Büyük Millet Meclisi Saymanlığı hesaplarına ilişkin raporları Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin (2/429),

Bolu Milletvekili Necmi Hoşver'in, Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde İstihdam Yaratılması ve Yatırımların Teşvik Edilmesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında (2/444),

Çanakkale Milletvekili Nevfel Şahin'in, Kamuda Çalışan Mühendis, Mimar, Şehir ve Bölge Planlamacısı ve Ekonomistlerin Maaş ve Tazminatlar ile Diğer Sosyal ve Ekonomik Haklarının İyileştirilmesine Dair (2/470),

Kanun Tekliflerinin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergeleri, yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Adalet Komisyonunda boş bulunan ve Doğru Yol Partisi Grubuna düşen üyeliğe, Denizli Milletvekili Mehmet Gözlükaya seçildi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1 inci sırasında bulunan, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilâtı Hakkında 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle ilgili (1/53) (S. Sayısı : 433),

2 nci sırasında bulunan, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair (1/650, 1/679) (S. Sayısı : 517)

Kanun Tasarıları, Komisyon yetkilileri Genel Kurul salonunda hazır bulunmadıklarından, ertelendi;

3 üncü sırasında bulunan, Uydular Aracılığı ile Haberleşme Avrupa Teşkilâtı Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna (1/656) (S. Sayısı : 416),

-4 üncü sırasında bulunan, Uydular Aracılığı ile Mobil Haberleşme Uluslararası Teşkilâtı Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna (1/684) (S. Sayısı : 531),

Dair Kanun Tasarılarının, görüşmelerinden sonra yapılan açık oylamalar sonucunda kabul edildikleri ve kanunlaştıkları açıklandı;

5 inci sırasına alınan, 3414 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının (1/639) (S. Sayısı : 428) üzerinde bir süre görüşüldü.

Alınan karar gereğince, 29 Kasım 2000 Çarşamba günü saat 13.00'te toplanmak üzere, birleşime 22.55'te son verildi.

Ali İhsan
Başkanvekili

Burhan Orhan
Bursa
Kâtip Üye

Sebahattin Karakelle
Erzincan
Kâtip Üye

II. – GELEN KÂĞITLAR

29.11.2000 ÇARŞAMBA

Teklifler

1. – Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Güneş'in; Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu ile Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde İstihdam Yaratılması ve Yatırımların Teşvik Edilmesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/623) (Tarım, Orman ve Köyşleri ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 21.11.2000)

2. – Kayseri Milletvekili Sadık Yakut'un; Tıbbi Uygulamalardan Doğacak Sorumluluğa İlişkin Kanun Teklifi (2/624) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.11.2000)

3. – Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun; Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/625) (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.11.2000)

4. – Erzincan Milletvekili Sebahattin Karakelle'in; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/626) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.11.2000)

5. – Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Erzurum Milletvekili İsmail Köse, İzmir Milletvekili Oktay Vural ile Hatay Milletvekili Mehmet Şandır'ın; Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/627) (Dışişleri ve Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.11.2000)

6. – Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Erzurum Milletvekili İsmail Köse, İzmir Milletvekili Oktay Vural ile Hatay Milletvekili Mehmet Şandır'ın; Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/628) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.11.2000)

Raporlar

1. – Yozgat Milletvekili İlyas Arslan ve 20 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergisi (2/11) (S. Sayısı: 556) (Dağıtım tarihi : 29.11.2000) (GÜNDEME)

2. – Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/777) (S. Sayısı: 557) (Dağıtım tarihi : 29.11.2000) (GÜNDEME)

Sözlü Soru Önergeleri

1. – İstanbul Milletvekili Bahri Sipahi'nin, İstanbul Büyükşehir Belediyesinden ihale alan bir firma hakkında ileri sürülen iddialara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/1093) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.11.2000)

2. – İstanbul Milletvekili Bahri Sipahi'nin, İstanbul Büyükşehir Belediyesince açılan otobüs ihalesine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/1094) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.11.2000)

3. – İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, İstanbul Büyükşehir Belediyesinden ihale alan bir firma hakkında ileri sürülen iddialara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/1095) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.11.2000)

4. – İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, bazı SSK Hastanelerinin başhekim ve yöneticileriyle ilgili iddialara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/1096) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.11.2000)

5. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Kuzey Irak'ın Erbil Kentinde düzenlenen Türkmen Kurultayına ilişkin Devlet Bakanından (Abdülhaluk Mehmet Çay) sözlü soru önergesi (6/1097) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.11.2000)

6. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, tıbbi cihazlara ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/1098) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.11.2000)

7. – Amasya Milletvekili Akif Gülle'nin, Merzifon ilçe Emniyet Müdürlüğünde pasaport şubesi kurulup kurulmayacağına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/1099) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.11.2000)

8. – Amasya Milletvekili Akif Gülle'nin, Merzifon'a bir dispanser ve eczane açılıp açılmayacağına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/1100) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.11.2000)

9. – Amasya Milletvekili Akif Gülle'nin, Merzifon'da BAĞ-KUR iribat bürosu açılıp açılmayacağına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/1101) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.11.2000)

10. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 2762 sayılı Vakıflar Kanununa uymadığı iddialarına ilişkin Devlet Bakanından (Yüksel Yalova) sözlü soru önergesi (6/1102) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.11.2000)

Yazılı Soru Önergeleri

1. – Erzurum Milletvekili Fahrettin Kukaracı'nın, bedelli askerlik uygulamasına ilişkin Millî Savunma Bakanından yazılı soru önergesi (7/3099) (Başkanlığa geliş tarihi : 27.11.2000)

2. – Erzurum Milletvekili Fahrettin Kukaracı'nın, Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün milletvekillerine bilgi vermediği iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/3100) (Başkanlığa geliş tarihi : 27.11.2000)

3. – Diyarbakır Milletvekili Sacit Günbey'in, IMF Türkiye temsilcisine Hazine Müsteşarlığında oda tahsis edildiği iddiasına ilişkin Devlet Bakanından (Recep Önal) yazılı soru önergesi (7/3101) (Başkanlığa geliş tarihi : 27.11.2000)

4. – Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa İlinde yürütülen projelere ilişkin Devlet Bakanından (Fikrî Ünlü) yazılı soru önergesi (7/3102) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.11.2000)

Meclis Araştırması Önergesi

1. – Fazilet Partisi Grubu adına, Grup Başkanvekilleri Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan ve Çorum Milletvekili Yasin Hatiboğlu'nun, sekiz yıllık zorunlu kesintisiz temel eğitim uygulaması konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/163) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.11.2000)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.00

29 Kasım 2000 Çarşamba

BAŞKAN: Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER: Burhan ORHAN (Bursa), Sebahattin KARAKELLE (Erzincan)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22 nci Birleşimini açıyorum.

III.- Y O K L A M A

BAŞKAN - Elektronik cihazla yoklama yapacağım.

Yoklama için 5 dakikalık süre vereceğim.

Sayın milletvekillerinin, oy düğmelerine basarak salonda bulduklarını bildirmelerini, bu süre içerisinde elektronik sisteme giremeyen arkadaşlarımızın teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen, sisteme giremeyen üye arkadaşlarımızın yoklama pusulalarını, belirtilen süre içerisinde, teknik personel vasıtasıyla Başkanlığımıza ulaştırmalarını rica ediyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayısı yoktur.

Evet, sayın grup başkanvekilleri?..

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Saat 13.30'a kadar...

BAŞKAN - Saat 13.30'da toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.08

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.30

BAŞKAN: Başkanvekilli Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER: Burhan ORHAN (Bursa), Sebahattin KARAKELLE (Erzincan)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22 nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- Y O K L A M A

BAŞKAN - Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için 3 dakikalık süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen arkadaşlarımızın teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen giremeyen arkadaşımız olursa, yine, teknik personel vasıtasıyla, yoklama pusulalarını belirlenen süre içerisinde Başkanlığımıza göndermelerini rica ediyorum.

Sayın milletvekilleri, oy pusulası gönderen arkadaşların burada bulunup bulunmadığı hususunu, bu yoklamada ve bundan sonra yapılacak yoklamalarda arayacağımın bilinmesini isterim. Oy pusulasını verip, Genel Kurulda bulunmayan arkadaşlarımızın, yine, yok olarak kabul edileceğinin ve verilen yoklama pusulasının tarafımızca kabul görmeyeceğinin bilinmesini isterim.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Görüşmelere geçmeden önce, üç arkadaşımıza gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, antepfıstığının üretim ve pazarlanması aşamasında yaşanan sorunlar hakkında söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'a aittir.

Buyurun Sayın Yanmaz. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

IV. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) GÜNDEM DİŞİ KONUŞMALAR**

1. - Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, antepfıstığı üreticilerinin üretim ve pazarlama aşamasındaki sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA NİYAZİ YANMAZ (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; antepfıstığının üretim ve pazarlanması aşamasındaki sorunlar hakkında gündem dışı söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, antepfıstığının anavatanı ülkemiz olup, Anadolu olup, uzun yıllardan beri ülkemizde yetiştirilmektedir. Hatta, öyle ki, Abbasilerin, Selçukluların, Osmanlıların saraylarının fıstık ihtiyacı Anadolumuzdan ve özellikle de, Antep, Urfa İllerimizden temin edilmekteydi.

Geçmişte dünya fıstık üretiminde birinci sırada olan ülkemiz, üretim teknolojisini, yeni gelişmeleri takip edemediği için, birinciliği İran'a kaptırdı; İran'ın bu yıl fıstık rekoltesi 250 000 ton civarında. İkinciliği Amerika Birleşik Devletlerine kaptırdı; Amerika Birleşik Devletlerinin rekoltesi 100 000 ton. Türkiye'nin ise bu yıl üretim rekoltesinin 60 000 ton civarında olduğu tahmin ediliyor.

Değerli arkadaşlar, üretim düşüşü olduğu gibi, dünya pazarlarındaki ihracat payımız da azalmakta; 1988 yılında 5 663 ton olan ve 22,7 milyon dolar gelir getiren ihracatımız, 1997 yılında 2 500 tona düşmüş ve getirdiği gelir de 10,7 milyon dolar olmuştur. Bu demektir ki, dünya pazarlarındaki payımız gittikçe azalmaktadır.

İşin aksine, çok geniş bir alana ekimi yapılmış olmakta ve daha fazla ağaç sayısına sahip olmaktayız. Bu, çok bariz bir şekilde, bizim fıstık tarımımızın çok geri kalmış yöntemlerle yapıldığını göstermektedir.

Arkadaşlar, biz, antepfıstığında piyasayı İran'a ve Amerika Birleşik Devletlerine kaptırdığımız gibi, Çin, Yunanistan, Suriye ve İtalya da bu pazara çok büyük bir hızla girmektedir. Ülkemiz fıstık üretiminin yüzde 90'ı, Güneydoğu Anadolu Bölgemizde, özellikle Gaziantep, Şanlıurfa, Siirt ve Adıyaman İllerimizde yapılmaktadır. Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesinin verilerine göre de, ülkemiz antepfıstığı toplam üretiminin yüzde 52'sini Şanlıurfa İlimiz karşılamaktadır.

Antepfıstığı, çok bakım ve uzun zaman isteyen bir tarım ürünüdür. Bir fıstık ağacının meyve vermesi için en az onbeş yıl beklemek gerekir. Antepfıstığı, protein, vitamin ve mineral bakımından çok zengin olup, ayrıca lezzet olarak da İran fıstığından lezzetlidir; içi yeşil olduğu için, içi sarı olan İran fıstığına da baklavacılıkta ve şekerlemecilikte özellikle tercih edilmektedir.

Değerli arkadaşlar, Şanlıurfa, GAP bölgesinin merkezi olduğu için, fıstığın "Urfa fıstığı" diye adlandırılması ve tescillenmesi halinde, fıstığımızın yurtiçi ve yurtdışı pazar payının da artacağı kanaati vardır. İran ve Amerika Birleşik Devletleri fıstık üretimini sulamayla yapmakta; oysa, bizde fıstık tarımı, üçüncü sınıf arazide ve kuru ziraat şartlarında yapılmaktadır. Dolayısıyla, bu gibi ülkelerde verim yüksek olduğu için maliyet düşüktür. Bizde ise, iki yılda bir ürün alındığından dolayı verim düşük, fiyat ise yüksek olmaktadır. Tarım Bakanlığı ve Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi işbirliğiyle bilimsel ve teknik fıstık tarımına geçilmelidir.

Bölgemiz, iklimi itibariyle ağaç yoksunudur. Fıstık ağaçları, hem erozyonu önlemekte hem de bölgenin bitki örtüsünü zenginleştirmektedir; ancak, böyle giderse, çiftçi, fıstık yetiştiriciliğinden vazgeçerek ağaçları kesip kıyırma gidecektir.

Bu yıl, ülkemizde, 65 000 ton fıstık rekoltesi vardır. Güneydoğu Tarım Satış Kooperatifi yetkililerinin ifadesine göre, devlet, 4 000 ton alım yapmıştır.

Değerli arkadaşlar, dikkatinizi çekiyorum; 65 000 ton fıstık rekoltemiz var. Devletimiz, tarım satış kooperatifleri aracılığıyla, sadece 4 000 ton alım yapabilmiş. Dolayısıyla, 60 000 ton fıstık üreticinin elinde kalmıştır. Bir de, özellikle, geçen yıl kırmızı kabuklu fıstığın kilosu 3,5 milyon iken, bu yıl 1,5 milyona satılmakta ve dolayısıyla üreticimiz, çiftçimiz perişan olmaktadır. Kooperatif bu yıl sembolik bir alım yapmış, bu durum çiftçiyi daha zor duruma düşürmüştür. Bir diğer ifadeyle, fıstık, üreticinin elinde kalmıştır. Hükümet, kooperatif aracılığıyla destekleme alımını sürdürmelidir.

Değerli arkadaşlar, bu konu çok önemli. Kooperatifler alımı durdurmuşlardır ve çiftçinin elinde kalan fıstık perişan bir vaziyette. Fıstığın iki üç yıl beklemesi gerekir. Hükümet, kooperatif aracılığıyla destekleme alımını sürdürmelidir; aksi takdirde, fıstık çiftçisi perişan olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yanmaz, 1 dakika içinde toparlayınız.

Buyurun.

MUSTAFA NİYAZİ YANMAZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bir diğer konu da şu: İran fıstığı, sınır ticareti adı altında, kaçak olarak ülkemize girmekte ve çok yaygın bir şekilde pazarlanmaktadır. Bu durum, haksız bir rekabet ortamı oluşturmakta, dolayısıyla, fıstık çiftçisi olumsuz şekilde etkilenmektedir.

Bilindiği gibi, geçtiğimiz yıllarda İran fıstığında alfatoksin denilen zararlı bir madde bulunduğundan dolayı, Batı ülkeleri İran fıstığını ülkelerine sokmamışlardır.

Dünya pazarlarında fıstığımızın layık olduğu yeri alabilmesi ve söz sahibi olabilmesi için, gerek yetiştirme tekniğindeki hataların giderilmesi gerekse mevcut türümüze modern işleme tekniklerini uygulayamamız gerekmektedir.

Bu duygu ve düşüncelerle, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Yanmaz.

Gündem dışı konuşmaya yanıt verecek sayın bakan?.. Yok.

Gündem dışı ikinci söz, mimar ve mühendislerin sorunları hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Işıl Saygın'a aittir.

Buyurun Sayın Saygın. (ANAP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 5 dakika.

2. - *İzmir Milletvekili Işıl Saygın'ın, mimar ve mühendislerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Hasan Gemici'nin cevabı*

İŞILAY SAYGIN (İzmir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; son yıllarda, kamuda çalışan mimar ve mühendislerin mağdur oldukları hepimizin bildiği bir gerçektir. Kamuda çalışan mühendis, mimar, şehir plancısı ve teknik personelin ekonomik hakları konusunda gündem dışı söz almış bulunuyorum. Bu imkânı sağlayan Meclis Başkanımız Değerli Ali İhksoy'a teşekkür ediyorum.

Mühendis, mimar, şehir plancıları ve teknik personel, ülkemizin kalkınmasının, gelişmesinin temel taşı olan işlerin planlamasını, projelendirmesini, uygulamasını, denetimini, işletilmesini ve bakımını gerçekleştiren çok önemli bir kesimi oluşturmaktadır.

Mühendis ve mimarlar, ekonomik hayatımızın tüm noktalarında etkili olarak yer almaktadırlar. Bu özellikleriyle, kalkınmamızın, gelişmemizin vazgeçilmez unsurlarıdır. Bu önemli konularına karşın, özellikle kamuda, çeşitli statülerde çalışan mimar ve mühendislerin, ekonomik ve sosyal koşulları, son on yılda hızla erozyona uğrayarak, üretim süreçlerindeki yetki ve sorumluluklarına, almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye gerilemiştir. Bugün, DSİ, Karayolları, Köy Hizmetleri ve bayındırlık müdürlükleri gibi yatırımcı kuruluşlarda yoğun olarak görev yapan mühendis ve mimarlar, aylık 250-300 milyon Türk Lirası maaşlarıyla ülkemizin koşullarında sağlıklı bir yaşam sürdürebilme imkânının tamamen kaybetmiş bulunmaktadır. Kasım ayı için asgari geçim indirimi 590 milyon lira olarak açıklandığına göre, mühendis ve mimarları hepimizin çok iyi anlaması gerekmektedir. Ayrıca, farklı kuruluşlarda aynı işi yapan mühendis ve mimarlar arasındaki ücret dengesizlikleri had safhaya ulaşmış ve çalışma barışını bozar hale gelmiştir. Bir örnek vermek istersem: Merkez Bankasında ayda 1 milyar 450 milyon Türk Lirası, Denizcilik İşletmelerinde ayda 1 milyar 300 milyon lira maaş alan mühendis ve mimarlara karşın, DSİ, Karayolları ve Köy Hizmetleri gibi kamu kuruluşlarında aynı görevleri yerine getiren aynı konumdaki mühendis, ayda 300 milyon Türk Lirası almaktadır. Aynı işyerinde ayda 300 milyon lira ücret alan mimar ve mühendislerin yanında, birlikte çalıştıkları, özelleştirmeden gelen mühendis ve mimarlar ise ayda 1 milyar 300 milyon lira ücret almaktadır.

Bu alanda yaşanan kriz, kamu hizmetleri açısından geri döniştümü olamayacak, kalıcı ve çok olumsuz koşulları yaratmaktadır. Böyle devam etmesi durumunda, ülkemizin mühendislik ve mimarlık temelinde sürdürülen yatırım ve projelerinde önemli zaafklar oluşacaktır. Bu durum, ülkemizdeki yatırım alanlarında çalışanların örgütleri olan Türk Mühendis Mimarlar Odası Birliği ve birliğe bağlı odalar, sendikalar, Türkiye Mütcaahhitler Birliği gibi pek çok örgüt tarafından da dile getirilmektedir.

20 Haziranda kamuoyuna yapılan açıklamada "sendika imkânı olmayan memur mühendis, son yıllarda, hükümetin haklı olarak enflasyon kontrolü genel baskısını tümüyle ücretinde hissetmektedir. İşçi statüsünde veya sözleşmeli olan kişi işe sendikal hakları sayesinde önemli ölçüde daha yüksek ücret almaktadır. Bu, yüksek ücret alan işçinin hakkıdır. Kamu personeli olan mühendisin de bu ölçüde ücreti artırılmalıdır" denilmektedir ve çok haklıdırklar.

2001 yılı bütçesini şekillendireceğimiz bugünlerde, bütçe kalemlerinde, 70 000'e ulaşan kamuda görevli mühendis ve mimarlarımızın olumsuz koşullarını düzeltici yönde düzenlemenin olması gerektiğini düşünüyorum. Bunun için, mühendis ve mimarlara, hâkimler ve savcılar, mülki idare personeli ve bazı kesimlere verildiği gibi, "mühendislik mimarlık tazminatı" ödenmelidir. Eşit işe eşit ücret verilmelidir.

Mühendis ve mimarlara ödenen özel hizmet tazminatı en az yüzde 200 artırılmalıdır. Açıklanan asgarî geçim tutarının üzerine, mühendis ve mimarların sosyal statülerine uygun bir ekleme yapılarak, mühendis ve mimarlarımızın onurlarını kırmayacak bir ücret düzenlemesi muhakkak yapılmalıdır. Kapsam dışı ve sözleşmeli olarak çalışan mühendis ve mimarların durumu tekrar gözden geçirilmelidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Parlamentomuzun bu çalışma döneminde, mühendis ve mimarların ekonomik, özlük, demokratik haklarının iyileştirilmesine yönelik çalışmaların tamamlanması gerekmektedir. Bu amaçla, ilgili meslek odaları, sendika ve kuruluşlarla görüş alışverişinde bulunularak, kalıcı, sürekli, sistematik düzenlemeler acilen yapılmalıdır.

2001 bütçesi içerisinde, seviyeli bir şekilde demokratik tepkilerini dile getiren kamuda çalışan mühendis ve mimarların yukarıda açıkladığım olumsuz koşullarının iyileştirilmesi yönünde yapacağımız yasal düzenlemelerle, ülkemizin kalkınmasında, sanayimizin gelişmesinde, ülkemizin imarında ve inşanda, devamında, ülkemizin enerji sıkıntılarının sona erdirilmesinde, teknoloji geliştirilmesinde ve kalkınmış bir Türkiye özlemimizde, vicdanî ve parlamenter sorumluluğumuzu yerine getirmiş olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - 1 dakika içerisinde toparlayınız efendim.

Buyurun.

İŞILAY SAYGIN (Devamla) - Evet efendim, teşekkür ederim.

Hepimizin, bu sorumluluk duygusu içerisinde hareket edeceği inancıyla, Yüce Meclisin siz saygıdeğer milletvekillerini saygıyla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Saygın.

Gündem dışı konuşmaya, Devlet Bakanımız Sayın Hasan Gemici yanıt verecektir.

Buyurun Sayın Bakanım. (Alkışlar)

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İzmir Milletvekilimiz Sayın Işıl Saygın'ın yapmış olduğu gündem dışı konuşmaya cevap vermek üzere söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Mühendisler, mimarlar, şehir plancıları ve teknik elemanlar, ülkemizin kalkınmasının ve gelişmesinin planlanması, projelendirilmesi, projelerinin uygulanması, denetimi, işletmesi, bakımıyla, ekonomik hayatın tüm noktalarında etkili olarak yer almaktadırlar ve kalkınmanın, gelişmenin vazgeçilmez unsurlarıdır. Mühendislik ve mimarlık hizmetleri olmadan, bir ülkede diğer hizmetlerin varlığından söz edilemez; çünkü, mühendis ve mimarların ilişkilerinin olmadığı ekonomik bir faaliyet, toplumsal bir hizmet, sektör düşünülemez. Özellikle içinde yaşadığımız bilgi çağında, mühendislerin, dolayısıyla, teknik elemanların önemi daha da artmıştır.

Bir ülkenin ulusal ve ekonomik göstergelerinin gerçekleşmesinde en temel unsurlardan birinin de mühendisler ve mimarlar olduğu bilinen bir gerçektir. Diğer bir deyişle, mühendislik ve mimarlık faaliyetleri olmadan, tüm sosyal faaliyet ve çalışma alanları ile diğer personel ve hizmetlerin yürütülmesi mümkün değildir. Bayındırlık hizmetleri, enerji, karayolu ve benzeri gibi tüm faaliyet alanlarında görev, yetki ve sorumluluk olarak hizmet üreten, ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının karşılanmasına çalışılan, kullanan, uygulayan, işletme ve bakımı ile üretimini sürekli kılan, doğrudan ya da dolaylı tüm sektörlerin kaynak kullanımında ve ekonomik yapılanmasında etkili temel unsurlardan birisi, yine, mühendis, mimarlar ve teknik elemanlardır.

Ne yazık ki, son on yılda, kamuda çeşitli statülerde çalışan mühendis, mimar ve teknik elemanların ekonomik ve sosyal koşulları, hızla erozyona uğratarak, üretim ve denetim süreçlerindeki konumlarına, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir konuma düşürülmüştür; bu da, hizmette kalite ve verimliliği azaltmaktadır.

Ülkemizde, ekonominin geliştirilmesinde çok sık sözü edilen mali denetimden önce, kaynakların rasyonel kullanımı ve denetlenmesiyle kalkınma ve ekonomik büyümenin sağlanacağı, bilinen; ancak, sıkça göz ardı edilen bir gerçektir. Kamuda çalışan, proje geliştiren, uygulayan mühendis, mimar ve teknik elemanlar, yanlarında çalışan yardımcı personelden daha düşük ücret almaktadırlar. Bu durumun bir başka ülkede görülmesi mümkün değildir.

Yatırımların anakaynağı kamu kesimi olduğundan, kamuda çalışan teknik elemanlar, bu süreçte en fazla sorumluluk ve görev üstlenmektedirler. Devlet yatırımlarının yüzde 95'i yatırımcı bakanlıklarca kullanılmakta, ilgili ve bağlı kuruluşlarca yönlendirilmekte ve ekonomiye katkıya sunulmakta olup, yatırımların doğru ve ekonomik harcanması, kamuda istihdam edilen mühendis, mimar ve teknik elemanların omuzlarında şekillenmektedir. Sonuçta, devlet, teknik elemanları aracılığıyla, kendi içerisinde bir ticarî mekanizma gibi işlemektedir.

Anayasamızın 55 inci maddesinde yer alan "devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun, adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır" ilkesi doğrultusunda hareket etme mecburiyeti bulunmaktadır. Ayrıca, yine, Anayasamızdaki eşit işe eşit ücret uygulama zorunluluğu, bir başka kriter olarak karşımıza çıkmaktadır.

Genel hatlarıyla, olması gereken bakış açısını aktardıktan sonra, kamuda istihdam edilen teknik personelin ücret politikasının tarihsel gelişimine dikkatlerinizi çekmek istiyorum.

Büyük harcamalar gerektiren bayındırlık hizmetleri, ulaşım, enerji ve altyapının gerçekleştirilmesi, özel bilgi ve deneyim sahibi bir teknik kadroyu zorunlu kılmaktadır. Ayrıca, çoğunlukla kırsal kesimde, yol boyunca ve tabiat şartlarına karşı yapılan çalışmalar, alışılmış mesai saatleriyle sınırlanamayan hizmetleri özveriyle üretecek dinamik bir kadroyu gerektirmektedir.

1950'li yıllarda, 10195 sayılı Yasayla kamuda istihdamı sağlanan mühendis ve mimarlar, günün koşullarına ve aldıkları sorumluluklara uygun ücret alırken, 1965 yılında, 657 sayılı Yasaya tabi olarak çalışmaya başlamış, özellikle, 1990'lı yıllardan itibaren uygulanan çarpık ücret politikası sonucu, bugün, ortalama 440 dolar/ay gibi bir ücretle çalıştırılmaya mahkûm edilmişlerdir. Bu durum ise, aşağıdaki tabloda görüleceği gibi, yüksek enflasyon ortamında reel olarak sürekli gelir kaybına neden olmuştur. Burada, mühendis ve mimarların 1950 yılında 3 670 dolar aldığını, 1980'li yıllarda bu aylık ücretin 1 360 dolara düştüğünü ve 2000'li yıllarda 440 dolara düştüğünü görmekteyiz.

Ülkemizdeki belirli meslek grupları ücretlerinde ayrıcalıklı iyileştirmeler yapılırken, Karayolları Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri, Devlet Limanları ve Havameydanları, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Elektrik Kurumu, TEDAŞ, bayındırlık ve tarım müdürlükleri ve Maden Tetkik ve Arama gibi parmakla sayılabilecek büyük yatırımcı kuruluşlarda çalışarak ülkemizin yatırımlarını yönlendiren, altyapısını oluşturan tarım, enerji, iletişim, ulaşım ve sanayiın belkemiği olan teknik personelin ücretlerindeki iyileştirme ve güncelleştirme yapılamamıştır. Bunun yanında, birkaç kurum dışında milli bütçeden harcama yapan diğer bütün kurumlar teknik ve idari personelin daha etkin ve verimli çalışması amacıyla ikramiyeye, fon, dönersermaye, prim, ilave tazminat ve benzeri imkânlarla iyileştirmeler sağlayarak farklı ücret uygulanmasının ortaya çıkmasına neden olmuşlardır.

Yukarıda belirttiğimiz olumsuz görüntülere ilave olarak, kurum içi hiyerarşik yapı ile yıllar itibariyle yıpratılarak, ücreti toplu iş sözleşmesi ve pazarlıklarla belirlenen sanat sınıfı personel ile teknik personel arasında 2-3 kata varan ücret farklılıkları ortaya çıkmıştır. Bu çarpıklık bütün kurum ve kuruluşlarda görülmektedir.

Unutulmamalıdır ki, büyük yatırımcı kuruluşlarda çalışan mühendislerin, teknik elamanların günlük rutin çalışmaları sırasında verdikleri herhangi bir kararın mali boyutu, ömürleri boyunca alacakları ücretin çok üzerinde olmaktadır. Tüm kurum ve kuruluşlarda, işine yoğunlaşamayan bir mühendisin günlük çalışmalarında aldığı bir yanlış karar, devletin trilyonlarca zarara girmesine neden olabilmektedir.

Türkiye'deki yaklaşık 250 000 mühendis ve mimarın 75 000'i kamuda istihdam edilmekte, geriye kalan 175 000 mühendis ve mimar özel sektörde çalışmaktadır. Özel sektör mühendis ve mimarlarının büyük bir çoğunluğu, kamu çalışanları kadar mağdur ve sorunlarla iç içe yaşam savaşı vermektedirler.

Çeşitli sektörlerde Türkiye'nin yatırım bütçesinin yüzde 71'ini kullanan enerji, tarım, ulaşım ve sanayiın lokomotifleri olan yatırımcı kuruluşlarla çalışarak, milletçe övünç kaynağımız olan, başta Güneydoğu Anadolu Projesi olmak üzere en ucra dağ köylerinden kentlere kadar yol, köprü, su, enerji santralleri, barajlar, dev otoyollar ve toprak su ıslah çalışmalarını, şantiyelerde ve bürolarda büyük bir özveriyle yürüten söz konusu personelin özlük hakları konusundaki mağduriyetine kayıtsız kalmış, kurumlararası ve kurumiçi ücret çarpıklığının had safhaya ulaştığı açıkça görülmektedir.

Ülkemizin yatırım, üretim, sanayileşme ve kalkınmasının temel unsuru olan ve kamuda çalışan teknik personelin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durum, son yıllarda, üretim ve denetim süreçlerindeki konularına, üstlendikleri sorumluluklara, sahip oldukları eğitime uygun olmayan bir düzeye getirilmiştir. Maaş düzenlemeleri yapılırken, teknik personel maaşlarının, maiyetinde çalışan sanat sınıfı personelinin doğru olan ücretlerinden daha az olmamasına özen gösterilmelidir.

Yukarıda özetlemeye çalıştığımız vahim tablo, siyasi görüş farklılıklarının bir kenara atılıp, devletimizin geleceği ve bekası için, mevcut durumun düzeltilmesine yönelik çalışma zorunluluğunu gözler önüne sermektedir. Şartlar iyileştirilmezse, yatırımların da sıkıntıya gireceği kaçınılmaz olacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemizdeki mühendis ve mimarların yaşam koşullarının iyileştirilmesi konusunda hükümetimizin yapacağı düzenlemelere Yüce Meclisimizin destek vereceğine inanıyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Bakan.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, müsaade eder misiniz, bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun; gündem dışı konuşmayı siz mi yaptınız efendim?

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Hayır, hayır gündem dışı konuşma değil...

BAŞKAN - Niçin söz istediniz?

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, mühendis ve mimarlarla ilgili konuşmayı Anavatan Partisine mensup bir Sayın Milletvekili yaptı, cevabı da Sayın Hükümet verdi. Mecliste, Doğru Yol Partisi Milletvekili Sayın Nevfel Şahin'in, teknik elemanların durumunun düzeltilmesiyle ilgili bir kanun teklifi vardır; bu teklif, dün Mecliste gündeme de alındı.

BAŞKAN - Doğrudur...

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Eğer, Sayın Hükümet samimi ise, Sayın Bakanımız samimi ise, iktidar partisinden milletvekili arkadaşımız da samimi ise, bu kanun teklifi de gündeme girdiğine göre, bütün grup başkanvekilleri, Danışma Meclisini toplayarak, bu kanun teklifini öne aldirmek suretiyle öncelikle, görüşülmesini sağlarlar, teknik elemanların maddi durumları da bir an önce iyileşir. Yoksa, buraya çıkıp "böyle oldu, şöyle olacak" diye hikâye anlatmanın bir anlamı yok.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

"Danışma Meclisi" değil, Danışma Kurulu diyecaktiniz herhalde; çünkü "Danışma Meclisi" kaldırıldı biliyorsunuz.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Pardon, Danışma Kurulunda...

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Sayın Başkan, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakanım.

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Sayın Başkanım, konuyu gündeme getiren Sayın Işıl Saygın'ın kendisi mimardır; ben de bir inşaat mühendisiyim. Düşüncelerimizi çok samimi olarak dile getirdik. Bu konuda hükümetimiz de son derece samimîdir; ama, hem Sayın Milletvekilimizin, hem de benim verdiğim bilgilerden, mühendislerle ilgili bu erozyonun yeni olmadığı anlaşılacaktır ve son on yıl içerisinde, özellikle bu konuda büyük bir düşme yaşandığı ortaya konulmuştur. Mühendislerimiz taleplerinde tabii ki haklıdır. Ancak, biz, hükümet olarak ülkemizin kaynaklarının elverdiği oranda, sadece mühendis ve mimarların değil, bütün çalışanların yaşam koşullarının iyileştirilmesi için çaba göstermekteyiz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Efendim, zaten, dün, o teklifin, Genel Kurulda öne alınması oybirliğiyle kabul edildi. Onda bir şüphe yok.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Gündeme alınması kabul edildi, öne alınması değil.

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, dış politikadaki gelişmeler hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Sökmenoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Sökmenoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

3. - İstanbul Milletvekili Murat Sökmenoğlu'nun, dış politikadaki gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması

MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün, kendilerinin medeniyetin beşiği saydıkları Brüksel'de, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanına, DHKP-C militanları tarafından girilen menfur saldırıya nefret ve şiddetle lanetliyorum. (Alkışlar) Avrupa medeniyetini ve kültürünü temsil iddiasıyla ortada dolaşanların, ne kadar adı tertiplere alet olduklarını, bu menfur saldırıya göz yummakla kanıtlamış bulunmaktadır. Saldırı, sadece Sayın Cem'e değil, Türkiye Cumhuriyetine yapılmıştır. Sayın Cem, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin sesidir, kendisidir.

Sayın milletvekilleri, müstemleke komiserleri gibi bizi denetlemeye gelen, hadlerini ve sınıflarını aşan Avrupalı parlamenterlerin tahrikleriyle ortaya çıkan bu tablo karşısında, milli birlik ve bütünlüğü sergilemek mecburiyetindeyiz. Bu menfur saldırı, aynı zamanda, demokrasi geleneğinin en önemli kurumlarından kürsü dokunulmazlığına da ayrı bir saldırıdır. Bunların demokrasi anlayışının, kolonyel bir anlayış olduğu da ortaya bu vesileyle çıkmıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiyemiz, hassas ve kritik bir safhadan daha geçmektedir. Millî değer ve duygularımızla oynanarak, bilinçli ve planlı olarak üzerimize gelinmektedir. Bu gelişmeler karşısında, taviz vermeyeceğimizi; temel özelliğimiz olan millî onurumuzla isteklerine karşı çıkacağımızı iyi bilmektedirler. Bu, bir kötü niyettir, tuzaktır, tahriktir. Batı dünyasıyla aramızı açmaya çalışmaktadırlar. Bu tuzak ve tahriklerle bugün karşılaşmadık. Tarihimizin çeşitli dönemlerinde, aynı talep ve eylemlerle karşı karşıya kaldık. Yine, bizi hafife alma gibi bir gaffetin içerisindedir. Her türlü baskı ve dayatmalara rağmen, Avrupa Birliği yolundaki ilerleyişimize, hiçbir komplekse kapılmadan, sağduyu ve serinkanlılık içinde tartışarak, birbirimizi bilgilendirerek devam edeceğimizden de hiç kimsenin şüphesi olmamalıdır.

Sayın milletvekilleri, MİT yöneticilerinin dün basında yer alan açıklamaları ise şaşırtıcıdır. Bu açıklamaların ortaya çıkardığı anlamlar, MİT'in kuruluş amacı, görev ve yetkilerine aykırılık taşımaktadır. Hükümetin emrinde olan bu kuruluşun, siyasi konularda, açıktan ve bazı odaklara dayanak olacak şekilde beyanlarda bulunulması uygun değildir. Devlet organlarında arzu edilen şeffaflık, böylesine layüsel anlamda değildir. Bir taraftan, Kürtçenin ikinci bir dil olarak kültürel anlamda resmen tanınmasının yararlı olacağını savunacaksınız, diğer taraftan da, Türkiye'nin Yugoslavyalılaştırılmasına karşı olduğunuzu ileri süreceksiniz; işte, bunu anlamak hiç mümkün değil.

Sayın milletvekilleri, üstelik, böyle bir anlayışın bazı çevrelerce de destek gördüğü yolundaki imaların gerçek olması düşünülemezse de, bu hassas konularda şüphe yaratmak çok daha tehlikelidir.

Kürtçe televizyon sonrasında, diğer dillerde yayın da gündeme gelecektir. Birileri çıkıp da, tıpkı, Avrupa Birliğinin Türkiye Temsilcisi Büyükelçi Bayan Karen Fogg'un söylediği gibi "Türkiye'nin her yerinde, Arapça ve diğer dillerde -Aramice, Lazca, Çerkezce gibi- yayın yapan radyo ve televizyon kurulmalı" deyince ne olacak? Biz, hep susacak mıyız sayın milletvekilleri? Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak, millî iradenin temsilcileri değil miyiz? Bizim

dışımızda herkes her şeyi tartışacak, biz susacak mıyız? (MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; ANAP, FP ve DYP sıralarından alkışlar) Taşındığımız vekâlet, o zaman, neyi ifade edecek; soruyorum sizlere. Çünkü, Stümela Manastırı, Pontus hayali, Heybeliada Ruhban Okulu derken, Vatikan'da Papa II nci Paul ile Ermenistan Katoliklerinin Lideri Karekin'in müşterek açıklamaları gözardı edilemeyecek kadar vahimdir. Haçlı oyununun 21 inci Yüzyıl versiyonunu ortaya koyanlar, önce Amerika Birleşik Devletlerinde başlayan, sonra Avrupa Parlamentosunda ve Fransa, İtalya Parlamentolarında sahnelenen oyunların yönetmeni olduğu ortaya çıkan kilisenin, Vatikan'ın art niyeti ortadadır.

Sayın milletvekilleri "Türkiye Cumhuriyeti Devletinin temel dayanakları, hürriyet ve istiklalimiz, üniter devlet yapımız, milletimizin birlik ve dirliği ile cumhuriyetimizin Anayasada ifadesini bulan değişmez ve vazgeçilmez değerleridir" diyerek meseleye açıklık getirenler haksız mı?

Sayın milletvekilleri "millî devletimiz bu temeller üzerine kurulup gelişmiş ve eşsiz Atatürk'ün işaret ettiği çağdaş uygarlık yolumuzda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Sökmenoğlu.

MURAT SÖKMENOĞLU (Devamla) - ...temel ilke ve değerlerimize karşı bir saldırı olmadığı sürece, daima barıştan ve diyalogtan yana olan tutumumuz değişmemiştir" diyerek bizi ikaz edenler haksız mı?

Dünyanın en stratejik bölgesi olan Avrasya'nın merkezinde bulunan Türkiye Cumhuriyeti, uzun, ince, dikenli bir yol olan uygarlık yarışında büyük gayret sarf ederken, üniter yapımızı, birlik ve dirliğimizi bozucu isteklerle karşılaşmaktadır. Üstelik, bu istekler, demokrasi adına, insan hakları adına ifade edilerek, bizden, fedakârlık yapmamız dayatılmaktadır.

Sayın milletvekilleri, bu isteklerin yanı sıra, önce bir ayrımcılık nifakı sokarak, sonra da aldatıp besleyerek, kendi emellerine hizmet edecek soysuz bir bölücü terör örgütünü kurmuşlardır ve bu yolla, milletimizin, yıllarca büyük acı çekmesine ve gözyaşı dökmesine sebep olmuşlardır. Daha da önemlisi, teröre her türlü desteği vererek, terörü kullanarak, dillerine doladıkları bir bölgemize hizmet götürülmesini engellemek ve o bölgede yaşayan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT SÖKMENOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, bitiriyorum... Bir dakika daha lütfeder misiniz, bitireceğim efendim... İmtizaç bozuldu Sayın Başkanım... Rica ediyorum... ("Devam etsin" sesleri)

BAŞKAN - Efendim, benim prensiplerim... Devam ettirmiyorum.

MURAT SÖKMENOĞLU (Devamla) - Bitireceğim... Yarım sayfa kaldı.

İmtizaç olsun... İstirham edeceğim efendim...

BAŞKAN - Prensiplerimi bozmayın Sayın Sökmenoğlu; ben, onu söyledim.

MURAT SÖKMENOĞLU (Devamla) - O zaman, zapta geçmesi için devam ediyorum efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Sayın Başkan, çok önemli bir konuda konuşuyor, izin verin... Oylayarak izin verin...

MURAT SÖKMENOĞLU (Devamla) - ...halkımızın acı, korku ve yoksulluk çekmesini istemişlerdir.

Çok şükür ki, Türk Milletinin güçlü ve kudretli birliği karşısında, emellerini gerçekleştirememişlerdir. Kötülük cezasını bulmuş, terörün başı ezilmiştir. Türk Milleti, kendi toprağına ve vatandaşına sahip çıkmıştır.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti ve Milleti, gerektiğinde kimseye muhtaç olmadan da, demokrasi ve uygarlık yolunda azim ve inançla yürüyecek güç ve kudrete sahiptir. Bunu geçmişte bütün dünyaya ispat etmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisimiz, iktidarı ve muhalefeti ile dün olduğu gibi bugün de millî uzlaşmayı sağlayarak, başımıza sarmaya çalışılan sorunları ve engelleri aşmasını bilecektir. İşte, bize düşen görev de budur diyor, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

MUSTAFA ÖRS (Burdur) - Hükümet ve Sayın Başbakan ne diyor?...

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Sökmenoğlu.

Gündem dışı konuşmaya yanıt verecek sayın bakan?... Yok.

Başkanlığın Genel Kurula diğer sunuşları vardır.

Sözlü sorunun geri alınmasına dair bir önerge vardır; okutuyorum :

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. - Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün (6/881) esas numaralı sözlü sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/ 249)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmınının 368 inci sırasında yer alan (6/881) esas numaralı sözlü soru önergemini geri alıyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

İsmail Özgün

Balıkesir

BAŞKAN - Sözlü soru önergesi geri verilmiştir.

Bir Meclis araştırması önergesi vardır; okutuyorum :

C) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1. - Fazilet Partisi Grubu adına, Grup Başkanvekilleri Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan ve Çorum Milletvekili Yasin Hatiboğlu'nun, sekiz yıllık zorunlu kesintisiz temel eğitim uygulaması konusunda Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/163)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

18 Ağustos 1997 tarihinde yürürlüğe konulan 4306 sayılı Sekiz Yıllık Kesintisiz Temel Eğitim Yasası ve Eğitimde Çağ Yakalama 2000 Projesinin hangi aşamada bulunduğunu, çocuklarımızın temel eğitim esnasında yaşadığı olumsuzluklar, kalabalık sınıflar, yetersiz öğretmen sayısı, taşınabilir eğitim uygulaması sonucu yaşanan ölümler, öğretmen maaşlarının yetersizliği, kesintisiz eğitime kesilen katkı paylarının ve bağış olarak toplanan paraların nerelere harcandığının ve öngörülmuş hedeflerde ne ölçüde başarı sağlandığının ve kesintisiz zorunlu eğitimin, eğitim sistemimize neler kazandırdığının veya neler kaybettiğinin tespit edilerek, ortaya konulabilmesi için, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104, 105 inci maddeleri uyarınca, bir Meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

24.11.2000

Avni Doğan

Kahramanmaraş

Fazilet Partisi Grup Başkanvekili

Yasin Hatiboğlu

Çorum

Fazilet Partisi Grup Başkanvekili

Gerekçe :

Bir milletin, milli, manevî, ahlakî, kültürel ve tarihî değerleri, nesilden nesile eğitim yoluyla aktarılır. Eğitim, yeni nesillere, bir yandan, milleti millet yapan ve onu diğer milletlerden farklı kılan değerleri benimsetirken, bir yandan da onu çağdaş uygarlık yarışında başarılı kılmak için gerekli bilgi ve yeteneklerle donatma işlevini görür. Oysa, ülkemizde eğitim, bu işlevini yerine getiren bir disiplin olmaktan çıkarılarak, tek tip insan yetiştirme hedefinin bir aracı haline getirilmek istenmiştir.

Sekiz Yıllık Zorunlu Temel Eğitim Yasasıyla milli eğitim reformu gerçekleştirdiklerini iddia edenlerin Türk milli eğitimimize armağan ettikleri tablo maalesef, içler acısıdır.

18 Ağustos 1997 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4306 sayılı Sekiz Yıllık Kesintisiz Zorunlu Temel Eğitim Yasasının kabulünden bugüne kadar geçen dönem içerisinde Eğitimde Çağı Yakalama 2000 Projesinde;

2000-2001 öğretim yılı başına kadar yeni yapılan dersliklerle ülke genelinde ikili öğretimin kaldırılacağı,

Birleştirilmiş sınıf uygulamasına aşamalı olarak son verileceği,

Bir dersliğe düşen öğrenci sayısının 30'a indirileceği,

Her ilköğretim okulunun spor salonuna veya sahasına kavuşturulacağı,

2000 yılı sonunda tüm ilköğretim okullarının network'la birbirine ve internetle dış dünyaya bağlanacağı,

Yatılı ilköğretim bölge okullarında okuyan öğrencilerin tüm giderlerinin devletçe karşılanacağı vb. gibi, öngörülen hedeflerin ne ölçüde gerçekleştirilebildiğinin tespitiyle birlikte, temel eğitimde yaşanan sorunlar ve çarpık uygulamalar sonucu milli eğitim politikamızın son durumunun analizi gerekmektedir.

Sorunlar

Kesintisiz eğitim uygulaması sonucunda taşınmalı eğitimin yapıldığı ilk 3 yılda 17 000 köy okulu kapanmıştır. 9 öğrenci taşıma sırasında hayatını kaybetmiş, 58 öğrenci ise ağır yaralanmıştır.

Kesintisiz eğitim, dönemin hükümetleri tarafından yüzyılım en büyük reformu olarak ilan edilmiştir. Ancak, gelinen noktada, hiçbir ülkede görülmemiş şekilde alınan ekvergi gelirleriyle "Eğitime Katkı Payı" adı altında ilköğretimde çağdaş bir eğitim düzeni kurmayı amaçladığı ileri sürülen Eğitimde Çağı Yakalama 2000 Projesi uygulamaya konulmasına rağmen, aradan geçen 3 yılın sonunda, eğitimde çağı yakalamak mümkün olmadığı gibi, belirlenen hedeflerin de hiçbirisine ulaşılamamıştır.

Taşınmalı eğitim için 1997 yılında 3 trilyon 585 milyar TL, 1998 yılında 18 trilyon 660 milyar 521 milyon TL ve 1999 yılında 40 trilyon 400 milyar TL olmak üzere toplam 62 trilyon 645 milyar 521 milyon TL tutarında ödeneğin, il özel idarelerine aktarıldığı ve buna ilave olarak da 16 trilyon 137 milyar 638 milyon TL tutarında, taşıyıcı firma ve kişilerin alacağı olduğu bilinmektedir.

Bütün bu paralar ile yeni derslikler açılıp veya kırsal kesimdeki mevcut okullardan daha fazla yararlanılmasının uygun olacağı kanaatindeyiz.

Türk öğrencisinin, çağdaş gelişmelerden uzak ve habersiz kaldığı ve teknoloji kullanmaktan mahrum bırakıldığı, bunun da başlıbaşına bir eğitim sorunu olduğu aşikârdır.

Sayın Millî Eğitim Bakanının, öğrencilerin kılık kıyafetine gösterdiği hassasiyetin yüzde 1'ini çağdaş teknolojiyi Türk eğitim sistemine kazandırmak için göstermediği ayan beyan ortadadır.

Kesintisiz eğitim için vatandaşın 1 katrilyona yakın para toplanmıştır. Ancak, bunun nerelere ne şekilde kullanıldığı, hedeflerde ne ölçüde başarılı olunduğunun bilinmesi gerekmektedir.

Bu tespitlerin yapılarak değerlendirilmesi, eksik ve hatalı uygulamaların ortaya çıkarılması için Meclis araştırması açılması faydalı olacaktır.

Yüce Meclisinizin takdirine sunarız.

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur. Meclis araştırma önergesi gündemde yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususundaki öngörüşmeler, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Başbakanlığın, Anayasanın 82 nci maddesine göre verilmiş bir tezkeresi vardır; okutup oylarımıza sunacağım :

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER (Devam)

2. - *Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı A.Mesut Yılmaz'ın, Belçika'ya yaptığı resmî ziyarete, İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın da iştirak etmesinin uygun görülmüş olduğuna ilişkin Başbakanlık Tezkeresi (3/710)*

27.11.2000

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mesut Yılmaz'ın, Hans Seidel Vakfı tarafından düzenlenen toplantıya katılmak ve Avrupa Birliği Komisyonu ile Avrupa Parlamentosu yetkilileriyle temaslarda bulunmak üzere, bir heyetle birlikte 18-20 Ekim 2000 tarihlerinde Belçika'ya yaptığı resmî ziyarete, İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın da iştirak etmesi uygun görülmüş ve bu konudaki Bakanlar Kurulu kararının sureti ilişikte gönderilmiştir.

Anayasamızın 82 nci maddesine göre gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

KAMER GENÇ (Tunceli) - Oylamada karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN - İsteyebilirsiniz Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Daha önce söylediğim gibi, bazı bakanlar, yurtdışına gittikleri zaman kendi dostlarını götürüyorlar ve devletin kesesinden harcırah veriyoruz. Bunu protesto etmek için, karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN - Karar yetersayısı, protesto için değil; İhtizük gereğidir Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Ben, protestoyla ifade etmek için...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, oylama yapacağım ve karar yetersayısını arayacağım.

Sayın milletvekilleri, Anayasamızın 82 nci maddesine göre verilmiş olan Başbakanlık tezkeresi üzerinde oylama işlemi başlatıyorum. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen arkadaşımız olursa, oy pusulalarını, belirlenen sürede, Başkanlığımıza göndermelerini rica ediyorum.

Oylama için 2 dakikalık süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, karar yetersayısına ulaşamamıştır.

Birleşime, saat 14.30'da toplanmak üzere ara veriyorum.

Kapanma Saati : 14.20

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.30

BAŞKAN: Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER: Burhan ORHAN (Bursa), Sebahattin KARAKELLE (Erzincan)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22 inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

IV. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**B) TEZKERELER VE ÖNERGELER (Devam)**

2. – Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı A. Mesut Yılmaz'ın Belçika'ya yaptığı resmî ziyarete İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın da iştirak etmesinin uygun görülmüş olduğuna ilişkin Başbakanlık Tezkeresi (3/710) (Devam)

BAŞKAN - Az önce, Başbakanlık tezkeresi için yapılan oylamada karar yetersayısına ulaşılamamıştı; şimdi yeniden oylama yapacağım ve karar yetersayısını arayacağım.

Oylama için 1 dakikalık süre veriyorum ve oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, tezkere kabul edilmiştir ve karar yetersayısı vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunun bir raporu vardır; okutup bilgilerinize sunacağım :

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. – Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay Başkanlığının 1999 Mali Yılı Kesinhesabına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu (5/9) (S.Sayısı:544) (1)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı 1999 mali yılı kesin-hesaplarını ihtiva eden bu cetvel içindekiler incelenerek kayıt defterine uygun olduğu anlaşılmış olup, İçtüzüğüümüzün 180 inci maddesi gereğince Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan

Nazif Okumuş

İstanbul

ve Komisyon üyeleri

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereği, sözlü soruları görüşüyor ve gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına devam ediyoruz.

(1) 544 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun tasarıları ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporlarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

2. – *Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarıları ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/650,1/679) (S.Sayı:517)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

3414 sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu raporunun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

3. – *3414 sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/639) (S.Sayı:428) (1)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerinde Doğru Yol ve Fazilet Partilerinin grup sözcüleri konuşmalarını tamamlamışlardı.

Gruplar adına başka söz isteği?.. Yok.

Şahısları adına Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat. (FP sıralarından alkışlar)

Sayın Polat, buyurun.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 428 sıra sayılı Kanun Tasarısının tümü üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Tasarının genel gerekçesine baktığımız takdirde, tasarının geliş sebebinin;

1- Bazı gecekondü önleme bölgelerinde işgal edilmiş konut ve arsalar bulunduğundan,

2- Belediyelerin mülkiyetinde olan arsalar üzerine inşa edilen konutlardan bazılarının arsa bedelleri Bayındırlık ve İskân Bakanlığından zamanında ilgili belediyelere ödenmediğinden,

3- Bazı gecekondü önleme bölgeleri oluşturulduğu halde amacına uygun olarak kullanıma açılmamış, bazı bölgeler ise, tümüyle kullanılmış bulunmaktadır. Bu tür bölgelerin gecekondü önleme bölgesi niteliğinin kaldırılmasından bahsedilerek, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının 775 Sayılı Kanun çerçevesindeki görevlerine ilişkin sürenin 9.9.2005 yılına kadar uzatılması istenmiş, Bayındırlık ve İskân Komisyonunda ise, bu sürenin, istenen görevleri yapmaya yetmeyeceği düşüncesiyle 9.9.2009 olarak düzenlenerek Meclisimizin huzuruna getirilmiştir.

Yine, genel gerekçede de belirtildiği üzere, ülkemizdeki dargelirli ve konutsuz vatandaşların konut ihtiyacını karşılamak üzere 1966 yılında bu kanunun yürürlüğe girdiği, kanunun uygulanması sırasında da 157 adet gecekondü önleme bölgesi, 30 742 adet konut üretildiği, 100 000 kişilik kooperatif arsası ile 40 000 kişilik dargelirliye yönelik arsa tahsisi yapıldığı belirtilmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2001 yılında kent nüfusunun 45,4 milyona, kent sayısının 318'e ulaşması beklenmektedir. Kentleşme hızının yüzde 4,7 kentlerdeki yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranının ise yüzde 68,6 olacağı tahmin edilmektedir.

(1) 428 S. Sayılı Basmayazı 28.11.2000 tarihli 21 inci Birleşim tutanağına ektidir.

2001 yatırım programında da belirtildiği üzere, 1999 yılında 516 000 olan toplam ilave konut ihtiyacına karşılık, yapı kullanma izni alan konut sayısı yaklaşık 216 000'dir. 2000 yılında ise, ülke toplam konut ihtiyacının 553 000, yapı kullanma izni alan konut sayısı ise 170 000'dir; yani, ihtiyacın 3,25'de 1'i kadar kullanım izni alınmıştır.

Yine, 2000 yılında yapı kullanma izni alan konut sayısı, 1990-2000 yılları arasındaki en düşük rakamdır. Bir taraftan Marmara ve Bolu-Düzce depremleri nedeniyle, 93 010 konut yıkık veya ağır hasarlı, 104 440 konut orta hasarlı, 113 233 konut ise hafif derecede hasarlı olarak, toplam, 310 733 konut çeşitli derecede hasar görecektir, diğer taraftan siz, 2000 yılında ihtiyacın üçte 1'inden az ve son on yılın en düşük düzeyinde konut üreteceksiniz, sonra da gecekondulaşmayı birtakım nazari kanunlarla çözeceksiniz; işte, bu, eşyanın tabiatına aykırıdır.

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planının 1629 nolu paragrafında da belirtildiği üzere, Yedinci Plan döneminde inşa edilen konut sayısının 1,3 milyon civarında olduğu, bu dönem için ihtiyaç olarak belirlenen 2 540 000 rakamının çok altında kalmıştır; aradaki farkın kaçak yapılaşma ve gecekonduyla kapandığı tahmin edilmektedir.

Toplu Konut İdaresinde, 1995-1999 döneminde kredilendirilen konutlardan 185 000'i tamamlanmış olup, bu, inşa edilen konut sayısının yüzde 14'üne karşılık gelmektedir. Sadece üç büyük ilimizde, 2 milyon civarında kaçak yapı olduğu tahmin edilmektedir.

2001-2005 yılları arasında, nüfusu 20 000 ve üstü olan yerleşme yerlerinde, 2 714 000 demografik gelişmelerden doğacak yeni konut ihtiyacı, 361 000 adet yenileme ve afet konut ihtiyacı olmak üzere, toplam 3 075 000 adet konut ihtiyacının olacağı hesaplanmaktadır. Bu ihtiyaç planlı bir şekilde ve ruhsatlı olarak üretilemez ise, gecekondulaşmayla çözüleceği aşikârdır.

Köyden kente göç eden vatandaşların gecekondulaşmada ilk başvuracağı mekânlar, Türkiye yüzölçümünün yüzde 54,7'sini elinde tutan devlete ait taşınmaz mallardır. Bu malların yüzde 8,5'i tapuda Hazine adına tescil edilen alanlar, geriye kalan yüzde 46,2'si ise devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerdir. İşte, bir taraftan liberal ekonomi deyip, bir yandan da bu büyüklükteki araziyi devlet eliyle yönetmeye kalkınca olmuyor ve 1950'li yıllardan itibaren hızlanan hızlı kentleşme, bu alanlarda gecekondulaşmayı da beraberinde getirmiştir.

Bu arsaların satılmayıp devlet elinde tutulup, potansiyel olarak gecekondulaşmaya açık bırakılmasının çeşitli sebepleri arasında, 1940'lı yıllardan beri yürürlüğe konamayan; fakat, konacak gibi bekletilen tarım reformunda bu arsaların öncelikli kullanımı, yine, ülkemizdeki kadastroya tabi 420 000 kilometrekare alandan, hâlâ, 80 000 kilometrekare alanın kadastro sununun yapılmamış olması, imar planlarının tamamlanamamış olması önemli sebeplerdir.

Neticede, devlet, elindeki arazileri satılacak hale getirip satamayınca, ayrıca ihtiyacın 1/3'ü civarında ruhsatlı konut üretince, aradaki açık, bu devlet arazilerinin birilerince işgal edilip, gecekondulu yapıyla neticelenmektedir.

Yine, bir taraftan, gecekondulaşmayı önlemek için altyapısı yapılmış ve imara açılmış arsa üretmekten söz edeceğiz, diğer yandan, büyük maddî sıkıntı içerisinde olan belediyelerin mülkiyetinde olan arsalar üzerine inşa ettirilen konutlardan bazılarının arsa bedellerinin Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından zamanında ilgili belediyelere ödenmediğinden bahsedip, yine de belediyelerin gecekondulaşmaya bir çeşit mani olmasını bekleyeceğiz. Bunlar, gerçekçi yaklaşımlar değildir.

Türkiye'de kentleşme sürecinin oldukça büyük bölgesel dengesizlikler üzerine kurulu olduğu rahatlıkla söylenebilir. Bölgesel eşitsizlikler, kırdan kente göçün hem nedeni hem de sonucu olarak değerlendirilmelidir. Genellikle göçler, 1997 yılı itibariyle nüfusu 1 milyonu aşan 5 büyük ilimiz, İstanbul, Ankara, İzmir, Adana ve Bursa ile Ege ve Akdeniz kıyı bölgelerindeki İçel, Antalya ve Muğla çevreleriyle Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki 10 il merkezi ki, bunlar, terör nedeniyle kırdan kente göçün yoğun olduğu Adıyaman, Şanlıurfa, Van gibi illerdir.

Şimdi, bu yoğun göç olan bölgelerde, biz, altyapısı hazır gerekli araziye üretemezsek, gecekondulaşma kaçınılmaz olacaktır. Yalnız, gecekondulaşmanın olduğu yerlerde, yanlış yapılanma, arazi spekülasyonu, enerji-su yetersizliği, çevre kirliliği, ulaşım ve işsizlik sorunları çok önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine bu bölgelerde, bilhassa kaçak elektrik ve su kullanımı yaygın olarak görülmektedir.

Neticede, devletin, yapım sırasında, yapı ruhsatı ile katkı payı alamadığı bu konutlara, ister istemez birtakım altyapı hizmetlerini getirmek zorunda kalıyor ve bu hizmetler, hem yetersiz oluyor hem de getirdiği hizmetlerin büyük bölümünden bedel alamadığı için gerek yerel yönetimlerce gerekse merkezî yönetimce büyük bütçe açıklarıyla karşı karşıya kalıyor.

Yine, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında da bahsedildiği gibi, toplam sabit sermaye yatırımları içerisinde konut sektörünün cari fiyatlarla payı 1995'te yüzde 37,3 seviyesinde iken 2000 yılında yüzde 31,1'e gerilemiştir; fakat, toplam kamu sabit sermaye yatırımları içinde konut sektörünün cari fiyatlarla payı 1995'te yüzde 1,4'iken, 2000 yılında yüzde 2,1; toplam özel sektör kesiminde 1995'te yüzde 45,1 olan oran, 2000 yılında yüzde 43 olmuştur.

Yani, konut sektöründe açık var diyeceğiz; fakat, 1995'ten 2000'e sektöre ayırdığımız pay azalacak; liberal ekonomi diyeceğiz, özel sektörün en rahat yatırım yapacağı alanda özel sektörün payı azalacak; fakat, kamunun payı ise artacak. İşte bunlar, hep söylenilen ile yapılanın birbiriyle uyumadığının bariz göstergeleridir.

Ayrıca, bugüne kadar bütüncü planlamanın yanında gerçek anlamda bölge planlaması da yapılamamıştır. Bölge planlaması, fiziksel ve ekonomik planlamayı birleştiren, sürekli gelişmeyi yönlendiren bir planlamadır. Bölge planlarının olmayışı sebebiyle dengesiz nüfus ve yatırım dağılımı da, bunun sonucu oluşmuştur. Böylece, metropol kentlerin çevresinde nüfus yığılması sonucu kentler hızla kontrolsüz olarak gelişmiş, verimli tarım alanları kentsel fonksiyonların baskısında kalmış ve karmaşık çevre sorunları ortaya çıkmıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gecekondulaşma, kırdan kente göç eden kitlenin temel konut edinme biçimi olarak Türkiye kentleşmesinin ilk aşamalarında ortaya çıkmış ve 1950'lerde de, bir nevi kurumsallaşmıştır. Bu ilk dönem gecekonduların temel özelliği, kırsal bölgelerden göçenlerin, kamu arazisi üzerinde, esas olarak kendi emekleriyle yapım sürecini gerçekleştirmeleridir. Bu yapım esnasında, genellikle aile çevresinden yardım alınmış, işçi ya da usta çalıştırılsa dahi, esas olarak, bu dönemde, gecekondular yapıcılar, evde bilfiil oturan sakinler olmuştur.

Yine, bu gecekondular, zaman içerisinde ihtiyaca binaen zamanla genişletilebilmişlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - 1 dakika içerisinde toparlayınız Sayın Polat.

Buyurun.

ASLAN POLAT (Devamla) - Bu gecekondular, netice olarak, gecekonduların piyasada satılmak için değil, bilfiil yapanlarca iskân edilmek üzere inşa edilmişlerdir. Bu gecekondularda kiracılar nadir olduğundan, çevre kalitesinde nispeten son zamanlarda yapılanlara göre daha iyi olmuştur.

Bu dönemde kırdan kente göçenler, çoğunlukla, kendilerinden önce göç etmiş hemşerileriyle ilişkiye girmekte ve iş gücü piyasasında da bunlar vasıtasıyla iş bulabilmekte ve bir dönem, geldiği kırsal bölgeyle ilişkisini kesmeyip, neticede, yeni dönemdeki refah düzeyi kırsal bölgedeki refahından genellikle daha iyi olmuştur.

Bunun sonucu olarak, kırdan kente göçün, bilhassa, ekonomik sorunları daha az hasarla atlatılabilmektedir. 1970'li yıllardan sonra ortaya çıkan ikinci kuşak gecekondular ise, daha farklı bir yapı arz etmiş, kent çevresindeki kamu arazileri azaldığından, kent çevresindeki, genellikle sahipli arsalar, sahiplerince parsellenip, satılmaya başlanmıştır. Gerek bu sahipli arsaların hisseli şekilde satılması, gerekse kamu arsalarının mafya tarafından gayri resmî parsellenip satılmasıyla, ev sahibi gecekondular yanında kiracı gecekondular önemli yer tutmaya başlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ASLAN POLAT (Devamla)- Hepinizi saygıyla selamlarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Polat.

Şahsı adına ikinci söz, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'e aittir.

Buyurun Sayın Genç. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

KAMER GENÇ (Tunceli)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 3414 sayılı Kanunda Bir Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tasarısı üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere, 1966 yılında çıkarılan 775 sayılı Gecekondular Kanunuyla, özellikle, büyük şehirlerde sağlıksız kentleşmenin önüne geçmek üzere, işte, Hazineye ait belirli arsaların alınarak, bunların imar ve ıslah planları yapılmak suretiyle, işte, meskene ihtiyacı olanlara dağıtılması hedeflenmişti. Bu kanunun uygulamasında da çok büyük mesafeler alındı. Sonra, bu Kanun, belirli sürelerle uzatıldı. En son, 1985 yılında -süresi 1985 yılına kadardı- 3414 sayılı Kanunla işte, onbeş sene uzatıldı, sonradan da, önce, hükümet teklifinde 2005 yılına kadar uzatılması öngörülüyor, Komisyonunda ise, her nedense, bunun 2009 yılına kadar uzatılması öngörülüyor.

Aslında, tabii, bu kanun tasarısı çok önemli ve Türkiye için yararlı. Arsa spekülasyonunun önüne geçmek, devletin denetiminde konutlaşmayı sağlıklı bir planlamaya bağlamak gerekli; ama, bunun uygulaması, maalesef, zaman zaman politik amaçlı, siyasi amaçlı oluyor. İmar ve İskân Bakanlığı zaman zaman büyük arsaları kamulaştırıyor, Arsa Ofisine devrediyor ve bunlar konut yapılmak üzere değerlendiriliyor.

Ben, özellikle, kendi ilimde yapılan bir uygulamayı, herkesin ibret alması için, burada açıklamak istiyorum. Biliyorsunuz, terör nedeniyle Tunceli'nin birçok köyü yakıldı ve köyler boşaltıldı. Avrupa'dan gelen giden birçok insan, Tunceli'de 580 konut yapılması için arsayı aldı, planlamasını yaptı ve Avrupa İskân Fonundan da karşılıksız olarak 10 milyon dolar almak için gerekli girişimlerde bulundu. Avrupa İskân Fonundan karşılıksız olarak alınacak bu 10 milyon dolarla Tunceli'de 580 konut yapılacak ve hak sahipliği tespit edilmiş 580 kişiye dağıtılacaktı. Bununla ilgili tüm

işlemler tamamlandı, Avrupa İskân Fonu tam bu parayı vereceği sırada, zamanın Başbakanı Mesut Yılmaz, Avrupa İskân Fonuna bir yazı yazdı ve "ben, bu krediyi istemiyorum" dedi.

SAFFET KAYA (Ardahan) - Niye istemiyor; açıkla canım!..

KAMER GENÇ (Devamla) - Sayın Bakan, Hazine yetkilileriniz burada, Hazinesinin yazısı burada, çıkarın. Bunu yapmak kadar, o halka karşı yapılan düşmanca -aşında, daha başka şeyleri de söylemek istiyorum; ama, bu kürsü ona müsait değil- bir tavır yok. Yani, Tunceli halkına Avrupa İskân Fonundan verilen bedelsiz bir krediyi sen, bir Başbakan olarak -hiçbir külfete de katlanmadan- nasıl reddediyorsun, hangi yetkiyle reddediyorsun? Tabii, bunu o zaman da söyledik, o insanlar da hayrete düştü. Bir memleketin Başbakanı, bir ilinde yapılacak bir hizmeti hangi gerekçeyle reddediyor. Bakın, o arsa hâlâ kullanılmadı, Toplu Konut İdaresi, bu defa, arsayı, tekrar, belediyeye devretmek istiyor, orada bir şey kurmak için.

İşte, bu devleti zaman zaman yöneten bazı yöneticilerin, bu yöre halkına bakış açıları bu sevgili milletvekilleri.

Düşünebiliyor musunuz, bir ilde -Tunceli İlimizde- 580 tane hak sahibi tespit edilmiş, Avrupa İskân Fonu diyor ki "konut yapacağım." 10 milyon doları veriyor, hiçbir karşılık istemiyor; ama, benim Hazinem, o zamanki Başbakanın talimatıyla diyor ki "ben böyle bir krediyi istemiyorum." Şimdi, siz, çıkın, Tunceli halkını burada değerlendirin bakalım. Siz olsanız, kendi ilinizde olsa, böyle bir uygulama olsa ne yaparsınız? Yani, bunun karşısında insanın ne sabır göstermesi, ne ağzını tutması mümkün değil; ama, biz yine de birçok şeylere katlanıyoruz. Bunu, özellikle kamuoyunun bilmesinde de yarar var. Maalesef, buraya hem hizmet götürmüyoruz hem o kadar...

Bakın, ben burada 3-4 defa söyledim; Tunceli'de, beş senedir, polisler 250 konutluk lojman yapılıyor; ama, yapılacak bu lojmanlar için 5-6 trilyon lira para verilmiyor. Artık, çok eskidi; yani, bankalarda batırılan paraları da biliyorsunuz. 250 konutluk lojman yapılmadığı için -tabii, Tunceli'de ne özel teşebbüsün yatırımı var, ne de devletin; zengin kişiler olmayınca özel teşebbüsün de yatırımı yok, devletin de yatırımı yok- en ilkel bir konutun dahi kirası aylık 100-150 milyon lira ve bir senelik de peşin almıyor. Yani, bu kadar büyük bir konut sıkıntısı da var. Çünkü, köylerden şehre insanlar geldi. Orada, devlet herhangi bir yatırım yapmadı. O zaman, Avrupa İskân Fonu... Niye Avrupa İskân Fonu bunu yaptı; Avrupa'nın belli yerlerinde Tuncelili çok kişi var, hatta Avrupa Parlamentosuna seçilen, mahalli parlamentolara seçilen kişiler var. Bunların da yönlendirmesiyle böyle bir para çıktı; ama, bunun önu kesildi. İşte, bir kooperatif kurdular, yeniden onu şey edeceğiz ve bu polis lojmanı dahi yapılmıyor. Yani, orada görev yapan polisler çocuklarını götüremiyor, ev bulamıyor. Bunu, bu kürsüden 10 defa söyledim; ama, hükümet hâlâ yapamadı. Burada, İçişleri Bakanı, kendisi de emniyetten gelmiş bir kişidir; hiç olmazsa 5-6 trilyon para gönderseydi, o lojmanlar yapılacaktı, en azından, konut sıkıntısı kısmen giderilmiş olacaktı.

Yani, bu kanunlar, özellikle bu 775 Sayılı Kanun, küçük illerde, konuta ihtiyaç olan yerlerde uygulanmadı. Uygulama olanağı olan insanlar da, başa geldikleri zaman, sırf kendi illerinde olmadığı için, bunların uygulanmasını önlediler; ama, tabii ki, zamanı gelince bunların hesabı da herkese sorulacaktır. Türkiye'nin her tarafındaki her vilayet, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin vilayettir, orada yaşayan tüm insanlar eşit haklara sahip Türkiye Cumhuriyeti Devletinin vatan-daşlarıdır; ama, maalesef, bazı kişiler, başbakan da olsalar, böyle ayırım yaparak, o yöreye, kendilerinin bir katkısı olmadan yapılacak hizmeti dahi engelliyorlar.

Hükümet, bu kanunu, 2005 yılına kadar uzatmayı isterken Komisyon niye 2009 yılına kadar uzatıyor onu anlayamadık; ama, istediğimiz şudur: Bu kanunun uygulanmasında, özellikle çok politik

hesaplar yapıyor; özellikle, bazı arsalar, bazı kooperatiflere tahsis edilirken çok şaibeler dönüyor; artık, bunların önlenmesini istiyoruz. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, gerçekten; şu anda, dünyada en fazla rüşvet alınıp verilen bir ülke halinde, Dünya Bankasının raporlarında var. Tabii, bu, Türkiye'de yaşayan her vatandaş için yızkarası bir olaydır. Artık, Türkiye'de, rüşvetin arkasının kesilmesi lazım. Bu hükümet, özellikle yolsuzluk ve yoksullukla mücadele için geldiğini söyledi; ama, en büyük yolsuzluk ve yoksulluk bu dönemde oldu, ekonomi battı. Bakın, bugün, devletin bankalarının ve borsasının geldiği durumu biliyorsunuz; bir haftada Merkez Bankasının yaptığı katkı 4 milyar dolar! Bu ne demektir; Türkiye'nin, aşağı yukarı büyük bir bunalıma, büyük bir sıkıntıya veya bir depreme girmesi lazımdı; yani, bu, Marmara Depreminden daha ağır bir deprem; ama, buna rağmen hükümetin her üyesi çok rahat yerinde oturuyor, ne kadar rahat değil mi?!

Değerli milletvekilleri, ben, Sayın Maliye Bakanını da çok seviyorum; ama, bir Maliye Bakanının kayıbiraderi, eğer hayali ihracat içindeyse, o memleketin maliyesi çalışır mı? Sayın Maliye Bakanının buna ilgisi olmayabilir; ama, O, hayali ihracatı kim kanalıyla yapıyor, demek ki "ben, bakanın kayıbiraderiyim" diyor.

Ayrıca, gazetere intikal etti, Maliye Bakanı birçok üst düzey bürokratların hayali ihracatla ilgili paraların ödenmesinde katkıda bulunduğu söyleniyor; ama, herkes yerinde oturuyor.

Değerli milletvekilleri, bu memleket bizim memleketimizdir.

BEYHAN ASLAN (Denizli) - Sayın Başkan, ne konuşuyor?!

KAMER GENÇ (Devamla) - Şimdi, konu açık, kanun tasarısının tümü üzerinde konuşuyorum.

BEYHAN ASLAN (Denizli) - Sayın Başkan, içtüzük açık; konuya gelsin lütfen.

KAMER GENÇ (Devamla) - Bu olayların içinde siz de olduğunuz için, tabii gıcık alıyorsunuz; buradaki konuşmalardan rahatsız oluyorsunuz.

BEYHAN ASLAN (Denizli) - Neyi konuşuyorsun?! Polemik yapma!

KAMER GENÇ (Devamla) - Halbuki, bu konuşmalardan rahatsız olacağımıza, suiistimalcilerin üzerine gidin. Şimdi, gerçekleri söylüyorum; yani, bir memleketin Maliye Bakanının kayıbiraderi en büyük hayali ihracat olayının içinde olursa, o memlekete kim vergi verir, kimin hesabı incelenir?

BEYHAN ASLAN (Denizli) - Konuya gel!

KAMER GENÇ (Devamla) - Maliye müfettişleri, hesap uzmanları birbiriyle takışmış. Tabii ki, ondan sonra, her gün yeni yeni olaylar ortaya çıkıyor.

Şimdi, Meclisin buna el koyması lazım, Türkiye elden gitmiş beyler! Bugün Avrupa Birliği, Avrupalı parlamenterler gelip de, bize -sizin deyiminizle- burada caka satıyorlar?! Türkiye'yi artık hasta adam gibi görüyorlar. Bunu niye yapıyorlar: Bir memleketin saygınlığı, ekonomik gücü başta gelir, silahlı kuvvetlerinin gücü başta gelir. Silahlı Kuvvetlerimizin gücü, kamuoyunun gücü çok yerinde; ama, ekonomimiz battı ve kimse de yerinden şey etmiyor. Hazine batıyor, Hazineden sorumlu Devlet Bakanı olgun olgun yerinde oturuyor; Maliye batıyor, Maliye Bakanı yerinde oturuyor; hükümet yerinde oturuyor...

Değerli milletvekilleri, çağımızda, 77 yaşındaki bir insanın fiziki gücüyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Konuya gelecek misiniz Sayın Genç?

KAMER GENÇ (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toparlama şansınız varsa, buyurun 1 dakika içinde gelin konuya.

KAMER GENÇ (Devamla) - Şimdi, bakın, değerli milletvekilleri, içim kan ağlıyor, isten inanın ister inanmayın; ilkmemiz çok sıkıntıda. İnanınız ki, başka bir yerde olsa, başta parlamento olmak üzere, herkes bu olayların üzerine gider. Şimdi, bugün, en büyük değer verdiğimiz Avrupa Birliği kapısına bile gidemiyoruz; adamların bize karşı şeyleri var. Şunu söylemek istedim deminki cümlede: Yani, artık, yorgun beyinlerle, yorgun hafızalarla, yorgun vücutlarla Türkiye'nin yönetilmesi mümkün değil. (DYP sıralarından alkışlar) Çevrenize bakın, yani çevrenize bakın hepsi dinamik başbakanlar, hepsi dinamik bakanlar... Eğer, bizim Başbakanımız, her gün Avrupa'nın bir ülkesine gitmiyorsa veyahut da devletin, her gün 24 saati, 3 saati 5 saati dışında devletin işine enerji tüketmiyorsa, değerli arkadaşlar, o memlekette çok sıkıntı olur. Sovyet Rusya'nın çökme meselesini biliyorsunuz. Sovyetler Birliğinde, en sonunda, hep 75-80 yaşındakiler geldiler, her altı ayda bir cenaze kalkıyordu ve ülke, böyle battı. Ben, size doğruları söylüyorum, ister inanın, ister inanmayın.

Saygılar sunarım efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

HASAN GÜLAY (Manisa) - Ayıp!.. Ayıp!.. Sen ne demek istiyorsun?!

MUSTAFA VURAL (Antalya) - Adam mısın sen!.. Ne biçim konuşuyorsun böyle?!

KAMER GENÇ (Tunceli) - Senden mi öğreneceğim?!

BEYHAN ASLAN (Denizli) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Aslan.

BEYHAN ASLAN (Denizli) - Efendim, Sayın Genç, gerek oturduğu yerden gerek kürsüden yaptığı konuşmalarda, Genel Başkanımızı, Anavatan Partisinin Genel Başkanını...

BAŞKAN - 1 dakika Sayın Aslan, mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurun.

BEYHAN ASLAN (Denizli) - Sayın Genç, gerek Sayın Bülent Akarcalı'nın yurt dışına, Brüksel'e gitmesiyle ilgili Bakanlar Kurulu kararı okunurken yerinden yaptığı itirazda ve gerekse kürsüden yaptığı konuşmada, Genel Başkanımıza sataşmıştır. Sataşma nedeniyle, yerimden, söz istiyorum efendim.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

VI - AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1. - ANAP Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Beyhan Aslan'ın, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, konuşmasında, Partisinin Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

BEYHAN ASLAN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, öncelikle, Avrupa İskân Fonunda varolan bir krediyi Sayın Genel Başkanımızın istemediği, reddettiğine ilişkin beyanlarda bulundu. Bunlar, tamamen, ciddiyetle bağdaşmayan, afaki, gerçekdışı beyanlardır. Yurt dışından bir kredinin nasıl alınacağı, hangi yolların izleneceği, hangi denetimlerden geçeceği açıktır. Tunceli'yi, en az Kamer Genç kadar, bu Meclisin tüm üyeleri seviyor.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Allah, Allah!

BEYHAN ASLAN (Denizli) - En az Kamer Genç kadar seviyor, biz de seviyoruz. Bu nedenle, sırf memleketine mesaj göndermek, ucuz politikalar yapmak için, burada, bir siyasi partinin Genel Başkanını, Başbakanı karalamadan da konuşabildi.

Bir diğer nokta, burada, Bakanlar Kurulu kararını okudunuz. Sayın Ecevit'in imzasıyla, Bakanlar Kurulu kararını okudunuz. O, yerinden, eşini dostunu Brüksel'e götürüyor diye itiraz ediyor. Bu Meclisin zamanı çok kıymetlidir. Bu Meclisin zamanı kıymetlidir. Hükümet tezkereleri hakkında, ne zaman karar yetersayısının aranılması istenmiştir?!

Ben, bu arkadaşımı ciddiyete davet ediyorum. Bu Meclisin zamanını israf etmemesini, ciddiyetsizlikle bu Meclisi oyalamamasını ve ciddi milletvekilliğine davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, bana da satışma oldu.

BAŞKAN - Satışma yok efendim, ne satışması?!

KAMER GENÇ (Tunceli) - Efendim, ciddiyetsiz dedi. Müsaade ederseniz yerimden arz edeyim.

BAŞKAN - Oturun!.. Lütfen oturun.

AYDIN TÜMEN (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Tümen, buyurun.

2. - *DSP Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen'in Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, konuşmasında, Partisinin Genel Başkanına satışması nedeniyle konuşması*

AYDIN TÜMEN (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Genç'in madde üzerinde söz alıp da, sürekli maddenin dışında konuştuğuna, burada, sürekli tanık olmaya başladık.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Kanunun tümü üzerinde konuşuyorum...

BAŞKAN - Alışın efendim Sayın Genç'e...

AYDIN TÜMEN (Ankara) - Sanıyorum, bu konuda Başkanlığım yapacağı ve takınacağı tutum olsa gerek, bunu sizlere hatırlatmak istiyorum.

Halbuki, Sayın Genç, İttüdüğü, birçok milletvekilinden çok daha iyi biliyor; ama, aksine aksine davranmayı bir alışkanlık haline getirdiğini de hepimiz gayet iyi biliyoruz.

Şu an, 57 nci hükümetin Başkanı, Genel Başkanımız Sayın Bülent Ecevit'i, haksız, isnatsız ve yakışık almayacak tarzda, yaşyla ilgili, tutumuyla ilgili birtakım olumsuz görüşlerini, şık olmayan biçimde ifade ettiler.

Sayın Genç, kişinin yaşı şu olur veya bu olur; ama genel bir halk deyimini vardır "akıl yaşta değil başta", bunu bilmenizi isteriz. Siz de belli bir olgunluğa eriştiniz; ama, akıl yaşınızı ben değerlendirmek istemiyorum, onu genel kamuoyuna bırakmak istiyorum.

Teşekkürler. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Tümen.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, bana da söz verin... Sayın Başkan, satıştılar... Hükümete satışmadım.

BAŞKAN - Sayın Genç...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Yeniden satışmayacağım. Arkadaşa...

NEVFEL ŞAHİN (Çanakkale) - Büyük satışma var.

BAŞKAN - Sayın Genç, kime efendim? Ne dedi de satıştı size?..

KAMER GENÇ (Tunceli) - Genel Başkanımıza satıştı dedi, ben, Genel Başkanlarına satışmadım.

BAŞKAN - Yalan mı?..

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sonra, akılsız dedi...

BAŞKAN - Sayın Genç, bir dakika dinler misiniz... Bir kere, siz, şu Meclisin saygınlığına gölge düşürecek konuşmalardan kaçınınız.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Ben saygınlık kazandırıyorum Meclise.

BAŞKAN - Ben, sizin konuşmanızı kesmiyorsam, İçtüzüğe olan saygımdandır, Genel Kurula olan saygımdandır. Siz, hiçbir konuşmanızda, madde üzerinde veya geneli üzerinde konuşurken konuya bağlı kalmadınız Sayın Genç. Bu konuşmalarınıza dikkat ediniz. Eger, ben, İçtüzüğün amir hükümlerini uygulamak zorunda kalırsam, sanyorum siz bu kürsüde konuşamazsınız, onu bilmenizi isterim.

Teşekkür ediyorum.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, bakın, şimdi, bana sataştılar...

BAŞKAN - Sataşma yok efendim

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, bakın, şimdi, ben o kürsüde altı sene oturdum... Kanunların tümü üzerinde konuşulurken genel politikalar dile getirilir, madde üzerinde maddeyle alakalı...

BAŞKAN - Siz, saygınlığı geçtiniz...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, beni dinleyin de efendim...

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

• 3. - 3414 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/639) (S. Sayısı: 428) (Devam)

BAŞKAN - Sayın Karapaşaoğlu, buyurun, sorunuzu sorun efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Peki; ben de soru soracağım.

BAŞKAN - Sayın Karapaşaoğlu, sorunuzu sorabilirsiniz.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) - Sayın Başkanım, delaletinizle, Sayın Bakanımızdan bir soru sorarak cevabını almak istiyorum.

Anayasamızın 57 nci maddesi konut hakkıyla ilgilidir. Anayasamızın konut hakkıyla ilgili maddesinde; "Devlet, şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeten bir planlama çerçevesinde konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri alır, ayrıca toplu konut teşebbüslerini destekler" denilmektedir.

Bu ifade, Türkiye Cumhuriyeti Devleti sınırları içerisinde yaşayan 70 milyon insanımızı kapsamakta, yalnızca şehirlerde yaşayan insanları kapsamakta.

Dolayısıyla, konutla ilgili olarak, geçtiğimiz günlerde, Birleşmiş Milletlerde, "insanların konut edinme ve edindirme hakkı vardır; devlet bu hakkı karşılamakla görevlidir" şeklindeki maddesiyle bir uyarılılık temin etmediğine inanıyor mu? Bu konuda bir yasal düzenleme getirilmesi düşünüyor mu?

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Karapaşaoğlu.

Sayın Yanmaz, buyurun.

MUSTAFA NİYAZİ YANMAZ (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakanım şu soruyu sormak istiyorum:

Şanlıurfa'mız çok fazla göç alan bir ilimizdir; özellikle terör hadisesiyle kırsal kesimden şehre göçün çok olduğu bir ilimizdir. Dolayısıyla, gecekondulaşmanın ve çarpık kentleşmenin çok fazla olduğu bir il. Belediyemiz bütün gayretlerine rağmen, bir türlü bu işin önünü alamıyor:

Benim arzum şu: Özellikle, mücavir alan içerisinde kalan hazine arazileri var; bunların belediye devredilmesi düşünülmüyor mu?

İkinci sorum: Toplu Konut İdaresinin veya İller Bankasının, özellikle konut zenginliği açısından Şanlıurfa'da bir yatırımı var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Biz teşekkür ederiz.

Sayın Uzunmaya, buyurun.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Sayın Başkan, delaletinizle Sayın Bakandan suallerimin cevaplandırılmasını arz ediyorum.

Bir kere, keşke Sayın Bayındırlık ve İskân Bakanımız orada olsalardı -bu temennimi ifade ediyorum- çünkü, kendilerinin yakinen ilgi alanı olan konulardı; ama, dolayısıyla, ben, bu sualimi hükümete tevcih etmiş olacağım.

Avrupa Birliği yolunda olan Türkiye'nin, son üç hükümetini teşkil eden partilerden ikisi, halen bu hükümetin içindedir. Yani, üçbuçuk dört yılın etkinlikleri sizde. Dolayısıyla, Ankara dahil, büyük şehirlerimiz ve illerimizde, toplu konut yapımı, gecekonduyu, master planlarla önleyici ciddi tedbirleriniz var mı? Bu konuda çalışmalar hangi noktadadır?

Bir diğer sorum: Tabii, geçtiğimiz günlerde Toplu Konuta destek veren bankalarımızın birisi de özzerkleştirme ve özelleştirme kapsamına alındı. Bundan sonra, bu konuda, devletin, ciddi destek sağlayabilecek oluşumlar hâsıl etme konusunda; yani, banka desteği sağlayıcı tedbirleri neler olacaktır? Ve şehirlerimizin bu çirkin görüntülerini, gecekondulaşan bölgelerini bir an önce ıslah edici projeleriniz olacak mı?

Bir diğer sorum: Hazinesinin çok kıymetli arazileri, artık, gittikçe, gecekonduda değil, villalaşan bir işgale doğru gitmektedir. Bu konuda yasal önlemlerinizi... Görüyoruz ki, arkalarında büyük tröstler var. Hatta, gecekonduda alanları diye ifade edilen yerlerde, büyük medya kuruluşlarının dahi koskoca centre'leri, merkezleri var. Bunlara karşı hükümetinizin bir tedbiri var mı? Tek kelimeyle "Hazine arazilerinin, kıymetli arazilerin işgali önleneyecek, şehirler çirkin görüntüden kurtarılacak, on yıl-yirmi yıl sonra bu ülkede gecekonduda ve konut sorunu olmayacaktır" diye, bu millete açık bir vaadiniz olabilecek mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Akman, buyurun.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, aracılığınızla, Sayın Bakanım'dan, aşağıdaki sorularımı sormak istiyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun tasarısı, 1985 yılında kabul edilen bir Bakanlar Kurulu kararının, 2000 yılında süresinin dolması nedeniyle, yeniden uzatımına ilişkindir.

Ben, şimdi, sormak istiyorum: Bu geçtiğimiz onbeş yıl içerisinde, hükümetimiz -yeni tasarı getirdiğine göre- öyle anlaşılıyor ki, hedefini tutturamamış; yani, arzuladığı sayıya ulaşamamış. Bu konuda, hükümetin hedefi nedir? Burada, komisyon görüşmeleri sırasında, 2005 yılının 2009 yılına sarktığını görüyoruz. Bunun nedeni hakkında bir bilgi verebilir misiniz? Yani, ne miktar konut hedefleniyor? Bu, sürekli, böyle, geçici maddelerle ne zamana kadar uzatılacak diye bir soru sormak istiyorum.

İkinci sorum da, komisyon raporunda izah edilen, devletin ödemek durumunda olduğu, vatandaşın tezyidi bedel paralarıyla ilgili. Bu tezyidi bedel paraları, bildiğiniz üzere, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Avrupa nezdinde çok sıkıntıya sokan bir konu ve insan hakkı olarak kabul edilip, İnsan Hakları Mahkemesine müracaat edildiği zaman, Türkiye'nin, şu ana kadar birçok sayıda davası, bu anlamda aleyhte sonuçlandı, menfi sonuçlandı. Bu, ülkemizi, gerçekten, zor durumda bırakan bir konu olduğu için, bu tip rakamlarla, vatandaşın bekleyen tezyidi bedel davaları... Özellikle, geçtiğimiz yıl Meclisten geçen, yeni faiz düzenlemesinden önceki devletin ödemesi gereken para ne miktardadır? Bunu, bir öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akman.

Sayın Geçer, buyurun.

MUSTAFA GEÇER (Hatay) - Sayın Başkan, delaletinizle Sayın Bakanım şu soruları tevdi etmek istiyorum:

Gecekondu önleme bölgelerinin, 1966 yılından bu yana geçen otuzbeş yıl içerisinde amacına uygun tesis edilemediği veya yapılan iş ve işlemlerin bitirilemediği gerekçesiyle, bu sürenin 2005 yılına kadar uzatılması, bu tasarıyla öngörülmektedir.

Burada, benim öğrenmek istediğim, acaba bu süre içerisinde yeni gecekondu bölgeleri mi oluşturulacak, yoksa eksik kalmış iş ve işlemler mi bitirilecek? Şayet yeni gecekondu bölgeleri oluşturulacaksa, bu gecekondu önleme bölgelerinin oluşturulması, gecekondu önleme değil, teşviki anlamına gelmez mi diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Genç, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, aracılığınızla bir iki soru sormak istiyorum.

Biraz önce, kürsüde yaptığım konuşmada, Tunceli'de, Avrupa İskân Fonunun, tamamen karşılıksız olarak 10 milyon dolara yapmayı planladığı ve galiba -tam, kesin olarak bilemiyorum- 1996 veya 1997 yılında Tunceli Halkı için verdiği, 580 konut için verdiği kredi, Hazine tarafından, hangi nedenle iptal edilmiştir? Yani, o zaman, Başbakan, Mesut Yılmaz'dı ve Mesut Yılmaz, Avrupa İskân Fonuna yazdığı bir yazıda, biz, bu krediyi istemiyoruz; sebebi de, bu, Tunceli'ye yatırım... Ben biliyorum işinizi; ama, biraz önce ANAP Grup Başkanvekili inkâr etti. Ben de soru olarak soruyorum: Böyle bir yazı niye yazılmıştır? Eğer yoksa, o zaman, demek ki, ben, milletvekili olarak, burada, insanlara iftira atıyorum... Ben, bunun sonucuna katlanıyorum.

Ayrıca, biraz önce zatâliniz de dediniz ki "siz, burada, çıkıp kürsüye, hep gündemin dışına çıkıyorsunuz." Şimdi, kanun tasarılarının tümü üzerinde konuşulurken, genel politikalar dile getirilir. Ben, şimdi, akşama kadar, buraya çıktığım zaman "Türküm, doğuyum, çalışkanım mı" diye-yim?.. Elbette ki, bu memleketteki suistimalleri dile getirmek, benim, milletvekillik, parlamenterlik görevimdir; ama, sizleri rahatsız ediyorsa, o zaman konuşmayayım. Bu hakkı da size kimse vermez. Ben bir ilin milletvekiliyim, memleketimde olan suistimalleri, haksızlıkları dile getiriyorum. Onun için, burada, herkesin de konuşma hakkı var. Benim konuşma usulüm budur. Bu Meclise de çok saygılıyım.

Ayrıca, hükümet tarafından getirilen tasarıda 2005 yılı öngörüldüğü; Komisyon, bunu, niye 2009 yılına çıkarmış? Buna Komisyon cevap versin efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Çelik, buyurun.

MEHMET ZEKİ ÇELİK (Ankara) - Sayın Başkan, aracılığınızla, Sayın Bakanımıza bir iki soru sormak istiyorum.

1966 yılında başlayan, 1985 yılına gelen, ama neticesi alınmadığı için 2000 yılına uzatılan bir süreç var ve dokuz yıllık bir süre daha talep ediliyor. Burada, bu işin yapılmasını, yani gecekondu önleme bölgelerinin yapılmasını belediyelere vermeyi düşünüyorlar mı? Eğer düşünüyorlarsa, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı olarak ne yapma niyetindedeler? Şayet, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bunları yapacaksa, bunların kontrolünü kim yapacaktır? "Binaların sağlıklı yapılıp yapılmadığının kontrol edilip edilmediği" şeklinde, hem kendileri yapıp, hem kendileri kontrol mekanizması mı oluşturacaklardır?

Bir de, Ankara için bir soru sormak istiyorum. Ankara'da, Polatlı İlçemize bağlı Temelli Beldesinde bir gecekondu önleme bölgesi başlatılmış; ama, geçen süre içerisinde, maalesef bir sonuç almamamış. Şimdi de, orada bir yol yoğunluğu sebebiyle, başka yerlere kaydırmayı düşünüyorlar. Temelli'de yapılan nedir? Bundan sonra ne yapmayı düşünüyorlar?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Çelik.

Soru sorma işlemi tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri, aldığımız karar gereğince, soru sorma ve cevap işlemi 20 dakikayla sınırlandırılmıştır. O nedenle, bazı arkadaşlarımızın soru sorma imkânı ortadan kalkmıştır. Bunu, arkadaşlarımızın bilmesi gerekir. Soruların kısa olması lazım; ama, bazı arkadaşlarımız çok uzun soruyorlar. O nedenle, bazı milletvekili arkadaşlarımızın soru sorma imkânı da ortadan kalkmaktadır. Onun bilinmesini isterim.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1966 yılında yürürlüğe giren 775 sayılı Gecekondu Kanunuyla, aradan geçen süre içerisinde, 640 adet gecekondu önleme bölgesi oluşturulmuştur. Bu bölgelerde, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca, 28 178'li çok katlı, 2 494'ü tek katlı olmak üzere, toplam 30 672 adet konut üretilerek hak sahiplerine dağıtılmıştır. Ayrıca, çeşitli illerde 1 947 adet konut yapı kooperatifine 104 057 tane arsa tahsis edilmiş ve 14 500 üyeye, Gecekondu Fonundan inşaat kredisi verilmiştir. Bakanlığımızta ait gecekondu önleme bölgelerinde, arsa tretim ve tahsisi bekleyen 400'ün üzerinde konut kooperatifi bulunmaktadır.

Bu, yeni yasa tasarısının amacı, hem bu gecekondu önleme bölgelerinin yapılarak ülkemizdeki çarpık konutlaşmanın, çarpık şehirleşmenin önlenmesi hem de kanunun yürürlüğe girdiği günden itibaren bugüne kadar yapılan iş ve işlemlerden, bitirilemeyen işlerin zaman içerisinde bitirilmesi.

Konut üretimiyle ilgili getirdiğimiz bu 775 sayılı Kanunla -bu yeni şekliyle- Marmara Bölgesinde, son yaşadığımız deprem felaketi sonrasında ortaya çıkan konut ihtiyacının da karşılanması amaçlanmaktadır.

Yine, arkadaşlarımızın soruları arasında, şehirlerimizde master plan olarak hazırlanan imar ve şehirleşme kanun tasarısı sonuçlanmak üzere; yakın zamanda, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacaktır. Bu yasa tasarısıyla amaç, şehirlerimizin sağlıklı bir şekilde gelişmesidir.

Sayın Başkan, yine, arkadaşlarımızın soruları arasında, Polatlı'da, 618 hektar büyüklüğünde Temelli - Malıköy gecekondü önleme bölgesinin yüzde 90'ın kamulaştırma çalışmaları sonuçlandırılmıştır; ancak, Bakanlığımızın, 775 sayılı Yasanın uygulanmasıyla ilgili süresi bittiğinden, çalışmalar sonuçlandırılmamıştır. Dolayısıyla, bu yasa değişikliğinin yapılmasıyla birlikte, bu proje de hayata geçirilme şansı bulacaktır.

Yine, arkadaşlarımızın, sayın milletvekillerimizin soruları arasında, mücavir alanlardaki hazine arazilerinin belediyelere devriyle ilgili, şu anda üzerinde çalışılan yerel yönetimler yasa tasarısında hüküm getirilmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hazine arazilerinin işgalini önleyen çalışma olarak, 775 sayılı Kanunun süresinin uzatılması hususu önemli katkı sağlayacaktır. Ayrıca, bu kanunla, belediyelere de yetki verilmiştir. 1985'ten beri belediyeler bu konuda yetkilidir. Belediyeler de, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı gibi, bu Gecekondü Kanunundan yararlanarak arsa üretebilmektedir, konut üretebilmektedir. Ayrıca, bu konuyla ilgili, belediyelerin bu konuda daha yetkilendirilmesiyle ilgili, biraz önce sözünü ettiğim inar ve şehirleşme kanun tasarısı içinde de çeşitli hükümler getirilmiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekillerimizin diğer sorularına, Bakanlığımız, ayrıca, yazılı olarak cevap verecektir.

Yüce Meclise, bu yasa değişikliğine vereceği katkı için şimdiden teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Tasarının maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 1 inci maddeyi okutmadan önce, bir matbaa hatasını belirtmek istiyorum. "Bu Kanunda öngörülen devir işlemleri ile birinci fıkradaki iş ve işlemler ile yeniden başlatılacak işlemler 9.9.2009 tarihine kadar sonuçlandırılır" şeklinde düzelterek okutuyorum. Arkadaşlarımızın bu hususu bilmesini özellikle istiyorum.

Şimdi, Sayın Kâtip Üye arkadaşımız, 1 inci maddeyi düzeltilmiş şekliyle okuyacaktır:

3414 SAYILI KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 2.3.1988 Tarihli ve 3414 Sayılı, 775 Sayılı Gecekondü Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 3.5.1985 Tarih ve 247 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 16.8.1985 Tarih ve 250 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanunda öngörülen devir işlemleri ile birinci fıkradaki iş ve işlemler ile yeniden başlatılacak işlemler 9.9.2009 tarihine kadar sonuçlandırılır."

BAŞKAN - 1 inci maddeyle ilgili olarak, Doğru Yol Partisi Grubu adına Burdur Milletvekili Sayın Mustafa Örs konuşacaktır.

Buyurun Sayın Örs. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA MUSTAFA ÖRS (Burdur) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2.3.1988 Tarihli ve 3414 Sayılı -1966 yılında yürürlüğe giren- 775 Sayılı Gecekondü Kanununun

Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 3.5.1985 Tarih ve 247 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 16.8.1985 Tarih ve 250 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun Geçici 1 inci Maddesinin İkinci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı üzerinde, DYP Grubu adına söz almış bulunuyorum; şahsım ve Grubum adına, hepinizi saygıyla selamlıyor, mübarek ramazanınızı kutluyorum.

"Bu Kanunda öngörülen devir işlemleri ile birinci fıkradaki iş ve işlemler 9.9.2000 tarihine kadar sonuçlandırılır" denilmektedir.

Devir işlemlerinin uzatılması, hükümetin teklif ettiği metinde 9.9.2005'e kadar iken, benim de bulunduğum komisyonumuzda verilen önergeyle, bu sürenin 9.9.2009'a kadar uzatılması uygun görülmüştür.

Kanunda görüldüğü gibi, 1966 yılında yürürlüğe giren 775 sayılı Gecekondu Kanunu kapsamında, ülkemizde konutsuz ve dargelirli vatandaşlarımızın konut ihtiyacını karşılamak amacıyla, çeşitli illerde kamulaştırma yoluyla, hazine devir veya belediye mülkiyetindeki araziler kullanılarak, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca gecekondu önleme bölgeleri oluşturulmuştur. Böylece, konut yapılması veya yaptırılması amacıyla konut kooperatiflerine veya münferit kişilere arsa tahsis edilmiştir.

Devir işlemleri bitirilemediği için, bu sürenin, 9.9.1985 tarihinden itibaren, ilgili kanun ve kanun hükmünde kararnamelerle, 3414 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde değişiklik yapılarak onbeş yıl uzatılması ve bitirilmesi hükme bağlanmıştır; ancak, devir işlemleri çeşitli nedenlerle bitirilemediği için, bu süreye tekrar ihtiyaç duyulmuştur. Söz konusu bu sürenin, artık, daha fazla uzatılmadan, 9.9.2000'de başlamak üzere, beş yıl sonra, yani hükümetin de teklif ettiği şekliyle 2005 yılında tamamlanması, yaranın bir an önce iyileştirilmesi bakımından daha uygun olacaktır.

Uzatma gerekçeleri şöyledir:

Belediye arsaları üzerinde inşa ettirilen konutlardan bazılarının bedelleri, Bakanlıkça belediyelere ödenmemiştir.

Gecekondu önleme bölgelerinde konut ve arsaların bazıları işgal edilmiştir.

İnşa ettirilerek kiraya verilen konutların geliri düşük, bakım giderleri yüksektir; dolayısıyla da satılmaları uygundur.

Satışı gerçekleştirilen konutların bedellerinin bazıları alınmamıştır.

Bazı bölgeler amacına uygun kullanılmamıştır. Onun için de bu niteliğinin kaldırılması gerekir; yani, gecekondu önleme bölgesi özelliğinin, konunun kaldırılması gerekmektedir.

Belediyelerce, 3290, 2981 ve 3366 sayılı Kanunlar çerçevesinde, imar-ıslah planları yapılmıştır. Bu bölgelerin belediyelere devri için çalışmalar yapılmalıdır.

Gecekondu bölgesi ilan edilen bölgelerin acilen tahsisinin yapılması gerekmektedir.

Kanun uygulama yönetmeliğinde sorun yaratan maddeler düzenlenerek güncelleştirilmelidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; komisyonumuzdaki tespitler de şöyle:

3414 sayılı Kanunun yürürlükte bulunduğu süre içerisinde, özellikle büyük şehirlerde başarılı uygulamalar yapılmış; ancak, küçük şehirlerde, bu konuda aynı seviyeye varılamamış, aynı ölçüde yararlanılmamıştır.

Gecekondulaşmayı önlemeyi ve toplukonut yapımını özendirmeyi amaçlayan yasaların, sanki tüm ülke sathını kaplamadığı şeklinde bir görüntü mevcuttur.

Tasarının gerekçesinde belirtildiği gibi, Polatlı-Temelli bölgesinde iskâna açılması planlanan bu sahaların, Ankara-Eskişehir yoluna yeni bir ağırlık daha yükleyeceği, bunun yerine, Ankara'nın Samsun ve Çubuk gibi hatlarında veya daha başka uygun bölgelerinde, bu tür bölgelerin kurulması daha yerinde olacaktır.

Kamulaştırma bedellerinin rayiç bedelin altında olması nedeniyle, açılan tezyidi bedel davalarının çok uzun sürdüğü ve çoğunlukla da idarenin aleyhine sonuçlandığı söylenmektedir.

Söz konusu bölgeler için belediyelerin hazırlaması gereken 1/5 000 ve 1/1 000'lik imar planlarının hazırlanması çok uzun bir süre almaktadır.

775 sayılı Gecekondu Kanununun, Bayındırlık ve İskân Bakanlığını sadece arazi kamulaştırması ve toplulaştırması konusunda görevlendirdiği, Bakanlığın, daha sonra mücavir alanlar dışındaki bu bölgeleri belediyelere devrettiği söylenmiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 775 sayılı Gecekondu Kanunu bir zaruretten doğmuş olup, 1966 yılından beri uygulanan çok güzel ve faydalı bir kanundur. Tasarıyla getirilmesi öngörülen 5 veya 10 yıllık eksüre içerisinde, bu kanun, deprem bölgelerinde de uygulanacaktır. Sağlanan iç ve dış gelirler, deprem bölgesinde çok iyi değerlendirilmelidir.

1996 yılı itibarıyla sıfırlanmış bulunan tezyidi bedel davaları nedeniyle oluşan yeni davaların tutarı 150 trilyona ulaşmıştır. Deprem bölgesinde, valilikler nezdinde, özel avukatlarla anlaşarak veya gerekli tedbirler alınarak, istimlak ve bedel davaları çok sıkı bir şekilde takip edilmektedir.

Kanunun uygulanması sırasında, 657 adet gecekondu önleme bölgesi, 30 742 adet konut üretilmiş, 100 bin kişilik kooperatif arsası ile 40 bin kişilik dargelirlilere yönelik arsa tahsisi yapıldığı tespit edilmiştir.

Dolayısıyla, bölgelerin belediyelere devri, bölge niteliği olmayan yerlerin tasfiyesi, arsa sorunlarının giderilmesi, Temelli gecekondu önleme bölgesinin hayata geçirilmesi, diğer devir işlemlerinin tamamlanması, 775 sayılı Kanun çerçevesindeki çalışmalarının sonuçlandırılması için ilgili Bakanlığın görev süresinin uzatılması uygun mütalaa edilmektedir.

Şehirlerde çarpık yapılaşma önlenerek, çevreyle uyumlu, görüntüsü, estetiği ve peyzajı güzel, gürültüsüz, trafiği düzgün, yeşil alanı bol, arıtma tesisi tamamlanmış ve planlı geleceğin şehirleri yaratılmalıdır. Millî ve bölgesel mimarî geliştirilerek çirkin yapılaşma önlenmelidir. Turizm tesisleri, doğa ve tarım alanları tahrip edilmeden, doğayla uyumlu ve millî mimariyi yansıtan özelliklerde yapılmasına özen gösterilmelidir. Planlı ve altyapısı tamamlanmış ucuz arsalar sağlanarak gecekondulaşmanın önüne geçilmesi gerekmektedir.

İmar, mücavir alan, konut-arazi sorunları, gecekondu meselelerinde, görev, yetki ve sorumluluk kargaşası vardır. Aynı Bakanlık görev alanında, bazı konularda eşgüdüm ortaya çıkmaktadır.

Nüfus hareketlerinden, kentleşmeden ve afetlerden doğan konut sorunlarının çözümüne yönelik genel ilke kararlarının alınmasına ilişkin görevler, Bayındırlık ve İskân Bakanlığına ait olmalı; bunların, merkezî ve yerel ölçekte uygulanmasına yönelik gözetim ve denetim sorumluluğu da bu Bakanlıkta olmalıdır. Dolayısıyla, Toplukonut İdaresi, Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, görev alanları açısından en yakın bakanlık olan Bayındırlık ve İskân Bakanlığının bağlı kuruluşu statüsüne dönüştürülmelidir.

Geçenlerde şahit olduğum bir olaydan çok kısa bahsetmek istiyorum. Or-Köy'den Hazineye devredilen bir arazi satışı işinin yazılı cevabı, 1997'den bu yana, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden hâlâ gelmemiştir. Dolayısıyla, yönetimler yeniden planlanmalı ve yapılmalıdır.

Devlet, ana, aslı görevlerini yapıp bir kısmını devretmelidir; yani, denetim bilinci ve yetkisi ile yerel yönetimler yasası çıkarılmalı, bu konularda da önemli yetkilerle donatılmalıdır. Aslı görevler olan adalet, güvenlik, savunma, milli eğitim ve dışişleri haricinde kalan diğer görevler, yerel yönetimlere devredilmelidir. Böylece, büyük plan ve yatırım dışındaki imar planları, bayındırlık, köy hizmetleri, yol, su, elektrik, tarım, çevre, kültür ve bunlara benzer birçok konuda görev, yetki ve sorumluluk yerel yönetimlere geçecek, böylece de bu sorunlar olmayacak, çok daha kısa sürede çözümlenecektir; bu tür hizmetler illerde başlayıp, illerde bitirilecektir.

Bu problemlerin halli, hepimizin milletimize karşı aslı görevimiz olup, herkesin insanca yaşaması sağlanmalıdır. Demokratik devletlerin amacı, insanını mutlu kılmaktır. Hak ve özgürlükleri gelişmemiş toplumun, refah toplumu olması mümkün değildir. Refah toplumu haline gelebilmemiz için, toplum kesimleri arasındaki adaletsizliğin önüne geçilmeli, hak ve özgürlükler adil dağıtılmalı, kısıtlanmamalıdır. Süregelen adaletsizliğin önlenmesi önemli olduğu gibi, toplumda yaşayan herkesin en temel hakkı, adil, eşit, refah içinde yaşama hakkının da sağlanabilmesi noktasında bir görevdir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemizdeki nüfus artışına paralel olarak, sosyal ve ekonomik alanda da aynı gelişmenin devam ettirilmesi gerekir. Ülke nüfusu hızla artarken, bu nüfus artışının getirdiği sorunların çözümü de ayrı bir önemde değerlendirilmelidir. Devlet, bu sorunların çözümünde planlı ve stratejik çalışmaları yapıp, mevcut sorunlara yeni bir sorun daha eklememelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - 1 dakika içinde toparlayınız efendim; buyurun.

MUSTAFA ÖRS (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

Ülkemizdeki konut sorunu, geçici tedbirlerle değil, daha kalıcı, hatta bir devlet politikasıyla ele alınmalıdır. Geçtiğimiz Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında istenilen hedefe varılmadığı ortaya çıkmaktadır. Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, yaklaşık 2,5 milyon konut yapılması planlanmışken, bunun ancak yarısı yapılabilmektedir.

2000 yılı itibariyle, Türkiye'de toplam 14,8 milyon civarında konut mevcut olup, bunun 10,2 milyonu 20 000 ve daha fazla nüfuslu yerleşim bölgelerindedir.

Kırsal kesimden kente göç ve şehirleşme hızına bağlı olarak ortaya çıkan çarpık yerleşmenin en büyük göstergesi olan konut sorunu, ülkemizin ekonomik ve sosyal politikaları açısından en önemli sorunlarından biri olarak önümüzde bulunmaktadır. 2 milyondan fazla kaçak yapı, kanunun önemini çok açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Tasarının, herkesi imarlı ev sahibi yapabilecek faydalar getirmesi dileğiyle, sizlere ve milletimize, şahsım ve Doğru Yol Partisi Grubu adına saygılarımı sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Örs.

Fazilet Partisi Grubu adına, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Sezal.

Süreniz 10 dakika efendim.

Buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA ALI SEZAL (Kahramanmaraş) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun tasarısı üzerinde söz aldım. Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyor, ramazanınızı kutluyorum efendim.

Değerli arkadaşlar, dün, Genel Kurulumuzda, iki grup sözcüslü değerli arkadaşımız hitap ettiler; bugün de, şahsı adına iki arkadaşımız, kanun tasarısının geneli üzerinde hitap ettiler; yine, bir arkadaşımız, 1 inci madde üzerinde hitap ettiler.

Aslında, söylenilen konular hep aynıydı. Kanunun süresinin uzatılması isteniyor; ancak, genel gerekçede, bu kanunla bir şey yapılamayacağını, zaten metin gösteriyor. Ancak, oluşturulmuş olan gecekondü önleme bölgelerinde, aşağıda belirtilen çeşitli sorunlar dolayısıyla, bu sürenin 2005 yılına kadar uzatılması isteniyor; fakat, komisyon, 2009 yılına kadar uzatmış ve 34 seneden beri yapılamamasının sebeplerini de aşağıda sayıyor, derc ediyor.

"Bazı gecekondü önleme bölgelerinde işgal edilmiş konut ve arsalar bulunmaktadır." Devletimiz, gecekondü önleme bölgesi tahsis etmiş; fakat, vatandaş, burayı işgal etmiş. Devlet, vatandaşın işgaline karşı gelememiş. O zaman diyeceksiniz ki, niye duruyorsun, vatandaşa dağıt-sana... 35 senede dağıtamamış.

İkincisinde, belediyelerin mülklerinde olan arsalar üzerinde inşa edilen konutlardan bazılarının arsa bedelleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından zamanında ilgili belediyeye ödenememiş. Yani, bakanlık, belediyeye borcunu ödemiyor, belediyeden görev bekliyor.

Üçüncü olarak, çeşitli illerde, 775 sayılı Kanun uyarınca inşa ettirilerek kiralık olarak kullanılan konutların kira bedelleri düşük olmuş, binalar bakımsızmış, onarılamamış. O zaman, bu kanun amacına ulaşamamış; devlet de, yaptığı binanın, tahsis ettiği arsanın parasını dahi almaktan aciz konuma düşmüş.

Kamu kurum ve kuruluşlarına satışı gerçekleştirildiği halde, bedeli alınamamış veya eksik alınmış. Devlet, kamu kurum ve kuruluşlarına satışı yapıyor, parayı tahsil edemiyor. Peki, yıllardan beri neredeydik demek lazım.

Bazı gecekondü önleme bölgeleri oluşturulduğu halde, amacına uygun olarak açılmamış, bazı bölgeler de tamamıyla kullanılmamış. Niye açamadık; niye kullanamadık? Bakanlık duruyor, belediye duruyor; 34 seneden beri yapamamışız.

Bazı gecekondü önleme bölgelerinde, 2981, 3290 ve 3366 sayılı kanunlar çerçevesinde, ilgili belediyelere islah imar planları yaptırılmış, bu tür bölgelerin ilgili belediyelere devri yapılamamış.

Şimdi, genel gerekçede, her şey gereği gibi görünüyor. 775 sayılı Kanun 1966 yılında çıkarılmış; 34 sene olmuş. Amacı, dargelirililere ve konutsuz vatandaşa arsa veya mesken sağlamak. Bunun için, gecekondü önleme bölgeleri tahsis edilmiş, arsalar tedarik edilmiş. Arsalar nereden tedarik edilmiş; hazine, belediye arazileri ve kamulaştırılarak... 1966 yılından bugüne kadar, kanunda da değişik yapılmış; 247 ve 250 sayılı kanun hükmünde kararname yayımlanmış, 5 yıl süre verilmiş; en sonun da, 3414 sayılı Yasanın 1 inci maddesi değiştirilerek 15 yıl süre verilmiş. Aradan geçmiş 34 sene -34 senede bir devlet kurulur- biz, bu kanunu yerleştirememişiz. 34 sene geçiyor...

Değerli arkadaşlar, kanun yürürlüğe girdiğinde, senesine baktım 1966, Ankara'da öğrenciyim. Ankara'yı şöyle bir çevirirseniz; doğuda Ankara Hastanesi, kuzeyde Ziraat Fakültesi, batıda Etlik Garajları, bu taraflarda da, zannediyorum, Bahçelievler. Bu kadar bir Ankara. 34 sene geçiyor, havaalanında uçaktan iniyoruz, Ankara'ya giriyoruz, sağlı sollu tamamen gecekondü; Adana yolundan, Konya yolundan giriyoruz, sağ taraf tamamen gecekondü; Samsun yolundan, Kırıkkale üzerinden geliyoruz, tamamen gecekondü. Kim yürütecek bunu; Bakanlık yürütecek. Burası Türkiye Cumhuriyetinin merkezi. Başbakan burada, Reiscumhur burada, İçişleri Bakanı burada, Bayındırlık Bakanı burada. Bu kadro için söylemiyorum; 34 senelik problem. Şehrin girişinin tamamı gecekondü. Yapamamışız bunu. Demek ki, bu kanunda bir hata var veyahut uygulayanda

bir hata var. Bunları düzeltmemiz lazım. Bu, Ankara için değil, İstanbul için de geçerli, Kahramanmaraş için de geçerli, Gaziantep için de geçerli. Eğer, belediye başkanı yapmıyorsa, Bayındırlık Bakanlığı yahut İçişleri Bakanlığı suç duyurusunda bulunsun, görevden alsın. Bayındırlık Bakanlığı imarın yapsın belediyenin gücü yetmiyorsa. Çevre Bakanlığı görevini yapsın.

Değerli arkadaşlar, kanun değiştirmekle bir şey olmuyor, güzel konuşmakla yahut kötü konuşmakla da bir şey olmuyor; bir şey yapmamız lazım. Ülke, maalesef, şehircilik olarak çöküyor. İmar affı ne demek; hırsıza müsaade etmek demektir. İmar ıslahı ne demek; bozuk yapıyı düzeltmek demektir. Bir defa bozmuşsun, nasıl düzelteceksin? Yollarını genişleteceksiniz, bu milletin parasını harcayacaksınız. Su getirmek için, kanal açmak için caddelerini genişleteceksiniz, çevreyi bozacaksınız, bu milletin parasıyla ıslah yapacağız, tekrar düzelteceksiniz. Ben, bu kanunlarla, iyiniyet olmadığa müddetçe bir yere varacağımızı sanmıyorum; ama, bir şeyler de yapmamız lazım. Çözüm ne?.. Önce, şu yerel yönetimler yasasını çıkarmamız lazım. Yetkiyi, buradan, Bayındırlık Bakanlığından, İçişleri Bakanlığından almamız lazım. Bu bakanlıkların sadece ilgili bölgeleri denetlemeleri lazım. Maraş'ta ne işi var Bakanın, Antep'te ne işi var, Bitlis'te, Muş'ta ne işi var?! Orada güzel bir parlamento oluşturmamız lazım. Parlamentoda 550 kişiyiz, bana göre fazla; 300'ünü burada bırakalım, 200'ünü illere göre dağıtalım; gidip orada çalışalım, bölgemizde çalışalım. Burada, beş senede, kürsüye üç dört defa çıkma şansını yakalayamayan arkadaşlarımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - 1 dakika içinde toparlayınız efendim; buyurun.

ALİ SEZAL (Devamla) - Beş senede şu kürsüye birkaç defa çıkmayan arkadaşlarımız var. Kimine bakıyorsun, genel müdür, vali, belediye başkanı, kaymakam, savcı... Gönderin bölgesine, maaşını orada verin; valisiyle, belediye başkanıyla beraber çalışsın.

Bir defa, şu köyden şehre göçü önleyelim değerli arkadaşlar. Eğer, bu hükümetin tarım politikası bu şekilde olursa, köyden şehre göçü önleyemezsiniz; mümkün değil bu. Vatandaş, kızını, gelinini bir fabrikaya sokmak için uğraşiyor. Öncelikle, köyden kente göçü önlememiz lazım. Yöresel sanayi geliştirmemiz lazım. Tarımı teşvik etmemiz lazım. İmar uygulamaları... Bunları bırakmamız lazım. Kanunun adı bile yanlış; gecekonduyu yasası... Gecenin konusu olmaz.

Bir vatandaş geldi, bana -Avrupa'da işçi- diyor ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ SEZAL (Devamla) - "Reis Bey, benim evime su bağlat." Dedim ki: "Sen Avrupa'da yaşıyorsun, bunun yolunu bilirsin; git, imar müdürlüğünden, su işleri müdürlüğünden al." "Efendim eksikim var" dedi. "Nedir" dedim. "Ruhsatım yok" dedi. "Almanya'da bu vesileyle belediye başkanının yanına gidebilir misin" diye sordum. "Burada yaptığımızı orada yaptırılmaz ki" dedi. Devlet olmanın gereği budur. Önce, vatandaşın gecekonduyu yapılmayacağını bizzat bilmesi lazım.

Arkadaşlar, merhametten maraz doğar diye bir şey var. Eğer, yapılan merhamet vatana ihanetse, bunu yapmamak lazım. Yani, gecekonduya müsaade, vatana ihanettir diyorum.

Kanun çıkacak; belki deprem bölgelerindeki, oradaki kardeşlerimize yardımcı olacak; ama, ben bu mantıkla, 34 senedir yapamadığımızı 9 senede yapacağımıza inanmıyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Sezal.

Gruplar adına başka söz isteği?.. Yok.

Şahsı adına, Sayın Aslan Polat?.. Buyurun Sayın Polat.

Süreniz 5 dakika.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 428 sıra sayılı kanun tasarının 1 inci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu madde -yukarıda sayılan hükümleri yapabilmesi için- hükümete "Bu Kanunda öngörülen devir işlemleri ile birinci fıkradaki iş ve işlemler 9.9.2009 tarihine kadar sonuçlandırılır" deniliyor. Esasında hükümet, bunun için 2005 tarihini istemişti; fakat, Bayındırlık ve İskân Komisyonu, bunu, bu sürede bitiremeyeceğini öngörerek, 2009 yılına çıkarmıştır.

Buradan da ben şunu söylemek istiyorum: Yani, Bayındırlık Komisyonu bile hükümetin çalışmasını beğenmemiş "sen yapacağın bu çalışmayla bu işi beş yılda bitiremezsen, dokuz senede bitir" demek istemiş. İşin Türkçesi bu. Bu, Sayın Bayındırlık Bakanlığının çalışmasından komisyonun bile memnun olmadığını bir gerekçesidir diye düşünüyorum.

Sayın milletvekilleri, bu gecekondular üzerinde genel olarak konuşurken... 1970'li yıllardan sonra ortaya çıkan ikinci kuşak gecekondular ise daha farklı bir yapı arz etmiş, kent çevresindeki kamu arazileri azaldığından, kent çevresindeki genellikle sahipli arsalar sahiplerince parsellenip satılmaya başlanmıştır. Gerek bu sahipli arsaların hisseli şekilde satılması gerekse kamu arsalarının mafya tarafından gayri resmî parsellenip satılmasıyla, ev sahibi gecekonducular yanında kiracı gecekonducular önemli bir yer tutmaya başlamıştır.

Bu dönemde, gecekondular, oturanlar tarafından inşa edilmek yerine, hisseli tapu sahiplerince veya arazi mafyası sahiplerince inşa edilip satılmaya başlanmıştır. Bu dönemde, birden fazla gecekondular sahipliği artmasıyla birlikte, kiracı gecekonducular görülür şekilde artmıştır.

Üçüncü ve 1980 sonrası ise daha farklı bir dönem başlamış, kentlerin hızlı büyümesiyle kent çevresinde kalan bu gecekondular, imar durumu olmasa dahi, sahiplerince yıkılıp çok katlı, ruhsatsız ve hem yapı statüsü bakımından hem de çevre şartları bakımından son derece sağlıksız bir yapılaşmaya dönüşmüştür. Bu dönüşümü esas başlatan 1983, 1984, 1986 ve 1987 yıllarında çıkarılan af kanunları olmuştur.

Bilhassa, 1984 tarihli 2981 sayılı Kanunla, kaçak yapıların yasalar karşısında bağışlanmasıyla, mevcut gecekonduların, hazırlanan ıslah imar planlarında öngörülen modele göre dönüşümüne zemin hazırlanmıştır. Bu sayede tek katlı gecekondular çok katlı hale dönüşmüş ve altyapı yetersizliği, çevre bozulması ve betonlaşma artarak devam etmiştir.

Yine, 1980'li yılların ikinci yarısından itibaren, bilhassa, Güneydoğu Anadolu'dan terör nedeniyle göç eden kitle, öncekilerin tersine, kendi isteği dışında göç etmek, kırsal kesimdeki tüm mal varlığını bırakmak zorunda kalmış ve kente, tabiri caizse, gemileri yakarak gelmiştir.

Böylece, kente göç edip kırdan bir destek alamayan bu kitle, işsiz de kalınca, kente ve kent yaşamına küsmüş, derin devlet tarafından potansiyel tehlike olarak görülen bir kimlik kazanmıştır. Bu kitle, medyadaki yaygın söylemle "varoşlar" veya "arka mahalle" olarak adlandırılan sınıfta teşkil etmiş, istikbale güvenle bakamayan bir küskünler ordusunu teşkil etmiştir.

Netice olarak, bilhassa, IMF'le yapılan bu son stand-by anlaşmasıyla, kırsal bölgeye yapılan tarım desteklerinin de kesilmesiyle, köyden kente göç artarak devam edecektir. Kente göçen bu halkın ev ve iş konusundaki sorunlarını çözmezsek, yakın bir gelecekte bir patlama kaçınılmaz olacaktır. Bunun için gerçekçi olmalı, kente yönlendirdiğimiz nüfus yapısına eşit bir konut üretmeli ve gelen bu geniş kitleye kentte iş alanı açmalıdır. Eğer bunu yapamazsak, büyük bir patlamanın olacağını kestirmek için kâhin olmaya gerek yoktur.

Bir taraftan yapı denetimi kanunu çıkartıp, bir yılda üretilen konutların 1/3'ü civarındaki ruhsatlı konutlar için önemli denetim imkânları getireceksiniz; fakat, bir yandan da, tamamen kontrol-

süz, kontrol dışı devasa bir yapılaşmaya, yaptığımız yanlış yönlendirmeyle sebep olacaksınız. Bunlar ihmal edilecek hatalar değildir.

Ayrıca, gecekondulaşmanın en yoğun olduğu İstanbul kentinin olası bir deprem tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu düşündüğümüzde, konunun ehemmiyeti tüm sıcaklığıyla ortaya çıkmaktadır.

Netice olarak, 5 veya 9 yıl Bayındırlık Bakanlığına bu kanun tasarısıyla süre tanınmasının yanında, Bakanlık, işin boyutlarını düşünerek, gerekli ödenekleri bulmaya çalışarak kendini yönlendirmelidir.

22 Kasım'dan bugüne, piyasalara, Merkez Bankasının 3,5 milyar dolar sürdüğünü, piyasalardan 4,5 milyar dolar çıktığını düşündürsek, batık bankalara ve finans kesimine sağlanan bu destek yanında, bir de "öteki Türkiye" diye adlandırılan bu kesime yapılacak desteği de ihmal etmemenizi temenni eder, hepinizi saygıyla selamlarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Polat.

Sayın Altan Karapaşaoğlu?.. Yok.

Sayın Zeki Çelik, buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

MEHMET ZEKİ ÇELİK (Ankara) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 428 sıra sayılı tasarının 1 inci maddesi üzerinde, şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, 1966 yılında yürürlüğe giren 775 sayılı Gecekondu Kanunu kapsamında, çeşitli illerde, hazine devir ve kamulaştırma yoluyla elde edilen veya belediye mülkiyetindeki arazileri kullanarak, Bayındırlık Bakanlığınca gecekondu önleme bölgeleri oluşturulmuş, bu bölgelerde konut inşa edilerek veya ettirilerek tahsisleri yapılmış, konut yapılması veya yaptırılması amacıyla da münferit olarak kişilere veya kooperatiflere arsa tahsisi yapılmıştır.

Şimdi, Maliye Bakanlığının yayınlamış olduğu yıllık ekonomik raporda -2000 yılı kitabında- yıllık inşaat durumları veriliyor. Yapı kullanma izin belgesi, yani, iskân belgesi alanlar, yapı sayısı olarak veriliyor. Bakınız, 1997 yılında 100 446 adetken, 1998'de 86 770 adede, 2000 yılında da 82 849 adede düşüyor. Bu ne demektir; aslında, ülkemizde, artan bir konut ihtiyacı olmasına, bu sayının artması gerekmesine rağmen, burada bir düşüş var. Bu da, insanlarımızın ekonomik durumuyla orantılı bir hadisedir.

Aynı raporda, Ocak 1999'da yapılan 36 134; ama, Haziran 2000'de bu 27 500'e düşmüştür. Demek ki, ilerleme yok, sürekli bir şekilde gerilemeye doğru gidiyor.

Yapı ruhsatlarına baktığımız zaman, metrekare itibariyle yine bir gerileme söz konusu. 1997 yılında 60 781 metrekare inşaat yapılırken, bu -sadece konut olarak söylüyorum- 1998 yılında 56 377 metrekareye, 1999 yılında da 45 517 metrekareye düşüyor. Yani, burada, kararlaştırılan aksine bir durum ve tablo ortaya çıkmakta.

Aslında, 1966 yılında, gecekondu önleme bölgelerinde, iyi bir uygulamayla, altyapısı yapılmış, kanalizasyonu, suyu, telefonu, elektriği ve buna benzer bütün sosyal altyapısı ve donatısı teşkil edilmiş bölgelere insanlarımızın, kooperatiflerimizin konut yapması teşvik edilmesine rağmen, burada çok fazla bir netice ve başarı elde edemediğimiz ortada.

Tabii, hızlı göç ve şehre akın olumsuz etkiler meydana getirmiş. Bunlar gelirken isteyerek mi gelmişler; hayır. Bir kısmı, ya işsizlik ya geçim sıkıntısı sebebiyle veya bir kısmı da terör sebebiyle buldukları yerleri, ülkelerini, yurtlarını terk edip gelmek durumunda kalmışlar. Gece kapısını teröristin çalıp da "beni barındır, ekme ver" deme riskiyle karşı karşıya kalan insan, sabahleyin, bu sefer emniyet güçleri kapısını çalar "gece niye buna yataklık yaptın, yardım yaptın" der endişesiyle, maalesef, buna tahammül edemez şekilde yerini yurdunu terk etmiş ve buralara gelmiştir.

Bir kısmı da, taşı toprağı altın diyerek bu büyük şehirlere göç etmiş ve manzara da, maalesef, ortada. İşte, Ankaramıza havayoluyla Esenboğa'dan inip gelenler o manzarayı seyretmekte.

Gerçekten, hoş bir durum ve görüntü değil. Bu taraftan karayoluyla geldiği zaman da, ister Konya yolu istikametinden ister Samsun yolu ister Eskişehir yolu istikametinden girin -hangi istikametden Ankara'ya girerseniz girin- mutlaka çarpık yapılaşma ve gecekonduyla karşı karşıya kalıyorsunuz.

Demek ki, bu geçen süre içerisinde arzu edilen yapı elde edilememiş ve bu geçen süre içerisinde planlanan ve programlanan hedefler tutturulamamıştır. O halde, ne yapılmaya çalışılıyor; şimdiden yeniden bir süre talebinde bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, 1966'dan 1985'e kadar zaten bir şey yapılmamış. 1985'te bu kanun tekrar yenilenmiş, bir onbeş yıl daha uzatılmış, 2000 yılına gelinmiş. Yani, değil dokuz yıl, ondokuz yıl daha verilse, yine bu iş değişmeyecek.

Benim teklifim: Gelin, bu işleri belediyelere bırakalım, Bayındırlık Bakanlığı bu işin kontrolünü sağlasın ve bu şekilde sağlıklı bir kontrol ve yapılaşma tarzı içerisinde bu işler yürütülsün.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Çelik.

Başka söz isteyen?... Yok.

Soru isteği?... Yok.

Maddeyle ilgili iki önerge vardır; okutacağım, ara vereceğim ve daha sonra işleme alacağım.

İkinci önerge, aynı zamanda en aykırı önerge; saat 18.00'de açtığımızda, okutup tekrar işleme alacağım.

Birinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 428 sıra sayılı kanun tasarısının 1 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki "9.9.2009" tarihinin "9.9.2005" olarak değiştirilmesini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat	İsmail Özgün	Mahmut Gökşu
Erzurum	Balıkesir	Adıyaman
Mehmet Bekaroğlu	Altan Karapaşaoğlu	Zeki Çelik
Rize	Bursa	Ankara
	Suat Pamukçu	
	Bayburt	

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 428 sıra sayılı kanun tasarısının 1 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki "9.9.2009" tarihinin "9.9.2015" olarak değiştirilmesini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Yakup Budak	Musa Uzunkaya	Rıza Ulucak
Adana	Samsun	Ankara
Özkan Öksüz	Abdülkadir Aksu	Niyazi Yanmaz
Konya	İstanbul	Şanlıurfa

BAŞKAN- Değerli arkadaşlar, alınan karar gereğince, çalışma süremizin sonuna geldik.

Saat 18.00'de toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 15.58

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.00

BAŞKAN: Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER: Sebahattin KARAKELLE (Erzincan), Burhan ORHAN (Bursa)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22 nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

428 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

**V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

3. – 3414 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/639) (S. Sayısı: 428) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerini aldı.

Sayın milletvekilleri, maddeyle ilgili iki önerge vardı; geliş sırasına göre okuttum. Şimdi, ayrırlık derecesine göre, okuttuğum son önergeyi tekrar okutup, işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 428 sıra sayılı kanun tasarısının 1 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki "9.9.2009" tarihinin "9.9.2005" olarak değiştirilmesini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Aslan Polat

(Erzurum)

ve arkadaşları

BAŞKAN - Sayın Komisyon önergeye katılıyor musunuz?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA GÜL (Elazığ) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Hükümet?..

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum;

Gerekçe:

Öngörülen devir işlemleri ile diğer iş ve işlemler beş yıl içerisinde tamamlanabilir.

MUSTAFA GEÇER (Hatay) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümetin katılmadığı, gerekçesini dinlediğiniz önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yetersayısı istendiği için, karar yetersayısını arayacağım.

Oylamayı elektronik cihazla yapacağım.

Oylama için 5 dakika süre veriyorum.

Sayın milletvekilleri, verilen 5 dakikalık süre içerisinde sisteme giremeyen arkadaşlarımızın teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen sisteme giremeyen arkadaşlarımız olursa, aynı süre içerisinde, oy pusulalarını Başkanlığımıza göndermelerini rica ediyorum.

Bu arada, vekâleten oy kullanacak sayın bakan varsa, hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyunun rengini ve imzasını havi oy pusulasını, yine, belirtilen süre içerisinde Başkanlığımıza göndermelerini rica ederim.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, önerge kabul edilmemiş olup, karar yetersayısı vardır.

İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 428 sıra sayılı tanın Tasarısının 1 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki "9.9.2009" tarihinin "9.9.2015" olarak değiştirilmesini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Yakup Budak

Adana

Özkan Öksüz

Abdülkadir Aksu

Musa Uzunkaya

Konya

İstanbul

Samsun

Rıza Ulucak

Mustafa Niyazi Yanmaz

Ankara

Şanlıurfa

BAŞKAN - Sayın Komisyon, önergeye katılıyor musunuz efendim?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA ve TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA GÖL (Elazığ) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Hükümet?..

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Polat.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlarım.

Önergemizle, sürenin, 9.9.2009'dan 9.9.2015'e kadar uzatılmasını teklif ettik. Niye teklif ettik: Çünkü, bu kanun 1984 senesinde ilk geldiğinde, size onbeş yıllığına yetki zaten verilmişti. Verilen bu onbeş sene içerisinde bu hükümet vazifesini yapamamıştı. Sırf bu hükümet değil tabii, bundan evvel gelen bütün hükümetler burada verilen vazifeleri yapamamışlardı ve kendileri beş yıllığına bir yetki istemişlerdi. Bayındırlık Komisyonu "beş sene sana yetmez, dokuz sene olsun" demişti. Biz de sizin performansınızı biliyoruz; zaten bunu dokuz senede beceremeyeceksiniz, bari onbeş sene süre verelim de bir daha bunu uzatmayım diye bu önergeyi verdik. Çünkü, sizin yaptıklarınız belli. Size onbeş sene verilmiş, yetmemiş. "Beş senede yapabiliriz" demişsiniz. Çoğunlukta olduğunuz şu Bayındırlık Komisyonu, sizin performansınıza göre "hayır efendim, siz bunu beş senede bitiremezsiniz, dokuz senede bitirin" demiş. Netice olarak; biz de sizi denetleyen muhalefet partisi olarak, size, bir avantaj vermişiz, demişiz ki: Size dokuz sene de yetmez, sizin çalışmanızı biz görüyoruz, size onbeş yıl müddet tanıyalım...

BAŞKAN - Sayın Polat, önergede isminiz ve imzanız yok.

ASLAN POLAT (Devamla) - Var efendim, var...

BAŞKAN - Yok efendim.

ASLAN POLAT (Devamla) - Var efendim.

BAŞKAN - Bir önceki önergede var, bunda yok. Bir yanlışlık oldu...

ASLAN POLAT (Devamla) O zaman verin önergeyi imzalayayım.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) - İmzalasın... İmzalasın...

BAŞKAN - Tamam, peki, siz buyurun devam edin.

ASLAN POLAT (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de bunun için dedik ki, 2015 senesine kadar size yetki verelim, bunu yapın.

Sayın Başkanım, burada bir konu var, deniliyor ki: "Deprem bölgesinde ortaya çıkan büyük konut açığı nedeniyle zemin etüdü yapılmış yerlerle ilgili tüm istimlak işlemlerinin halen sürdüğü...

Bir de en önemlisi, bu önergeyle, belediyelerin mülkiyetinde olan arsalar üzerinde inşa edilen konutlardan bazılarının arsa bedelleri Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından ilgili belediyelere zamanında ödenmemiştir denmiştir.

Şimdi, burada, bu iki nokta üzerinde biraz durmak istiyorum: Bilhassa, Bayındırlık Bakanlığı, lütfen, arsaları istimlak edilen belediyelerden hangilerinin istimlak bedellerini ödedi, hangilerinin ödemedi; bunları bize bildirmek zorunda. Çünkü, burada da aynen, afet kapsamına alınan belediyeler gibi, belediyeler arasında böyle bir kayırmaca olmuş mudur olmamış mıdır; bundan şüpheliyim.

Ha, onbeş sene içerisinde de -bu müddeti veriyoruz- bu işlemleri yaparken, adil olarak yapın, parasını ödemediğiniz belediyeler varsa, onların da bedellerini ödeyin diyoruz. Yine -bu, deprem bölgesi için de çok önemlidir- ortaya çıkan bu konut açığı için ciddi bir çalışma yapın. Bakın, biz-zat Devlet Planlama Teşkilatının raporlarına göre, depremden sonraki 2000 yılı, 1990'dan 2000'e kadarki son on yıllık trendde en az konut üretilen senedir, yani bu 2000 yılıdır. Şimdi, bir taraftan deniyor ki, deprem olmuş, konut üretmemiz lazım, arsa istimlak edeceğiz, bize yetki verin; bir taraftan da, 1990'dan 2000 yılına kadarki bu on yıl içerisinde, en fazla konut ihtiyacının olduğu bu dönemde, en az konut üretilen dönem, sizin bu 2000 yılı oluyor. Onun için...

HASAN GÜLAY (Manisa) - Sağlam tutuyoruz, gelişigüzel değil...

ASLAN POLAT (Devamla) - Anlayamadım.

HASAN GÜLAY (Manisa) - Sağlam konut yapıyoruz, sağlam konut...

ASLAN POLAT (Devamla) - Siz mi sağlam yapıyorsunuz!.. Bütün milleti sokakta bıraktınız ya... Bütün millet sokakta çadırlarda kaldı; siz çadırları, yapılan bu konutlardan daha mı güzel kabul ediyorsunuz!.. Siz, yani, ha, şunu diyorsanız, kabul ediyorum, bizim yaptığımız her şey çok kötü, ne kadar az yaparsak o kadar az insana kötülük yapmış oluruz diyorsanız, onu başka türlü kabul ediyorum ben...

HASAN GÜLAY (Manisa) - Bana bakma...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

Sayın Polat, siz, Genel Kurula hitap edin efendim.

ASLAN POLAT (Devamla) - Şimdi, benim burada net olarak söylemek istediğim şu: Sayın hükümete biz bu yetkiyi verirken, bir de şeffaflık istiyoruz. Deprem bölgesinde yapılan yatırımlarda, bakın -Sayın Bayındırlık Bakanı burada yok; ama, bir şeyi çok açık söylemek istiyorum- deprem bölgesinde yapılan bu konutları, siz, kanun hükmünde karamameyle Sayıştay denetiminin dışına çıkardınız. Ben, Plan ve Bütçe Komisyonunda Bakana sordum, neden bunu Sayıştay denetiminden

çıkardınız?.. Bakan cevap verdi, dedi ki "hayır, biz, bunu Sayıştay denetimi dışına çıkarmadık." Bunu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı kanalıyla Sayıştaya soruyorum, Sayıştay "biz, devre dışı bırakıldık; bir dış denetim yoktur, bu konularda ancak iç denetim vardır" diye cevap veriyor.

Burada yine şunu sormak istiyorum, Sayın Bakan da keşke bir cevap verse! Plan ve Bütçe Komisyonunda size soruyorum "hayır, Sayıştay denetimi var" diyorsunuz; Sayıştay'a soruyorum "hayır, Sayıştay denetimi yok" diyor. Şimdi, biz, hanginizin ifadesini burada esas kabul edeceğiz? Ama, işin esprisi, burada bakanlıkların bir özelliği çıktı bu konuda...

BAŞKAN -Sayın Polat, 1 dakika süre veriyorum; toparlayınız lütfen.

ASLAN POLAT (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan,

Bakanlıkların bütçeleri görüşüldüğü zaman, sayın bakanlar, burada bizim soracağımız sorulara cevap vermekten kurtulsunlar diye gelmiyorlar, yerlerine başka bir bakanı gönderiyorlar.

Bir de, hükümet kanatlarına bir şey söylemek istiyorum, çok önemli; Koç Üniversitesinin kanunu görüşüldüğünde, tahkim yasası görüşüldüğünde konu hakkında görüşünüzü hep açıkladınız burada. Peki, depremle, afetle, gecekondularla ilgili kanunlar gelince, iktidar partileri neden çıkıp burada bir konuşma yapmadılar? Sizin gecekondularla ilgili konuşacak hiçbir şeyiniz kalmadı mı? Gecekondular sizi hiç ilgilendirmiyor mu? Yoksa, o milyonlarca insanın oturduğu, o "öteki Türkiye" denilen şeyden ümidi kestiniz mi? Onların sorunlarıyla ilgilenmiyor musunuz ki, gelip burada konuşma yapmıyorsunuz? Hükümete, iktidar partisinesiz, sosyal demokratlırsınız; hani, o gecekondular, bir zamanlar sizin esas bölgelerinizdi?! O zaman, gelin oraya; gelin de burada o konularla ilgili ne bildiğiniz varsa konuşun, sadece seyirci gibi bakmayın.

Hepinize saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN -Teşekkür ederim Sayın Polat.

Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı, gerekçesini dinlediğiniz önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 1 inci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarıya geçici maddeler eklenmesine ilişkin iki önerge vardır, sırasıyla okutup, işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 428 sıra sayılı kanun tasarısına aşağıdaki hükmün "2 nci madde" olarak eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Gebeş	Emrehan Halıcı	Oktay Vural
Konya	Konya	İzmir
Mehmet Şandır	Beyhan Aslan	Nazif Okumuş
Hatay	Denizli	İstanbul
	İsmail Köse	
	Erzurum	

Madde 2- 3414 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir:

"Geçici Madde 4- 9.9.2000 tarihinden önce 775 sayılı Kanun ile 3414 sayılı Kanun hükümlerine göre Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca başlatılmış olan iş ve işlemlere adı geçen Bakanlıkça devam edilir.

9.9.2000 tarihinden sonra Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca başlatılacak olan iş ve işlemleri yapmaya adı geçen Bakanlık yetkilidir."

BAŞKAN - Sayın Komisyon, önergeye katılıyor musunuz?

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, önerge, ek madde eklenmesine dairdir.

BAŞKAN - Geçici ek madde eklenmesine...

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Komisyonunda görüşülmemiştir; bizim elimize de geçeli 2 dakika oldu. Bizim inceleyecek zamana ihtiyacımız var.

BAŞKAN - Efendim, bu, geçici madde... Daha önce de uygulamalar bu yöndeydi sayın başkan... (FP sıralarından "yeni madde Sayın Başkan" sesleri)

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Olur mu Sayın Başkan! Doğruyu uygulayın.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, sayın başkan, bakınız...

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, yeni madde ekleniyor...

BAŞKAN - Hayır... Aynı şekilde, Komisyonun çoğunluğu da burada mevcut, aslında ona da gerek yok.

Daha önceki uygulamalarımız; en son, 7.6.2000 tarihinde bu uygulamayı yapmışız, bu şekliyle.

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Sayın Başkanım, İçtüzük, açıkça, müstakil bir maddenin -ek olsun, geçici olsun, asıl olsun- ihdasını komisyonun kabulüne, nisaba bağlı kabulüne bağlı tutmaktadır.

BAŞKAN - Nisap mevcut efendim.

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Mesele yok... Ama, geçmiş yanlış, zamanla doğru hale gelmez. Uygulamayla İçtüzük bertaraf edilemez.

BAŞKAN - Geçmiş olayı değil, buradaki uygulama bu yönde; kaldı ki...

Komisyonun çoğunluğuyla katılıyor musunuz Sayın Başkan?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA GÜL (Elazığ) - Katılıyoruz efendim.

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Katılıyoruz.

BAŞKAN - Komisyonunda katılan arkadaşlar işaret buyursun.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Çoğunluk yok.

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Çoğunluk yok Sayın Başkan.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) - Siyasal çoğunlukları varmış efendim!..

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, kimi arıyorsunuz bilmiyorum, çoğunluk yok!

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) - Çoğunluk yok.

BAŞKAN - Sayıyorlar efendim.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) - Çoğunluk yok; neyi sayıyorsunuz?!

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Daha sayamadılar mı?

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) - On kişiyi mi sayıyorsunuz!

BAŞKAN - Sayın başkan, bakınız, burada geçmişten bu yana bütün uygulamalar, komisyon çoğunluğu aranmaksızın yapılan uygulamalardır. (FP sıralarından "Öyle bir şey yok" sesleri, gürültüler)

AHMET İYİMAYA (Amasya) - İçtüzüğü değiştiremezsiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Bakın, geçmişten bu yana bütün uygulamalar bu yöndedir. Kaldı ki, komisyonun çoğunluğu var; o da ayrı bir olay.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) - Gayriciddi bir iş ya!..

BAŞKAN - Sayın Pamukçu, biraz kibar olun; Genel Kurula ve size yakışmıyor o ifadeler. Siz biraz kibar olun, Başkanlığa karşı hitabınızı da bilin!

MUSA DEMİRCİ (Sivas) - Ama, size de yakışmıyor!

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) - Size de yakışmıyor!

BAŞKAN - Bana yakışmıyor diye bir şey yok; burada uygulamalar var.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) - Başkanlığa hiç yakışmıyor.

BAŞKAN - Sizin grup başkanvekiliniz mi yetkili, yoksa siz hepimiz ayrı ayrı mı yetkilisiniz?! Sizin hanginizin yetkili olduğunu grup başkanvekilinizden dinliyoruz biz.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Bu memlekette kimin yetkili olduğu anlaşılıyor ki! Hükümet mi yetkili?! Müsteşar konuşuyor, kim yetkili bu memlekette?!

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Nerede müsteşar konuştu beyefendi?!

Sayın başkan, yakışıyor mu size! Müsteşarın kürsüye çıktığı görüldü mü?!

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Siz, Genel Kuruldaki konuşmaları mı kastediyorsunuz, yoksa dışarıdaki konuşmaları mı kastediyorsunuz Sayın Güven?

TURHAN GÜVEN (İçel) - Hem içeriyi hem dışarıyı...

BAŞKAN - O zaman, hükümetle veyahut da kamu kurumundaki görevlilerle Meclisi karıştırıyorsunuz; oysa, siz, deneyimli bir politikacısınız.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Ben her şeyi karıştırmıyorum, aslında karıştıran sizsiniz; 15 dakikadır burada bekletiyorsunuz.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Şimdi efendim, bakın; sayın başkanım, bakınız...

TURHAN GÜVEN (İçel) - Komisyonun çoğunluğu yok.

BAŞKAN - Efendim, çoğunluk önemli değil, onu ben uygulamaya esas almamak bakımından yapıyorum.

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Müsteşar nerede konuştu, burada mı konuştu?

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, bir hususu arz edebilir miyim.

BAŞKAN - Buyurun sayın başkanım.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sırf yardımcı olmak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun, tabii...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, getirilen, bir geçici madde; yani...

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - İki geçici madde...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - İki, üç, fark etmez, gelen bir geçici maddedir. Bu, yeni bir madde düzenlemesidir...

MEHMET BATUK (Kocaeli) - Süre verin, inceleyelim...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Değerli Başkanım, özür diliyorum, kusura bakmayın beklettiğim için.

BAŞKAN - Estağfurullah... Rica ederim sayın başkan...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Yeni bir madde düzenlemesidir. Ben, zannediyorum, ayın 28'inde, yani 1 gün önce, yahut perşembe günüydü, benzer bir olayı burada müzakere ettik. Bu, yeni bir madde ihdasıdır, konuyla ilgili bir madde ihdasıdır. Zaten, konuyla ilgili olmasa, 87'ye göre, ne siz işleme koyabilirsiniz -ki, koymazsınız- ne de teklif gelir; ama, konuyla ilgili olmakla beraber, komisyon metninde bulunmayan bir husus düzenlenebilir, o takdirde, komisyon çoğunluğunun katılması lazım.

Şimdi, Komisyon çoğunluğu katıldığına göre, bizim itirazımız, böyle bir sevke değil, bu sevkın müzakere tarzıdır. Yeni bir maddedir; ıpkı, sanki 2 nci, 3 üncü, 5 inci madde gibi müzakere açacaksınız, tartışacağız, onun üzerinde değişiklik önerileri varsa görtüleceğiz, işlem böylece ikmal edilecektir; aksi halde, çok yanlış bir işlem yapmış olursunuz; şahsınıza olan saygımız devam etmekle beraber, tutumunuz hakkında söz isteriz.

BAŞKAN - Sayın başkan, ben, gerekirse usul tartışması açarım...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Çok iyi edersiniz.

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Çok iyi olur.

BAŞKAN - Ancak, bakınız: "Geçici 3 üncü maddeyi oylarımıza sunuyorum..." Hiçbir komisyon çoğunluğu filan aramamışız; 7.6.2000 tarihli birleşimde yapılan bir uygulama; en son uygulamamız da bu. "Görülmekte olan 401 sıra sayılı kanun tasarisına geçici 3 üncü maddeden sonra gelmek üzere geçici 4 üncü madde olarak aşağıdaki metnin eklenmesini arz ve teklif ederiz" demişler. Bu arada, Sayın Polat'ın ve Sayın Bedük'ün itirazları var; ama, onları dikkate almaksızın bu uygulama yapılmış.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Şimdi, efendim, zatiâlinizin...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, bakın, kıyası nefis caiz değildir; abes, makes olmaz!..

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon)- Anlamadım, Türkçesi?..

YASİN HATİBOĞLU (Çorum)- Kötü, örnek olmaz efendim...

TURHAN GÜVEN (İçel)- Kötü emsal, emsal olmaz diyor; ama...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum)- Kötü, örnek olmaz efendim; yani, rica ediyorum... İki gün önce, yanımızdaki...

BAŞKAN- Bu konunun açıklığa kavuşturulması ve usulün belirlenmesi bakımından, bir anlamda, usulü belirteyim, bu konuda bir karara varalım; madem, Genel Kurul bunu istiyorsa, usul tartışması açıyorum.

Söz isteyen arkadaşlar...

Sayın milletvekilleri, Başkanlık olarak, geçici madde eklenmesi yönündeki bugüne kadarki uygulamalarımızda, komisyon çoğunluğunun aranmasına gerek olmaksızın uygulamalarımızı sürdürülmekteyiz; ancak, bu uygulamaya itiraz var. Bizim amacımız, yine eski uygulamaların devamı yönündedir; tabii, takdir Genel Kurulundur. Bu konuda usul tartışması açıyoruz ve aleyhte olmak üzere sanıyorum, Sayın Hatiboğlu.

Buyurun sayın başkan. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika sayın başkan; siz zaten biliyorsunuz bu süreleri.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum)- Efendim, hatırlatmakta fayda var.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; zannediyorum, birkaç saat sonra bir içtüzük çalışması yapacağız. Umarım, inşallah, ihtilaflara fırsat vermeyecek bir düzenlemeyi yaparız o içtüzükte; ancak, onu ikmal edinceye kadar, şu anda Sayın Başkanın iyi niyetinden zerre kadar kuşum yoktur.

Doğrudur, geçmişte uygulamalar olmuş olabilir; ama, yerimden de arz ve ifade ettiğim gibi, yanlış, ölçü olmaz. Bir yanlış yapılmıştır. Ben başka örnek veriyorum. Zannediyorum -şimdi, bilsem, tabii, hazırlıklı gelirdim- Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğünün değerli ve tecrübeli görevlileri bunu bilecek, hatırlayacaktır; iki üç gün önce, vergi kanunundaydı zannediyorum, bir ek maddeyle ilgili önerge getirildi... Evet, vergi kanununda, hem de 5 sayfa, 842 kelimededen ibaret, aniden, böyle, gökten zembille iner gibi bir önerge geldi ve yanlış hatırlamıyorsam, 58 inci maddede değişikliği öngören geçici 5 inci maddeydi ve yeni bir madde ihdasıdır gerekçesiyle, haklı gerekçeyle, komisyon çoğunluğu arandı; doğrudur; çünkü, konuyla ilgili, ama, komisyon metninde olmayan bir konuydu; komisyon çoğunluğu arandı, çoğunluk bulundu "evet, bu, bir yeni madde ihdasıdır, o halde, maddeyi müzakereye açıyorum" denildi ki, doğrusu budur.

87 nci maddeyi, Sayın Başkanım, siz ve Yüce Heyet bunu çok iyi biliyor olmasına rağmen, ben kendi bilgimi tazelemek üzere, bir kere okumak istiyorum:

"Görüşülmekte olan tasarı veya teklifin konusu olmayan sair kanunlarda ek ve değişiklik getiren yeni bir kanun teklifi niteliğindeki değişiklik önermeleri işleme konulamaz."

Eğer konumuzla uzaktan yakından ilgisi olmasaydı, bizim itirazımız şuna olacaktı. Diyecektik ki "Sayın Başkan, bunu muameleye tabi tutamazsınız." Halbuki, bizim şimdi o konuda yolumuz kesik; çünkü, gelen teklif, konuyla ilgili. O halde, dördüncü fıkraya bakmamız lazım. Dördüncü fıkra şudur:

"Görüşülmekte olan tasarı veya teklife konu kanunun, komisyon metninde bulunmayan, ancak tasarı veya teklif ile çok yakın ilgisi bulunan bir maddesinin değiştirilmesini isteyen ve komisyonun salt çoğunlukla katıldığı önergeler üzerinde yeni bir madde olarak görüşme yapılır."

Şimdi, itirazımız, bu meselenin metne dahil edilmesine değildir; itirazımız, müzakere tarzıdır. Metne dahil edebilirsiniz; ne zaman... Komisyon sıralarında Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri mi oturuyor?.. Çünkü, kusura bakmayın, biz karıştırdık. Plan ve Bütçe Komisyonu mu efendim?..

M. TURHAN İMAMOĞLU (Kocaeli) - Hayır efendim, Bayındırlık Komisyonu.

YASİN HATİBOĞLU (Devamlı) - Efendim, kusura bakmayın karıştırdık, ne zaman Plan ve Bütçe Komisyonu oturur, ne zaman ilgili komisyon oturur, onu şaşırдық. Onun için, Bayındırlık olduğuna göre, 13 sayın üyenin, burada, olaya olur demesi lazım. Dediğini varsayıyorum, ben takip edemedim; ama, Sayın Başkanlık takip ediyordur. Dediğini varsayıyorum, ona itirazım yok; o, komisyonumuzun en tabii hakkıdır; ama, şimdi, hukuk ifadesiyle, yeni bir madde ihdasıdır. Yeni ihdas edilen bu madde üzerinde, sanki, metinde olan bir maddeyi müzakere ediyormuşuz gibi, madde üzerinde gruplara söz lütfedeceksiniz Sayın Başkanım, kişisel talepler varsa yerine getireceksiniz, önergeler varsa müzakere edeceksiniz, sualler olursa tevcih edilecek, Sayın Bakan isterse cevaplar, istemezse cevaplamaz; ona bir itirazımız olmaz.

Yani, yeni bir madde gibi işleme koymazsanız, size olan sonsuz itimadımızda, korkarım ki zedelenmeler olur. Siz, buna lütfen fırsat vermeyiniz. Saygı sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Hatiboğlu.

Buyurun Sayın İyimaya.

Aleyhte değil mi efendim?

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Evet.

BAŞKAN - Buyurun.

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Değerli Başkan, Yüce Parlamentonun değerli üyeleri; sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten, sorunla ilgili olarak İçtüzüğümüzün 87 nci maddesinde, birbirini tamamlayan 2 hüküm var. Parlamentonun kurala aykırı uygulamasının kaynağı 87 nci maddenin birinci fıkrasıdır. Doğru karara veya kuralın doğru anlamına ulaşmak, anlamını ortaya çıkarabilmek için, kuralı, gerçekten, hukuk mantığı içerisinde okumak lazım.

1- Metne, ek veya geçici madde eklemeyi öngören önergeler geliştirilebilir, muameleye konulur, kayda alırsınız; bu, 87 nci maddenin birinci fıkrasıdır. Parlamentonun yanlış uygulamasının mehazı da, kaynağı da bu; fakat, bitmiyor, havale etmek ve dosyaya koymakla iş bitmiyor.

Değerli Başkanım, bu konuda yasama tasarrufuna yönelen ek sürece geçebilmeniz için, tüzük, hiç yoruma elvermeyecek, basit bir hukukçunun dahi rahatlıkla analizle ortaya koyabileceği 3 şart öngörüyor.

1 - Önergenin görüşülmekte olan yasama tasarrufuyla doğrudan ilgisi bulunacak, konuyla ilgili olacak. Bu, doğru, var.

2 - Tasarının veya teklifin; yani, yasama malzemesinin metninde böyle bir husus olmayacak. Açıkça, o da var, bu şart da var.

3 - Müzakereye geçilebilmek için, mutlaka, komisyonun bunu benimsemesi lazım. Komisyon, kural olarak, bir tasarrufu komisyonda benimser; fakat, daha sonraki süreçte getirilmiştir. Genel Kurulda getirilmiştir, yasayla ilgisini, yerindeliği, Anayasaya aykırılığı komisyon müzakere etmemiştir. O zaman, yasamanın iç çalışma kuralı bir pratik getirmiş; komisyon, çoğunlukla benimserse, komisyonda müzakere etmese dahi, yasama usulü ekonomisinin bir yansıması olarak müzakereye alırsınız, kuralı da kurallaştırırsınız. Bu, çok yalın, tefsiri başka şekilde mümkün olmayan ve aksine yanlış uygulamalarla da içtüzüğün, içhukukun ve İçtüzüğün hükümünün bertaraf edilemeyeceği kesin bir kural.

Sayın Başkanım, aksi takdirde niçin bu hükmü, bu yolu veya bu yöntemi ek maddeler için öngöremiyoruz; niçin müstakil maddeler için öngöremiyoruz? Parlatmentonun, misali veya emsal olacak uygulaması, aynı süreç içerisindeki benzer kurallara uygulayamayacağınız çelişkiyi nasıl giderebileceksiniz?

Yüce Parlatmentoya çelişki ve abes izafe edilemez, şu ana kadarki uygulamalar suiiimsaldir, hiçbir zaman emsal olmaz.

Saygılar sunuyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Köse.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; usulle ilgili lehte konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Anayasamızda, kanunlarımızda, İttüzüğümüzde eğer açıkça bir hüküm olmazsa, uygulamalara itibar ediyor Meclis Başkanımız ve dolayısıyla, bugüne kadar teamül haline gelmiş olan uygulamalar, bir yasa olarak Meclisin uyması gereken nitelik arz ediyor. Bu itibarla, Sayın Başkan ısrarla bir hususu belirtiyor; bugüne kadar, yani İttüzük uygulanmaya başladıktan günümüze kadar uygulama bu şekilde olmuştur. Niçin böyle olmuştur? (FP sıralarından "hayır, ne münasebet" sesleri) 87 inci maddenin birinci fıkrası...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Vergi...

İSMAİL KÖSE (Devamla) - İzin verir misiniz efendim.

Vergideki madde, ek maddedir; bu, geçici maddedir, çok farklı bir olaydır.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Aynen vergideki...

İSMAİL KÖSE (Devamla) - Ek maddede yeni bir hüküm getirir, yani maksadı, amacı, ortaya koyduğu niteliği itibariyle, çok farklı bir anlam taşır.

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Olur mu efendim!

KAMER GENÇ (Tunceli) - İsmail Bey, sen bu Tüzüğü nereden öğrendin?!

İSMAİL KÖSE (Devamla) - Geçici madde ise önergeci, geçici madde önergeci niteliğinde değerlendirilir. Maddedeki boşlukları doldurmak, maddeler arasındaki uyumu sağlamak ve onlarla irtibatı sağlamak için verilir. Geçici maddenin mahiyeti budur; yani, maddeler arasındaki irtibatı sağlar ve geçici sürelidir, yani süresi tahditlidir. O itibarla, bu geçici madde ile normal ek maddede arasındaki usul farkını gözardı edemeyiz. Burada, zaten hüküm var, açıkça belirtilmiş.

Kaldı ki, Başkan, bir de fazlalık yapıyor, yani sizin itirazınıza saygı duyarak, burada komisyon da çoğunluğu da oturtuyor.

AHMET İYİMAYA (Amasya) - İyi o zaman!

İSMAİL KÖSE (Devamla) - Yani ek maddede aranan şartı, geçici maddede aramamasına rağmen, bugüne kadar usulde olmamasına rağmen, böyle bir saygı da göstermişiz; salt çoğunluk da orada oturuyor.

O itibarla, bu geçici maddenin ek maddede şeklinde değerlendirilmemesini Sayın Başkan sağlıyor ve doğrusu da odur. Elimizde, bugüne kadarki örnekler, uygulamalar da vardır.

Geçici maddeyle, ek maddede arasındaki farklılığı da şöyle ifade ediyoruz: Birisinde yeni hükümler geliyor, mahiyeti itibariyle farklı; ama, geçici madde, maddeler arasındaki irtibatı sağlıyor ve varsa herhangi bir noksanlığı tamamlıyor, bir de süreye bağlıyor; yani, muayyen bir süreyle tahdit ediyor.

O itibarla, geçici maddeyle ilgili Sayın Başkanımızın yapmış olduğu uygulamanın, hem 87 nci maddenin ruhuna uygun olduğunu ve herhangi bir yanlışlığın olmadığını ifade ediyor, saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) - Böyle şey olmaz!..

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, ben de lehinde konuşacağım.

TURHAN GÜVEN (İçel) - İlk defa böyle bir uygulamaya tesadüf ediyoruz.

BAŞKAN - Şimdi, Sayın Güven, ben, o uygulamaların hangi hükümetler zamanında yapıldığını da size okuyacağım.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Efendim, ben, Sayın Köse'nin, Değerli Köse'nin laflarından bahsediyorum, ilk defa böyle bir yorumla...

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Karamollaoğlu.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) - Sayın Başkanım, bu kadar, meseleyi, affedersiniz, yani, biraz kaba tabirle söylüyorum, Sayın Grup Başkanvekilimiz, oradaki konuşmasında "böyle bir uygulama, bugüne kadar olmamış, Meclis çoğunluk aramamıştır komisyonda" diyor.

İçtüzük metninin bu kadar sarıh olduğu ve yıllarca şu Mecliste bulunan arkadaşlar olarak, bunun, her seferinde arandığını bilen insanlar olarak, gözümüzün içine baka baka, bunu, alt üst etmek yakışmaz, doğru olmaz.

BAŞKAN - Öyle mi acaba?!

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) - Evet efendim...

BAŞKAN - Öyle mi acaba?!

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) - Elbette efendim...

BAŞKAN - Bu konuda çeşitli emsaller var.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) - Zatiâ'î olarak, karar vereceğiz uygulamaya sunacaksınız; tamam...

BAŞKAN - Tamam efendim...

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) - Meseleyi çarpıtmak doğru değil...

BAŞKAN - Efendim, şimdi, Başkanlık da, hangi hükümetler döneminde hangi uygulamaların yapıldığını söyleyecek. Bu konuda, hiç konuşmayın siz.

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Sayın Başkan, bakacağız uygulamalara, çıkacak.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Sayın Başkan, yanlış uygulama o hakkı vermez ki.

BAŞKAN - Hesabınıza gelirse doğru, gelmezse yanlış... Dilin kemiği yok...

TURHAN GÜVEN (İçel) - Sayın Başkan, yanlış yapmış onlar, siz de mi aynı yanlış tekrar yapacaksınız.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, şimdi, hissettiğim kadarıyla, anladığım kadarıyla, bir kanun tasarısı veya teklifini komisyon kabul etmiş, gelmiş buraya. Bu kanun tasarısının bir maddesine bir geçici madde ekleniyor.

Şimdi, bizim içtüzüğümüze göre, ister bir maddeyi komisyonda kabul etsin... Yani yasaların müzakere prosedürü nedir, önce teklif veya tasarı olarak gelir -tasarı hükümetten gelir, teklif milletvekillerinden gelir- gider komisyona, komisyonda müzakere edilir, asıl maddeler var, ek maddeler var, geçici maddeler var, değil mi?.. Şimdi, o asıl maddeleri, ek maddeleri, geçici maddeleri komisyon rapora bağlar ve Genel Kurula gelir. Genel Kurul, her maddeyi ayrı ayrı; yani gruplar adına birer kişi ve iki tane milletvekili konuşur ve soru da sorarlarsa soru da sorulur, ondan sonra onu oylar kesin karara bağlar.

Şimdi, içtüzüğümüzün 87 nci maddesinde, bazı hallerde, diyor ki efendim, komisyon eğer müzakere edilen... Aslında bunlar çok nadiren kullanılması gereken bir yetki... Yani bir teklif veya tasarının, komisyonda müzakeresi sırasında bir hüküm söz konusu edilmemiş; ama, çok ihtiyaca binaen, Genel Kuruldaki müzakeresi sırasında, orada ekmadde, geçici madde eklenebilir. Şimdi, ekmadde ile geçici madde ha komisyonda eklenmiş, ha Genel Kurulda eklenmiş bir farkı var mı? Yani bir maddenin madde olabilmesi için...

Genel Kurulda şu farkı var, evveta Genel Kurul bunu oylayacak, yani ekmadde veya geçici madde olarak tasarıya ekleyelim mi eklemeyelim mi diye; çünkü, komisyondan gelen metinde yok. Bu, Genel Kurulun iradesiyle ve içtüzükte belirtildiği gibi, komisyonun salt çoğunluğunu da arar, tabii o da 87 nci maddedeki niteliğe bağlı olarak olursa, ancak bunu Genel Kurul önce oylar, der ki -87 nci maddedeki şartlar oluşursa- ben bu konuda geçici madde veya ekmadde olarak tasarı veya teklif metnine eklenmesini istiyorum. Bunu dediği an, bu yeni bir madde olur; ister ekmadde olsun, ister geçici madde olsun. Burada bu madde üzerinde hem grupların hem de kişilerin söz hakkı var; yani normal bir madde gibi müzakere edilir; yani, bunun bir mantığı da var. Aksi takdirde, bir önergeyle gelir buraya; yani, komisyonda müzakere edilmemiş, hükümet veya milletvekili bunu teklif etmemiş, komisyonda tartışılmamış, ondan sonra Genel Kurula gelmiş, fakat kimsenin haberi yok. Çok da önemli şeyler; çünkü, yasa tasarıları ciddi meselelerdir, ülkenin ciddi meselelerini hal-letmek için zaten burada yasa çıkarıyoruz.

Şimdi, ne hükümet ne teklif sahibi veyahut da komisyonda müzakere edilmemiş bir konu, burada Genel Kurulda, bir önergeyle -ki, önerge üzerinde yalnızca önerge sahibinin söz hakkı vardır- ilave edildiği zaman, o zaman, hem grupların hem de milletvekillerinin söz hakkı var. Bizim bundan önceki uygulamalarımız böyleydi.

Yalnız, bir defa, Fazilet Partili bir başkanvekili arkadaşımız böyle bir uygulama yaptı burada, ben biliyorum; yani, önergeyle, bunun ekmadde olarak eklenmesi istiyoruz denildi, o zaman kimse de itiraz etmedi, önerge kabul edildi. Ben yerimden müdahale ettim "Sayın Başkan, bu madde olarak kabul edildiğine göre, önergenin madde olarak vazı kabul edildi, bunun üzerine bir tartışma açalım" dedim; fakat, o zaman, Sayın Vecdi Bey, şu andaki Fazilet Partili Meclis Başkanvekili arkadaşımız bana aynen şunu dedi; "efendim, Meclisin zamanını boşuna almayın, geçmiştir."

Şimdi, usul budur; yani, bugüne kadar uygulamamız budur ve böyle olması lazım. Aksi takdirde, yani düşünebilir misiniz, o zaman, hükümet, hiç tasarıyı getirip de uzun uzadıya maddeler müzakere edilmesin, iki satırlık bir kanun tasarısını getirsin buraya, burada Genel Kurulda, hükümetin de çoğunluğu var; yani, bunu çoğunluk meselesine bağlamıyoruz.

Arkadaşlar, kanun tasarıları ve teklifleri, memleketimizin kaderini ilgilendiren, vatandaşımızın kaderini ilgilendiren konulardır. Önemli olan, bunların memleketin ve vatandaşın ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde ve nitelikte olmasıdır. Ben, iktidar partisindeki milletvekillerimizin de, her ne pahasına olursa olsun bir kanun geçirelim düşüncesi içinde olmadıklarına inanıyorum. Burada önemli olan, ülkemizin ve vatandaşımızın ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte ve kapsamda kanunların gelmesidir. Bu da, nasıl olur; burada tartışılarak ortaya çıkabilir. Bakın, geçmişte çok tuzak önergeler geldi. Mesela, özellikle vergi yasaları görüşülürken, bir bakıyorsunuz, belli bir gruba büyük bir vergi muafiyeti getirecek önergeler aniden getiriliyordu. Bunları da öyle müzakeresiz geçirirsek, o zaman memleket ve millet zarar eder. Onun için, bizim uygulamalarımız böyleydi; yalnız, geçmişte -ben çok iyi biliyorum- bir arkadaşımız burada böyle bir uygulama yapmıştı. Ama, iktidar partisi milletvekili arkadaşarımdan özellikle rica ediyorum, bu, hepimizi ilgilendiren bir husus. Buraya getirilmiş bir kanun tasarısına geçici madde eklenilmesi önerisi... Normalde, bir tasarı, hükümetten komisyona gelecek, komisyonda müzakere edilecek, burada gruplar onun üzerinde söz alacak, iki milletvekili söz alacak; o usulde müzakere edilip kabul edileceğine göre, Genel Kurulda bir metne geçici madde veya ek madde ekleneceği zaman da, öncelikle bunun aynen madde gibi bir prosedüre tabi tutulması...

BAŞKAN - Sayın Genç, uygulamamızın doğru olup olmadığını söyler misiniz; lehte konuşuyorsunuz.

KAMER GENÇ (Devamla) - Hayır, ben sizin uygulamanızın doğru olduğunu söylemedim; çünkü, daha uygulamanızın ne olduğunu bilmiyorum.

BAŞKAN - Lehte söz alıyorsunuz, aldığınız söze sadık kalınız.

KAMER GENÇ (Devamla) - Söze sadık kalıyorum da, doğrusunu söylüyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Kalamıyorsunuz ama, kalamıyorsunuz.

KAMER GENÇ (Devamla) - Hayır, şimdi lehte derken...

BAŞKAN - Bakın, İçtüzüğü uygulamamı istiyorsunuz, aldığınız söze sadık kalmıyorsunuz. Lütfen... Buyurun.

KAMER GENÇ (Devamla) - Sayın Başkan, bakın, ben burada doğrusunu söylüyorum.

BAŞKAN - Hayır, millet bilsin ne konuştuğunuzu.

KAMER GENÇ (Devamla) - Ama, doğrusu, eğer sizi rahatsız ediyorsa...

BAŞKAN - Beni rahatsız eden bir şey yok.

KAMER GENÇ (Devamla) - Ben Genel Kurulu aydınlatmak için söz aldım. Tabii, normal, benim bildiğim bu; ama, ben sonradan geldim, sizin nasıl bir fikir beyan ettiğinizi de çok net bilmediğim için, sırf yıllarca o kürsüde bu Yüce Meclisi yöneten bir milletvekili arkadaşımız olarak konuları bildiğime de inandığım için, size doğruları söyledim; takdir sizindir. Bizim istediğimiz, burada kanunların enine boyuna tartışılmasıdır; yani, İçtüzük hükümleri neyse o uygulanmalıdır.

Hepinize saygılar sunuyorum efendim.

MUSTAFA GÜL (Elazığ) - Ne söyledin şimdi, hiçbir şey söylemedin ki!

BAŞKAN - Evet, Sayın Genç, her zamanki üslubuyla lehte ve aleyhte konuşup konuşmadığını belli etmeksizin, kürsüden ayrıldı!

KAMER GENÇ (Tunceli) - Ben doğrusunu söylüyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Doğru, zaten sadece sizde sadır olur.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Yoo, arkadaşlar tatmin oldu herhalde.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bu konuda Başkanlığın, geçmişten bu yana uygulamaları, benim uygulamalarıdır. Bu konuda, gerçi Sayın Genç de, daha önce bir arkadaşımızın, ismini vererek, böyle uyguladığını söyledi;ama, ben 15.1.1997 tarihli 46 ncı Birleşimdeki Başkan arkadaşımızın -o zaman hangi hükümetin başta olduğunu hepimiz biliyorsunuz- uygulaması bu yönde.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Efendim, itiraz olmamış ama ona. Yani, itiraz edilmeden burada görüşme olmaz; ama, burada fark edilmiş.

BAŞKAN - Sayın Genç, bu konuda sizin de çok uygulamanız var, çıkarırız. Konuştuğunuzu bilin. Aleyhinize karşınıza çıkacak uygulamalarınızla, lütfen, aleyhinde konuşmayınız.

TURHAN GÜVEN (İçel) - O yanlış yaptıysa, sen de mi yanlış yapacaksın Sayın Başkan?!

BAŞKAN - Sayın Güven, lütfen, konuştuklarınızın yıllar sonra karşınıza çıkacağını biliniz.

CEVDET AKÇALI (Kütahya) - Kim çıkarsa çıksın.

BAŞKAN - Söylüyorum işte.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Yanlış her zaman yanlıştır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Niye itiraz etmediniz; hesabınıza geldiği için. Oysa, başkanlığın uygulamaları bu yöndedir.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Allah, Allah!.. Teamül yaratıyorsunuz!..

BAŞKAN - Sayın Milletvekilleri, Başkanlığımızın uygulamaları bu yöndedir.

Komisyon ve hükümet önergeye katılmış olup...

KAMER GENÇ (Tunceli) - O zaman oylayın, oylayın.

BAŞKAN- Oylayacağız, oylayacağız.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Hayır, hayır. Yani, kendi uygulamanızı oylayın. Bu, İçtüzük gereği... 'nayasa Mahkemesine kadar gidecek efendim.

BAŞKA. İdeebilirsiniz.

Geçici 4 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum...

YOKLAMA

(FP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MEHMET BATUK (Kocaeli) - Toplantı yetersayısının aranılmasını istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Kabul edenler... (FP sıralarından gürültüler)

MEHMET BATUK (Kocaeli) - Toplantı yetersayısının aranılmasını istiyoruz Sayın Başkan.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, bu, doğru değil.

BAŞKAN - Ne istediniz; karar yetersayısının aranılmasını mı istediniz?

MEHMET BATUK (Kocaeli) - Hayır, toplantı yetersayısı...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, yoklama istedik.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) - Sayın Başkan, madde görüşülmedi daha.

BAŞKAN - Başkan, ne istiyorsunuz?

MEHMET BATUK (Kocaeli) - Toplantı yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) - Sayın Başkanım, önerge üzerinde kimse konuşmadı.

BAŞKAN - Yoklama mı istiyorsunuz Sayın Hatiboğlu? Niye kalktınız, ben bilmiyorum. Yoklama mı istiyorsunuz efendim?

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, yoklama istedi arkadaşlarımız.

BAŞKAN - Baş üstüne. Yoklama yapalım.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Tamam efendim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Lütfen, arkadaşlarımız ayakta kalsınlar; isimleri tespit edildikten sonra otursunlar.

Sayın Mehmet Batuk.

Sayın Yahya Akman.

Sayın Avni Doğan.

Sayın Yasin Hatiboğlu.

Sayın Mehmet Bekaroğlu.

Sayın Yakup Budak.

Sayın Mustafa Geçer.

Sayın Maliki Ejder Arvas.

Sayın Osman Aslan.

Sayın Mahfuz Güler.

Sayın Veysel Candan.

Sayın Hüseyin Kansu.

Sayın Şükrü Ünal.

Sayın Faruk Çelik.

Sayın Suat Pamukçu.

Sayın Mustafa Kamalak.

Sayın Mehmet Ali Şahin.

Sayın İsmail Alptekin.

Efendim, bakan, yoklama istiyorsunuz; yoklamanın gereğine de uymuyorsunuz, isteğinizin gereğine uymuyorsunuz; ondan sonra da, Başkanın uygulamaları yanlış diyorsunuz.

Haksız mıyım Sayın Hatiboğlu, söyleyiniz? (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

YAKUP BUDAK (Adana) - Yanlış uyguluyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Konuşma bir dakika... Sayın Grup Başkan Vekiliniz söylesin; doğru mu yanlış mı.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, yoklama istemenin usulleri vardır, onu arkadaşlarımız da biliyorlar ve yetersayı vardır burada.

KAMER GENÇ (Tunceli) - İktidar partisine bu kadar yağ çekilmez Sayın Başkan.

BAŞKAN - Siz, bir sefer oturduğunuz yerden konuşma ahlakını bırakın... Adaplı olun biraz...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Bakın, buradaki uygulamaların aksine uygulamalar da vardır.

BAŞKAN - Otur sen yerine bir dakika... Otur sen yerine...

Sayın Aslan Polat.

Sayın Ramazan Toprak.

Sayın milletvekilleri, yoklama isteyen arkadaşlarımızın sisteme girmelerine gerek yoktur.

Yoklama için 3 dakikalık süre vereceğim.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayısı vardır.

Maddeyi yeniden...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkanım, efendim, bir hususun vuzuha kavuşması lazım.

Maddeyi mi oyluyorsunuz; ona göre oy vereceğim.

BAŞKAN - Geçici madde 4'ü oyluyorum efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Madde 4'ü oyluyorsunuz...

BAŞKAN - Geçici madde 4'ü oyluyorum efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, bakınız, siz de ifade buyuruyorsunuz; bir madde olarak oyluyorsunuz. Madde olarak oyladığınıza göre, bunun üzerinde tartışma açmamış olmanız usule aykırıdır, yasalara aykırıdır, uygulamalara aykırıdır. Zabıtlara geçsin diye ifade ediyorum; başka gücüm yok ki engelleyeyim...

BAŞKAN - Efendim, geçmişten bu yanaki uygulamaların hepsi bu şekildedir.

Geçici 4 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Geçici 4 üncü madde kabul edilmiştir.

Geçici 5 inci maddeyi okutuyorum...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Geçici madde yok; önerge okutuyorsunuz.

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 428 sıra sayılı kanun tasarısına aşağıdaki hükmün eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Gebeş
Konya
Mehmet Şandır
Hatay

Emrehan Halıcı
Konya
İsmail Köse
Erzurum
Nazif Okumuş
İstanbul

Oktay Vural
İzmir
Beyhan Aslan
Denizli

"Geçici Madde 5.- 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 depremlerinde zarar gören Marmara Bölgesindeki illerde tabii afetler nedeniyle, sağlıklı, güvenli ve düzenli yeni yerleşim alanları oluşturmak ve konut ihtiyacını karşılamak amacıyla, bedeli 15.5.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunla teşkil olunan Afetler Fonundan sağlanarak kamulaştırılmış veya kamulaştırılacak veya afetlere ilişkin hükümler taşıyan diğer kanunlara göre iktisap olunmuş veya olunacak arsa ve arazilerde, arsa ve konut üretimi için gerektiğinde 20.7.1966 tarih ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."

BAŞKAN - Sayın Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA GÜL (Elazığ) - Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Hükümet?..

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI KORAY AYDIN (Ankara) - Evet.

BAŞKAN - Sayın Hükümet ve Sayın Komisyon önergeye katılıyor.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Hatiboğlu.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkanım, bundan önceki madde üzerinde usulî itirazlarımızı burada da tekrar ediyoruz. Anlaşıyor ki, yönetiminize ve uygulamanıza konuşmanın bir faydası olmayacak; ama, biz, bunu, milletvekilinin kanun yapma, önerge verme, görüş ifade etme hakkının engellenmesi olarak telakki ediyoruz. Anayasa Mahkemesinde kullanmak üzere tekrar ediyorum; bu, yeni bir madde ihdasıdır, bir madde gibi üzerinde işlem yapmanız gerekir; aksi halde eksiklik olur.

Saygı sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkanım, biraz evvel, tutumunuz hakkında değerli milletvekili arkadaşlarımız Meclis kürsüsünden düşüncelerini ifade ettiler; ama, tabii, siz, bilinen, malum tutumunuza devam ettiniz ve kararınız gereği bir uygulamada bulundunuz. Zabıtlara geçmesi yönünden ifade ediyorum; bu, içtüzüğün bir ihlalidir, yanlış bir uygulamadır. Bu yanlış uygulamaya, geçmişte yapılan yanlış uygulamalar haklılık kazandırmaz. Yeni bir madde tesisi olduğuna göre, geçici madde üzerinde görüşme açmanız ve burada, içtüzük hükümlerine göre, bir kanun tasarıya veya teklifinin maddeleri hangi usulle görüşülüyorsa aynı usulü takip etmeniz gerekir. Ancak, şu ana kadar, tutumunuzla, yine, bizim bu söylediklerimizin aksine, biraz evvelki uygulamaya devam edeceğinize inanıyoruz; ancak, ileride Anayasa Mahkemesine gidildiğinde veya ileride doğabilecek ihtilaflarda, zabıtlara geçmesi açısından fayda gördüğümüz için bu itirazımızı tekrar ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Komisyonun ve Hükümetin katıldığı önergeyi oylarımıza sunacağım: Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Önerge, madde mi oluyor?

YAKUP BUDAK (Adana) - Ek madde mi, önerge mi Sayın Başkan?

BAŞKAN - Kabul ettiğiniz...

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Sayın Başkan, niçin adaletsiz yönetiyorsunuz? Usulüne uygun olsun, Anayasa Mahkemesine gitmeyelim biz. Böyle yaparsanız, Anayasa Mahkemesine gideceğiz ve yapılan bunca çaba boşa gidecek. Lütfen adaletsizlik yapmayın! İçtüzüğe uygun yönetin bu Meclisi!

BAŞKAN - Ben, İçtüzüğe uygun davranıyorum.

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Haksızlık yapıyorsunuz!

BAŞKAN - Kabul ettiğiniz önergeler, geçici 4 ve geçici 5 inci maddeler olarak 3414 sayılı Kanuna eklenmiştir.

Çerçeve maddenin "MADDE 2.- 3414 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir" şeklinde olmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

YAKUP BUDAK (Adana) - Önerge mi, madde mi Sayın Başkan?

BAŞKAN - Önergeler maddeye dönüştü, geçici maddeye dönüştü.

YAKUP BUDAK (Adana) - Önerge, maddeye nasıl dönüştü Sayın Başkan; renk mi değiştiriyor?!

YUSUF KIRKPINAR (İzmir) - Saygısızlık yapma!

ŞÜKRÜ ÜNAL (Osmaniye) - Siz saygılı olun! Siz saygılı olun!

YUSUF KIRKPINAR (İzmir) - Çoğunluğumuz var.

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Çoğunluğumuz var diye mi üst üste...

YUSUF KIRKPINAR (İzmir) - Ayıp! Ayıp!

ŞÜKRÜ ÜNAL (Osmaniye) - Sen kimi saygıya davet ediyorsun!

YUSUF KIRKPINAR (İzmir) - Konuşma lan!

ŞÜKRÜ ÜNAL (Osmaniye) - Sen konuşma lan!

YUSUF KIRKPINAR (İzmir) - Bana bak!

ŞÜKRÜ ÜNAL (Osmaniye) - Ne var! Kabadayı mısın sen?!

YUSUF KIRKPINAR (İzmir) - Kabadayı sensin lan!

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Sayın Başkan, görüyorsunuz değil mi, yaptığınız bir yanlış burada arkadaşlarımızı birbirine düşürüyor.

BAŞKAN - Sayın Malkoç, siz yerinize oturur musunuz.

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Yanlış yapmayın Sayın Başkanım; İçtüzük gayet açık.

BAŞKAN - Siz yerinize oturur musunuz; size söz hakkı vermedim.

2 nci maddeyi 3 üncü madde olarak okutuyorum:

MADDE 3.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyle ilgili söz isteği?..

KAMER GENÇ (Tunceli) - Ben de kişisel söz istedim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Fazilet Partisi Grubu adına, Sayın Veysel Candan; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA VEYSEL CANDAN (Konya) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; görüşülmekte olan 3414 sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının 3 üncü maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum; Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, aslında, burada, çok basit bir konuyu; yani, hükümet ve muhalefetin anlaşabileceği basit bir konuyu, gündemi çok değiştirerek ve uzatarak müzakereye açtık.

Değerli arkadaşlar, aslında, oturma Başkanımız, başlangıç itibariyle komisyona baktı ve komisyonda yeterli sayıyı aradı; ancak, yeterli sayı olmayınca, Başkanımız sayıya itibar etmedi. Konu burada yanlış başladı.

Şimdi, aslında, tabii ki, hükümet böyle sayısal çoğunluğa bağlı olarak...

Başkanım, bir dakika, oturur musunuz... (Gülüşmeler)

Bak, biraz sonra söyleyeceğim; gülmenizin ne kadar gülünç olduğunu, topluma ve dünyaya ne kadar manzarası bozuk bir tablo arz ettiğimizi ifade edeceğim.

Aslında hükümet bu tasarıda ciddi olmuş olsaydı, eğer bilinçli olarak buraya getirmiş olsaydı, bu geçici maddeler ihtiyacı, ta bakanlıkta yazıp getirmesi lazımdı. Konuyu hem bilmiyorsunuz, bilmediğinizi de bilmiyorsunuz. İşin kötü tarafı bu. Bu geçici maddeler aslında zarurettir. Arada geçiş dönemi... Bakanlık bu geçici maddede diyor ki: "9.9.2000'de yetkim bitti, bana iki ay süre verin." Bu, bir ihtiyaçtır; ama, bu ihtiyaç, bakanlıkta bunun içine yazılmıyordu. Daha sürenizin ne zaman başladığını ne zaman bittiğini bildiğiniz yok.

İşte, onun için, bu konuyu iyi bilen biri şu müzakereleri takip ettiği zaman, bu hükümetin ne kadar basit, ne kadar gülünç bir duruma düştüğünü görecektir. Burada biz muhalefet etmiyoruz. Arkadaşım dedi ki: "Bu, Anayasa Mahkemesine gider, döner." Yetki yasasında da aynı şeyi söylemedik mi; gelin burada beraber çalışalım... Sayısal çoğunluğunuz var, şimdi ortaksınız, yarın bölüneceksiniz; birbirinize o zaman da düşman olacaksınız. O zaman bu yaptıklarınıza utanacaksınız.

Değerli arkadaşlar, aslında, biz, bakın...

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Veysel Bey, arkadaşların kabahati yok, kabahat Başkanım.

VEYSEL CANDAN (Devamla) - Şimdi, Nasrettin Hoca fıkrası var, onu anlatmayayım; esas konuya gelelim. (MHP sıralarından gürlütüler)

Değerli arkadaşlar, bir kere, bu oturduğunuz yerden konuşma hastalığınızı bırakın.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen, hatibe müdahale etmeyin. Milletvekili arkadaşlarımız, hatibi ve Başkanlığı dinlesinler.

Buyurun Sayın Candan.

VEYSEL CANDAN (Devamla) - Bu kanun tasarısına katkı da yapacağız, dinleyin şimdi.

Bu kanun tasarısının özü ne diyor; fakir fukaraya ev yapılacak, konutsuz insana ev yapılacak. Kim getiriyor bunu; hükümetin bir kanadı, Bayındırlık Bakanı. Peki, Toplu Konut İdaresi ne yapıyor; 500 milyarlık ev yapıp satıyor, Emlak Bankasının içini boşaltmış, Emlak Bankasından aldığı kredileri batırması ve yargıya intikal etmiş, şu anda mahkemede ifade veren insanlar var. Biz burada bir şeyler söylemeye çalışıyoruz. Niye, böyle, daha söylemeden, cümlemiz bitmeden, hepimiz birden koro halinde bağırıyorsunuz? Buna ne hakkınız var evvela, öyle düşünün. Burada söylediklerimizi evvela bir dinleyin. Yasalara uygun yapılınsın... Ne vardı sanki, bir saattir, yok usul tartışması açıldı, yok arkasından önergeler oylandı... Neye oy verdiğinizi bildiğiniz yok. İşte ifade ediyorum, bu bir geçiş sürecidir. Bakanlık diyor ki: Benim sürem 9.9.2000'de bitti -bugün itibariyle iki ay geçti- yaptığım işlemler hukuksuz, tabanı yok; bunun için yetki istiyorum; gayet güzel. Başka nasıl olur; bu kanun tasarısına ya temelden karşı çıkarsınız, kabul etmezsiniz; o zaman, geçici maddeye de ihtiyaç yoktur; ama, eğer bu kanunu istiyorsanız, bu geçici maddeye zaten ihtiyaç vardır. Bunların söylenilmesine, bunları dinlemeye bile tahammülünüz yok.

Değerli arkadaşlar, bir şey daha söyleyeyim; bir kere, hükümet, sabırlı olur. Muhalefet tenkit edecek, buna alışacaksınız.

Gelelim esas konuya, aslında, bu kadar vaktimizi de boşuna harcadığımız için... Meclis Başkanımızın tutumunu doğrusu ben yadırgadım. Olan hadise; önce, Komisyon sıralarına baktı, saydı. Niye sayıyorsunuz; orada madem bir sayı aramayacaksanız niye sayıyorsunuz? Arkasından, bekledi, oraya iki arkadaş geldi. Şimdi ben, Komisyondaki o iki arkadaşta soruyorum: Niye yerinizde oturmuyorsunuz? Siz hükümet değil misiniz; vazifeniz orada oturmak değil mi? Bu tasarını buraya niye getirdiniz? O zaman... (MHP sıralarından gürültüler)

Öğrenemediniz herhalde daha. Oturduğunuz yerden konuşulmaz, burada usul odur... Çenenizi bir kesin, bir dinleyin beni... (MHP sıralarından gürültüler)

Müsaade edin... Hepiniz birden niye bağırıyorsunuz... Anlatacağım, bir dinleyin...

Değerli arkadaşlar, şimdi, esas konumuza gelelim. Konunun özü nedir; 1966 yılında bir gecekondü önleme kanunu çıkıyor, şehirlerin imar planı düzgün yapılsın deniliyor; gayet güzel. 1985'te o zamanki hükümet diyor ki: "Bunu bakanlık, merkezi yönetim yapamaz, biz, bunları belediyeye devredelim." Devredilmiş. Arkasından diyor ki: "Bu devir işlemleri için bakanlığa bir süre verelim." Ne kadar olsun; 3 yıl, yok 5 yıl; arkasından bir 5 yıl, 10 yıl; arkasından bir 5 yıl, 15 yıl. Şimdi, sizin hükümet diyor ki "O 15 yıl yetmedi, 9 yıl da biz istiyoruz." Oldu 24 yıl.

Şimdi, ben, kanunun özüne karşıyım. Merkezi yönetim, bakanlık, böyle, hem savcı hem hâkim, hem iş yapacak hem denetleyecek... O zaman, bakanlık, birtakım şaibelerle bulanır, bozulur, birtakım iddiaların altında kalır. Bakanlığın burada yapması gereken, ilan edilen gecekondü önleme bölgesini denetlemek. Burada, benim ilan ettiğim bölgede konut yapılıyor mu, fakire verilmiş mi, maliyeti ucuz mu, usulsüzlük var mı, yolsuzluk var mı; yapacağı iş bu; ama, bana göre, burada, bu süre 2 yıl verilmelidir, bakanlık bu 2 yıl içinde süratle işlemlerini tamamlamalıdır ve ondan sonra da bu işten de vazgeçmelidir.

Değerli arkadaşlar, aslında, milletvekili arkadaşlarımızın vakti olsaydı, bu tasarı metnini, içeriğini bir okusalardı, gerekçeler diyor ki: "Bayındırlık Bakanlığı olarak biz bunu yapamıyoruz; biz bunu beceremiyoruz, 9 değil 90 yıl verseniz yine yapamayız." Bakın ne diyor, şimdi, bir kere gecekondü önleme bölgeleri işgal edilmiş; e, tabii işgal edilir, Ankara'daki bakanlık Konya'nın bilmem neresindeki gecekondü önleme bölgesini bilemez; o, belediye olsa yanında olduğu için bilir, müdahale eder. Bakın, aynen diyor: "Belediyeden mülk aldık, paralarını ödeyemiyoruz." Niye alıyorsun belediyeden; bu hükümet mahalli idareler yasa tasarısını getirmede mi; getirdi. Orada diyor ki: "Hazine arazilerini doğrudan belediyelere vereceğiz" Burada da diyorsunuz ki "Yok, biz evvela Hazine'den alıp Bayındırlık Bakanlığına vereceğiz, oradan istersek belediyelere vereceğiz. Bu nedir? İşte, biz, burada diyoruz ki, bu yapı hantal bir yapıdır, bunu değiştirelim.

Bakın, diyor ki: "Oluşturulan bölgelerde amacına ulaşamamış. Belediyeler, 1/1 000, 1/5 000 imar planlarını yapmadı, gecikti." Tabii yapmaz, niye yapsın; çünkü, bütün rantı bakanlığa ödüyor, herkes kendine çalışıyor. O zaman, belediyeye verersen, bu projeleri, imar planlarını belediyeler hazırlar.

Tezyidi bedel davaları... Bakın, değerli arkadaşlar, tezyidi bedel davası açılıyor, 150 trilyon deniliyor. Şimdi, bakanlık diyor ki, burada, gerekçede: Biz, illerin valileri himayesinde, illere avukat göndermek suretiyle, tezyidi bedeli takip ediyoruz. Oyuncaya bak; ta, Van'daki bir tezyidi bedele buradan avukat gönderecek... Peki, Van Belediyesi bu işi yapmış olsa, oradaki arkadaşımız daha kötü mü yapar? İşte, bunun mücadelesini veriyoruz burada. Yoksa, o geçici maddeyi altına mı

yazdık, üstüne mi yazdık... Bence, burada, tartışmanın özü, Heyetin bu konuyu bilmediğindedir; Başkanın da partizanlık yaptığındandır. (MHP sıralarından "Oo" sesleri) Evet...

Değerli arkadaşlar, aslında, bakın, açık ve net ifade ediyorum. Şimdi, diyor ki, Sayın Başkan, burada; Bakanın da ifadesi var. Bir kere, hükümet ciddi değil. Burada, sabahki oturumda, sosyal işlerden sorumlu Devlet Bakanı, oturdu buraya. Sayın Kamer Genç'in konuşmalarına hep itiraz ediyorsunuz; gündemi saptırıyor, maddenin dışına çıkıyor... Adam, tesiri altında kalıyor toplumun, belki dışına çıkıyor; doğru. Ya, sizin Bakanın verdiği cevaplar, bu Heyete hakarettir; o ne olacak?! Ben, bir şey soruyorum; o, benim söylediğime yok diyor; tuvalet kâğıdı yok, zımpara kâğıdı var; onu söylüyor. Böyle cevap mı olur; bu, Heyete saygısızlık değil mi?! Benim sorduğum soruya niye cevap vermiyor da, olmazsa olmaz, başka şeyler anlatıyor. Yanındaki bürokrat vermiş kâğıdı eline, oku Bakanım diyor, Bakan da okuyor; benim sorduğum sorunun cevabı değil. Bu, evvela, bir saygısızlıktır, insanın kendine inanmamasıdır. O açıdan, muhalefeti veya herhangi bir milletvekili-ni tenkit ederken, maddenin dışına mı çıktı, içinde mi konuştu; onları söylerken, dönüp, bir de hükümetin kendine bakması lazım. Ben, bunu, uyarı olarak söylüyorum değerli arkadaşlar.

Şimdi, bakın, bu...

1 dakika verecek misiniz efendim, süre bitmiş?

MUSTAFA ZORLU (Isparta) - Partizanlık yapma da ver!..

BAŞKAN - Partizanlık yapmazsak vereceğiz.

VEYSEL CANDAN (Devamla) - Burada yaptın. Şimdi, belki yapmazsın; ama, burada yaptığın kesin; yani, bunu, ben, hatır için söylemem; kendi partimi de tenkit ederim; endişeye mahal olmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlar mısınız...

VEYSEL CANDAN (Devamla) - Toparlayacağım.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bakın, bu tasarı, başlangıç itibariyle, çıkalı otuzdört yıl olmuş. Ne diyor biliyor musunuz Bakanlık; yaptıklarını raporda yazmış: "40 000 arsa tahsis ettik, 100 000 kişilik kooperatif arsası verdik, 30 742 konut yaptık, 657 bölge ilan ettik." Bakın, ben, uygulamanın içinden geldim. Bir belediye başkanı, bunları beş yılda yapar, bırakın otuzdört yılı, beş yılda... Bırakın, teslim edin; Ankara, İstanbul, Kayseri, Konya, Van, Kahramanmaraş, kimse bu belediye başkanları, bunları yerinde yapar ve bu maliyetler de, burada konuştuğumuzun asgarî yarısı kadar olur.

Muhterem Heyetinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Doğru Yol Partisi Grubu adına, Ardahan Milletvekili Sayın Saffet Kaya; buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

DYP GRUBU ADINA SAFFET KAYA (Ardahan) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; 3414 sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 2 nci maddesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; DYP Grubu ve şahsım adına Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, milletvekili arkadaşlarım bana şu suali tevcih edecekler, tasarının yürütme maddesi üzerinde söz almaya ne gerek var diyeceklerdir; ama, toplumun

kanayan yarası olan gecekondulu meselesini gündeme getirmek ve bu sorunu çözücü politika üretmek hepimizin görevi olacaktır.

Evet, nedir bu gecekondulu meselesi? Bilindiği üzere, 1966 yılında çıkarılan 775 sayılı Gecekondulu Yasasının temel amacı, ruhsatsız ve kaçak yapılaşmayı önleyici tedbirleri içerir. Bu işin yasal boyutu, yasayı çıkarıp izinsiz yapılaşmaya izin vermeyeceksiniz... Pekâlâ, konut yapımının sağlıklı yapılabilmesi için gerekli olan arsa üretimi gerçekleştirilememiş midir? Ayrıca, konut üretimi için gerekli olan finansman hangi modellerle konut üretimine katkı sağlayacaktır? Öncelikle bu suallere yanıt aramamız gerekir. Ayrıca, günümüze kadar yapılmış olan kalkınma planlarında hedefe ne kadar varılmıştır, bunları yeterince irdelemek gerekir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, 1966 ve 1985 yıllarında çıkarılan bu yasa ve tekrar Yüce Parlamentonun önüne getirilmiş olan bu kanun tasarısı, yine, dokuz yıllık bir sürenin yetkisini istemekte. Bu yasayla, dokuz yıl değil, ondokuz yıllık, yine, tekrar bir yetki alsa Bayındırlık Bakanı, bu konunun çözümünüyle ilgili palyatif çözümlerin dışına çıkabilmesi hiç mümkün değildir; çünkü, olay çok komplike bir olaydır; gecekondulu olayında yalnızca izinsiz yapılaşma hadisesi yok meselelerin altında; meselenin altında, özde göç nedenleri var, özde sosyolojik nedenler var, özde ekonomik nedenler var ve özde eğitim meseleleri var. Hadiseyi yalnızca kaçak yapılaşma ve gecekonduyu önleme noktasında ele alırsak, geçmişte, 1966'dan bugüne kadar yapılanın nasıl afakî olduğunu gördüğümüz gibi, bundan böyle de dokuz yıl değil, ondokuz yıllık bir yetki de alsak, bu yasayı, ondokuz yıllığına da Bayındırlık Bakanlığına tevdi etsek, sonuç itibarıyla, maalesef ki, uygulama kof çıkacaktır.

Şimdi, tabii, buradaki konut konusuyla ilgili bir tabloyu da özellikle huzurunuzda arz etmek istiyorum. Türkiye, dünya sıralamasında en başlarda, yirminci; yani, her yıl Türkiyemizde yaklaşık olarak 1 milyona yakın konut yapılması lazım. Nasıl yapılması lazım; yani, bu yasayı çıkarıyoruz, yasa çıktı da, peki, çözümleri nedir noktasında meseleye baktığımız zaman, karşımızda çözüm yok, yalnızca tasarı kanun olarak geçecek, geçmişte olduğu gibi. Çözüm olarak da biz, bir tarafta toplukonutu idare edebilecek miyiz, bir tarafta, bugün, devlet, toprak ağalığı konusunda hemen hemen en zengin hale gelmiş, Türkiye'nin yüzde 60, yüzde 65'ini hazine olarak elinde tutuyor, bir tarafta da, yine afetle ilgili uğraşısı var. Bu kurumlararası dengeyi, konsepti, maalesef, sağlamış değiliz; koordinasyon yoktur. Bir an önce, kaçak yapılaşma ve gecekondunun önüne geçilebilmesi için, kurum ve kuruluşlardaki, az önce saydığım argümanları, mutlaka ve mutlaka, kolektif bir hale getirerek bu işin çözümünü sağlamak lazım. Bu da yetmez, Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı politikalarında, daha evvel uygulandığı şekliyle, karşımıza çıkan tabloda, o zamanlar 3 milyona yakın konut yapılması vardı; fakat, tabloda görülüyor ki, yarısı yapılamamış. Yine, tekrar, varyasyon içinde, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı politikaları çerçevesinde, yine ortada bir tablo var, o tablo da şu: Yine, 3 milyon konut yapılacak, yarısı yapılamamış ve daha kötüsü, daha olumsuzuz, depremzedelerimizle ilgili -57 nci hükümetin, Anadol-M hükümetinin- üzülererek söylüyorum ki, ikinci kışı yaşamakla birlikte, halen daha, depremzedelerin kalıcı konut sorunları çözülememiş ve maalesef, depremzedeler, o insanlarımız, şu anda, kış şartlarında, hükümetin basiretsizliğini ödemek koşuluyla orada ıstırap çekiyorlar.

Yalnızca bu yasayı çıkarmak meseleye çözüm değildir arkadaşlar. Bu yasanın altyapısını olgunlaştırmak mecburidir, olmazsa olmaz şarttır. İmkânlarınızla bu yasaya destek vereceksiniz ve insanların, bölgelerarası kalkınmışlığını engelleyeceksiniz... Bir taraftan tarım sektörü çöküyor, bir taraftan esnaf yok olmuş. Şimdi, yarın, Türkiye nüfusunun yüzde 46'sını içeren tarım sektörü yok olursa, insanlar köylerden büyük şehirlere göç ederse, ekonomik nedenlerden dolayı büyük

şehirlerde göç yaşanır ve son zamanlarda, her iki çiftçiden birinin ıcralık olduğunu düşünülürse, her iki esnaftan birinin ıcralık olduğu düşünülürse, bu, bir sosyal patlamanın işaretidir, gösterge-sidir. Hükümet, bu noktada, mutlaka ve mutlaka, bu sosyolojik dengeyi, bu toplumsal dengeyi dikkate almak zorundadır. Eğer almıyorsanız, bu yasalar bile sizi kurtarmaz hükümet olarak, kur-tarması da mümkün değildir. Eğer tarım sektöründeki, hayvancılıkla uğraşan bir vatandaş, kalkıp da göç ediyorsa, siz, bunun gecekondulaşmasını engelleyemezsiniz. Hükümet olarak, bir taraftan, enstrümanlarınızı en iyi şekilde kullanarak tarım sektörünü en iyi şekilde ıslah edeceksiniz; bir taraftan, esnafı rahatlatacaksınız; bir taraftan, 65 milyonu daha müreffeh bir noktaya taşıyacaksınız ki, sizin, gecekondulaşmayla ilgili sürecinizde, ancak, başarı elde etme şansınız olsun; ama, çok üzülerek söylüyorum ki, bugünkü hükümet başarısızdır. Bugünkü hükümet, uygulamalarıyla gerçekten yanlış yoldadır. Yanlış yolda olduğu için, çıkardığı bu yasalar sizlere sonuç vermeyecek-tir.

Evet, biz de, Doğru Yol Partisi olarak tasarının beş yıllıkını, dokuz yıllıkını destekleyelim; desteklemeyelim değil; ancak, yalnızca bir yasa olarak değil, altyapısını olgunlaştırarak bu işi gerçekleştirmemiz mecburîdir.

Şimdi, Türkiye'de, her altı yedi kişiden birine konut düşüyor; ama, Avrupa'da bu böyle mi; hayır, Avrupa'da bu böyle değil. Şehir planlaması içeriğinde, her iki kişiden bir kişiye konut düşü-yor; Türkiye'de ise, altı veya yedi kişiden birine bir konut düşüyor. Eğer, zaman içerisinde -ki, şu anda Türkiye'nin 15 milyona yakın konut açığı var- az önce işaret ettiğim gibi, bunun altyapısını organize edemezseniz, sağlayamazsanız, bu işin altından kalkabilmeniz mümkün değildir.

Özellikle, tabii, kaçak yapılaşmalar büyük şehirlerde var. Büyük şehirlerde ve orta ölçekli ille-rimizde de yine çok ciddi sıkıntılar var. Biz, buradan, Doğru Yol Partisi olarak, hükümete tekrar sesleniyoruz; gelin, bu mahalli idareler reformuyla ilgili yasa tasarısını Parlamente'ya getirin. Bunu, iki yıldan beri getirebileceğinizi söylüyorsunuz "getirdik" diyorsunuz; fakat, halen, daha, maalesef, bir arpa boyu yol alamadınız.

Ben, buradan, hükümete atıfta bulunmak için söylüyorum. Bizim doğuda bir tabir vardır, der-ler ki "deri kokarsa tuzlanır; tuz kokarsa, ne olur; o zaman her şey geçmiş olur." Bu hükümetin, maalesef, tuzu kokmuştur!.. Yaptığı uygulamalar palyatiftir; yaptığı uygulamalar halka rağmen-dir... Bu hükümet, halkın iradesine, maalesef, tecellisi noktasında, iktidar olup, muktedir olamayan bir anlayışa sahiptir.

Hükümetimiz, iki yıllık süre içerisinde yaklaşık olarak 204 tane yasa çıkarmıştır; -vatandaş bizi dinliyor- iddia ediyorum, buradan, 65 milyonun lehine kesinlikle bir yasa çıkmamıştır.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) - İddianın bedeli nedir?

SAFFET KAYA (Devamlı) -İşte, açık olarak söylüyorum, iddianın bedeli, vergi reformu çıkarıldı, vatandaş perişan, güvenlik reformu çıkarıldı... Vatandaşın istemediği reformlar çıkarıldı. Bugün depremzedeler için toplanan "deprem vergisi" adı altındaki paraların hangisi deprem bölge-sine gitti, ne kadarı gitti? Oradaki insanların bugünkü sefaletini bakıp da neden görmüyoruz; neden vicdanımızı kapatıyoruz? Şu anda oradaki insanların çile içindedir, vicdanımızı rahatsız eden bir girdap içindedir kesinlikle. Bunları görmezden gelemez. O bakımdandır ki, bu yasanın altı boştur. Bu yasayı uygulamaya koyamazsınız. Geçmişte, 1966'da koyuldu, 1985'te koyuldu; fakat, sonuç itibarıyla, gecekondular, Türkiye'nin her yerini, metropollerini sarıya gitti. Bundan sonuç alabilmemiz mümkün olmadığı gibi... Biz, Doğru Yol Partisi olarak, önerimizde, özellikle ifade ediyoruz; bir defa, malî noktada finansman sağlayacak imkânları konut konusunda seferber etmeniz

gerekıyor. Türkiye'nin hazine dağıtıcısını halka açmanız gerekiyor ve konut edindirme noktasında da yeniden bir yapılandırma, bu konuda yeni bir şablon ortaya çıkarılması olmazsa olmaz gereğidir; yoksa, yasadan sonuç alınması mümkün değil.

Sayın Bakanın gayretlerini görüyoruz. Sayın Bakanı ben de tanıyorum, çok sevdiğim bir insan; ama, iyi...

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Az önce tenkit ettin, kendinle tenakuza düşüyorsun...

SAFFET KAYA (Devamla) - Efendim?..

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Kendinle çelişkiye düşüyorsun, biraz önce tenkit ettin.

SAFFET KAYA (Devamla) - Hayır, ben, yasayla ilgili söylüyorum.

Sayın Başkan, yasanın uygulamaları, söylediğim, herhalde anlatmaya çalışıyorum, pek anlatamıyorum.

Sonuç itibariyle, umuyorum ki, bu yanlışın mutlaka düzeltilmesini istiyoruz Doğru Yol Partisi olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SAFFET KAYA (Devamla) - Sayın Başkan, sözümü tamamlayabilir miyim?

BAŞKAN - Buyurun.

SAFFET KAYA (Devamla) - Netice itibariyle de, umarım ki, bu yasayı tekrar gözden geçirerek, bunun altyapı imkânlarını, maddî imkânlarını, projesini, perspektifini daha iyi bir şekilde irdelemenin faydası vardır.

Tüm milletvekili arkadaşlarımı, Yüce Parlamento'yu saygıyla selamlıyorum; hürmet ediyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gruplar adına başka söz isteği?.. Yok.

Şahsı adına, Erzurum Milletvekili Aslan Polat; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Şimdi, ne deniliyor bu maddede: "Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer." Bu zaman 11 inci ayın sonu. Tamam, 9.9.2000 tarihinde bu kanunun müddeti bitmiş. Peki, bu kanun -işte, bak, ben hep bunu söylüyorum, o kadar acele edilmiş, tartışılmamış ki- Komisyonunda görüşüldüğü zaman, arada bir boşluk olabilir, gelin, buna bir geçici madde ilave edelim diye düşünülmüyor mu; hayır, düşünülmüyor. Niye; çünkü, hepsi, böyle, iş aceleye verilsin, tartışılmasın, hemen bir an önce çıksın ve neticede de, her yaptığımız şey, işte, böyle, yanlışlarla dolu...

Süre 9.9.2000 tarihinde bitmiş. Hemen burada akıllarına gelmiş Komisyonun, bir önerge verelim, 9.9.2000 tarihi ile bu kanun çıkma kadar arada kalan üç aylık müddette de boşluk olmasın; bu boşlukta da bu kanun geçerli olsun diye bir önerge verip, bunu bir madde haline getiriyorlar. Getirilen bu maddeyi de, Komisyonunda tartışma, Genel Kurulda tartışma, tartışmadan gidin... Tartışmaktan niye bu kadar korkuyorsunuz hükümet üyeleri, ne oldu sizlere? Ne oldu, bir zamanlar, Türkiye'de meydanlarda tartışmayı bırakmayan sosyaldemokratlar, ne oldu size? Fikirlerden niye bu kadar korkuyorsunuz? Tartışmaktan ne kadar korkuyorsunuz?.. Adımızda hem demokrasi var hem sol var. Dünyaya sorun, bu yaptığımız, ne sola uyar ne demokrasiye uyar... (FP sıralarından

alkışlar) Bu beynelmil el isimleri de mahvettiniz ya!.. Mahvettiniz, vallahi mahvettiniz... Tartışmaktan bu kadar korkmayın ya...

Bakın, şurada, bir kanun tasarısı görüşülüyor. Bu kanun tasarısı gecekondularla ilgili, afetlerle ilgili. Hükümet üyelerinden bir grup, çıkıp konuşabildi mi? Çünkü, gecekondulara da, afet bölgelerine de konuşacak bir lafınız kalmadı, yoksunuz artık, yoksunuz oralarda.. Öteki Türkiye'de yoksunuz siz... (DSP sıralarından gürültüler) Sadece yüzde 5 olan bir rant Türkiye'sinde yeriniz var. Koç kanunu geldi mi sabaha kadar, 03.00'e kadar buradasınız, Tahkim Yasası geldi mi sabaha kadar buradasınız; ama, gecekondularla ilgili bir kanun geldi mi burada yoksunuz. Hayat standardı kanunu geldiği zaman buradasınız, millete vergi salmak için sabaha kadar buradasınız, konuşursunuz; ama, gecekondularla, afetlerle ilgili bir şey geldi mi orada yoksunuz.

Sayın milletvekilleri, bakın, şimdi, sizin yaptığımız icraatları da söyleyeceğim. Sayın Bakan, burada "afet bölgesine yapılacak konut açığıyla ilgili işlemleri de yürüteceğiz" diyor. Şimdi, buradan Sayın Bakana soruyorum; kendisine, ben, Plan ve Bütçe Komisyonunda sordum -o tutanaklar daha elime geçmedi, biraz sonra geçer elime- dedim ki: "Çıkardığımız bu kanun hükmünde kararnamele, 574, 576, 577, 581, 582 ve 583 sayılı Kararnamelerle, siz, niçin, afet bölgesine yapılan işleri Sayıştay denetimi dışına çıkardınız?" Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunda bana cevap verdi "hayır, bunlar Sayıştay denetimine tabidir" dedi. O tutanakları kendisine verebilirim.

Şimdi, ben, tabii, bunu biliyorum; ama, bundan önce, Sayın Büyük Millet Meclisi Başkanlığı kanalıyla, Sayıştay Başkanına soru sordum; dedim ki: "574, 576, 577, 581, 582 ve 583 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler Sayıştay denetimine tabi mi değil mi?" Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının imzasıyla, bana, Sayıştay Başkanından gelen cevapta -uzun, hepsini okumuyorum da- deniliyor ki: "Bu kanun maddelerininin 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescil hükümlerine tabi olmadığı açıkça belirtilmiş; ancak, harcama yapıldıktan sonra, sayman hesaplarının incelenmesi sırasında Sayıştay tarafından denetlenemeyeceğine ilişkin bir hüküm konulmamıştır."

Devam ediyor: "Bununla beraber, 14.9.1999 gün ve 576 sayılı Kanun Hükmünde Kararname maddesinde, -özetle, devam ediyor; uzun, okumayacağım- bu paraların denetimi Başbakanlık ve Maliye müfettişleri ile Bankalar Yeminli Murakıplarından Başbakan onayıyla oluşturulacak bir komisyona bırakılmıştır.

Kararnamenin aynı maddesinde, yukarıda sayılan işlemlere 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerinin uygulanamayacağı belirtilmiştir.

Bu durumda, aslında Sayıştay denetimine tabi olan Afetler Fonuna aktarılan ve belli amaçlara tahsis edilen paralar Sayıştay denetiminin dışına çıkarılmakta ve denetim, bir dış denetim kurumu yerine, yürütmenin içindeki elemanlardan oluşan bir komisyona bırakılmaktadır."

Devam ediyor: "Daha sonra çıkarılan 15.10.1999 gün ve 581 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede yer alan -uzun, maddeleri okumuyorum- doğal afetlere maruz kalan bölgelere yapılacak bağış ve yardımlar ile eğitim amacıyla yapılmış ve yapılacak olan yardımlar 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerinden istisna tutulmuştur.

Son olarak çıkarılan 27.10.1999 gün ve 582 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 15.11.1999 gün ve 583 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde de, bu bölgelerde yapılacak harcamaların 832 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmadığına ilişkin benzer ifadeler yer almıştır."

Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, bize, sonuç itibariyle, "deprem bölgesinde yapılan harcamalar Sayıştay denetimi dışındadır. Bu durum, işlerin aciliyetine dayandırılmaktadır" diyor.

Sayın Bakanım, bu Sayıştay Başkanlığının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ASLAN POLAT (Devamla) - Başkanım, bir dakika müsaade eder misiniz...

BAŞKAN - Sayın Polat, toparlar mısınız bir dakika içerisinde.

ASLAN POLAT (Devamla) - Evet, toparlıyorum; ama, çok önemli bir şey... Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Yıldırım Akbulut'un imzasıyla bana verilen bu ifadeyle, sizin, Plan ve Bütçe Komisyonunda bize verdiğiniz cevap, birbiriyle örtüşmüyor. Gelin, burada açıklama yapın... Örtüşmüyor... Yani, siz, harcamalar Sayıştay denetiminin dışında, kanun maddelerinin denetlenmesi Meclisin dışında, komisyonların dışında... Yahu, bu kadar neden korkuyorsunuz?.. Korkunuz ne sizin?.. Biraz sonra bir içtüzük tadilatı getireceksiniz, burada da, muhalefetin sesini tamamen kesmeye çalışıyorsunuz.

1940'lara dönüyoruz, 1940'lara!.. Dünya 21 inci Yüzyıla geldi, siz hâlâ 1940'ların hayallerindedesiniz. Bir türkü var, o size çok benziyor; hadi köyümüze geri dönelim... Siz de, hadi 1940'lara geri dönelim diyorsunuz; ama, 1940 gerilerde kaldı... 60 yıl geçti. O dönemlerden dünya geçti... Artık, tartışma zamanı geldi... Her şeyi tartışmaktan kaçtınız... Kanunlarda kaçtınız... Sayıştay denetiminden kaçtınız... Tahkimi getirdiniz, denetimden kaçtınız... (DSP sıralarından gürültüler)

Siz, her şeye karşınız... Maddeleri okuyorum, dinlemiyor musunuz? Alın, okuyun... Siz de bakın buraya ve denetimden kaçmayacağınız bir güne gelin diyorum.

Saygılar sunarım. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahsı adına, Sayın Altan Karapaşaoğlu?... Yok.

Sayın Zeki Çelik?... Yok.

Sayın Kamer Genç, buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 3414 sayılı kanun tasarısıyla ilgili olarak şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinize saygılar sunuyorum. Tabii, tümü üzerinde yaptığım konuşmada bir meseleyi dile getirmiştim. 1995-1996'larda -ben o zaman yanlış cümle kullanmıştım- hibe kabilinde, Tunceli'ye 580 konut yapılması konusunda, Avrupa İskân Fonu bir yardımda bulunmuştu. Sayın Bakan da buradadır, arsa da alınmıştır. Hatta, o arsanın tekrar belediyeye verilmesini istedim. Bu kredi hibe idi. Bu hibe kredi, Bu hibe krediyi, Avrupa İskân Fonundan Tunceli'ye sağlayan kişiler de, işte, Tuncelili olup da Avrupa'nın çeşitli kentlerinde siyasetle uğraşan çok değerli hemşerilerimizdi. Terör nedeniyle köy yarımlarından dolayı mağdur olan bu insanlar şehir içinde çok zor şartlarda yaşadığı için, bu 10 milyon doları, hiçbir karşılık beklemeden, hibe suretiyle, Tunceli'de 580 ev yapılması için Avrupa İskân Fonu vermişti; fakat, Mesut Yılmaz'ın başbakan olduğu bir sırada, Avrupa İskân Fonuna yazılan bir yazıyla "biz böyle bir para istemiyoruz" denildi ve böylece, Tunceli'de o 580 konutun yapılması önlendi.

Bu 775 sayılı Kanunun bir amacı var. Dargelirli ve konutsuz vatandaşlara konut yapmak üzere 1966 yılında hazırlanan bir kanun. Zaman içerisinde süresi uzatılmış, uzatılmış, bazen bunun yetkisi belediyelere verilmiş. İşte, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, hazine arsalarını alıyor veya başka yerlerde arsaları istimlak ediyor, imar ve islah planlarını yapıyor ve bunları, işte konut yapmak üzere... Bazen toplukonut... Toplukonutun yapımı da hakikaten çok pahalı biliyorsunuz. Emlak Bankası, bu konuda, çok da... İşte, belirli yerlere bazı peşkeşler de çekildi.

Şimdi, biz istiyoruz ki, bu 775 sayılı Kanunla, işte, bu kadar süreyle uzatıyoruz. Özellikle, Sayın Bakanlıktan da rica ediyoruz; bunlar, yalnız Ankara, İstanbul, İzmir olmasın; güneydoğuda, doğuda, bu terör nedeniyle çok zor durumda olan insanlarımız var. Bu 775 sayılı Kanunla sağlanan konut edinme olanakları, o yerlerde, terör nedeniyle şu anda evsiz barksız olan insanlarımıza da tanınsın. Dediğim gibi, Tunceli'de bir tek uygulama oldu, onu da, maalesef, ANAP'ın Genel Başkanı kabul etmedi. Tabii, niye kabul etmedi... İşte, siz, ayrımcı zihniyetiyle bu memleketi yönetirseniz, memlekette birlik ve bütünlük olmaz. Onun için, istiyoruz ki, bunlara bir şeylik getirilsin.

Sayın Bakana birkaç defa telefon ettim. 1992 yılında bir deprem oldu. O tarihten beri, orada hak sahipliği tespit edilmiş, gerek Nazımiye İlçemizde gerek Püllümrü İlçemizde, Mazgirt İlçemizde, Ovacık İlçemizde ve merkezde çok az sayıda, 15-20 tane, sayarsanız belki 25 taneyi geçmeyecek kadar konut var. Kaç senedir gidiyoruz, diyoruz ki: Şuraya Afet Fonundan bir para verin, bu insanlar bu konutlarını yapsınlar; bunları yapalım. Türkiye, doğusuyla batısıyla, güneyiyle kuzeyiyle bir bütündür. Yani, kanunları çıkarırken, bu kanunları Türkiye'nin her tarafına uygulayalım, her tarafında, bu kanunlarla getirilen olanakları, aynı statüde olan vatandaşlarımıza uygulayalım.

Onun için, özellikle Sayın Bakandan da bunu rica ediyorum. Ben kendisine telefon ettim; "bana listesini getir" dedi. Getireceğim; ayrıca, listesini de vereceğim; Bayındırlıktan almadığım için... Ama, rica ediyorum...

Kendi bölgemizin meselelerini dile getirirken, belki, bazı arkadaşlarımız, hep böyle bölgecilik yapıyor düşüncesi içinde olduğumuz inancı içinde olabilirler; ama, değerli arkadaşlarım, özellikle, sizi bölgeye de davet ediyorum, gelin görün o insanların ne kadar zor şartlarda yaşadığını, ne kadar... Başını sokacak bir evi yok. Ben Danıştayda çalışırken, bir gecekondu yıkım davası gelmişti bana. Vatandaş, bana, tek gözlü bir evin fotoğrafını göndermişti. Diyor ki: "Ey Danıştay, ben evleneceğim; fakat, bir evim yok; evlenemiyorum. Ne olur, şu gecekonduyu yıkmayın." Yani, bir insanın başını sokabilecek konutun insan hayatındaki değeri, bu kadar önemlidir.

Dolayısıyla, bu, insan yaşamının bölünmez ve ihmal edilmez bir parçası olduğuna göre, özellikle konutsuz vatandaşlarımızın veya dargelirli vatandaşlarımızın bir konuta kavuşturulması konusunda çaba harçayalım ve bunu da sağlıklı uygulayalım, siyaseti ve politik çıkarları burada da uygulamayalım; çünkü, özellikle toplukonut uygulamalarında, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının ve belediyenin bazı konut edinmelerde siyasetin çok önplana çıktığını zaman zaman görüyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMER GENÇ (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Genç, buyurun.

KAMER GENÇ (Devamla) - Bu kanun tasarısında, aslında, çok iyi ve ulvi düşüncelerle halka hizmet konusunda ciddi meseleler var; bunlara sahip çıkıyoruz.

Yalnız, tabii, burada, bazen içtüzüğü de çok aykırı uyguluyoruz. İsmail Köse Beyin, burada çıkıp da söylediği şeyleri, inanız ki, ilkokulda bir öğrenci söylese, vallahi ilkokulda geçirmezler; değil hukuku mukuku... Şimdi, diyor ki...

OKTAY VURAL (İzmir) - Uygulamalarınızı söyledi.

KAMER GENÇ (Devamla) - Ben uygulamalarımı söyleyeyim: Benim uygulamalarım, enerjiyle madde kabul edilmiş; ama, madde üzerinde söz isteyen olmamış.

İSMAIL KÖSE (Erzurum) - Uygulamaların var mı?

KAMER GENÇ (Devamla) - Orada var arkadaşlar...

Madde üzerinde söz istenmeyince geçmişiz; ama, burada, bakın, açıkça söyledik; bir madde, ha komisyondan gelmiş ha Genel Kurulda ilave edilmiş... Dolayısıyla, onun üzerinde, gruplara ve kişilere söz verilir.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Uygulaman var...

KAMER GENÇ (Devamla) - Canım, siz böyle yapıyorsanız, o zaman size tavsiyem...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMER GENÇ (Devamla) - ...bundan sonra, hiçbir kanuna, o kadar uzun madde eklemeyin; iki madde getirin, bütün maddeleri burada ilave edin; daha kolay!..

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Evet, Sayın Genç...

Sayın Genç'in alışkanlığıdır; çıkınca, Mavi Akım...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Hayır, ne yaptım? Ne alışkanlığı yaptım?

BAŞKAN - Bir dakika... Bir dakika... Dinle... Birazotk dinle...

Bir zamanlar Yeşil'iniz vardı, Yeşil'i unuttun; nasıl unuttun bilemiyorum. Ondan sonra, Sayın Demirel'i unuttun. Şimdi, Mavi Akım... İnşallah, İçtüzüğü de unutursunuz.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Mavi Akımı hâlâ savunuyorsanız o sizin aybınız!

İBRAHİM YAŞAR DEDELEK (Eskişehir) - Sayın Başkan, söz almak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

Hangi konuda?..

İBRAHİM YAŞAR DEDELEK (Eskişehir) - Efendim, Sayın Kamer Genç'in konuşmasında, Grubumuza ve Sayın Genel Başkana sataşma vardır; kısa bir cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN - Sataşma hangi konuda efendim?

İBRAHİM YAŞAR DEDELEK (Eskişehir) - Aynı konuştuğu konuda, bundan önceki oturumda, Sayın Beyhan Aslan, kendisine cevap vermişti. Mikrofonu açabilir misiniz efendim; kısa bir cevap vermek istiyorum.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Soruyu sordum; Bakanlık getirsin bana belgeyi, desin ki "yok böyle bir şey."

BAŞKAN - Buyurun Sayın Dedelek.

İBRAHİM YAŞAR DEDELEK (Eskişehir) - Sayın Başkanım, Sayın Kamer Genç'in, bundan önceki oturumda yapmış olduğu konuşmada, Avrupa İskân Fonundan ayrılan bir ödeneğin, Tunceli'de konut yapılması gerekirken, o günlük Başbakan Sayın Mesut Yılmaz tarafından bunun yaptırılmadığını iddia etti.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan...

İBRAHİM YAŞAR DEDELEK (Eskişehir) - Müsaade eder misiniz efendim...

Sayın Grup Başkanvekilimiz Beyhan Aslan, belgelerle buraya gelip konuşması lazım geldiğini söyledi ve şimdi, çıktığında, yine, kelim kelim aynı sözü söylüyor. Elinde belge yok, bilgi yok ve Anavatan Partisinin Genel Başkanı o günkü Başbakan Mesut Yılmaz adını anıyor yine bu konuda. Kendisi, bu işi çıktığından çıkararak bir yapıya gelmiştir; her konuşmasında, herkese çamur sıçratmak-

tadır. Meclisin ahengini bozan kendisine, yani "Kamer ne yapsa yeridir" demek caizdir. Kendisini, yalnız, bu noktada, artık, biraz daha ciddiyete davet ediyoruz. Buraya belge ve bilgiyle gelmesini arzu ediyoruz.

Saygılarımla efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, hep konuşmalarda bana hakaret edilmesine müsaade ediyorsunuz. "Kamer ne yapsa yeridir" ne demek yani? (Gülüşmeler) Kendileri ne yapsa yeridir.

Kendileri iktidardadır; Hazinesin yazısı ortadadır. Kendileri o yazıyı bulsunlar, eğer reddetmemişse ben milletvekilliğinden istifa ederim. Kendileri de ederler mi efendim?

Gitsinler, Hazinesin yazısını getirsinler. Hazinesin kayıtları onların elinde, Hazine bana belge verir mi? (ANAP sıralarından gürültüler)

İBRAHİM YAŞAR DEDELEK (Eskişehir) - Öyleyse belgesiz konuşma. Elinde belge varsa konuş.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Hazinesin kayıtları sizin elinizde efendim.

Tunceli'ye 10 milyon dolar hibe yapılmasın, yardım verilmesin diye, Mesut Yılmaz yazmış Avrupa İskân Fonuna. Eğer böyle bir şey yoksa, hükümet, çıksın, böyle bir şey yok desin.

BAŞKAN - Sayın Genç, siz, sorunuzu Sayın Bakana tevcih ettiniz, onun takdiri Sayın Bakana aittir, ben onun adına cevap verecek değilim.

Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, şimdi soru ve cevap bölümüne geçiyoruz.

Soru ve cevap bölümü 10 dakikayla sınırlıdır. O nedenle 5 dakikalık bölümünü sorulara ayıracam.

Soru soran arkadaşlarımızın kısa ve öz soru sormalarını rica ediyorum.

Buyurun Sayın Yakup Budak.

YAKUP BUDAK (Adana) - Vazgeçtim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Vazgeçtiniz.

Buyurun Sayın Enginyurt.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) - Sayın Başkan, aracılığınızla Sayın Bakanımıza sormak istiyorum.

Az önce, Sayın Bakanımızı çok seven bir milletvekili arkadaşımız, deprem dolayısıyla toplanan vergilerin ve deprem için toplanan paraların deprem bölgesine harcanmadığını söylediler; fakat, yakından, Türk basınından, gerekirse deprem bölgelerine gittiğimizde görüyoruz ki, Adapazarı'nda, Bolu'da, Düzce'de ve Kocaeli'de çok büyük hizmetler devam ediyor. Rakamı yüzlerce trilyonu aşan bu yatırımları Sayın Bakanımız cebinden mi karşılıyor. Bu harcamalar deprem için toplanan paralardan harcanmadığına göre Sayın Bakanımız kendi cebinden mi karşılıyor onu öğrenmek istedim?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Peki, biz de teşekkür ederiz.

Sayın Batuk, buyurun.

MEHMET BATUK (Kocaeli) - Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakandan şu hususu öğrenmek istiyorum:

Şu anda gecekondulaşmayı önlemeyle ilgili, şehir planlamasıyla ilgili bir yasa tasarısını görüşüyoruz. Belediyelerimizle ilgili mücavir alan hususu da bu konuyla alakalıdır. Benim seçim bölgem olan Kocaeli İlinin Körfez Belediyesine bağlı 16 tane köyün 14 tanesini mücavir alan olarak, Sayın Bakan resen bağlamış durumdadır. Bu bölgelerdeki köylerimizin muhtarları ve ahalisi, idare mahkemesinde dava açmışlar; kendilerinin görüşleri hilafına bu uygulamaya geçildiğini beyan etmektedirler.

İncelediğimde, şehir merkezine 35-40 kilometre kadar uzaklığı olan bu köylerin 2 tanesi dışında bütün köylerin, mücavir alan uygulaması dahilinde ilçe belediyesine resen katılmış olmasının, Sayın Bakanın Bakanlığı döneminde veya daha önceki Bayındırlık ve İskân Bakanları döneminde bu oranda bir emsali var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Batuk.

Buyurun Sayın Yanmaz.

MUSTAFA NİYZAZI YANMAZ (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakanıma şu soruyu sormak istiyorum:

Tasarıda, gecekondulaşmanın 2009 yılına kadar biteceği söyleniyor.

Sayın Bakanım, acaba, buradan söz verebilir mi; 2009 yılına kadar gecekondulaşmanın biteceğinin ve modern, çağdaş kentlere kavuşacağımızın sözünü Sayın Bakanımdan almak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Şükrü Ünal; buyurun.

ŞÜKRÜ ÜNAL (Osmaniye) - Sayın Başkanım, aracılığınızla, Değerli Bakanıma şu soruları sormak istiyorum:

Sayın Bakanım, 775 sayılı Kanun uyarınca, inşa ettirilip, kiralık olarak kullanılan konutların kira gelirleri düşük olduğundan, bakım ve onarım giderleri yüksek olması nedeniyle, kişi veya kamu kurum ve kuruluşlarına satışında yarar görüldüğü, gerekçede zikredilmektedir. Burada ifade edilen "kişi"den maksat özel kişiler midir?

Bu konutların kamu kurum ve kuruluşlarına satışından beklenen kamu menfaati nedir? Bu davranış, hükümetin özelleştirme politikasına ters düşmeyecek midir?

Ayrıca, bu konutların bakım ve onarım giderleri, kendilerine satacağımız kamu kurum ve kuruluşlarının sırtına bir kambur yüklemek olmayacak mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ünal.

Sayın Akman, buyurun.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, aracılığınızla sormak istiyorum. Görüşmekte olduğumuz kanun tasarısına ilave edilen iki madde, bana ve muhalefete mensup sözcü arkadaşlara göre, İçtüzüğün açıkça ihlal

edilmiş olması nedeniyle, doğrusu, ne tarafınızdan ne de böyle zannediyorum, kamuoyu tarafından doğru dürüst anlaşılabilir.

Bunlardan bir tanesi, 2 nci madde olarak ilavesi istenilen önergede aynen şöyle ifade ediliyor: "Görüşülmekte olan 428 sıra sayılı kanun tasarısına aşağıdaki hükmün 2 nci madde olarak eklenmesi..." Bu, açık ve seçik bir şekilde madde ilavesi şeklinde bir talep olduğu halde... Bu, belki, bir fıkra ilavesi, bir cümle ilavesi vesaire şeklinde olsaydı olabilirdi. Nitekim, İhtizatte açıkça belirtilen, komisyonun salt çoğunluğuyla katılmasından sonra bununla ilgili müzakere açılacağı konusu da tarafınızdan dikkate alınmamıştır. Alınmadığından dolayıdır ki, 2 nci madde olarak eklenen bu husus, anlaşılmamıştır. "9.9.2000 tarihinden önce 775 sayılı Kanun ile 3414 sayılı Kanun hükümlerine göre, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca başlatılmış olan iş ve işlemlere, adı geçen Bakanlıkça devam edilir." Bu ne anlama geliyor? Burada, hukuken geriye doğru yürütme olayı söz konusu. Bizim gerekçeden anladığımız bu. Bu gerçekten böyle midir? Yani, daha önce kanunsuz bir şekilde yapılan, kanunun yürürlük maddesi dolduğundan dolayı kanunsuz bir şekilde devam edilen işlemlere bu maddeyle bir meşruiyet mi kazandırılmak isteniyor? Sayın Bakandan bunun cevabını öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Bakanım, buyurun.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI KORAY AYDIN (Ankara) - Soruları yazılı olarak cevaplandıracağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum; 3 üncü maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... 3 üncü madde kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - 4 üncü maddeyle ilgili olarak, Fazilet Partisi Grubu adına Sayın Temel Karamollaoğlu, buyurun (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun tasarısının yürütme maddesi üzerinde konuşmak için, Grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu maddeyle, bu kanunun yürütülmesi Bakanlar Kuruluna tevdi edilmiş bulunuyor.

Muhterem arkadaşlarım, bu tasarının maddeleri görüşülürken, arkadaşlarımız defaatle ifade ettiler; idarenin yeniden yapılandırılması, prensip olarak, bütün partiler tarafından kabul edilmiş bulunuyor. Seçimlere giderken de partiler bu vaatte bulundular. Bakanlıklarda birtakım çalışmalar yapıldı. Tasarı, Türkiye Büyük Millet Meclisine gelecek noktaya hazırlandı. Ancak, maalesef, şu güne kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine takdim edilmedi. Şimdi, biz, bu kanunu yürürlüğe koyarken, yetkiyi tamamen merkezi hükümete vermeye karar veriyoruz. Bu, bir defa, prensip itibarıyla, yapılmak istenen idarî reforma ters düşen bir husus; bunu vurgulamak istiyorum.

Muhterem arkadaşlar, bu yetkinin Bakanlar Kuruluna verilmesinin getireceği birtakım mahzurlar var mı, yok mu? Çünkü, biz, bu kanunla ülkemizdeki konut açığını gidermeyi amaçlı-

yoruz. Bayındırlık Bakanlığımız, gecekonduların önleme bölgeleri ihdası konusunda bugüne kadar, otuzbeş yıldır yürütülen çabaları bundan sonra -kendi teklifleri beş yılken Komisyonunda dokuz yıla çıkarıldı- dokuz yıl daha yürütme kararını alıyor. Ancak, bildiğimiz husus şu: Türkiye'de konut açığı, bu kanunların yürürlükte olmasına rağmen, bugüne kadar giderilemedi. Gecekonduların önleme bölgeleri yeterince ihdas edilemedi. İhdas edilen gecekonduların önleme bölgelerine sahip çıkılmadı. Gerekçesinde çok açık bir şekilde dile getiriliyor ve şimdi, biz, yeniden bu kanunun yürürlük süresini dokuz yıl daha uzatarak bu problemi çözmeyi arzu ettiğimizi ifade ediyoruz; Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak ifade etmiş olacağız.

Muhterem arkadaşlar, bir defa, yetkiyi merkezde toplamak, Ankara'dan, ülkenin çeşitli vilayetlerini, o vilayetlerdeki gelişmeleri, o vilayetlerde hangi bölgelerde nasıl gecekonduların önleme bölgeleri ihdas edilmesi icap ettiği konusundaki kararları nasıl alacağız; yeniden mahallindeki Bayındırlık Bakanlığı yetkililerine soracağız; ancak, Bayındırlık Bakanlığı yetkilileri, şu anda yapılan ihaleleri doğru dürüst yapmaktan aciz, ihaleleri denetlemekten aciz, bunu söylerken istisnal maksadıyla da söylemiyorum; Bayındırlık Bakanlığında, daha doğrusu, bölge müdürlüklerinde, il müdürlüklerinde, birkaç tane mühendis oluyor; bunlarla denetimi bile yapamazken, şimdi, biz, tutup, yeniden, bugüne kadar işlememiş, işletilememiş bir kanun maddesini gündeme getiriyoruz, süresini uzatıyoruz.

Muhterem arkadaşlarım, bu, suyu tersine akıtmaktan başka bir mana ifade etmiyor ve bu, problemin çözülemeyeceğini, önümüzdeki yıllarda bu problemin devam edeceğini ifade ediyor; çünkü, Bayındırlık Bakanlığının merkezden bu noktalara kadar uzanması mümkün değil.

Merkezde yetkiler toplandığı zaman ne oluyor... Bizim, endişemiz var; 17 Ağustos'ta Türkiyemizde bir deprem meydana geldi. Bu depremden dolayı, Marmara Bölgesinde büyük bir bölge, nüfusumuzun çok yoğun olduğu bir bölge yerle bir oldu. Şimdi ikinci kışa giriyoruz, hâlâ, konut problemi çözülebilmemiş değil. O bölgedeki belediyelere bu yetki verilmediği takdirde, bu problemin çözülmesi mümkün değil. Biz, bu problemi... Sadece konut için söylemiyorum, okul problemini çözülebilmemiş değil, sağlık problemini çözülebilmemiş değil, altyapı problemini çözülebilmemiş değil. Bu, bir kıskançlık duygusundan kaynaklanıyor; bütün yetkiler benim elimde bulunsun, insanlar bana gelsin, benden rica etsin ve ben de, onu, kendi istediğim gibi değerlendiririm.

İkinci konu... Maalesef, deprem bahane edilip, belediyelere birtakım imkânlar ekstra olarak verilmeğe istendi; ama, Sayın Bakanımız, bu konuda, Bakanlar Kuruluna sevk etmiş olduğu, afet bölgeleri olarak ilan edilen şehirlerin, belediyelerin, kapsamı içine, maalesef, depremle, afetle hiç ilgisi olmayan illeri, ilçeleri, beldeleri dahil ettiler. Bu, bir haksızlık; depremi istismar ederek, afeti istismar ederek, belli bölgelere peşkeş çekmekten, siyasi olarak bu hakkı istismar etmekten başka bir şey değil, doğru değil. Çünkü, burada, en büyük haksızlık şuradan kaynaklanıyor: Bu, bütçeden, genel bütçeden kesilmiyor; bu, Bayındırlık Bakanlığının elinde bulundurduğu bir fondan kesilmiyor; diğer belediyelerin payından kesilerek, haksız bir tarzda diğer belediyelere aktarılıyor.

Bir başka konu... Yine, deprem bahane edilerek, deprem vergisi adı altında, vatandaşın trilyonlar değil, katrilyonlarca para toplandı. Demin, Sayın Enginyurt sordu; bu paralar Sayın Bakanın cebinden mi çıkıyor diye; elbette cebinden çıkmıyor. Ancak, muhterem arkadaşlarım, şimdi yeni gelen vergi kanunuyla -Ek Vergi Kanununu birkaç gün önce geçirdik- 7 katrilyon hesap ediliyor, ek bir kaynak gelecek. Bugüne kadar deprem bölgelerine ne kadar para aktarıldığını, Sayın Bakanımız, lütfetsin, söylesinler. 7 katrilyon... Bütçe açığı kapanıyor açıkça. Bundan dolayı, biz, bu yetkinin merkezde toplanmasının, konunun, problemin çözülmesi itibarıyla uygun olmadığı kanaatindeyiz.

Peki, ne yapılması icap eder; bu yetki, doğrudan doğruya belediyelere verilmelidir. Belediyeler, konut problemini çözmekle yükümlü olan kuruluşlardır, seçimle işbaşına gelirler, kendi bölgelerinde halka karşı sorumludurlar ve eğer biz, belediyeleri yeterince desteklersek, emin olun, 35 yıldır çözemediğimiz problemi 8-10 yıl içerisinde kesinlikle büyük ölçüde çözeriz; ama, bunu merkezde toplarsak, bu problemin çözülmesi mümkün değil. Yani, sözgelimi söylüyorum, eğer mahalli idareler reformu kanunu çıkmış olsaydı, bu meyanda, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü lağvedilmiş olsaydı, emin olun, köyün problemi, bugünkünden daha iyi halledilirdi; çünkü, Ankara'daki insan, köyün problemini, hangi köyün hangisinin öncelik taşıdığını bilmez, bilemez. Gecekondu önleme bölgelerinin ihdası da aynıdır.

Şimdi, burada yapılan ne: Birincisi, arsa tahsisi; eğer, yeniden idari reform yapılırsa, herkesin teklifinde vardı, partizanlık yapılmazsa, hazine arazileri belediyelere devredilmeli. Ancak, şunu hemen arz edeyim: Bendeniz belediye başkanlığı yaptım, üç tane gecekondu önleme bölgesi ihdas ettik, hazine arazisi hemen hemen yok gibiydi; ama, bu bölgelerin tamamında, beş kuruş para harcamadan o arsaları bulduk, yapılabiliyor.

İkinci konu, altyapı yapılmasıdır. Eğer, altyapı için, bakanlık, gerekli kaynak tahsisini belediyelere yaparsa, bu problem çok hızla çözülür; ancak, eksik olan ne ülkemizde; eksik olan, bu gecekondu önleme bölgelerinde arsa tahsis edilen vatandaşlarımız, bunlar dargelirli insanlardır, hiç imkânı olmayan insanlar değil, bir miktar geliri var; ancak, bu geliri, kendisinin, yeterli bir konut temin etmesine fırsat vermiyor. İşte, bu gecekondu önleme bölgelerinin ihdasıyla, biz, bu bölgelerdeki insanlara, taksitle, ucuza, altyapısı yapılmış arsa veriyoruz; ancak, üst yapıya karışmıyoruz. Eğer, Bakanlık bir yetki istiyorsa, öyle bir yetkiyi istesin ki, adil bir tarzda, gecekondu önleme bölgelerinde arsa tahsis edilen insanlara, uzun vadeli ucuz kredi verebilsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - 1 dakika içerisinde toparlayınız efendim.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Muhterem arkadaşlarım, eğer, bu üç husus yerine gelirse, bu da, sadece ve sadece, yetkiyi Bakanlar Kurulunda ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığında toplayarak değil, bu yetkiyi dağıtarak, problemin olduğu, işlemin yapılacağı yere, en yakın idari birimlere bu yetkiyi devrederek bu hizmeti görebilirse, o zaman, bu problem, çok daha hızlı ve kolay çözülür. Bundan dolayı, bu yürürlük maddesinde, yetkinin Bakanlar Kuruluna tevdi edilmesine karşı geliyoruz, itiraz ediyoruz. Biz, eğer, bu problemleri çözmek istiyorsak, Bakanlık, denetim noktasında tutmak, prensipleri ihdas etme noktasında tutmak mecburiyetindeyiz; o zaman isabetli bir karar vermiş oluruz.

Bu sözlerle, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Doğru Yol Partisi Grubu adına, Aksaray Milletvekili Sayın Murat Akın.

Buyurun Sayın Akın. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA MURAT AKIN (Aksaray) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 428 sıra sayılı tasarının 4 üncü maddesi üzerinde söz almış bulunmaktayım; bu vesileyle, Grubum ve şahsım adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde, bilhassa, konutsuz dargelirli vatandaşların konut edinme ihtiyacını karşılamak için Hazine'den temin edilecek arsaların daha ucuz bedellerle, münferit olarak vatandaşlara veya kooperatiflere tahsisi hususundaki bu ayrıcalığın 2009 yılına kadar süresinin uza-

tılmasına dair tasarının son maddesi, bilindiği üzere, daha ziyade, hazineden belediyelerin veya Bayındırlık ve İskân Bakanlığının almış olduğu arsalarla bir kolaylık getirmektedir. Ancak, bilhassa, 81 ilimizin aşağı yukarı tamamına yakınında bir problem vardır. Belediyelerin, hazine arsaları üzerinde, vatandaşlara, münferit olarak veya kooperatif olarak tahsis ettiği arsalar vardır. Bu arsalar, hazineden, bir bedel ödenmeden, sanki belediyenin arsası gibi geçmişte verilmiş ve bu arsalar üzerinde de, belediyeler, vatandaşlardan arsanın bedelini almak suretiyle, kooperatif inşaatına müsaade etmişlerdir.

Şimdi, belediyelerin, hazineden bu şekilde, bir bedel ödemeden almamış oldukları arsayı, bir bedel karşılığı kooperatife vermeleri, bilahara, tapuda ve burada, yerleşimde sıkıntılar doğurmaktadır. Bilindiği üzere, hazine arsasının bedeli ödenmeden diğer bir kişiye, üçüncü şahıslara satılması mümkün değildir. Bilhassa, ilim Aksaray'da, muhtelif yerlerde, belki 10 000'e yakın insanın yerleşim alanı olacak onlarca kooperatife bu şekilde, hazinenin arsası üzerinde inşaatla belediyeler müsaade etmişlerdir. Vatandaşlardan, kooperatif mensuplarından, belediye, bu arsanın bedellerini almış; ancak, kendisi, hazineye veya Arsa Ofisine bu arsanın bedellerini ödememiştir.

Şimdi, 1998 genel beyanının oldukça yüksek tutulması, bilahara, yeniden değerlendirme çerçevesinde, bu arsa bedellerinin artırılmasıyla ve aradan geçen süre de dikkate alındığında, yeni değerler üzerinden, vatandaşın, belediyeye bu arsa bedellerini ödemesi mümkün değildir.

Şimdi, binlerce kooperatifte, aşağı yukarı 81 ilde, belediyeyle kooperatif veya insanlar arasında ihtilaf devam etmektedir. Keşke, bu tasarıda, bu ihtilafa son verecek bazı hükümler yer almış olsaydı ve vatandaşlarımız da bu yerleri daha rahat bir şekilde edinebilseydi.

Değerli milletvekilleri, ayrıca, bilhassa heyelan bölgelerinde bulunan bazı belediyelerin de, buralarda oturan insanlarımıza, geçeköndü önlemeye bölgesinde oturmaya yönelik arsa tahsislerinde, muhitlerine göre, bölgelerine göre daha ayrıcalıklı bir tutum izlemesi doğru olurdu. Bilhassa, kendi yöremdeki Akçakent, Helvadere, Taşpınar, Yuva, İhlara, Selime gibi kasabalarımız heyelan bölgelerindedir ve burada oturanlar çok fakir insanlardır. Buralarda hazineden temin edilecek arsalar takdir bedelleri üzerinden dahi verilse, dargelirli vatandaşlarımızın buralarda mülk edinmesi oldukça zordur. Buraların bedelsiz olarak verilmesi halinde, insanlarımız bu heyelan bölgelerinden daha emniyetli ve sağlam alanlara taşınabilirdi.

Bu kanun tasarısının en mühim iki eksik noktası vardır: Birincisi, biraz önce ifade ettiğim gibi, belediyelerle hazinenin ihtilafı olduğu arsalarına herhangi bir çözüm getirilmemiştir.

İkincisi ise, heyelan bölgelerinde oturan ve mecburî olarak orada kalan insanlarımız, taştan oyma yerlerde, oldukça derme çatma yerlerde kalmaktadırlar, bunlarda, bir nevi Semud Kavminin yaşadığı dönemdeki bir yaşantı hali sürüp gelmektedir. Bu nevi yerlere de bir çözüm üretmesi açısından, daha geniş hükümler konulması faydalı olur düşüncesiyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gruplar adına başka söz isteği yok.

Şahısları adına, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Yakup Budak konuşacak Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Budak. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

YAKUP BUDAK (Adana) - Sayın Başkan, değerli üyeler, sözlerime başlarken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

3414 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı üzerinde, şahsım adına söz almış bulunuyorum. Aslında, bu kanun tasarısı, daha önce uzatılan süreleri 2009 yılına kadar daha uzatmayı hedeflemektedir.

Gecekondu gerçeği Türkiye'nin elbette en önemli konularından birisidir. Gecekondulaşma hangi olaydan dolayı çıkmıştır? Devletin, vatandaşın önünde gitmesi gerekirken; devlet, kendi üzerine düşen görevleri, kanunun verdiği görevleri, sosyal devlet olmanın gereklerini yerine getirmede için; vatandaş, yaşamasını sürdürülebilmek, hayatını idame ettirebilmek için, elbette bir yerde bir ev yapacaktı; evi yaptı, ondan sonra da devlet onun peşinden koşmaya başladı.

Dolayısıyla, burada, gecekondu yapan vatandaş suçlamak yerine, onun hukukî şartlarını hazırlamak, ev yapabileceği arazileri hazırlamak üzere, 1966'da 775 Sayılı Yasa çıkarılmış ve belediyelerin mülkiyetindeki arsaların Bayındırlık Bakanlığına devredilmesi, hazine arazilerinin Bayındırlık Bakanlığına devredilmesi; gerekirse kamulaştırma yapmak suretiyle, gecekondu önleme bölgeleri yapma hedeflenmiştir. Uygulamada görüyoruz ki, Bakanlık, bu görevini tam manasıyla yerine getirememiştir. Gerek teknik zorluklardan dolayı gerek uygulamadaki sıkıntılardan dolayı gerekse uygulamada görülen ihmallerden dolayı Bakanlık bu görevini yerine getirememiştir.

Türkiye'de, vatandaşın, yıllık ev ihtiyacı, konut ihtiyacı, yaklaşık olarak 700 000-800 000 civarındadır. Acaba, bu kanun çıkarıldıktan ve bu yetki Bayındırlık ve İskân Bakanlığına verildikten sonra -tam 44 yıl içerisinde- yılda 700 000-800 000 konutun gerçekleştirilmesi, arsaların üretilmesi gerekirken, Bakanlık bu yetkisini kullanmak suretiyle, neyi ortaya koymuştur; 44 yıl içerisinde, sadece ve sadece 30 000 konutun yapılmasını sağlamış, 40 000 aileye arsa tahsisi yapmış, 100 000 üyeli kooperatiflere de arsa tahsisinde bulunmuştur. Yani, 44 yılda, yıllık ihtiyacın ancak beşte 1'ini yerine getirebilmiştir. 170 000 civarında insanı ki, bu kooperatiflerin büyük bir bölümü gerçekleşmemiştir, ailelerin bir kısmı, belki tahsis edilmiştir, alacaklardır, muhakkak almaları gerekir; ama, yıllık 700-800 bin ihtiyaç olurken, Bakanlık, 44 yılda, ancak 170 bin ailenin ihtiyacını karşılayabilecek arsaları üretebilmiş, tahsisi yapabilmıştır.

NAİL ÇELEBİ (Trabzon) - Yapacağız...

YAKUP BUDAK (Devamla) - Uygulamalarınızı görüyoruz!

Dolayısıyla, Sayın Bakan "deprem bölgesinde yapıyoruz" diyor. Bu zamana kadar, vatandaş, deprem bölgesinde, bir yıl geçmiş olmasına rağmen bir tek anahtar verilebildi mi; bu uygulamayı da görüyoruz.

Bakanlık, bu uygulama noktasında, maalesef, çok geri kalmıştır. Sadece bu noktada değil; vatandaş, kendi ihtiyaçlarını, gidiyordu... Yapı denetimini sağlasın diye, kanun hükmünde bir kararname çıkarıldı. Bundan dolayı da, âdeta, bütün Türkiye'deki inşaat sektörü durdu; inşaat sektörüne bağlı olan bütün sektörler krize girdi. Niye; hükümet, depremi bahane etmek suretiyle, hesapsız kitapsız, Türkiye'nin her bölgesi için yapı denetimiyle ilgili kanun hükmündeki kararnameyi çıkardı. Anayasa Mahkemesi, inşallah, gerekli incelemeyi kısa sürede neticelendirir, hem hükümeti hem de vatandaş rahatlatır.

Bunu söylerken, yapılar denetlenmesin demiyoruz; ama, fakir ve dar gelirlere vatandaşımıza, bu yapı denetimi sistemiyle milyarlarca varan faturalar ödetilmektedir. Belediyelerin yapması gereken işler, mühendislik bürolarına havale edildiği için, aynı zamanda, yapılan hesaplamalar da bölge esaslı dikkate alınmadığı için ve deprem bölgelerindeki özellikler dikkate alınmadığı için, fakir vatandaş, milyarlarca liralık yük getirilmektedir.

Vatandaşlarımızın büyük bir bölümü, Bakanlığımızın, bu yapı denetimiyle ilgili konuda hangi iyileştirici çalışmayı yaptıklarını da, sizlere ve bizlere fakslarıyla ve telefonlarıyla iletmektedirler. Ben, Sayın Bakanım, bu yapı denetimi sistemini, fakir vatandaşımızın, gecekonduda oturan vatandaşımızın, dargelirli insanımızın ihtiyaçlarını karşılayacağı, yükünü çekebileceği bir fatura haline dönüştürmek, hükümetin vazifesidir diyorum.

Muhterem arkadaşlar, elbette, inşaat sektörü durmuştur, buna bağlı sektörler de durmuştur; ama, maalesef, hükümet, bu zamana kadar yaptığı gibi, hep, oyalama taktikleriyle ülkeyi idare etmektedir. Bu süre, 2000 yılında bitmiştir; ama, Komisyonunda, yetmezmiş gibi - hükümetin getirmiş olduğu tasarıda "2005 yılına kadar" deniliyor- 2009 yılına kadar, devir işlemleri ve bu kanuna uygun olarak yapılacak işlemlerin tamamlanması için, Bakanlığa süre veriliyor. Kırkdört yılda tamamlanamayan işlerin, dokuz yıl değil, ondokuz yıl geçse tamamlanabileceğini düşünmek mümkün değildir..

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayınız efendim.

YAKUP BUDAK (Devamla) - Bakanlığın bu yapıyla bunu gerçekleştirmesi mümkün değildir. Maalesef, Bakanlığın denetimleriyle ortaya çıkmış olan yapıların durumunu da depremde gördük; onun için, yapılan işlemlerin tekrar gözden geçirilmesi lazım. Vatandaşı mağdur eden yapı denetimiyle ilgili hükümlerin tekrar gözden geçirilmesi, dar gelirli vatandaşımızın konut ihtiyacını karşılayacak şekilde, vatandaşı üzmecek şekilde, altından kalkabileceği rakamlarla gerçekleştirilmesi gerekir diyor, hepimize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Altan Karapaşaoğlu?.. Yok.

Sayın Zeki Çelik?.. Yok.

Maddeyle ilgili soru istekleri var.

Sayın Geçer, buyurun.

MUSTAFA GEÇER (Hatay) - Sayın Başkan, delaletinizle, Sayın Bakandan şu sorularımı cevaplandırmasını talep ediyorum.

775 sayılı Yasanın uygulanmasında geçen süre aşağı yukarı otuzbeş yıl olmasına rağmen, merkezi idarenin ve bürokratik engellerin hantal yürümesi sebebiyle, bugüne kadar istenen amaçların gerçekleştirilememiş gözükmesi sebebiyle, bu sürenin, bu tasarıyla, 2009 yılına kadar uzatılması talep edilmektedir.

Sorum şudur: Bu yasanın veya ülkemizdeki birtakım sorunların, gecekondu sorunlarının çözülmesi için yapısal birtakım adımlar atılması yerine, mevcut yasanın, otuzbeş yıldan bu yana yürürlükte bulunan yasanın, yasal düzenlemenin 2009 yılına kadar yürürlüğünün uzatılması, bu konulara çözüm olacak mıdır?

Diğer taraftan, şu anda devletin birtakım iktisadi alanlardan çekildiği, özelleştirmenin önplanda olduğu bir dönemde, 1966'dan sonra sıfırlanmasına ve yeni açılan tezyidi bedel dava bedellerinin 150 trilyon lirayı aştığı, bunun da geçen süre içinde ileriye doğru sürekli yükseleceği aşikârken, Bayındırlık Bakanlığının bu bedelleri ödeyebilme durumunu veya daha da yükselecek bedelleri ödemesi karşılığında, fakir fukaraya konut edindirme amacına yönelik, bu yasayla oluşturacağı konutlardan vatandaşa sağlayacağı yarar, bu tezyidi bedel davası bedellerini geçecek midir?

Bu iş ve işlemlerin mahallî idarelere devriyle bir yapısal değişiklik düşünülüyor mu? Yoksa, sadece, süre uzatımıyla bu konular halledilecek diye mi düşünülmektedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Pamukçu, buyurun.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) - Sayın Başkan, aracılığımızla, Sayın Bakandan bir şey öğrenmek istiyorum.

Bayburt Merkez İlçeye bağlı Masat Köyümüzde, heyelana maruz ailelerin bulunduğunu biliyoruz. Hatta, 54 üncü hükümet zamanında Sayın Ayhan'ın bakanlığı döneminde, burada oturan ailelerin daha güvenli bir yerde ev, konut yapmaları konusunda bir program hazırlanmıştı; hatta, ödeneği de ayrılmıştı; ancak, o hükümet işbaşından ayrıldıktan sonra, Bayındırlık İl Müdürü, zannediyorum, burada, biraz gevşek davranmış olacak, köylülerimiz, bundan bile haberdar edilmemiş.

Şu anda, bu konuda, Bakanlığımızın bir çalışması var mı? Yani, burada, heyelana maruz ailelerin konut yapımı konusunda bir hazırlığımız var mı? Zaten programda olduğunu biliyoruz; ama, bu konuda bir ödenek ayırmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Bakanım, cevap verecek misiniz?

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI KORAY AYDIN (Ankara) - Sayın Başkan, arkadaşlarımıza yazılı olarak cevap vereceğim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Önerge yok.

4 üncü madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

4 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 4 üncü madde kabul edilmiştir.

Tasarımın tümünü oylayacağım; ancak, oyunun rengini belirtmek üzere, aleyhte olmak üzere, Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan.

3 dakika içinde...

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

VEYSEL CANDAN (Konya) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; konuşmama başlarken hepimizi saygıyla selamlıyorum. 428 Sıra Sayılı Yasa tasarısına neden olumlu oy vermediğimi ifade etmek istiyorum.

Bir, bu tasarı merkeziyetçidir. Daha önce bu tasarıyla ülke zarar görmüştür.

İki, bu tasarıyla, fakir fukaraya konut yapılmaz; amacı dışındadır, özellikle gecekondu sorununu kökten çözmez, çözmüş olsaydı bugün büyük şehirlerimizde gecekondu artışı olmazdı. Merkeziyetçilikten, yerinden yönetime doğru yönelmek, bu konuyu belediyelere vermek mecburiyetindeyiz.

Deprem bölgesinde iki yıldır konut yapımı devam etmektedir; bugüne kadar devlet mantığıyla, bürokratik mücadeleyle konut yapmanın mümkün olmadığını bu uygulamada görmüş bulunuyoruz. Kaldı ki, hükümet, kendi tasarı mantığı içinde de çelişki içindedir. Bir taraftan, Toplu Konut idaresiyle lüks villalar, trilyonluk villalar yapıp satarken, diğer taraftan, gecekondu veya temelli konut üretmemektedir, imarlı konut üretmemektedir.

Kanaatimce, devlet, inşaat yapmaz, bu, çok yanlıştır. Bunun canlı bir örneğini Ankara'dan vermek istiyorum: Sayıştay binası Eskişehir yolu üzerinde, muhammen bedel 375 milyar; yapım süresi, üzerinde üç yıl yazmaktadır, on yıldır yapılmaktadır ve 5 trilyonu geçmiştir. Yani, devlet, inşaat yaparsa ne yaparın örneğini göstermek için bunu verdim. Bu konuda işin sahibi bize göre belediyelerdir.

Son olarak şunu ifade etmek istiyorum. Aslında böyle bir tasarıya, mutlaka, deprem bölgesi, afet kapsamı içerisindeki insanlarımızı düşünme noktasında tabii ki evet demek gerekir gibi görünüyorsa da, bize göre doğru olan, o bölgelerdeki bütün inşaat yapım işlerini özel idarelere ve belediyelere derhal devretmenin daha akılcı, maliyeti indirici unsur olduğu kanaatindeyim.

Bir kere daha ifade edeyim, bu tasarılar görüşülürken, içtüzük ihlalleri olmuştur ve komisyon karar yetersayısı önce aranılmamış, sonra, çelişkili kararlar alınmıştır. Tutanaklara geçmesi açısından bir kere daha bunu ifade ediyorum.

Oyumun ret olduğunu ifade ediyor, saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Peki, teşekkürler Sayın Candan.

Sayın milletvekilleri, tasarı üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Tasarının tümü kabul edilmiştir ve tasarı yasalaşmıştır, hayırlı olsun.

Sayın milletvekilleri, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Komisyonu raporunun görüşmelerine başlayacağız.

4. - *Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/53) (S. Sayısı: 433)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Kastamonu Milletvekili Murat Başesgioğlu, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Ömer İzgi, Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük, Fazilet Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman ve Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Emrehan Halıcı'nın, 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

5. - *Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Kastamonu Milletvekili Murat Başesgioğlu, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Ömer İzgi, Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük, Fazilet Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman ve Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Emrehan Halıcı'nın, 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/527) (S. Sayısı: 494) (1)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

(1) 494 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Komisyon raporunun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Şahin söz istemiştir.

Süreniz 20 dakika Sayın Şahin; buyurun.

FP GRUBU ADINA MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; 494 sıra sayılı kanun teklifi üzerinde Fazilet Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere huzurunuzdayım; konuşmamın başında, şahsım ve Grubum adına hepinize sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum.

Efendim, görüşmekte olduğumuz 1 maddelik kanun teklifi, Parlamentomuzda örneğine pek az rastladığımız bir kanun teklifidir; çünkü, şu anda Meclisimizde grubu bulunan 5 siyasi partimizin grup başkanvekillerce müştereken verilmiş bir tekliftir. Bu, iktidar-muhalefet işbirliğinin en güzel örneklerinden biridir. Gönlümüz arzu ediyor ki, bu örnekler, önümüzdeki günlerde daha da artsın.

Efendim, teklif, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanunda değişiklik öngörüyor, 1 maddesinde bir değişikliği ihtiva ediyor ve 47 nci maddeye bir fıkra ekliyor.

Saygıdeğer arkadaşlarım, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanun, bir nevi, ülkemizdeki çok partili siyasi hayatımızın, rejimimizin de temel kanunlarımızdan biridir. 189 ana maddeden oluşan, geçici ve ek maddeleriyle birlikte 200'ü aşan temel kanunlarımızdan biridir. O bakımdan, bu kanunun, mutlaka, bir tek maddesinde değil, baştan sona yeniden gözden geçirilerek, daha da mükemmel hale getirilmesinde, seçmen iradesinin Parlamente'ye en adil şekilde yansımaları sağlayacak tarzda yeniden gözden geçirilmesinde de büyük yarar vardır.

Bilindiği gibi, Yüksek Seçim Kurulu bünyesinde Seçmen Kütükleri Genel Müdürlüğü bulunmaktadır. 47 nci maddeden bahsediyorum. Bu Genel

Müdürlük, her yılın sonunda, o yıl elde etmiş olduğu bilgileri de eski kütüklere eklemek suretiyle, Yüksek Seçim Kurulu Başkanına takdim eder, bir nüshası da ilgili genel müdürlükte kahr.

Seçmen kütükleri çok önemlidir. 47 nci madde, aslında, bu kütüklerin muhafazasını düzenleyen bir maddedir. Ancak, kimlerin istifade edeceğiyle ilgili bir yasa hükmü bulunmamaktadır. O nedenle, bu kanun teklifi, siyasi partilerimizin, seçmen kütüklerini, seçim kurullarımızdan nasıl ve ne şekilde elde edeceklerini düzenleyen bir fıkra eklemektedir. İlgili kanunda "bu bilgilerden yararlanma kuralları yasayla düzenlenir" denmiş olmasına rağmen, böyle bir yasa çıkmadığı için, böyle bir teklif, şu anda, Parlamente'muzun önüne gelmiştir.

Değerli arkadaşlarım, teklif ne getiriyor; teklif, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulduğunda, 5 grup başkanvekilimizin teklifinde, son milletvekili genel seçimlerine katılmış olan siyasi partilerin il başkanlarına, ücreti Yüksek Seçim Kurulunca tespit edilecek bir bedelin, Maliye veznesine yatırılması karşılığında bu seçmen kütükleri verilebilecekti. Bu teklif, Anayasa Komisyonuna geldi. Anayasa Komisyonumuz bir alt komisyon kurdu. Ben, o dönemde Anayasa Komisyonundaydım, alt komisyonunda da görev yaptım. Teklifi birazcık genişlettik. Şöyle ki: Teklifte, son milletvekili genel seçimine katılmış siyasi partilere denilirken, Komisyonunda ve şu anda önümüzdeki raporda, son seçimlere katılma koşulunu, seçimlere katılma yeterliliğine sahip siyasi partilere verilir hale getirdik ki, bir siyasi parti seçimlere katılma imkânı bulamamış olabilir veya seçimlerden sonra

kurulmuş; ama, seçimlere katılma yeterliliğini elde etmiş olabilir. Bu siyasî partilere seçmen kütüklerini vermemenin doğru olmayacağını düşündüğümüz için, şu andaki teklifte, seçimlere katılma yeterliliğine sahip siyasî partilere verilecek.

İlk teklifte, il başkanlarına verilecek denilirken, Anayasa Komisyonunda, bu, genel merkezin isteği halinde de verilebilir, il başkanının, ilçe başkanının vazifelendirilmesi halinde genel merkez tarafından, verilebilir hale gelmiştir.

İki yılda bir defa verilir di teklif; ama, Anayasa Komisyonu, bunu, bir seçim döneminde iki defaya çevirmek suretiyle biraz daha genişletmiş ve şu anda da, Anayasa Komisyonundan geçen bu teklif üzerinde müzakere yapıyoruz.

Tabii, karşınıza şöyle bir sorun çıkıyor. Diyelim ki bu teklif yasalaştı, tatbikatı nasıl olacak? Tüm seçmen listelerimiz, maalesef, bilgisayarlara giremedi. Tabii, bu liste düzeyinde şu anda seçmen listelerimiz seçim kurullarının elinde. Bunları almak için seçim kurullarına başvuruldu. Fotokopi makinesi lazım; çünkü, bu listeler o kadar çok ki. Milletvekili arkadaşlarımız bu işlerle çok haşır neşir oldular, gayet iyi bilirler.

Bir an önce, Türkiye'de, 37 milyonu aşkın seçmenimizin mutlaka bilgisayara geçirilme mecburiyeti vardır. Şu anda, Yüksek Seçim Kurulu yetkililerinden aldığımız bilgiye göre -yanılmıyorsam- 30 vilayetimizde, seçmenlerimiz bilgisayara kaydedilebilmiştir. Bunun için, araç ve gerece şiddetle ihtiyaç vardır. Yetmiş, yani bu bilgisayar işinden anlayan, bu konuda yazumlarda yardımcı olabilecek evsafta elemana şiddetle ihtiyaç vardır. Mutlaka, Yüksek Seçim Kurulunun bu konudaki taleplerini, hükümetimizin, kısa sürede karşılaması gerekir; eğer, kısa sürede karşılanırsa bu, inanıyorum ki, Yüksek Seçim Kurulumuz, seçmen listelerinin, daha doğrusu seçmenlerimizin bilgisayara geçirilmesi vazifesini, görevini en kısa sürede tamamlayacak ve böylece, bu kanun, işte o zaman amacına ulaşmış olacaktır.

Hazır sırası gelmişken değerli milletvekili arkadaşlarım, Yüksek Seçim Kurulumuza, il seçim kurullarımıza, ilçe seçim kurullarımıza ve bu kurullarda görev yapmış olan değerli hakimlerimize, yargıçlarımıza ve burada çalışan elemanlarımıza teşekkür etmeyi ve kendilerine takdirlereymi sunmayı bir vazife biliyorum. 18 Nisan seçimlerini, iki seçim birlikte yapılmış olmasına rağmen, gerçekten, şaibesiz şekilde yapmayı başarmışlardır. Seçim kurullarımızı, başta Yüksek Seçim Kurulumuzu, bu bakımdan, takdir etmemiz lazım. Bakın, en üstün teknolojilere sahip Amerika Birleşik Devletlerinde bir başkanlık seçimi yapıldı, bir aya yakın süre geçti, hâlâ seçim sonuçları alınmadı. Türkiye'de, bütün imkânsızlıklara rağmen, seçim kurullarımız, en zor seçimi başarmışlardır -milletvekili genel seçimi, mahalli idareler seçimi, muhtarlık seçimi, il genel meclisi seçimi; bütün bunların 18 Nisanda yapıldığını biliyoruz- ve seçim sonuçlarının da kısa sürede alınması, çok dirayetli Yüksek Seçim Kurulu mensuplarının ve seçim kurullarında görev yapan değerli elemanların sayesinde olmuştur. O nedenle, kendilerine, Parlamento olarak teşekkür etmek, herhalde vazifemizdir. Tabii, buradan, Amerika'daki seçimlerle görevli yetkililere de bir çağrıda bulunuyoruz; eğer işi çözemerseniz, bizim seçim kurulları, bu konuda, size yardıma hazırdır.

Değerli arkadaşlarım, acaba, seçim mevzuatında değişiklik deyince, aklımıza, sadece, seçmen listelerinin siyasî partilerimize verilmesini sağlayacak bir düzenleme mi gelmeliydi? Veya şöyle de sorabiliriz: Seçim mevzuatı konusunda tek sorunumuz bu mu? Tabii, buna "evet" dememiz mümkün değildir.

Değerli arkadaşlarım, demokrasilerde, ulusal egemenlik, bilindiği gibi, seçimler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Seçim, niteliği itibarıyla, bir irade açıklamasıdır, halkın, kendi temsilcilerini

belirleme aracıdır. Demokratik rejimlerde, temsilcilerin belirlenmesi için, şu ana kadar, birbirinden farklı, 80'e yakın yol ve yöntem denenmiştir. Bir ülkede bu yol ve yöntemlerin bütününe de seçim kanunları deniyor. Bunlar, demokratik parlamenter rejimimizin, âdeta, oyun kurallarıdır. Bu kural-ların, çok sağlıklı, çok adil olması, millet iradesinin Parlamento'ya yansımada da en doğru şekilde ortaya koyacaktır.

Saygıdeğer arkadaşlarım, 1945 yılından bu yana, seçimlerle ilgili olarak 40'a yakın yasa çık-mıştır ülkemizde. Âdeta, seçim başına 2 kanun dökülmektedir. Türkiye'de, seçim mevzuatıyla ilgili, yasalarımızda çok sık değişiklikler yapılmıştır. Hatta, bir tek siyasi partinin iktidarda bulunduğu dönemlerde, bir sonraki seçimi garanti edebilmek için öyle değişiklikler yapılmış ki, anketler yap-tırılmış, bu anketlerde yüzde kaç oy alacaklarsa, bu oy oranına göre, acaba seçimi nasıl alabiliriz diye, seçim kanunları siparişi verilmiştir. Bunları da, maalesef, siyasi hayatımızda gördük ve yaşadık. Buna rağmen, 40'a yakın değişiklik yapılmış olmasına rağmen, yürürlükteki seçim sis-temimiz, hâlâ, şikâyete konudur, seçim sistemimizden hâlâ şikâyet edilmektedir; bu şikâyetler de çoğu zaman doğrudur. Maalesef, siyaset kurumu mükemmel denilebilecek bir seçim sistemini - Türkiye için söyleyemiyorum, demokratik ülkeler için söylüyorum- henüz bulabilmiş değildim.

Demokratik ülkelerde uygulanan seçim sistemleri iki ana grupta sınıflandırılmaktadır. Bunlardan birincisi, bilindiği gibi, nispi temsil, diğeri de çoğunluk sistemidir. 1950-1960 yılları arasında seçimlerde çoğunluk sistemi uygulanmış, ama, bu süreçte uygulanan çoğunluk sisteminin almış olduğu en büyük eleştiri, temsilde adaletsizlik doğurduğu şeklindedir; çünkü, bir siyasi par-tinin aldığı oy ile Meclisteki sandalye dağılımı arasındaki büyük nispetsizlikler, bu sisteme çok ciddi eleştirilerin gelmesine neden olmuştur. İşte, bu mahzurları giderebilmek için 1960'tan günümüze kadar, nispi temsilin çok değişik türleri, ülkemizde denenmektedir. Bu sistemde, yani, nispi temsil sisteminde birtakım mahzurların ortaya çıktığı da tatbikatta görülmüştür. Bu da, siyasi istikrarsızlık ve koalisyon hükümetlerine yol açtığı için eleştirilmektedir.

Değerli arkadaşlarım, özetle, tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de ideal bir seçim sistemi arayışları devam etmektedir, hatta, devam etmelidir, Parlamentomuz da bu konuda mutlaka çalış-malı, komisyonlarımız, uzlaşma komisyonumuz, vakit buldukça, bu konuda birtakım çalışmaları ve hazırlıkları ortaya koymalıdır.

Değerli arkadaşlarım, demin bir soru sordum; şimdi, onun cevabını veriyorum. Seçim mevzuatımızda, sistemimizde değişiklik deyince sadece seçmen kütükleri mi akla gelmelidir dedim. Bundan önce mutlaka yapılması gereken görevlerimiz var. Hatta, beş yıldır ihmal ettiğimiz bir gö-revimiz var. Hatırlayacaksınız, 23 Temmuz 1995'te, Anayasamızda -yanılmıyorsam- 17 maddemizde değişiklik yapılmıştı. Bu değişikliklerden biri de, Anayasamızın 67 nci maddesinde yapılan bir değişiklikti ve yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın oy kullanmalarıyla ilgili bir yasal düzenle-menin çıkması zorunluluğunu getiriyordu; 23 Temmuz 1995... Şimdi, aradan beş yıl geçti; hâlâ, bu uyum yasası Parlamentomuzca çıkarılamamıştır.

Bakın, elimde, bu konuda, iki sene önce hazırlanmış bir kanun teklifi var. Sayın Başkanımız İliksoy da hatırlayacaktır; o dönemde kendisinin de bulunduğu Uyum Komisyonunda, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın oy kullanmalarını temin etmek amacıyla bir çalışma yapmıştık. Teklif, hâlâ elimdedir; ama, bir türlü Genel Kurulun gündemine gelememiştir. Anayasa Komisyonu ve Uyum Komisyonu, geçtiğimiz dönemde, bu konuda çok ciddi çalışmalar yaptı; hatta, yurt dışına heyet gönderdi; Fransa'da ve Almanya'da birtakım çalışmalar yaptık. Ben de o heyetin içerisindeydim. Fransız Parlamentosunu, Alman Parlamentosunu ziyaret ettik; o ülkelerin yurt dışında yaşayan

vatandaşlarımızın dışarıda nasıl oy kullandığıyla ilgili sistemleri almaya çalıştık ve hatta, orada yaşayan vatandaşlarımızın o ülkelerde oy kullanmaları halinde ne gibi güçlükler çıkabileceğini, konsolosluklarda oy kullanmalarına izin verip vermeyeceklerini araştırdık; bütün bu bilgileri getirdik, Yüksek Seçim Kurulumuz, Dışişleri Bakanlığımız bir araya geldik, ciddi bir çalışma yaptık, bir metin ortaya çıktı; ama, bu metin, hâlâ Anayasa Komisyonunda beklemektedir değerli arkadaşlarım.

Şimdi, ne acelesi var, seçimden daha yeni çıktık demeyiniz lütfen; çünkü, yurt dışında yaşayan, daha doğrusu -Anayasa "yurt dışında bulunan" diyor, Anayasaya uygun konuşmak durumundayım- yurtdışında bulunan vatandaşlarımızın oy kullanmalarıyla ilgili çıkaracağımız bir yasanın, çıktıktan sonra mutlaka birtakım hazırlıkları olacaktır. Konsolosluklarımız, o bölgede yaşayan vatandaşlarımızı tespit edecekler, onlarla ilgili kütükler tutacaklar. Yüksek Seçim Kurulumuz, Seçmen Kütükleri Genel Müdürlüğü bünyesinde, mutlaka, yurt dışıyla ilgili ayrı bir büro oluşturulacak. Bütün bunların hazırlıkları zaman alacaktır. O nedenle, 298 sayılı Yasada bir maddede değişiklik teklifini görüşürken, bunları da gözardı etmememiz gerektiğine inandığım için, bunları söyleme ihtiyacını hissediyorum. Mutlaka, Türkiye Büyük Millet Meclisimiz, yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın oy kullanmalarını temin edecek bir yasa'yı bir an önce çıkarmalıdır. Hatta şimdi görüştüğümüz şu bir maddelik değişiklikten çok daha önemlidir bu. Bunu mutlaka çıkarmak mecburiyetindeyiz.

Saygıdeğer arkadaşlarım, seçim sistemiyle ilgili, ülkemizde, birçok şikâyet alıyoruz, birçok eleştiri var. Bunlardan bir tanesi de, ülke barajıdır. Yüzde 10 ülke barajına yönelik birçok eleştiri var. Bunlar da tartışılmalıdır.

Ayrıca, siyasi partilerin seçimlerde işbirliği ve birlikte aday gösterebilmeleri imkânını sağlayacak olan birtakım değişiklikler de yapılmalıdır; çünkü, bu konuda, Siyasal Partiler Kanununda, bilindiği gibi bir engel vardır. İleri Batı ülkelerinde, siyasi partiler seçimlere giderken çok geniş işbirlikleri yapıyorlar. Bu işbirlikleri, o ülkelerde, hükümetlerin oluşumuna müspet etki yapıyor ve oralarda, hükümet krizleri, sandıktan bir tek partinin iktidara çıkmamasına rağmen çok kolay aşılabiliyor. O bakımdan, seçim mevzuatımızda birtakım değişiklikler yapılırken bu hususun da göz önünde bulundurulmasının gerekli olduğuna inanıyorum.

Belki, yine, seçim mevzuatımızla ilgili ve siyasi hayatımızla ilgili yapılması gereken temel değişikliklerden biri de, parti içi demokrasi sorununun ülkemizde mutlaka çözümlenmesidir. Bazı siyasetler yadırgadılar geçenlerde Cumhurbaşkanımız Sayın Sezer'in bir beyanatını. Cumhurbaşkanımız "Türkiye'ye demokrasi gelecekse, önce siyasi partilerden başlamalıdır" diye bir ifade bulundular. Ben, Sayın Cumhurbaşkanımızın bu ifadelerini destekliyorum. Gerçekten, Türkiye'ye tam anlamıyla demokrasi gelecekse, bu, önce siyasi partilerden başlamalıdır. Bu konuda da, başta Anayasa, Siyasal Partiler Kanunu ve diğer temel yasalarımızda mutlaka değişiklikler yapılması zorunluluğu vardır.

Evet, sürem dolmak üzere, konuşmamı bağlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, demokrasi, üç ayak üzerinde durur. Bunlardan birincisi, dürüst bir seçimdir. Serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık tasnif ve döküm esaslarına dayalı ve bunu titizlikle uygulayacak olan dürüst bir seçim, demokrasinin birinci ayağıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - 1 dakika içinde bitiriyorum Sayın Başkan.

İkinci ayağı, seçim sonuçlarına çok samimi saygıdır. Millet iradesinin nasıl tecelli ettiğine veya edeceğine biz karar veremeyiz, millet karar verir ve bu iradeye de herkes, şeksiz, şüphesiz evet demek durumundadır.

Demokrasinin üçüncü ayağı da, iktidarların mutlaka seçimle el değiştirmesi keyfiyetidir.

Görüşmekte olduğumuz teklifin, seçim sistemimizde, demokratik parlamenter rejimin sorunlarına çözüm bulunmasında öncülük etmesini diliyor, bu teklife destek verdiğimizizi belirtiyor; hepinize yeniden saygılarımı sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Şahin.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım; buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 20 dakika.

DYP-GRUBU ADINA MEHMET SADRI YILDIRIM (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 494 sıra sayılı, 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinize saygılarımı sunar, hepinizin mübarek ramazanını kutlarım.

Burada getirilen değişiklik şudur: Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

"Seçmen kütükleri; son milletvekili genel seçimine katılmış siyasi partilerin il başkanlarıca, iki yılda bir defa talep edildiğinde; Yüksek Seçim Kurulunca her ile göre belirlenen bedeli, Maliye veznesine yatırılıp, makbuz ibraz edildiğinde, il seçim kurulu başkanınca bilgisayar ortamında veya liste düzeyinde parti il başkanına imza mukabilinde verilir."

Bizim, Eskişehir'de, bu sene, mayıs ayında üye yazımına başladığımızda, parti binasından Tepebaşı Bölgesinin listeleri kaybolmuş ve Merkez İlçe Başkanımız, İl Başkanımız istediği halde bu listeler verilmemiş. Benden rica ettiler, ben de telefon ettim; ama, maalesef, verilmedi. İşte, bu teklif, bu eksikliği gidermek için getirilmiştir.

Bu kanun teklifi, seçmen kütüklerinden, son milletvekili genel seçimine katılmış siyasi partilerin talepleri halinde, tespit edilecek bir bedel mukabilinde faydalanmalarına imkân sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Ancak, buna sebep de, son yaşanan deprem ve doğal afetler neticesinde, birçok kamu kuruluşunda olduğu gibi, siyasi partilerin il ve ilçe teşkilatlarında da büyük hasar görmesi, evrak ve belgelerin yok olması seçmen kayıt listelerinin kullanılamaz hale gelmesidir.

Teklifin kanunlaşması halinde, ortaya çıkan bu eksiklikler giderilmiş olacak, aynı zamanda Seçmen Kütükleri Genel Müdürlüğü bütçesine belirli bir gelir aktarılmış olacaktır.

Değerli milletvekilleri, seçimler, demokratik ülkelerde, demokrasinin temel unsurlarından biridir, millet iradesinin üstünlüğünü hâkim kılmaktır, hukukun üstünlüğünün birinci şartıdır. Öyleyse, şöyle demek mümkündür: Seçim olmazsa, demokrasi olmaz, hukukun üstünlüğü olmaz, millet iradesi olmaz. Millet iradesi olmayınca demokrasiden bahsedilemez. İşte, millet iradesini yansıtabilecek seçimin olabilmesi için, sıhhatli, doğru, güvenilir seçmen listelerine ihtiyaç vardır. Bunun için de, seçmen kütüklerinin sıhhatli ve doğru yazılması gerekir. Seçmen kütüklerinin de, doğru ve sıhhatli yazılabilmesi için, ülkemizde, doğru, sıhhatli, gerçekçi bir nüfus sayımı yapılmalıdır. O zaman, doğru, sıhhatli bir nüfus sayımının yapılabilmesi için de, gelişen teknolojinin imkânlarından faydalanarak bilgisayar sistemine geçilmesi gerekir.

Değerli milletvekilleri, sıhhatli, doğru, dürüst seçimin temel unsuru olan seçmen kütükleri konusunu, biraz daha genişletmek ve irdelemek istiyorum. Konu, ülkemiz için önemli olup, çok-partili yaşama girdiğimizden beri gündemdedir; köklü bir çözüme kavuşturuluncaya kadar da gündemde kalmaya devam edecektir. Seçmen kütükleri, seçim güvenliğinin temel unsurudur. Vatandaşlarımızın siyasi haklarını yüksek bir oranda kullanabilmeleri, seçmen iradesinin tam olarak sandığa yansiyabilmesi, seçmen kütüklerinin sağlıklı bir biçimde düzenlenmesine bağlıdır. Seçmen kütüklerinin düzenlenmesinde teknolojinin imkanlarından yararlanmak amacıyla, 1979 yılında, 298 sayılı Yasada yapılan bir değişiklikle, bütün seçmenlerin bilgisayar ortamında yer alması öngörülmüş; ancak, 1987 yılında uygulamaya konulabilmiştir. Projenin gerçekleşme oranı ise, yeterli destek verilmediği için, çok düşük düzeylerde kalmıştır. Yani, Türkiye, 21 inci Yüzyıla, ne yazık ki, seçmen kütükleri sorununu çözüme bağlamadan girmiş olacaktır.

22 Ekim 2000 tarihinde, yine, ülkemizde yapılan nüfus sayımı neticeleri, hepimizce malumdur; günlerce gazetelerde yer almıştır; öülerin bile hayali yazıldığı bilinmektedir. Öyleyse, ülkemizde, acilen, bilgisayara geçilmeli, bedeli ne olursa olsun, katlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, halkımız, demokraside, memleket ve millet meselelerinde bizden önde gitmektedir. İşte, ülkemizde tam demokrasi için, vatandaşın kendi milletvekilini kendisinin seçebilmesi için, Doğru Yol Partisi, bu hususta, Meclise kanun teklifi vermiştir. Bu teklife göre, üye kayıtlarının doğru ve sıhhatli olması için, her seçim bölgesinde üyeler bilgisayara geçirilmeli, böylece, bir üyenin bir partiye kaydı sağlanmalı, bu üyelerle hâkim huzurunda sıhhatli önseçim yapılmalı, hatta, en iyi demokratik seçim şekli olan, halkın istediği tercih sistemine geçilmelidir. Bu nedenle, tam demokrasi için, tüm partilerin destek vermesini istiyoruz. İşte, Doğru Yol Partisi, ülkenin yeniden yapılanması için, ikinci demokrasi paketini hazırlamıştır.

Değerli milletvekilleri, geçen dönem, 25.11.1998 tarihinde, Ahmet İyimaya ve arkadaşları tarafından verilen seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkında değişiklik yapılmasına dair ayrı bir yasa teklifi, Anayasa Komisyonunda beklemektedir. Bu teklif de, yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının oy haklarını kullanabilmeleri amacıyla verilmiştir. Yani, sayıları toplam 3,5 milyona yaklaşan vatandaşımız için seçmen kütüğü oluşturulması öngörülmektedir. Bu tekliflerle demokrasinin bir eksikliği daha tamamlanmış olacaktır. Bence, bu teklif ile görüşülmekte olan teklif birleştirilerek Genel Kurula getirilmeliydi; ama, yine de, teklifin, sırası geldiğinde görüşülerek kabulünü temenni ediyoruz.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; yukarıda belirttiğim, gerek Doğru Yol Partisinin vermiş olduğu yasa teklifi gerekse Ahmet İyimaya ve arkadaşlarınca verilen yasa teklifi, ülkemizde, demokrasinin kurum ve kurallarıyla yerleşip yaşaması için verilmiştir. Öyleyse, demokrasinin yerleşmesi, milletin istekleri göz önünde bulundurularak demokratik bir seçim olabilmesi için temel hüküm, seçmen kütükleridir. Seçmen kütükleri, seçim sonuçlarının sağlığı ve millî iradeyi tam olarak yansıtabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Değerli milletvekilleri, bakınız, Yüksek Seçim Kurulunun 18 Nisan 1999 seçimlerinden önce basındaki beyanını incelediğimizde, Türkiye'yi 2000'li yıllarda yönetecek kadroların belirleneceği, milletvekili ve mahallî idareler seçimi öncesinde, birçok ilde mükerrer ve taşıma seçmen yazıldığı iddiası ortaya atıldı; ancak, sandık seçmen listelerinin bilgisayar ortamında yazıldığı illerde bu tür iddialara rastlanmadı, diğer illerin tamamına yakınından ise şikâyet geldi denilerek, sandık seçmen listelerinin ilk defa bu seçimlerde 29 gün gibi uzun süre askıda tutulduğunu belirterek, bu sürenin bazı kişi ve çevrelerce mükerrer ve taşıma seçmen yazımıyla kötüye kullanıldığı iddialarının doğru

olduğu söylenmiştir. Bu beyanattan şu netice çıkmaktadır: 18 Nisan seçimleri için Yüksek Seçim Kurulu rakamlarına göre, 35 103 000 seçmen yazıldığına göre, bunun yüzde 3'ü; yani, 1 milyonu mükerrerdir. İşte, bu, demokrasinin ayıbıdır. Bu olay üzücüdür, hatta demokrasiye bağlı her vatandaşımız için tizmelidir. Millî iradeye ve demokrasiye vurulan darbedir. Yine, Yüksek Seçim Kurulu Başkanı Tufan Algan "bilgisayara geçiş için 3 milyon dolar, bugün, bu olumsuzluklar yaşanmaz!" diyerek, o günkü üzüntü ve sıkıntılarını dile getirmiştir.

Değerli milletvekilleri, bakınız, ülkeyi öyle bir hale getirdiniz ki, siyasi çoğunluğun oluşturduğu Meclis gündemiyle milletin gündemi aynı değildir. Demokrasinin gündemi de aynı değildir. Yani, hükümetle millet ve Parlamentoyla halk barışık olmalıdır.

Bütün seçimlerde vaat edilmesine rağmen, seçim reformunu unutmuş olmanızı yadırgıyoruz. Seçim reformunun bir virgüllü dahi olmayan teklife öncelik tanımanızı hayretle karşılıyoruz. Teklife, biz, Doğru Yol Partisi olarak karşı değiliz, bizim istediğimiz tekliftir, hatta, bütün partilerin ittifak ettiği tekliftir; ancak, burada, Grubum ve şahsım adına Meclise ve siyasi çoğunluğa sesleniyorum: Siyaseti, seçimi ve demokrasiyi, halkın millî kurumu haline getirecek reformları Meclis gündemine getirin, milletin sesini siyasete aksettirecek reformları getirin. (DYP sıralarından alkışlar) Statükonun egemenliğini hukuka teslim edecek reformları getirin; getirin ki, destek vereyim.

Değerli milletvekilleri, netice olarak, ülkemizde dürüst bir seçim, demokrasi için, hak ve adalet için, Doğru Yol Partisi bu teklife olumlu oy verecektir. Yüce Heyetinizin de olumlu oy vereceğine inanarak, Doğru Yol Partisi Grubu ve şahsım adına, Yüce Heyetinize saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Yıldırım.

Gruplar adına başka söz isteği?.. Yok.

Şahsı adına, Adana Milletvekili Ali Gören söz istemiştir.

Buyurun Sayın Gören. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

ALİ GÖREN (Adana) - Muhterem Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 494 sıra sayılı kanun teklifinin tümlü üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi, en derin saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, burada müzakere edilen, tartışılan konuların, tabii ki, ülkemiz sahında ki genel uzantısını ve burada yaptığımız konuşmaların anlamıyla ülke gerçeklerinin örtüşmesi arasındaki ilişkiyi yakından takip etmemiz gerekmektedir.

Ülke genelinde geçirdiğimiz seçim döneminde karşılaştığımız sorunların ciddi bir envanterinin tutulduğuna ve bunların çözümü için gereken hassasiyetin ve çalışmanın yapıldığına inanmak, tabii ki, hepimizin dikkat etmesi gereken bir husustur; ancak, ülke gerçekleri, bu hususta gerekli çalışmaların yapıldığı konusunda arzu ettiğimiz tatmin derecesine bizi ulaştıramamaktadır. Ülke genelinde, henüz vatandaşlarımızın ciddi bir envanteri yapılamamıştır. Seçimler, halen el yordamıyla hazırlanmış, kocaman klasörlerden ve dosyalardan oluşan, önünün ve sonunun işlemi yapanlarca bilinmediği büyük kırtasiye işlemlerinden geçtiğinden; sonuçlar, her ne kadar, Amerika'daki gibi en yüksek teknolojiye sahip olmalarına rağmen, ellerine yüzlerine buluşturduklarını hayretle izliyoruz... Geçirdiğimiz seçimde, biz, bu kadar çok seçim sandığımız bir arada buldurmamıza rağmen, bunlardan daha sağlıklı bir sonuç almamıza rağmen, kendimizi de kritik

ettiğimizde, karşımıza çıkan sorunlar fevkalade önemli ve üzerinde düşünmemizi gerektirecek mahiyettedir.

Değerli arkadaşlarım, ülkenin sorunlarını el ucuyla tutmanın ötesinde, omuz verme olarak tarif edebileceğimiz ve çözümü en ciddi düzeyde ve bir an önce sağlayabilecek samimî ve hasbî gayreti ortaya koyabilmemiz fevkalade önemlidir.

Ülkemizde, İçişleri Bakanlığının ayrı bir dokümantasyon merkezi kurma ve tüm vatandaşlarımızı belli bir sıralama ve takip açısından değerlendirme çalışması; Yüksek Seçim Kurulunun seçimleri daha sağlıklı yapabilmek amacıyla yönelik, vatandaşlarımızı seçim sıralaması açısından bilgisayara yükleme ve sonuç alma çalışması; Sağlık Bakanlığımızın, en azından aşıları sağlıklı yapabilmek yönünden ve her vatandaşımızın bir sağlık numarasına sahip olması açısından ortaya koymaya çalıştığı ülke genelindeki tüm vatandaşları bilgisayara yükleme çalışması, birbirinden kopuk, birbirinden habersiz ve birbiriyle ilişkisiz bir şekilde sürdürülmektedir. Bu çalışmaların birbirinden kopuk yürütmesi nedeniyle, bugün, Yüksek Seçim Kurulunun, bilgisayara yükleme açısından henüz daha 30 il aşamamış olması, ve bir kısmı bilgisayara yüklenmiş, bir kısmı da halen daha karakalemle kâğıtlar ve dosyalar üzerinde yürütülen çalışmaların hiçbir kolaylık sağlayamadığı ülkemizde, Sağlık Bakanlığımızın yürüttüğü çalışmalar, bugün Plan ve Bütçe Komisyonundaki konuşmalar sırasında da ortaya çıktı. Kaç vatandaşımızın çocukluğunda, halen şimdi çocuk olan vatandaşlarımızın hangilerinin, hangi ölçülerde aşılandığı, hangi aşuların yapıldığı ve hangi aşuların yapılmadığı konusunda net ve sağlıklı bilgilere sahip değiliz. Bu, bakanlıklar ve kurumlar arasındaki ilişkilerin zayıflığından ve dokümantasyonun birbirine destek olmamasından dolayı ortaya çıkan karışıklık, bu ülkede işlerin sağlıklı yürütülmesini ciddi düzeyde engellemekte ve halen, tartışmalı sonuçların ortaya çıktığı çalışmalar yapılmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, burada, ben, özellikle iktidarı oluşturan partilerin yetkililerine seslenmek istiyorum; bu, aynı zamanda hepimizin takip etmekle mükellef olduğu bir görevdir: Ülkedeki imkânları, bu mütevazı halkın mütevazı imkânlarını bu hususlarda harcarken, ülkeyi bir bilgisayar mezarlığı veya çöplüğü haline getirmekten koruyacak bir şekilde, belli bir merkezden, ülkenin tüm vatandaşlarını, hem Sağlık Bakanlığının ihtiyaç duyduğu, tüm vatandaşların bir sağlık numarasına sahip olmasıyla ortaya çıkacak netliğin elde edilmesi, hem de vatandaşlarımızın, hangi konularda bilgi toplanmak ihtiyacı hissedildiğinde, İçişleri Bakanlığının, tabii ki, burada, fişleme ve vatandaş takip etme alışkanlığından kurtularak, vatandaşa sağlıklı bilgiler ulaştırması ve vatandaşın sağlıklı ve vatandaş lehine amaçlarla takip etmesi açısından, İçişleri Bakanlığımızın, sahip olması gereken bilgileri de, yine, bilgisayar zemininde oluşturulması zarureti, bizi, bu kurumların birlikte hareket etmesi yönünde mecbur kılmaktadır. Yüksek Seçim Kurulunun da son birkaç yıldır çok yakından takip ettiğim çalışmaları övgüye değer olmasına rağmen, henüz bu hususta yeterli adım atılmamıştır. Ödenek yokluğu, bu konudaki zayıf hareketin birinci bahanesi durumundadır.

Değerli arkadaşlarım, ülkemizdeki seçim sisteminin ve cumhuriyetimizden beri yapılan seçimlerden elde edilen birikimin iyiniyetle yürütüldüğüne ve seçimlerde vatandaşın samimî ve hasbî davrandığına yürekten inanıyorum; ancak, seçimlerin yapılan hazırlıklarında ve seçim sonuçlarının elde edilmesinde, vatandaşımızda mevcut olan iyiniyetin bazı açık gözler tarafından dejenere edilmemesinin de, yine sağlıklı bir kayıt sisteminden geçtiğini vurgulamak istiyorum.

Ayrıca, geçtiğimiz seçimde de ulaşamadığımız yabancı ülkelerdeki, komşu ülkelerdeki, özellikle Avrupa ülkelerindeki vatandaşlarımızın, seçimlere katılma ve Türkiye'deki siyasetin belirlenmesinde rol alma hakkı taleplerinin henüz bir netliğe kavuşmadığını ve burada da özülerek söylü-

yorum -bürokratları şikâyet değil; ama- Dışişleri Bakanlığımızın bu husustaki gayretlerini stimüle etmek için (uyarmak için) söylüyorum. Almanya'da, konsoloslığa yaptığımız ziyarette, bu husustaki engelin oradaki elçilik yetkililerinden kaynaklandığını bizzat müşahede ettim. En ufak olumlu yaklaşımları yoktu "aman bizi bulaştırmayın, aman bizi bu sıkıntılara sokmayın, biz bu işin altında kalkamayız, bir sürü karışıklığa yol açarız" gibi, vatandaşın arzularını yerine getirmeye, vatandaşa hizmet etme çalışmasına yönelik en ufak sıkıntıya girmekten kaçınan bürokratların, mutlaka vatandaşın arzularına yönelik hizmetleri ortaya koyma eğilimini kazanması lazım.

Değerli arkadaşlarım, bu geçirdiğimiz seçimde karşılaştığımız zorluklarla bundan sonraki seçimlerde karşılaşılmaması için partiler düzeyinde ortaya koyduğumuz değerlendirme ve birikim çalışmalarının iyiniyetle ve samimiyetle İçişleri Bakanlığı tarafından değerlendirmeye tabi tutulması, seçimlerden önce seçim listelerinin hazırlanmasında da değerlendirmeye alınması fevkalade önemli olacaktır.

Ayrıca, il seçim kurullarının, il başkanlarının taleplerini partilere hizmet, vatandaşa hizmet açısından görmeyip, bürokratik engeller çıkarmak nedeniyle, vatandaşa ve partilere yardımcı olma zihniyetinden mahrum olduklarını da bizzat müşahede ettim. Bunun da, devletin, vatandaşa hizmet açısından, sahip olması gereken samimî duygulardan uzak olduğunu ve vatandaşın, bu hususta, devletten beklediğini bulamama ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - 1 dakika içerisinde toparlayınız efendim.

ALİ GÖREN (Devamla) - ... devletin kapısına giderken karşılaşacağı güçlükler konusunda kendisini hazırlamış olduğu alışkanlığından veya endişesinden vatandaşın kurtarılması için, vatandaşa hizmet amacını, vatandaşa önplana alan, ferdi aziz tutan bir anlayışı, devletin, tüm kurumlarında benimsemesi ve devletin, vatandaşa hizmet etmeyi temel prensip edinen bir kurum haline dönüştürülmesi gayretlerine katkıda bulunmak için, hem siyasi partilerimizin hem de bu hususta yetki kullanan ve sorumlu mevkide olan bakanlarımızın katkıda bulunmasını diliyor, bu kanunun seçim sistemlerimize getireceği kolaylığı ümit ederek, hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum efendim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahsı adına, Aksaray Milletvekili Ramazan Toprak.

Buyurun Sayın Toprak.

Süreniz 10 dakika. (FP sıralarından alkışlar)

RAMAZAN TOPRAK (Aksaray) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz 494 sıra sayılı teklifle, sandık seçmen listelerinin partilere verilmesi öngörülmektedir. Bu vesileyle, seçimlerle ilgili bazı temel ilkeleri ortaya koymakta yarar olduğunu düşünüyorum. Seçim sistemimizle ilgili birkaç konuya, genel hatlarıyla, temas etmek arzusunda'yım.

Öncelikle, seçim sistemimizi bir gözden geçirelim. Nasıl bir seçim yapıyoruz; ya mevcut hal üzere uzun yıllardır geleneksel hale getirdiğimiz seçim sistemimiz veya çağdaş ülkelere yaraşır bilgisayar ortamında yapılan seçim sistemi. Hangisini seçeceğimizi öncelikle ortaya koymak durumundayız.

Mevcut hal üzere devam edersek ne olur; pek çok sakıncalarını bugüne kadar yaşadık. O sakıncaları maddeler halinde ortaya koyarsak;

Çıkan seçim sonuçları sürekli tartışılır, asla nihai şeklini almaz; üzerinden bir seçim geçer, yine sonuçlar tartışılır.

Diğer bir sakıncası, milletin gerçek iradesi, milli iradesi sandığa yansmaz.

Diğer sakınca, irade üzerinde oynamalar gerçekleşir. Yani, bunu somutlaştırmak gerekirse, irade, parayla satın alınır. Kendi ilimde bir örnek vereyim. Bir belediye başkanlığı seçiminde -çok ilginç- o belediye başkanlığını biz kazanacaktık; ancak, halen belediye başkanı olan arkadaş, yakındaki bir köyün muhtarıyla anlaşmak ve bu muhtara 8 000 mark vereceğini vaat etmek suretiyle, bu beldeden 150 oyu köye aktardı ve 150 oy, belediye başkanlığını şimdiki başkana kazandırdı. Gerek bu belediye başkanı ve gerekse muhtar, şu an yargıda hesap verme durumunda. Böyle bir belediye başkanını düşünün; beş yıl tartışılacak bir belediye başkanı... Bu şekilde, milli irade parayla satın alınacaktır.

İşte, bu getirilen teklif, kısmen bu sakıncaları ortadan kaldırması nedeniyle olumlu bir tekliftir ve bu teklife olumlu oy vereceğimi huzurlarınızda ifade ediyorum. Yararlı bir tekliftir ve hatta, gecikmiş bir tekliftir.

Peki, bu teklifin başka yararları nedir? Listelerin açıklığı temin edilmekte; yani, yönetimde şeffaflık ilkesi, seçimlere bu şekilde, bu suretle yansıyor.

Diğer yararı; otokontrol mekanizması oluşturulur. Zaten, suiistimale açık insanlar, bugüne kadar, bu listeleri bir şekilde temin ederek seçim sonuçlarını doğrudan etkilemişlerdi. Bundan böyle, suiistimal yanlısı olmayan dürüst insanlarımız, dürüst görevliler, bu listeler üzerindeki oynamaları kontrol etmek suretiyle, istismarı engelleyecekler ve bir otokontrol mekanizması oluşturulmuş olacak.

Bu teklifin bir diğer yararı; milli irade daha sağlıklı yansır ve gerek milletvekilliği genel seçimleri için Türkiye Büyük Millet Meclisinde ve gerekse yerel yönetimlerde belediye başkanlıkları için, halkın gerçek temsilcileri bu makamlara, bu görevlere getirilir. Bu anlamda, yine, yararı olan bir tekliftir ve bu teklifle, bundan böyle çıkacak seçim sonuçları daha az tartışılır olacaktır.

Mevcut halin sakıncalarını ifade ettik, bu teklifin neler kazandıracığını ifade ettik. Peki, en doğrusu bu mu; hayır. En doğrusu, uygar ülkelerde, çağdaş ülkelerde halen uygulanılmakta olan, bilgisayar ortamında yapılan seçim sistemidir. Hafızalarımızı bir yoklayalım, 18 Nisan 1999 seçim sonuçlarını, seçimleri ve 22 Ekim 2000 tarihindeki sayımları gözümüzün önüne bir getirelim. Ülkemiz, birbuçuk yıl arayla, evet, birbuçuk yıl arayla, dünyanın en büyük hapishanesi oldu ve birbuçuk yıl arayla, yine, ülkemiz, 70 milyon insanımız, bir günlüğüne gözlem altına alındı. Herhalde, bundan böyle, bazı dava dosyalarında, hâkimlere "hâkim bey, ben, gerek 18 Nisan seçimlerinde ve gerekse 22 Ekim sayımlarında iki gün gözaltında kalmıştım; lütfen, bunu cezamdan indirin" gibi bir talep söz konusu olduğunda, bu, fazla sürpriz olmayacak. Dünya üzerinde, bizi, gerçekten gülünç durumlara düşüren bu tarz komediler bir daha yaşanmaz; hangi şartta ve surette; bilgisayar ortamında yapılacak bir seçimle.

Peki, bilgisayar ortamında yapılacak seçimin maliyeti çok mu yüksek; hayır. Bilakis, bütün ülkede bilgisayar ağı kurulması suretiyle yapılacak bir seçimin maliyeti, zannediyorum, iki seçimde harcanan ve buharlaşan paralarla rahatlıkla karşılanabilecek bir maliyettir; ama, burada, bir tek fark var; bu en ideal sistemi oluşturabilmek için, gerçekten, çağı yakalayan bir düşünceye, mantaliteye sahip olmak gerekli; diğerinde ise, geçen yüzyılların mümessili bir anlayışın sahibi olmak gerekli. Biz, 21 inci Yüzyıla yakışan anlayışın egemen olduğu bir seçimin yapılması talebindeyiz.

Peki, bilgisayar ortamında yapılan seçimin yararları nelerdir; biraz önce, tasarıyla kısmen getirilen iyileştirmeler, bu bilgisayar ortamında yapılacak seçimle, azamî yararın sağlandığı bir ortamı sağlar. Örneğin, ilk akla gelen şeyler şunlardır: Listelerle asla oynanmaz; liste üzerindeki sahtekârlıklar sıfırlanır.

Millî irade, gerçek anlamıyla sandığa yansır; katılımcılık sağlanır. Demokrasilerin ana özelliklerinden bir tanesi, katılımcılıktır. Millet kendi iradesinin gerçek şekliyle sonuçlara yansıdığını gördüğü takdirde, katılım yüzde 60'larda, 70'lerde olmaz, yüzde 90'ların üzerinde olur; yani, milletin gerçek iradesi sonuçlara yansır.

Yine, sonuçlar üzerinde herhangi bir sahtekârlık, bir oynama yapılamayacağı için, sonuçlar tartışılmaz. Tartışılmayan bir seçim sonucu, devletin güvenidir, itibarıdır. Bunu sağlamak, sayın hükümetin görevidir.

Bu teklifin devamı niteliğinde olmasını temenni ettiğim bilgisayar ortamında seçim sistemini Yüce Meclisin gündemine getirmesini dört gözle beklediğimizi Sayın Bakanma ifade ediyorum.

Değerli milletvekili, bu teklif henüz gündeme gelmeden önce, ben, kendi bölgemdeki olağanüstü suiistimalleri düşünerek, bu konuda Yüksek Seçim Kurulundan bir talepte bulunmuştum ve "Aksaray İline ait sandık seçmen listesinin tarafıma gönderilmesi" demiştim. Yüksek Seçim Kurulunun bana gönderdiği cevabı yazıdan kısa bir pasaj okumak istiyorum: "Seçmen kütüklerinin seçim işleri dışında kullanılması, bunların düzenleme amacıyla bağdaşmaz. Ayrıca, şu ya da bu kuruluşun veya şahısların, başka usul ve yollarla bilgi sağlayabilecekleri konularda, hatta, rutin işlerde seçmen kütüklerine başvurmaları yolunun açılması, bu kütüklerin yıpranması, kaybolması ve seçmen kütük bürolarının gereksiz yere meşgul edilmeleri gibi sakıncaları da doğurur" şeklinde, son derece mahzurlu gördüğüm bir ifadesi olmuştu.

Sayın hükümet, bu teklifle, Yüksek Seçim Kurulunun bu kararını da tamamen askıya almış vaziyettedir. Yüce Meclisin bir üyesine, Anayasanın 80 inci maddesi uyarınca, 70 milyon Türk Milletinin mümessili olan bir milletvekiline hiç de layık görülmeyen bu sözleri de sarf etmez...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAMAZAN TOPRAK (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Bir dakika içerisinde toparlayınız efendim.

RAMAZAN TOPRAK (Devamla) - Devletimizin gerçekten bir anayasal kuruluşu olan Yüksek Seçim Kurulu ile yine Türk Milletinin temsilcisi bir milletvekili arasındaki bu tartışmaya yol açılmamış olurdu. Bundan böyle, kurumlar arasında, özellikle hukuk devletine yarasır şekilde, kurumlar ve normlar hiyerarşisinin sağlanması konusunda ortaya konulan bütün düzenlemelere olumlu yaklaştığımız gibi, bu teklife de olumlu yaklaştığımız ifade ediyor; hepinizi saygıyla selamlıyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Toprak.

Şahıslar adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

**SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA
KANUNUN 47 NCI MADDESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1. - 26.4.1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 47 nci maddesinin kenar başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye son fıkrasından önce gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Seçmen kütüğünün saklanması ve ilgililere verilmesi"

"Seçmen kütükleri; seçimlere katılma yeterliliğini taşıyan siyasî parti merkezlerince yahut yetkilendirilmiş il veya ilçe başkanlarınca, talep edildiğinde; Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenen gideri, Maliye veznesine yatırılmak ve makbuzu ibraz edilmek kaydı ile, bir seçim döneminde iki defadan fazla olmamak üzere ilçe seçim kurulu başkanınca, bilgisayar ortamında veya liste düzeyinde imza mukabilinde, istek sahibine verilir."

BAŞKAN - 1 inci maddeyle ilgili olarak, Fazilet Partisi Grubu adına, Bolu Milletvekili İsmail Alptekin. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır Sayın Alptekin.

Buyurun.

FP GRUBU ADINA İSMAİL ALPTEKİN (Bolu)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi üzerinde Fazilet Partisi Grubunun görüş ve düşüncelerini arz etmek üzere huzurunuzdayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bundan önceki kanun tasarısının yasalaşması sırasında, Meclisimizde gergin bir hava, tartışma, karşılıklı münakaşaların olduğunu biliyoruz ve hatırlıyoruz. Görüyoruz ki, usul ve esasın iyi belirlenmesi, yasaların ihtiyaçlara göre, günün şartlarına göre iyi yapılması ve onun ötesinde de, yasayı yapan insanların, insan unsurunun buna hakkıyla uyması ve karşılıklı hak ve hukuku belirlemesinin ne kadar ehemmiyetli olduğu görülmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu teklif, bütün siyasî partilerin ortak bir teklifidir. Demek ki, Seçim Yasasıyla ilgili bugün görüştüğümüz madde hepimizin ortak ihtiyacıdır ve Anayasa Komisyonumuzda da mesele enine boyuna beraberce değerlendirilmiş, tartışılmış ve alt komisyona havale edilmek suretiyle, pratikten gelen talepler nazara alınmak suretiyle, yazımda ve teklifte de değişiklik yapılmak suretiyle bu yasa teklifi huzurunuzda gelmiştir.

Görüyorsunuz ki, bütün siyasî partiler -başta muhalefet olmak üzere- bu yasa teklifi üzerinde görüşlerini, düşüncelerini ve fikirlerini aktarırken, hakikaten, bu Parlamente'ye bir şeyler katmakla ve güzel sözler ifade etmektedirler.

Benden önce, Grubumuz adına yasa teklifinin tümü üzerindeki görüşlerini belirten Mehmet Ali Bey kardeşimiz, hakikaten, bu meseleyi tartışırken, olması gereken, yapılması gereken konuları da burada ifade etmiştir.

Değerli milletvekilleri, hakikaten, demokrasinin temeli, millet iradesinin bu Yüce Meclise en iyi bir şekilde yansması, yansıyabilmesi, bu temel yasaların iyi yapılması, iyi düzenlenmesiyle sağlanır. Bu nasıl olacaktır? Anayasamızdan sonra, demokrasinin gereği, çok partili siyasî hayatın bu Parlamente'ye yansımada iki ana ve temel yasa vardır. Bunlardan bir tanesi, Seçim Yasasıdır;

bir diğeri ise, Siyasî Partiler Kanunudur. Bakıyoruz ki, Seçim Kanunumuz, 1961 Anayasasından sonra yapılmıştır ve 1961'den bugüne kadar -ki, o zaman çifte Meclisimiz vardı; Senatamız da vardı- birçok değişiklik yapılmıştır.

Yine, burada konuşan sözcülerin ifade ettiği gibi, maalesef, iktidarlar, zaman zaman, Seçim Kanununda yaptıkları değişikliklerde -üzülerek, burada hatırlamakta yarar var- seçimleri kendi lehlerine nasıl sonuçlandıracaklarının hesabı ve kitabı üzerine de değişiklikler yapmışlardır; ama, tarihen sabittir ki, genel prensipler üzerine, adalet üzerine yapılmayan değişiklikler, o gün belki o değişikliği yapanlara fayda sağlayabiliyor; ama, zaman içerisinde, bir an geliyor ki, değişikliği yapanlar, yapılan o değişikliklerin sonucunda kaybedebiliyorlar ve bekledikleri sonuçları alamıyorlar.

Neticede, bizim ifade etmek istediğimiz şudur: Bakın, bir ihtiyaç olarak, beraberce, ortak, bu kanun teklifini getirdik; çok güzel tartışıyoruz; örnek bir Meclis çalışması yapıyoruz. Bu kanun teklifi yasalaşacaktır ve inşallah, memleketimiz için hayırlı olacaktır. Bu yetiyor mu, bu yeterli mi?..

Değerli arkadaşlarım, hepimizin elindeki bu kitapçıkta mevcut olan ve demokrasimizin ana yasalarından olan, millet iradesini bu Meclise en güzel bir şekilde yansıtabilecek olan Seçim Kanunumuzda değiştirilmesi gereken, günün şartlarına uydurulması gereken birçok madde var, birçok fıkra var. Yine, iktidaryla muhalefetiyle, beraberce oturup, bu işin tatbikatçılarından görüş almak suretiyle, baştan aşağı yasayı tarayıp, yeni bir teklifi, ortak olarak buraya getirmemiz lazım. Belki, diyeceksiniz ki, onların hepsinde anlaşamayabiliriz. Mesafe almamız lazım; beraberce oturup konuşup, anlaştığımız maddeleri buraya getirip ve burada, yine, ortak bir kararla çıkarmamız ve demokrasimiz noktasında güzel kazançlar elde etmemiz lazım. Bu yetiyor mu; yetmiyor.

Türkiye'de, 21 inci Yüzyılda, Siyasî Partiler Yasasında, demokratik olmayan, her siyasî partinin, böyle olduğu noktasında ortak irade beyan ettiği; ama, işin tatbikatına geldiğimiz zaman, nedense, bir türlü icraata geçiremediğimiz, antidemokratik hükümler var. İşte, bunların da, beraberce oturup konuşulup, hatta, konuşulup belirli uygunluk noktasına getirdiğimiz maddeleri, yine, bu Meclise getirilmek suretiyle, demokrasi adına, insan hakları adına ve milletimizin arzu ettiği ve beklediği bazı kararlar adına, yine, bu Meclisten çıkarmamız ve Siyasî Partiler Kanunumuzu, 21 inci Asrın beklediği, insan hakları, temel hürriyetler ve Avrupa kriterlerinin bizden beklediği ve kabul ettiğimiz uluslararası yasalardaki şartlara ve usullere uydurmak suretiyle Türkiye'de, hakikaten, beklenen uzlaşmanın, beklenen beraberliğin ve beklenen huzurun sağlanması lazım.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de bugün hükümetimizi sıkıntıya sokan, halkımızı dehşete düşüren bir ekonomik kriz var; ekonomik, sosyal sıkıntılar var. Herkes sokağa dökülmüş "yarınımız ne olacak" diyor. Bütün bunların düzelmesi, istikrar, birlik, beraberlik ve uzlaşmaya bağlıdır.

Sayısal çoğunlukla kanunlar çıkarılabilir; ama, o kanunlar millet vicdanında yerini bulmuyorsa ve çıkarıldıktan sonra hedefini de bulmuyorsa, toplumun tamamına yakını -herkesi memnun etmek elbette mümkün değildir; ama, tamamına yakını- memnun edecek sonuçları ortaya çıkarmıyorsa biz istediğimiz kadar çok kanun çıkaralım, çok kanun çıkardığımızla övünelim; ama, netice, milletle konuştuğumuz zaman, halkımıza gittiğimiz zaman onların söyleyecekleri, onların değerlendirecekleri ve ortaya koyacakları takdir çok önemlidir. Bu bakımdan, bu bir vesile, bir güzel başlangıçtır. Bundan sonra, elbette ki, önümüzde çok önemli, görüşeceğimiz, konuşacağımız teklifler, tasarılar var, İçtüzük var.

İşte, Türkiye'de demokrasinin sağlam bir şekilde yürüyebilmesi için Seçim Kanunu ne kadar önemliyse, bunun demokratik olması, adil olması ne kadar önemliyse, Siyasal Partiler Kanunumuzdaki bu beklediğimiz, demokratik olmayan maddelerin değiştirilmesi ne kadar önemliyse, bu Parlamentonun, bu Meclisin adil bir şekilde meseleleri müzakere etmesi, burada herkesin, milleti temsilen, milletin sesi, sözü ve kulağı olarak her milletvekilinin düşüncesini en rahat bir şekilde ifade edebilmesi için İçtüzükte yapılacak değişiklikler... "Sûrat yapalım, çok kanun çıkaralım, bir an önce istediğimiz kanunları çıkaralım" derken hiç arzu etmediğimiz sonuçları ortaya çıkarabiliriz.

Sayının fazla olması çok önemli değildir; çürük yumurtalar bir tarafa, bir tek sağlam yumurta bu tarafa. Her zaman söylenmiştir; sağlam, doğru ve herkesin ortak kabulleneceği yasaların ve millete yararlı yasaların öncelikli olması, herkesin ve milletimizin beklediği bir konudur.

Değerli milletvekilleri, işte, ortada yasa, ortada ortak görüşlerimiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - 1 dakika içinde toparlayınız efendim.

İSMAİL ALPTEKİN (Devamla) - Bundan sonraki yasaların da, bu örnek anlayış ve uyum içerisinde, doğrularda birleşerek, milletin arzusunda birleşerek çıkarılmasını ve gerçekten, Parlamentodan, milletin beklediklerinin bir ürünü olarak ortaya konmasını diliyorum.

Yasanın, milletimize, memleketimize hayırlı olması dileğiyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.
(FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Doğru Yol Partisi Grubu adına, Antalya Milletvekili Salih Çelen.

Buyurun Sayın Çelen. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA SALİH ÇELEN (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 494 sıra sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifinin 1 inci maddesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifi, Mecliste grubu bulunan bütün siyasi partilerin grup başkanvekillerince müştereken verilmiştir; dolayısıyla, metin olarak üzerinde uzlaşılan bir kanun teklifidir. Biz de, teklifin Anayasa Komisyonundaki görüşmeleri sırasında, komisyon üyesi olarak çalışmalara katılmıştık ve benimle birlikte komisyonun birkısım sayın üyeleri de, teklifin ilk halinde bulunan "Seçmen kütükleri, son milletvekili genel seçimine katılmış siyasi partilerin il başkanlarınınca, iki yılda bir defa talep halinde ve belli bir ücret karşılığında il seçim kurulunca verilir" hükmünün daha da genişletilmesi yönünde düşünce beyan etmiş, düşünce serd etmiş ve neticede, alt komisyona havale edilerek şu anda Genel Kurul gündemine gelen şeklini almıştır.

Değerli milletvekilleri, biz bu genişletmeye neden ihtiyaç duyduk; bunun birinci nedeni, ülkemizde seçmen kütüklerinin, sağlıklı bir şekilde bilgisayar ortamına geçirilmemiş olması ve seçmen kütüklerinin sağlıklı olmamasıdır.

İkinci nedeni, "son genel seçimlere katılmış siyasi parti teşkilatlarının seçmen kütüklerini istemesi" yerine, "seçimlere katılma yeterliliğini kazanmış siyasi parti temsilcilerinin seçmen kütüklerini isteyebilmesi" imkânının getirilmesidir.

Tabii, kanun teklifi ilk geldiği şekilde olsaydı, yani son genel seçimlere katılmış siyasi parti teşkilatlarının seçmen kütüklerini isteme imkânı getirilmiş olsaydı, bu bir haksızlık olurdu. Kaldı ki, bu, Anayasanın eşitlik ilkesine de aykırı olurdu. Bunun önüne geçmek için, seçimlere katılma yeterliliğini kazanmış siyasi partilere de bu hak getirilmiştir.

Üçüncü nedeni, sadece il başkanlarının seçmen kütüklerini isteme hakkı değil, ilçe başkanları-na da ilçe seçim kurullarından seçmen kütüklerini isteme hakkının verilmek istenmesidir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde seçimlerin ne kadar sürede yapılacağı Anayasamızda belirlenmiş olmasına rağmen, erken seçimler nedeniyle bu sürenin değişken olması ve seçimlerin hiçbir zaman normal zamanında yapılamaması karşısında, teklifin ilk halinde olduğu gibi, seçmen kütüklerinin iki yılda bir talep edilmesi durumunda, bir seçim döneminde, yalnızca bir kere seçmen kütüklerinin istenmesi sonucu doğabilirdi. Bunun için de, Anayasa alt komisyonunda yapılan görüşmelerde, bir seçim döneminde seçmen kütüklerinin en fazla iki kere istenmesi imkânı getirilmiştir. Bilirsiniz, 20 nci Dönemde, seçim dönemi üç yıl dört ay sürmüştür. Bu dönemde eğer "iki yılda bir" hükmi getirilmiş olsaydı, seçmen kütükleri yalnızca bir defa istenebilir, ikinci kez istenemezdi. Seçmen kütüklerini küçümsemeyelim, Ankara gibi bir yerde seçmen kütükleri yaklaşık olarak birkaç kamyon tutar. O nedenle, seçmen kütüklerinin istenmesi en fazla iki kereyle sınırlandırılmıştır.

Değerli milletvekilleri, Doğru Yol Partisi olarak gönlümüz isterdi ki, tüm seçmen kütükleri, tüm bölgelerde bilgisayar ortamına geçirilmiş, sağlıklı ve düzenli bir şekilde oluşturulmuş olsun.

Değerli milletvekilleri, görüldüğü gibi, Doğru Yol Partisi milletvekili, bir muhalefet partisi milletvekili olarak ben, iktidar partisi milletvekili gibi, getirilen kanun teklifini savunmaktayım. Gönlümüz isterdi ki, Doğru Yol Partisi iktidarda olduğu zaman da, muhalefet partileri, Doğru Yol Partisine aynı desteği gösterebilir ve millet menfaatına getirilen düzenlemeler, millet yararına olduğu için geçirilmiş olsun; ama, maalesef, geçmişte bu böyle yapılmadı. Nitekim, 1993 ve 1994 yıllarında PTT'nin T'sinin özelleştirilmesiyle ilgili kanunda, bugünün bakanları bile özelleştirmenin yapılmasının önüne geçerek, hatta, kanunun çıkmasını engelleyerek, Anayasa Mahkemesine bizzat başvurarak, PTT'nin T'sinin özelleştirilmesine imkân tanımamışlardır. Tabii, bunun sonucunda ne olmuş: Maalesef, o günün değeriyle PTT'nin T'sinin özelleştirilmesi karşılığında 40 milyar doları bulan getiri sağlama imkânı söz konusuysen, maalesef, bu imkân sağlanamamış ve Türkiye'nin içborcununun 20 milyar dolar olduğu bir dönemde bu gelir elde edilememek suretiyle, maalesef, Türk Milletinin aleyhine bir gelişme yaşanmıştır. Keşke, o dönemde, bugünün iktidarı olan muhalefet partileri, Doğru Yol Partisine, bizim bugün kendilerine destek olduğumuz gibi destek olsaydı, bugün art arda esnafımızı çok büyük sıkıntıya sokar şekilde vergiler getirilmez ve içborç olmaması nedeniyle de enflasyon bugünkü boyutlarda olmazdı; Türk Milletinin yararına olurdu. (DYP sıralarından alkışlar)

Ne var ki, tabii, bizim, muhalefet milletvekilleri olarak, bu hükümetin getirdiği her yeniliğe destek vermemiz de mümkün değildir. Hükümetimiz, bazen öyle kanunlar getiriyor ki, milletimizin menfaatına olduğunu söylemek mümkün değildir. Gerçekten de son zamanlarda hükümetimiz, karabulutlar gibi, esnafımızın üzerine çökmüş, vergi üstüne vergi ihdas ederek, esnafımızı ve dargelirliyi bunaltmıştır. Zaten, hükümetin aldığı ekonomik kararlar nedeniyle sifliah yapmadan dükkân kapatan esnafımız, ek vergiler getiren bu hükümet kararlarının da etkisiyle çok büyük sıkıntı içine düşmüştür ki, bunların biz muhalefet partisi milletvekillerince desteklenmesi mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, tabii, konumuz seçimlerin temel hükümlerinin ve seçmen kütüklerinin değiştirilmesine yönelik kanun teklifi olduğu ve bilgisayar ortamında değerlendirilmesinin vatandaşa, milletin yararına olduğu için, biz, burada bu teklife destek veriyoruz, bu teklifin kanunlaşması için müspet oy kullanacağımızı söylüyoruz. İnşallah, tüm seçmen kütüklerinin bilgisayara geçirilerek, daha sağlıklı ve güvenli olması için gerekli yasal düzenlemeleri de getirirsiniz ve biz de, burada bunları destekleriz.

Bu vesileyle, bir kez daha, ramazan ayının size ve milletimize sağlık ve hayır getirmesini diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN -Teşekkürler Sayın Çelen.

Gruplar adına başka söz isteyen?.. Yok.

Şahısları adına, Adana Milletvekili Ali Gören; buyurun.(FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır Sayın Gören.

ALİ GÖREN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Muhterem Başkan, değerli milletvekilleri; 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 47 nci maddesinde yapılmak istenen değişiklikle ilgili şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, biraz önce de vurgulamaya çalıştığım konuyu, konunun daha iyi anlaşılabilmesi açısından örnekleme ve özel olarak ifade etmek istiyorum. Adana'da seçim sandıklarıyla ilgili listelerin partimiz yetkililerince talebinde, karşılaştıkları sorunu milletvekili olarak bir türlü aşamamış olmanın ve bu problemi çözmek için Yüksek Seçim Kurulumuza yaptığım kişisel müracaatta da bir hayli bahanelerin peş peşe sıralanması sonucunda, bu işin bir türlü çözülemeyeceği endişesiyle, başka bakanlıklarda da gördüğüm ve karşılaştığım, vatandaşın bakanlığa veya devlet müessesesine müracaatında karşılaştığı ilk reaksiyonun, öncelikle ve özellikle "olmaz" anlayışının karşına çıkan ilk tezahürüydü. Bu hususu, özellikle, Yüce Parlamentoda dikkatlere sunmak istiyorum.

Vatandaşımız, devlet kurumlarına gittiğinde, ta tek partili ve parti hükümeti anlayışının söz konusu olduğu dönemlerden kalma, o zamanlar çok harika örneklerin yürek yakarak, göz yaşartarak anlatıldığı hikâyeleri dinleyen vatandaş, başka ülkelerde gördüğü veya duyduğu, devletin vatandaşına, öncelikli ve özellikli kolaylık gösterme, hizmet etme anlayışından mahrum, despot ve güçlük çıkarıcı anlayışını hep karşısında görmüştür ve bu sorunun, bugüne kadar, 21 inci Asrın başlangıcında da, halen karşısında aşılabilir bir duvar olarak gördüğü yakınmasını, her zaman, milletvekilleri olarak bizlere iletmeyi bir görev bilmektedir.

Bizim, özellikle hükümetten ve hükümetlerden ricamız, vatandaşımız adına şudur: Lütfen, kurumların vatandaşa hizmeti, birinci ve değişmez anlayış şeklinde ortaya koyması ve vatandaşın işini, vatandaşa olan, duyulan güveni esas alarak, vatandaşın dediğini geçerli bir teklif olarak kabul edip, öncelikle onu yerine getirmesi, eğer vatandaşın arzusunda ve talebinde bir hilaf varsa, bu ortaya çıktığında da, vatandaşa, bunun, özellikle ciddi şekilde yansıtılacağını bilmesi ve bildirmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla, seçim sandıklarının listelerini, partilerin... Tabii ki, belirlenecek miktarı, ben, burada kaygıyla takip ediyorum; çünkü, hükümetin -burada, bu eleştiriyi yapmayı da kendime bir görev biliyorum- sinekten yağ çıkarıncasına, vatandaşa her bahaneyle vergi yükleyerek, bütçe açığını giderme telaşınının, burada, sandık listelerinin edinilmesinde de ortaya konulmasını ve par-

tilerin aşamayacağı bir fiyatın, bir faturanın partilerin öntüne konulması endişemi ifade ediyorum ve bu hususta, partilerden beklenilecek bedelin makul olmasını özellikle rica ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, partilerin, ilçe seçim kurullarından talep ettiklerinde, hiç olmazsa, bir seçim döneminde iki kez liste alabilmelerinin ve bunları güncelleştirerek parti çalışmalarında kullanabilmelerinin bu maddeyle sağlanmış olmasından dolayı, tüm partilerimizin bu teklifi getiren grup başkanvekillerini, saygıyla ve takdirle yâd ediyorum. Dolayısıyla, bu kanun maddesi vesilesiyle, özellikle hükümet kapılarında vatandaşımızın karşılaştığı zorluğun dile getirilmesi ve dile getirilen her sorunun aşılması yönünde hükümetin gayret göstermesi taleplerimi tekrar ifade ediyor, bu maddenin, ülkemizde, küçük de olsa bir sorunun aşılmasında yardımcı olacak bir kanun maddesi olması ve tüm partilerimizin ortak dileği olması nedeniyle hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Şahsi adına, Aksaray Milletvekili Ramazan Toprak?.. Yok.

Madde üzerinde üç adet önerge vardır; önergeleri, geliş sıralarına göre okutacağım, aykırılık durumlarına göre işleme alacağım.

Okutacağım son önerge, aynı zamanda en aykırı önerge olup, okuttuktan sonra işleme alacağım.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 494 sıra sayılı kanun teklifinin 1 inci maddesinde geçen "yetkilendirilmiş" kelimesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

M. Niyazi Yanmaz

Musa Uzunkaya

Ali Oğuz

Şanlıurfa

Samsun

İstanbul

Rıza Ulucak

Ali Gören

Ankara

Adana

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 494 sıra sayılı yasa teklifinin 1 inci maddesinin son cümlesindeki "bilgisayar ortamında" ifadesinden sonra gelen "veya liste düzeyinde" ibaresinin kaldırılarak "ve imza mukabilinde istek sahibine verilir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Geçer

Musa Uzunkaya

M. Niyazi Yanmaz

Hatay

Samsun

Şanlıurfa

Yahya Akman

Ali Gören

Şanlıurfa

Adana

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum; bu önerge, aynı zamanda en aykırı önerge, okuttuktan sonra işleme alacağım.

Buyurun:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 494 sıra sayılı yasa teklifinin 1 inci maddesinin son paragrafındaki "Yüksek Seçim Kurulu" ibaresinden sonra gelen "belirlenen gideri maliye veznesine yatırılmak ve makbuzu ibraz edilmek kaydıyla" ifadesinin kaldırılmasını arz ve teklif ederiz.

Mustafa Geçer

Musa Uzunkaya

Ali Gören

Hatay

Samsun

Adana

Yahya Akman

M. Niyazi Yanmaz

Şanlıurfa

Şanlıurfa

BAŞKAN - Sayın Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Sayın hükümet?..

DEVLET BAKANİ EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Önerge sahibi olarak, Samsun Milletvekili Sayın Musa Uzunkaya; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Değerli Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; görüşülmekte olan, grup başkanvekillerimizin geçtiğimiz dönemde verdikleri Yüksek Seçim Kuruluyla alakalı 494 sıra sayılı bu değişiklik teklifine dair verdiğimiz değişiklik önergesi üzerinde söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu önergeyi vermektteki amacımız özde şudur: Bir kere, şunu kabul etmek lazımdır ki, bugüne kadar yapılan seçimlerde -gerek yerel seçimlerde gerek genel seçimlerde- Yüksek Seçim Kurulu, başta değerli başkanı ve yönetim kurulu üyeleri olmak üzere, taşradaki tüm temsilcileri, büyük bir özveri, büyük bir gayret ve hakikaten, insanüstü bir performansla hizmet sunmuşlardır. Bu vesileyle, tüm bu hizmetlerde bulunan arkadaşlara takdir ve tebriklerimi ifade ediyor, kendilerine şükran duygularımı da arz ediyorum.

Diğer değişiklik önergelerimiz içinde, esasen, onları rahatlatma amacına matuf bir önergemiz de var; ancak, bu önergede amacımız, Yüksek Seçim Kurulunun tek hedefi, Anayasamızın ve demokrasinin olmazsa olmazlarından biri olan partilerimizin, milletimize demokratik platformda hizmetlerini sunabilmesidir. Dolayısıyla, Yüksek Seçim Kurulunun, mali kaynakları itibariyle, Maliye, Hazine tarafından yeteri kadar desteklenmesi, demokrasinin yaşatılması açısından bu organa güç verilmesi esas görevi olmalıdır hem Parlamentonun hem de yürütmenin, yani hükümetin.

Tabiiatıyla, biz, seçim masraflarına ek bir getiri durumunda olan bu güncelleştirilecek olan ve seçim senelerinde seçmen kütüklerinin ikiden fazla olmamak üzere partilere verilmesinin ücret mukabili yapılmasının birkısım sıkıntılar doğuracağı kanaatindeyiz. Bunlardan birincisi şudur: Hakikaten, bu ücretlerin, seçime katılmak durumunda olan tüm partiler tarafından listeler iki defa alınmak durumunda olacağı için, bütün partiler tarafından, Hazineden yardım almayan partilerin çok küçük ilçelerdeki mali sıkıntılarını seçim zemininde göz önünde bulundursanız, keyfiyetin Seçim Kuruluna fiyat tespiti açısından bırakılması halinde, belki, ciddi anlamda mali külfetler getirebilecek ve hatta, partiler, bu belgeleri almaktan kaçınabileceklerdir bile. Bunun önüne geçilmesi için, esas amacımız odur ki, burada ifade edilen "Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenen gideri Maliye vezasine yatırılmak ve makbuzu ibraz edilmek kaydıyla" gibi işlemlerin tamamen kaldırılmasıyla, Hazineden, bunun maliyeti, külfeti belirlenen karşılığı Yüksek Seçim Kuruluna transfer edilmek, ödenmek suretiyle, doğrudan doğruya bu, Hazinesinin, siyasi partilerimize ve demokrasimize gösterdiği bir saygının, demokrasinin olmazsa olmazı durumunda olan, seçime katılmakta olan, Hazineden mali destek almış veya almamış olan tüm partilerimizin bu mada kısmen de olsa desteklenmiş olmalarını sağlamaktır; hatta biraz da adaletsizliği gidermektir. Yani, bir taraftan Parlamentodaki partilerimiz Hazineden belli oranlarda yardım alabilecek, öbür taraftan da seçime ilk defa girecek olan bir partiye aynı listelerin karşılığı maddi külfeti, yardım almayan partilere de yüklemiş olacağız.

Değerli arkadaşlar, bunun giderilebilmesi için, bizim bu çok samimi niyetle ve bütün partilerimizin grup başkanvekillerinin daha önce yaptığı teklifte böyle bir değişikliğin yapılmasını takdirlerinize saygıyla arz ediyor, bu değişikliğin istikametinde oy kullanmanız umuduyla, hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı, gerekçesini Sayın Uzunkaya'nım izah ettiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 494 sıra sayılı yasa teklifinin 1 inci maddesinin son cümlesindeki "bilgisayar ortamında" ifadesinden sonra gelen "veya liste düzeyinde" ibaresinin kaldırılarak "ve imza muhabetinde istek sahibine verilir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Geçer (Hatay) ve arkadaşları

BAŞKAN - Sayın Komisyon katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Hükümet?...

DEVLET BAKANI EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçesini izah etmek üzere, Sayın Uzunkaya'ya söz veriyorum.

Buyurun Sayın Uzunkaya.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Değerli Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bu değişiklik önergemizde amacımız şudur:

Demokraside, dünyada şu bulunduğumuz atmosferde duayen durumundaki Amerika'da son günlerde yapılan seçimlerin sonuçlarına vaki itirazları da göz önünde bulundurursak, bilgisayar ortamının, bu seçimler için -tüm ülkeler açısından söylüyorum- ne kadar büyük önem arz ettiği bir gerçektir. Elle sayımlar Amerika'da tekrar tekrar yapılıyor, bir taraftan Demokratlar, bir taraftan Cumhuriyetçiler itirazlarını devam ettiriyorlar. Gerekçe, hakikaten, elle, manuel olarak hangi işlem yapılırsa, ona hilenin karıştırılma imkânı mevzidir, kaçınılmazdır ve mümkündür.

Hele hele, üzülererek söyleyeyim; sisteminin ciddi anlamda kirlendiği, demokrasinin zaman zaman, isteyerek veya istemeyerek yara aldığı, gemisinin zaman zaman sağdan soldan törpülediği Türkiye Cumhuriyetinde, bu gibi konularda daha fazla endişe duymakta, elbette haklıyız.

Daha ötesi; Türkiye'de zaman zaman olagelmıştır ki, bilgisayar ortamında yapılamayan bu seçimler... Tabii, az önce söylediğim, Yüksek Seçim Kurulu bu konuda ciddi gayretlerle... Hatırlayacaksınız, her bir arkadaşımız çok iyi hatırlayacaktır; seçim kurullarına gittiğimizde, o eski kurşunkalemleriyle, yani "kopya kalem" diye adlandırdığımız, silinmez diye bilinen kalemlerle, ilgili memurların, 24 saat, hatta 48 saat uykusuz, evrak başında uğraştığını her birimiz biliyoruz, onların sıkıntılarını yakinen görüyoruz.

Bu bakımdan, Amerika dahil olmak üzere, dünya ülkelerindeki seçimlerin sıkıntıya gidebildiğini her an görebildiğimiz bugünkü atmosferde, Türkiye'de elle yapılabilecek yazım ve sayımların daha çok risk taşıdığı; zaman zaman sandıkların ve seçmen listelerinin imhaya uğradığı; değişikliklerin yapılabildiği; ciddi itirazların günler sonra farklı sonuçlar doğurabildiği; özellikle yerel seçimlerde bunların bazen de katliamlara dönüşen, sonuçları itibarıyla, mazbatanın birinden alınıp diğerine verilmesi şeklinde sonuç değişikliklerinin problemler meydana getirdiği düşünüle-

cek olursa, artık, çağın bugünkü teknolojisiyle bilgisayar ortamına geçilmesi kaçınılmaz bir zaruret-
tir.

Maddenin son bölümünde deniliyor ki "bir seçim döneminde iki defadan fazla olmamak üzere ilçe seçim kurulu başkanınca, bilgisayar ortamında veya liste düzeyinde..." Biz diyoruz ki, eğer "veya liste düzeyinde" ifadesini burada ipka edersek, yani muhafaza edersek, artık Yüksek Seçim Kuruluna inkan aktarma konusunda da hükümet biraz daha cimri davranabilir. Yüksek Seçim Kurulu, elinde de imkânlar olmadığı için "Ne yapayım, ben sisteme geçemedim, elimde imkânlarım yok" diyerek mevcut durumun devamına seyirci kalabilir. Burada zarureti yasayla getirelim diyoruz ve "veya liste düzeyinde" ifadesiyle kastedilen, listelerin elle yazılmasına, yani manuel işlemin hâlâ devam ediyor olmasına yasa içerisinde fırsat vermeyelim. Bundan dolayı da "Bilgisayar ortamında ve imza mukabilinde istek sahibine verilir" ifadesini kayda geçirmiş olalım ki, elle yazılmanın, yani yeniden o memurlarımızın, hatta partilerin temsilcilerinin günlerce, saatlerce, gece-gündüz uğraşına vesile olan bu meşguliyetin, hatta yanlış sonuçlar doğurabilecek bu meşguliyetin de önüne geçmiş olaalım.

Bu, seçimlerin sağlıklı olması açısından bir zarurettir; bu, Yüksek Seçim Kurulunun hükümet tarafından bilgisayar ortamına sürüklenmesi ve bu işlemin acilen ikmal edilmesini temin açısından hükümeti zorlayıcı önemli bir unsurdur; bu, tüm*partili milletvekillerimiz için zarurî bir taleptir.

Ben, seçim bölgelerinizdeki tüm arkadaşlarımın aynı özlem içerisinde olduğunu şahsen biliyorum. Seçim sandıkları ve sonuçta, ilçe seçim kurulları ve il seçim kurullarıyla ilgili o günlerdeki vaki müraعاتlarımız ve ilişkilerinizde, bu sıkıntıları, her birinizin şahsen gördüğünü de biliyorum.

O bakımdan, zaten, biz buna Grup olarak, vaktiyle destek vermiştik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA UZUNKAYA (Devamla) - Özgür diliyorum Sayın Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Uzunmaya.

MUSA UZUNKAYA (Devamla) - Biz, zaten buna Partimiz olarak da destek vermişiz; yani, muhalefetimiz yok, sizinle aynı kanaatteyiz ve bu teklife "evet" diyeceğiz; ama, buradaki temennimiz şu: Bir şeyi çıkarırken illâ bir tarafını eksik çıkarmayalım. O gün, bir eksiğinin farkına varmamış olabiliriz; ama, gelin, Parlamento olarak iktidarıyla muhalefetiyle sonuçta her birimiz aynı oyu kullanacağız, aynı istikamette "evet" oyu kullanacağız; ama, bu yanlış, beraber düzeltelim ve bir iktidar muhalefet taassubu içerisinde -tenzih ederim- bu anlayış içerisinde değil, samimi gayretle, seçim kurullarına verilmesi gereken, Yüksek Seçim Kuruluna verilmesi gereken bir destek anlayışında bu değişiklik önergesine "evet" oyunuzu bekliyor, hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

ASLAN POLAT (Erzurum) - Oylamada karar yetersayıstını arayalım efendim.

BAŞKAN - Siz istedikten sonra ben uygulam, içtüzüğün amir hükmü neyse onu yaparım.

Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı, gerekçesini Sayın Uzunmaya'dan dinlediğiniz...

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN - Bir kişi istedi, yeterli olur sanıyorum.

Gerekçesini Sayın Uzunmaya'dan dinlediğiniz önergeyi oylarımıza sunacağım ve Sayın Aslan Polat'ın isteği üzerine, karar yetersayıstını arayacağım.

Oylamayı, elektronik oylama cihazıyla yapacağız.

Oylama için 3 dakikalık süre veriyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

BAŞKAN - Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı, Sayın Musa Uzunkeya'nın öneresini oyluyoruz efendim.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Sayın Başkanım, hatırlatmanıza gerek yok; onlar "evet" oyu verdiler zaten.

BAŞKAN - Efendim "neyi oyluyoruz" diye soruyorlar.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) - Genel Kurulda değiller mi onlar efendim?!

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Sayın Başkan, kopya verdiniz yani resmen...

BAŞKAN - Sizin gerekçenizden sonra kopya vermeme gerek yok ki...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkanım, sorular vardı; acaba, onlar sorulmayacak mı? Soru sormak isteyen arkadaşlar vardı. Sorularımızı soramayacak mıyız?

BAŞKAN - Oylamaya geçtiğimiz için sistemden siliniyor; ne yapayım ben...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Hiç doğru değil... Sayın Başkan, doğru değil. Burada...

BAŞKAN - 2 nci maddede sorarsınız.

(Elektronik cihazla oylama devam edildi)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, yapılan oylamada karar yetersayısı bulunmuş ve önerge kabul edilmemiştir.

Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 494 sıra sayılı Kanun teklifinin 1 inci maddesinde geçen "yetkilendirilmiş" kelimesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mustafa Niyazi Yanmaz (Şanlıurfa) ve arkadaşları

BAŞKAN - Sayın Komisyon, önergeye katılıyor musunuz?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Katılmıyorsunuz.

Sayın Hükümet?..

DEVLET BAKANİ EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Hükümet ve Komisyon önergeye katılmıyor.

Önergenin gerekçesini mi okuyalım?..

YASİN HATİPOĞLU (Çorum) - Musa Uzunkeya konuşacaklar.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Sayın Musa Uzunkeya buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Sayın Uzunkeya, süreniz 5 dakika.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Sayın Başkan, umuyorum ki, gecenin bu saatinde öngerele-
rimden birisine bu hâzırın evet diyecek, zannediyorum bu üçüncü öngereye evet diyeceklerdir.

Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu öngere bana göre, diğer öngere kadar, hatta onlardan çok daha önem-
li. Bu olayların sonuçlarını seçimler döneminde yaşayacaksınız. Mesela, ne diyor bu madde, yine
bu bölüm; farkına varılmamış belki o gün için; ama bugün özellikle uygulama esnasında göre-
ceğiniz sıkıntılardır. Şimdi, seçmen kütükleri, seçimlere katılma yeterliliğini taşıyan siyasi parti
merkezlerince; yani partinizin ya genel merkezi veya Hakkâri, Şemdinli, Yüksekova, Ağrı'nın
Patnos'u bilmem Edirne'nin filan ilçesi kış ortamında veya yaz ortamında, gidip, ilçe seçim kuru-
lundan seçim kütüklerini isteyecek. Kim isteyecek, ilçe başkanı veya il başkanı isteyecek veya
yönetimden bir şahıs; yetkiyi kimden alacak, nereden yetkilendirilmiş; partisinin genel merkezince
yetkilendirilmiş bir eleman.

Değerli arkadaşlar, böyle bir ortam olabilir ki, mevsim şartları itibariyle, yetki yazısının ilgiliye
intikal etmemesi ve bunların bir haftalık, beş günlük süreler zarfında verilmesi söz konusu olursa,
o süre içerisinde yetkinin gelmemesi halinde, muhtemeldir ki, ilgili temsilciniz, gidip, seçmen
kütüklerini ilçe seçim kurulundan alma şansını yakalayamayacak.

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Süreli değil, her zaman alabilir...

MUSA UZUNKAYA (Devamla) - Bunları belli bir süreyle verecek, yılda iki dönem değil mi?..

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Süreyi belirleyebiliyor...

MUSA UZUNKAYA (Devamla) - Kim belirleyecek süreyi?..

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Kim istiyorsa...

BAŞKAN - Müdahale etmeyelim...

MUSA UZUNKAYA (Devamla) - Değerli arkadaşlar, eğer burada seçim kurulu, ilçe seçim
kurulu veya il seçim kurulu, ayın 15'i ile 20'si arasında bu listeler isteyen partilere verilecektir diye,
kendisini rahatlatma açısından bir zaman belirleme şansına malikse bu yasa içerisinde ve bu sene
içerisinde de, ilçe seçim kurullarına, yetkili kılınması gereken arkadaşın, partili temsilcinin, ilçe
veya il başkanının yetkisi gelmemişse, bu demektir ki, vaktinde müracaat edip listeyi almama
şanssızlığıyla karşı karşıya kalacak.

O bakımdan, biz bu yetkiyi, herkesin, her partinin ilçe başkanını, il başkanını tanıdığı bir
ortamda ve zeminde ilçe seçim kurulu başkanının da tanınması tabiidir, dolayısıyla, ilçe seçim kuru-
lu veya il seçim kurulu, il başkanının veya ilçe başkanının bizzatini kendisi veya onların yet-
kilendirdiği şahsın müracaat etmesi suretiyle, bu listeleri seçim kurullarından alma şansının bunlara
verilmesi gerekir diye düşünüyoruz.

Bu bakımdan da, "seçmen kütükleri, seçimlere katılma yeterliliğini taşıyan siyasi parti merkez-
lerince yahut yetkilendirilmiş il veya ilçe başkanlarıncâ" ifadesinden "yetkilendirmiş" ibaresinin
kaldırılmasını talep ettik. Umuyoruz, gelecekte, uygulamada muhtemel bu sıkıntıya meydan ver-
memek için Yüce Heyetiniz, bu istikamette, bu değişikliğe kabul oyu verecektir.

Bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Komisyonun ve hükümetin katılmadığı, gerekçesini Sayın Uzunkaya'dan din-
lediğiniz öngereyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Öngere kabul edilmemiştir.

1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. 1 inci madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum... (FP sıralarından "sorular var Sayın Başkan" sesleri)

Önergeden sonra soru olmaz ki, 2 nci maddede sorularınızı sorarsınız.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 2 nci maddeyle ilgili olarak, Fazilet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Ali Oğuz, buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA ALİ OĞUZ (İstanbul) - Muhterem Başkan, değerli arkadaşlarım; 494 sıra sayılı Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Kastamonu Milletvekili Murat Başesgioğlu, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Ömer İzgi, Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük, Fazilet Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman ve Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Emrehan Halıcı'nın, 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu üzerinde müzakere yapıyoruz. Arkadaşlarımız, bu vesileyle çok önemli konuları dile getirdiler ve bütün partilerin ittifakla, çıkmasını arzu ettiği 1 maddeden ibaret -1 yürürlük, 1 de yürütme maddeleri olmak üzere- bu teklifi yüksek huzurlarınızda arizamik takdim ettiler ve efradını cami ağıyarını mâni bir şekilde çıkmasının temini hususunda da gayret sarf edildi. Verilen önergelerde, özellikle, kanunun aksayan taraflarını, önergelerle giderme gayretinde bulundular; ancak, bütün gayretlere rağmen, yerinde ve isabetli olmasına rağmen, bu önergeler kabul edilmedi. Halbuki, kabul edilseydi, bu aradaki bazı boşluklar da böylece halledilmiş olacaktı. Özellikle, yetki konusuna işaret ettiler ve yetkili arkadaşların yetkilerini almasındaki güçlüklerden doğan sakıncaları dile getirdiler ve bunların temin edilememesi sebebiyle çıkacak sıkıntıları da Yüksek Heyetinize arz ettiler.

Değerli arkadaşlar, 1 maddeden ibaret olmasına rağmen, sadece ve sadece seçmen kütüğünün saklanması ve ilgililere verilmesi hususunu temin sadedinde bir boşluğun doldurulması şeklinde düzenlenmiş bu maddenin de sadra şifa olmadığı anlaşıldı. Bazı güçlüklerin, yine de bu maddelerde ve bu madde içerisine sığdırılmayan konularda da önümüzde çıkacağı gerçeği ortada.

Bu vesileyle, bir hatıramı nakletmek istiyorum. Yüksek Seçim Kuruluna, Genel Merkez olarak bir itirazımız vaki olmuştu. Yenimahalle İlçemizde, seçimlerden netice alınmış ve alınan oyların dökümünde ve sayımında bir takdim ve tehir hatası yapılmıştı. Bir partinin 500 oyu bize yazılmış, bizim de 5 000 oyumuz, bir sehiv neticesinde -ki, öyle ifade edilmişti- bir başka partiye yazılmıştı. İlk nazarda fark edilememiş, ilçede döküm, sayım yapılmış; ile takdim edilmiş; ilden Yüksek Seçim Kuruluna intikal etmiş, orada da fark edilmemiş. Son anda, ancak bir genel merkez itirazı ortada kalmıştı. O itirazı da Süleyman Arif Emre Ağabeyimizle birlikte ben hazırladım ve verdim. Bir kardeşimiz seçilmiş; ama, asıl hakkı olan bir arkadaşımız seçilmemişti. Karar: "İtirazınıza lüzumlu ve gerekli deliller bağlanmadığı cihetle, talebin reddine..." Halbuki, Yüksek Seçim Kuruluna defaatle ifade ettik: Bunların hepsi önünüzde; ilçe seçiminin dökümü önünüzde, ilden gelen neticeler ve dökümler önünüzde. Bunlara bir baktığınızda, bunlar anlaşılıyor; bunları yeniden takdime de hiçbir zaruret yok. Hangi delil ibraz edilecek; önünüzde olmayan bir delilin ancak ibrazı bahis konusu olabilir diye ısrar etmemize rağmen "dilekçenize gerekli deliller ve vesikalar eklenmediği cihetle,

talebiniz reddedilmiştir" dediler; hiç hakkı olmayan bir arkadaşımız Meclise geldi, milletvekili görevini ifa etti; asıl seçilmiş, oy almış olan bir kardeşimiz bir zühul neticesinde ve ibraz edilen itiraz dilekçesinde, arizamik bunlar ifade edilmiş olmasına ve Yüksek Seçim Kuruluna da öntünde delillerin hepsinin mevcut olmasına rağmen, yine de itirazımızı dinlemeyen Yüksek Seçim Kurulu, isabetsiz bir kararla, hiç hakkı olmayan bir kimseyi milletvekili ilan etti, itirazımızı kabul etmedi; asıl seçilmiş olan bir arkadaşımız ise milletvekilliği hakkını kazanamadı ve sözümlü, itirazımızda Yüksek Seçim Kuruluna duyuramadık.

Şimdi, bundan şu neticeyi çıkarmak istiyorum: Biz, ne kadar mükemmel bir kanun hazırladık ve dediğim gibi, efradını cami, ağyarını mâni olarak her türlü ihtimali düşündük, güzel bir madde tespit ettik ve bunu geçirdik desek de, yine de bir boşluk veya bizim hatırımıza gelmeyen, ancak tatbikatta ortaya çıkan bir netice, tabii ki bizi üzüyor.

O bakımdan, tabii ki, bu yürürlük maddesinde, kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girecek; ama, her bakımdan, yarın, karşımıza noksanlar çıkacak; bu noksanları telafi etmek için de yeniden huzurumuza gelinecek, Meclisimize gelinecek, teklifler getirilecek, tasarılar getirilecek ve bunların yeniden müzakere edilmesi mecburiyetiyle karşı karşıya kalacağız.

Onun için, ben, her şeyden evvel şunu ifade etmek istiyorum. Burada, bütün gruplar ittifak ederek, böyle bir boşluğun doldurulması hususunda elden gelen bütün gayretler nasıl sarf edildiyse, bundan sonra, bunların üzerinde, daha sabırlı, daha dikkatli, daha titizlikle çalışılarak, bu boşlukların doldurulmasında isabet olacağı kanısındayım.

Çıkardığımız bu kanunun hayırlara vesile olmasını diliyor, bu vesileyle, Yüksek Huzurunuzda, hepinizi hürmet ve saygıyla selamlıyorum efendim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Oğuz.

Gruplar adına başka söz isteği yok...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Grubumuz adına Sayın Kamer Genç konuşacak efendim; sunmuşum; ama, şifaen de arz ediyorum.

BAŞKAN - Doğru Yol Partisi Grubu adına, Sayın Kamer Genç; buyurun.

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 47 nci maddesine bir fıkra eklenmesine ilişkin kanun teklifi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, siyasi partiler, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır. Bir memleketinde, demokrasinin sağlıklı işleyebilmesi için, siyasi partilerin kuruluş ve işleyişinin de sağlıklı olması lazım. Siyasi partiler, sağlıklı kurulum ve işlerse, o siyasi partilerin, özellikle, Türkiye Büyük Millet Meclisine -ben Türkiye bazında konuşuyorum- taşıdığı temsilcilerden oluşan meclisin de, demokrasinin geliştirilmesinde ve oluşturulmasında katkısı çok büyük olur; ama, siyasi partilerin kuruluş ve işleyiş demokratik siyasi hayatın ilkelerine uygun olmazsa, işte, bu meclisler de, o zaman sağlıklı oluşmaz ve sağlıklı oluşmayan bir mecliste de, ülkenin sorunları sağlıklı olarak tartışılmaz ve ülke zarar görür.

Tabii, siyasi partiler yanında seçimler de çok önemlidir; yani, bir ülkedeki siyasi partiler ile seçim kanunları, anayasadan daha önemli ve daha gereklidir. Eğer, bu iki kanun, siyasi partiler ve seçimlerle ilgili kanunlar çok sağlıklı oluşturulursa, memleketin bundan çok büyük faydası vardır.

Bakın, Doğru Yol Partisinin "İkinci Demokrasi Hareketi" diye bir programı var. Bu programda, seçimlerden önce önseçim yapılması ve seçimlerde tercih sisteminin getirilmesi ilkesi özellikle benimsendi. Sayın Genel Başkanımız Tansu Hanım, 18 Nisan seçimlerinden önce, bütün parti genel merkezlerini gezdi "gelin, böyle bir sistem getirelim" dedi; ama, bu kabul edilmedi; her parti de -önseçim yapıldı, yapılmadı- sağlıklı listeler belirledi.

Şimdi, bizim, bu halka bir borcumuz var. Halkın karşısına, onun tercih edeceği sistemle gitmek zorundayız. Yani, partiler, halka, halkın benimsemediği kişileri getiriyor, genel merkezde listelere koyuyor; al, istediğin gibi oy ver veya verme diyor. Böylece, halk da bir çıkmaz karşısında kalıyor. Halbuki, Siyasi Partiler Kanununu ve Seçim Kanununu sağlıklı düzenlersek, özellikle, Seçim Kanununa önseçimi zorunlu getirirsek, o zaman, hiçbir siyasi parti, merkez yoklamasıyla bunu yapamaz. Dolayısıyla, her siyasi partinin de teşkilatı var. Yani, siyasi partinin il, ilçe teşkilatları, o partiye kayıtlı üyeler, niye bir siyasi partiye uzun zaman emek veriyorlar; işte, belediye başkanı adayını kendisi seçsin, milletvekili adayını kendisi seçsin, bunun için... Kendisinin hür iradesiyle eğer listeler belirlenirse, o zaman, seçimlerde de o siyasi partinin mensupları, kendi partisinin seçimleri alması ve başarıya ulaşması için sağlıklı bir gayret sarf eder; ama, ne yapıyoruz Türkiye'de; maalesef, parti genel merkezleri, merkezden aday belirliyorlar. Merkezden aday belirleyince

-gerçekleri kabul etmek lazım- biz, Parlamente'ya geldiğimiz zaman, halkın menfaati yerine, genel merkezimizin, genel başkanımızın menfaatinı düşünüyoruz; doğrusu bu değil mi arkadaşlar? Yani, doğrusu bu; ama, bu, Türkiye için çok sakat bir durumdur.

Değerli arkadaşlarım, bakın, gerçekten, ülkeyi çıkmaza götüren, ülkeyi bunalıma götüren esas, temel unsur budur. Ben, Türkiye'nin gerçeklerini konuşuyorum. Elbette, bizde de aynısı var; yani, ben de milletvekiliyim, benim de, Sayın Genel Başkanımıza karşı çıkacak bir halim yok. (MHP sıralarından alkışlar) Doğruları söylüyorum; ama, önemli olan, buraya seçimle gönderilen milletvekilinin, genel merkezin, genel başkanın emrinde değil, halkın emrinde olmasını istiyorum; benim istediğim o; Türkiye'yi sağlığa da götürecektir olay bu.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, bir maddenin bir fıkrasını değiştiriyoruz. Halbuki, bugün Seçim Kanununda ve Siyasi Partiler Kanununda köklü bir değişiklik yapmak lazım. Bakın, bunlarla boşu boşuna zaman kaybına sebebiyet veriyoruz. Halbuki, Parlamente'da uyum komisyonunda arkadaşlarımız var; böyle bir madde yerine, getirip de köklü bir değişiklik yapalım. O zaman halkımız da desin ki: "Tamam, helal olsun, bu Parlamente hakikaten bir basiret gösterdi; benim irademe uygun bir siyasi oluşumun sağlanması konusunda bir yasa yaptı."

Tamam, seçmen kütüklerini alsın. Seçmen kütüklerini almak iyi bir şey de... Burada, biraz önce, Fazilet Partili arkadaşlarımız önerge verdiler; bedel karşılığında olmasın... Siyasi partiler, zaten, Hazineden yardım alıyorlar. Bu bedeli de niye biz belirlemiyoruz; yani, bu bedel sandık listesi bazında mı olacak, il bazında mı olacak, kaç lira olacak? Yarın, Yüksek Seçim Kurulunun hesabına gelmedi mi çok fahiş bir fiyat söyleyecek. Kanunların özelliği de bu; yani, kanun koyucu, kanun koyarken, kendisi, eğer, böyle, maddi külfetleri ilgilendiren harçtır, resimdir -bu, bir nevi harçtır; bir hizmet karşılığı veriyor- onun da bedelini koyması lazım. O bakımdan, buradan da bir eksiklik; yani, işte, arkadaşlarımız getirmişlerdir.

Değerli milletvekilleri, gerçekten, benim için çok önemli olan, bu memlekette seçimin çok sağlıklı yapılmasıdır. Şimdi, bakın, bir nüfus sayımı yapıldı. Nüfus sayımında 5-6 milyon fazla diyorlar. Bu nüfus sayımının bir özelliği var. Eğer, nüfus 5-6 milyon fazlaysa, 5-6 milyon fazla seç-

var demektir. Biliyorsunuz, seçmen kütükleri bu nüfus kayıtlarına göre nerede kaydedilmişse oraya o kadar seçmen gidiyor. Sonra, seçime yakın bir sırada, seçim listelerinin güncelleştirilmesi söz konusu oluyor. Burada 5-6 milyon da o zaman fazla seçmen var; birileri gözül açıklık yapıyor. Onun için, biz, ne yapıp yapıp, buraya bir para verip de bunu muhakkak bilgisayara geçirmemiz lazım. Seçimlerde büyük hileler yapılıyor. Seçmenler kaydırılıyor. Birtakım militan gruplar, hakikaten seçime hile karıştırıyorlar. Bunu önlememiz için, seçimlerin sağlıklı olabilmesi için, seçimin gerçek halkın iradesini buraya yansıtabilmesi için bu konudaki masraflardan kaçmamamız lazım ve burada, sağlıklı bir seçimin yapılması için, daha seçimlere zaman varken, bunun şimdiden hazırlığını yapıp, ondan sonra da seçime gittiğimiz zaman, yok şuradan hile oldu, yok buradan hile oldu gibi sözleri artık ortadan kaldıralım; çünkü, demokrasimizin geleceği, Türkiye'de demokratik oluşumun geleceği böyle sağlıklı bir sistemle olabilir.

Ben, özellikle partililere rica ediyorum: Bu işin şakaya gelir tarafı yok; gelin, bu önseçimi getirelim, önseçim muhakkak olsun. Parti genel başkanları, olabilir, kendisine mahsus olarak, kendisi iktidara geldiği zaman teknik bilgisinden yararlanacak, bakan yapacak veya kendine danışman olabilecek şekilde milletvekilliği yüzde 5 seviyesinde kontenjan alabilirler; ama, onun dışında muhakkak surette önseçimi getirelim. Bir de...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Onların hepsi demokrasi paketinde var.

KAMER GENÇ (Devamla) - Efendim, ben söyledim zaten. Doğru Yol Partisinin ikinci demokrasi paketinde bunlar var. Sayın Genel Başkanımız, seçimden önce bütün partileri gezdi ve bunu tek tek anlattı. (DYP sıralarından alkışlar)

Arkadaşlar, bakın...

YUSUF KIRKPINAR (İzmir) - Siz getirdiniz mi?

KAMER GENÇ (Devamla) - Şimdi, benim zamanımı harcamayın. Ben kendi düşüncelerimi söylüyorum. Siz de gelin, burada söyleyin arkadaşlar. Onun için...

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Kamer Bey... Kamer Bey...

KAMER GENÇ (Devamla) - Efendim, benim de Genel Başkanım... Var mı?.. Sizi rahatsız etmiyor... Ben, Sayın Genel Başkanımın da iftihar duyuyorum. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) O bakımdan -şimdi, bakmayın- eğer, hakikaten, o zaman, Sayın Tansu Hanımın, parti genel başkanlarını gezerek, gelin, önseçimi getirelim, tercih sistemini getirelim önerilerine katılınsaydı, bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin oluşumu da böyle olmazdı.

Arkadaşlar, ben anlamıyorum; ben gülecek bir şey söylemiyorum, ben ciddi şeyler söylüyorum...

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Kamer Bey, biz gülmüyoruz!

KAMER GENÇ (Devamla) - Benim söylediğim ciddi şeyleri anlayabilmek için belirli bir şeyleri kavrayacak nitelik ve kişilikte olmak lazım. (DYP sıralarından alkışlar) Şimdi, bakıyorum, siz gültüyorsunuz! Gülmenecek şeyler söylemiyorum ki!..

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Sizin halinize gültüyorsunuz, size gültüyorsunuz, size!

KAMER GENÇ (Devamla) - Ben, memleketin rejiminin geleceğinin çok büyük tehlikelerle karşı karşıya olduğunu görüyorum ve bunun için de, burada, milletvekili olarak bunları dile getiriyorum. Bunlara katılırsınız, katılmazsınız...

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Kamer Bey, Trabzon'da Doğru Yola 4 500 kişiye oy kullandırdınız.

KAMER GENÇ (Devamla) - Aslında, gücü olan, bileğinin gücü olan, zekâsı olan, akli yerinde olan herkes, bana göre, buna güvenir, gider halkın karşısına. Halka hizmet eden kişi, gider halkın karşısına, takır takır halktan da oy alır gelir; ama, halka dirseğini çevirmiş, sırtını çevirmiş, halktan korkan insanlar, ondan sonra "ya, ben genel merkeze dayanayım, bana ne halktan" der. Böyle bir düşünceyle buraya gelenler, ne halkın derdiyle ilgilenir ne halkın içine gider. (DYP sıralarından alkışlar)

İşte, ekonomi batağa gitti, ekonomiyi bitirdiniz. Bakın, Merkez Bankasından bugün çıkan para 1 milyar dolar. Bu ne demek biliyor musunuz; Türkiye'nin felaketi demek. Dünyada hiçbir devletin merkez bankası bir günde 1 milyon doları...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Milyar dolar...

KAMER GENÇ (Devamla) - 1 milyar doları vermez.

Bakın, son bir haftada giden para, 5 milyar dolar oldu arkadaşlar. (MHP sıralarından gürültüler)

Bakın, siz, çok gayriciddi davranıyorsunuz. Lütfen... Ben kendi düşüncelerimi söyleyeyim. Benim zamanıma da tecavüz etmeye hakkınız yok.

Son bir haftada Merkez Bankasının kaynaklarından verilen para, borsanın batmaması, yabancıların paralarını çekmesi nedeniyle 6 milyar dolara çıktı.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - 5 milyar dolar oldu.

KAMER GENÇ (Devamla) - Buna Merkez Bankası rezervleri bir hafta dayanamaz. Buna, iktidar partisi olarak siz şimdi gülersiniz; ama, halk da size çok gülüyor, yarın halkın içine de çıkamazsınız. (DYP sıralarından alkışlar) Sizin hakkınızdaki söylentiler, suiistimaller, beceriksiz iktidarınız, beceriksiz yönetiminiz karşısında halk, size "ya, ben size oy verdim, beni bu duruma getiresiniz diye mi" diyecek ve ondan sonra sizi sokaklara sokmayacak.

Diyoruz ki, bunun önüne geçmenin tek yolu, önce, gelin, şu Siyasî Partiler Kanununu, Seçim Kanununu düzene koyalım; halkın gerçek temsilcileri buraya gelsin, halkın sesini burada dile getiren insanlar bu kürsülere gelsin.

Saygılar sunarım efendim. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BOZKURT YAŞAR ÖZTÜRK (İstanbul) - Sayın Başkanım, Kamer Bey ilk defa konuşmasında yüzde 80 konuya bağlı kaldı.

BAŞKAN - Ne mutlu size... Ne mutlu size...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, bir şey söyleyebilir miyim?

Arkadaşlarımızın kavramadığı şu: Ben, Grubum adına konuştuğum zaman, grup disiplinine göre hareket ediyorum; kişisel konuştuğum zaman, kişisel düşüncelerimi söylüyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Grupları adına başka söz isteği yok.

Şahsı adına Adana Milletvekili Ali Gören?.. Yok.

Aksaray Milletvekili Ramazan Toprak?.. Yok.

Tunceli Milletvekili Kamer Genç?..

KAMER GENÇ (Tunceli) - Konuşmayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Adıyaman Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat; buyurun efendim.

Konuşma süreniz 5 dakika.

DENGİR MİR MEHMET FIRAT (Adıyaman) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifinin 2 nci maddesinde şahsım adına konuşmak üzere huzurlarınızda bulunuyorum.

Bu yasa teklifinin gündeme alındığını duyduğumda çok memnun oldum. Dedim ki, Türkiye'nin temel meselelerinden birisinin halli konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisi bir mutabakata varmıştır ve bundan sonra, mutlak surette, Partiler Yasası da ele alınarak, Türkiye'nin iki temel yasasıyla ki, bence, Anayasanın da ötesinde- problemlerin çözümünde bir yerde başlangıç noktasına ermiş oluruz. Teklifi inceleme durumuna girdiğimde çok basit bir maddenin değiştirilmesi konusu gündeme geldi; ama, inanyorum ki, zaman içerisinde eğer biz, Seçim Yasasının ve Partiler Yasasının öncelikli bir yasa olduğunun bilincine varır ve bunları hakikaten demokratikleştirebilirsek; yani, daha doğrusu, atanmışlar Meclisi olmaktan çok, seçilmişler Meclisi olma yolunda bir adım atabilirsek, problemlerin bir çoğunu çözme imkânına sahip olabiliriz.

Aslında, bugün, gündemimizde olan konuların konuşulması, tabii ki, doğrudur. Meclisin, bunlar üzerinde öncelikle olmasa dahi, bu konularda yasama görevini yerine getirmesi gerekirdi. Ancak, bence, son bir hafta içerisinde gelişen olaylar karşısında Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Türkiye'nin hakikaten çok kritik bir döneminde, mutlak surette iradesini ortaya koyması gerekirdi ve çözümleri üretmesi gerekirdi.

Bir hafta içerisinde Türk ekonomisi iki yıllık istikrar programının başına gelmiştir. İki yıllık çabalar boşa gitmiştir; baştayız bugün. Bunun, Türkiye'nin ve bu Parlamentoda temsil edilen tüm siyasi partilerin temel sorunu olması gerekirdi, bunun burada görüşülmesi gerekirdi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bu konuya el konulması gerekirdi. Yoksa, Dünya Bankası governor yardımcısının kalkıp bir beyanıyla, Türkiye'deki ekonomik dibe vuruşun önlenemeyeceğinin farkına varılması lazımdı. Eğer, buradaki beş grup, bu konuyu irdeleme imkânına sahip olsalardı ve bu konudaki iradelerini beyan etmiş olsalardı, inanyorum ki, problem, belki belli bir noktada çözüme ulaşmış olurdu.

Bunun yanında, Türkiye'nin temel sorunlarından bazı olayların, bazı bürokratlar tarafından dile getirilmesi, aslında bir yerde Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama gücünün, egemenliğin tek varlığının bir boşluğunda oluşmaktadır. Bugün, Türkiye'nin temel sorunları, maalesef -adına ne derssek diyelim- eğer bir müsteşarın ağzından ifade edilebiliyorsa, bu bence, bizim kusurumuzdur ve bence bunun temelinde yatan olay da, Partiler Yasasıdır, aynı zamanda, şu anda bir maddesini görmüş olduğumuz Seçim Yasasıdır. Bu ikisini düzeltmediğimiz takdirde, bir gün, mutlak surette, bu boşluğun doldurulduğunu görüyoruz ve ileride de görmeye devam edeceğiz. Bu, aslında, bir boşluk meselesidir; yasamanın, egemenliğin tek varlığı olan bu Meclisin iradesinin, maalesef, olmayışından, birilerinin bu iradeyi ileri sürebilmesidir. Bunun, bence, bizim utanç vesilemiz olması lazımdır ve bunun bir an önce halledilmesi gerektiği kamsıyla, hepimize saygılar sunuyor, teşekkürlerimi iletiyorum. (FP, DYP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Fırat.

Şahsı adına, Eskişehir Milletvekili Sayın Sadri Yıldırım; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

MEHMET SADRİ YILDIRIM (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu teklifin geneli hakkında yaptığım konuşmamda, seçmen kütüklerinin ve dürüst seçimin demokrasi için, ülke için, millet için değerini, tafsilatlı olarak izah ettim ve anlattım; ancak, seçim sisteminin değişmesi,

Önseçim ve tercih sistemi için, gelin, seçim zamanı gelmeden, Seçim Kanununu, Siyasal Partiler Kanununu, hep birlikte, tüm grupların ittifakıyla ele alalım. Hatta, bu hususta, Doğru Yol Partisinin vermiş bulunduğu teklif de vardır, anlaşarak, o teklifi gündeme de alıp bu kanunu çıkarabiliriz. Ayrıca, Doğru Yol Partisinin, ikinci demokrasi paketinde, bunlar, gayet geniş olarak izah edilmiştir.

Ben, bu vesileyle, milletin istediği, ülkenin istediği, demokrasinin istediği seçim sistemini getirelim diyorum. Böylece, ülkede, millet ile Meclisin istediği demokratik seçim kanunuyla seçime gidelim ve demokratikleşmenin ilk adımını, hep birlikte, Parlamento olarak atalım diyorum.

Sayın milletvekilleri, seçim, demokrasinin temel unsurlarından biridir. Millet iradesini ve hukukun üstünlüğünü hâkim kılmaktır; yani, bir ülkede demokrasiden bahsedebilmek için, dürtüst bir seçim olması gerekir. Kısacası, adil ve dürtüst bir seçim olmazsa, demokrasi olmaz, millet iradesi olmaz, hukukun üstünlüğü olmaz. Öyleyse, demokrasi için, ülke için, millet için, seçim zamanı gelmeden, yurt dışındaki, yurt hasreti çeken kardeşlerimize oy kullanma hakkıyla, biraz evvel izah ettiğim önseçimi ve tercih sistemini getirelim ve milletin istediği olsun diyor, hepinize saygılarımı sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Yıldırım.

Madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Maddeyle ilgili soru istekleri vardır.

Sayın Sabahattin Yıldız, buyurun efendim.

SABAHATTİN YILDIZ (Muş) - Sayın Başkan, Sayın Bakanımıza, cevaplandırılmak üzere sorularımı yöneltiyorum.

Demokrasiyle idare edilen bir ülkede, kamuya ait herhangi bir kuruluşta işe başlamadan önce herhangi bir partide kayıtlı olan bir kimsenin işten atılması uygun mudur?

İkinci olarak, Sayın Bakanım, 1997 veya 1998 yıllarında, Tekel Genel Müdürlüğüne ait değişik birimlerde işe başlayan güvenlik görevlilerinden 200'ü 2000 yılında işten atıldı.

BAŞKAN - Sayın Yıldız, lütfen, sorularınızı görüşülen teklifle ilgili sorunuz.

SABAHATTİN YILDIZ (Muş) - Sayın Başkanım, seçimle ilgili görüştüğümüz için, siyasal partileri de ilgilendiriyor.

BAŞKAN - Ne alakası var?

SABAHATTİN YILDIZ (Muş) - Sayın Başkanım, birbirini tamamlıyor.

Siyasal partiye kayıt olan bir kamu personeli, güvenlik görevlisi olamıyor, bir bakanlığa nasıl müsteşar oluyor? Bununla ilgili bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Fatsa, buyurun efendim.

EYÜP FATSA (Ordu) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, aracılığınızla, aşağıdaki sorularımı Sayın Bakana iletmek istiyorum.

Yüksek Seçim Kurulu, hükümetinizden bilgisayara geçebilmek için bir kaynak talebinde bulundu mu? Bulunduysa, bu talebi karşıladınız mı?

Tüm seçim kurullarımızı bilgisayar sistemine kavuşturabilmek için 2001 yılı bütçesinden ödenek ayırdınız mı?

Seçim kurullarımızı ilköğretim okullarının kalorifer dairelerinden ne zaman çıkaracağız?

Nüfus sayımı seçmenlerin tespitinde bir ölçü müdür? Eğer ölçü olarak alırsa, sayımı doğru dürtüst yapamayan bir anlayışın hazırladığı seçmen listesine nasıl itibar edeceğiz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Öksüz, buyurun.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) - Sayın Başkan, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi yasalaştıktan sonra il ve ilçe seçim kurullarının bilgisayar ortamına geçmesi çok önem arz etmektedir. Bu amaçla, il ve ilçe seçim kurullarına 2001 yılı bütçesinden bir kaynak sağlanmış mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Sünnetçioğlu, buyurun.

AHMET SÜNNETÇİOĞLU (Bursa) - Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakanımın aşağıdaki sorumu sormak istiyorum. Aslında, bu soruyu 1 inci maddede sormak istedim; ama, söz isteme taleplerimiz herhalde görülmüdü; onun için, 2 nci maddede sorma durumunda kalıyorum; özür diliyorum.

1 inci maddede "bir seçim döneminde iki defadan fazla olmamak üzere ilçe seçim kurulu başkanınca bilgisayar ortamında veya lise düzeyinde verilir" deniliyor; "bilgisayar ortamında" ifadesi var. Buradaki bilgisayar ortamında ifadesini, daha az masraflı olması açısından e.mail adresine gönderilmesi veya bilgisayar disketi şeklinde talep edilmesi olarak algılayabilir miyiz?

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Ulucak, buyurun.

RIZA ULUCAK (Ankara) - Sayın Başkanım, delaletinizle, Sayın Bakanımın aşağıdaki kısa sorumu cevaplandırmasını rica ediyorum.

Seçmen kütüklerinin saklanması ve ilgililere verilmesinin faydası söz götürmez ise de, gerek Siyasal Partiler Kanunu ve gerekse, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun aksak onca hükümleri dururken, tek başına yeterli olamayacağı açıktır. Mevzuattaki bu aksaklıkların giderilmesi hususunda Sayın Bakanlığımız ne düşünmektedir?

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Budak, buyurun.

YAKUP BUDAK (Adana) - Sayın Başkan, aracılığınızla Sayın Bakanımın şu soruyu yöneltmek istiyorum:

Maddede "yetkilendirilmiş il ve ilçe başkanlarına imza karşılığında verilir" deniliyor. Yani, yetkilendirilmiş ilçe başkanı, genel merkezce mi yetkilendirilecek? Zaten, kongrelerde il ve ilçe başkanları seçilmektedir ve atanmaktadır. Bu "yetkilendirilmiş" ifadesi muğlak değil mi? Bu konuyu açarlarsa memnun olurum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Zeki Çelik, buyurun.

MEHMET ZEKİ ÇELİK (Ankara) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Bakanımızdan, aracılığınızla, aşağıdaki sualleri sormak istiyorum.

1- MERNİS projesi adı altında bir nüfus değerlendirmesi projesi başlatıldığı malumlarımızdır. Bu projeyle, her türlü bilginin toplanması ve bunun, aynı zamanda, istatistiki konular için kullanılması gereklidir. MERNİS vesilesiyle yapılan çalışmanın seçmen kütüklerine de yansıtılması acaba mümkün olabilecek mi?

2- Yüksek Seçim Kurulunun böyle bir işbirliği çalışması var mıdır?

3- Günün teknolojisini takip açısından, seçmen ve seçimlerle ilgili bu bilgilerin ayrıca disketlere alınması gibi bir çalışmanız var mıdır?

4- İnternet ortamından istifade edilmesi mümkün değil midir? Bu bilgi çağında, internetten istifade etmek suretiyle bu bilgilere ulaşılabilir mi?

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Yanmaz, buyurun

MUSTAFA NİYAZI YANMAZ (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, aracılığınızla, Sayın Bakanımın şunları sormak istiyorum:

Geçtiğimiz ay içinde bir nüfus sayımı yaşadık. Yapılan bu nüfus sayımı, gerçekten, hem iç hem dış kamuoyunda, ülkemiz için hiç hoş bir görüntü sergilemedi. Sorum şu: Önümüzde yapılacak olan bir seçimde, seçim kurullarımızda, modern, çağdaş bilgisayar teknolojisi uygulanacak mı?

İkinci soruma geçiyorum: 1 inci maddenin üçüncü fıkrasında deniliyor ki: "Seçmen kütükleri, il ve ilçe başkanlarına bedeli karşılığında verilir." Bu bedel, hangi kritere göre belirlenecek?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Yanmaz.

Bu arada, soru sorma işlemi tamamlanmıştır.

Sayın Bakanım...

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarımızın soruları yazılı olarak cevaplandırılacaktır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkanım, elbette ki, Sayın Bakanın böyle bir hakkı var; ancak, bu hakkın bu şekilde kullanılması suiistimaldir. Nedeni; biz, oyumuzun rengini, sorulara cevap aldıktan sonra belirleyeceğiz. Kabul veya ret istikametinde oy verebilmemiz, Sayın Bakanın vereceği cevaplara bağlı. Bu bakımdan, rica ediyorum...

BAŞKAN - Takdir Sayın Bakanın efendim.

Sayın milletvekilleri, madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

III.-YOKLAMA

BAŞKAN - Maddenin oylanmasına geçeceğim; ancak; bu arada, Genel Kurulda, toplantı yeter-sayısının bulunmadığına ilişkin bir yoklama istemi vardır. İstekte bulunan arkadaşların, burada bulunup bulunmadığı hususunu arayacağım.

Sayın Rıza Güneri?... Burada.

Sayın Zeki Çelik?... Burada.

Sayın Aslan Polat?... Burada.

Sayın Musa Uzunkaya?.. Burada.

Sayın Özkan Öksüz?.. Burada.

Sayın Mahmut Göksu?.. Burada.

Sayın Rıza Ulucak?.. Burada.

Sayın Mehmet Ali Şahin?.. Burada.

Sayın Mustafa Niyazi Yanmaz?.. Burada.

Sayın Osman Yumakoğulları?... Burada.

Sayın Mehmet Batuk?.. Burada.

Sayın Latif Öztekin?.. Burada.

Sayın Yahya Akman?.. Burada.

Sayın Yaşar Canbay?.. Burada.

Sayın Eyüp Fatsa?.. Burada.

Sayın Mehmet Ergün Dağcıoğlu?.. Burada.

Sayın Kemal Albayrak?.. Burada.

Sayın Ahmet Derin?.. Burada.

Sayın Bekir Sobacı?.. Burada.

Sayın Osman Pepe?.. Burada.

Sayın Sabahattin Yıldız?.. Burada.

Sayın Avni Doğan?.. Burada.

Evet, yoklama için 1 dakikalık süre vereceğim.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum)- Sayın Başkan, bazen 5 dakika, bazen 1 dakika...

BAŞKAN- Yoklama işlemi başlatıyorum arkadaşlar.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayımız vardır.

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

5. – *Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Kastamonu Milletvekili Murat Başeşgioğlu, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Ömer İzgi, Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük, Fazilet Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman ve Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Emrehan Halıcı'nın, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/527) (S. Sayısı: 494) (Devam)*

BAŞKAN- 2 nci maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 2 nci madde kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

Madde 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - 3 üncü maddeyle ilgili olarak Fazilet Partisi Grubu adına, Antalya Milletvekili Zeki Okudan söz istemiştir.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, sıramızı Sayın İyimaya'ya veriyoruz.

BAŞKAN - Buyurun Sayın İyimaya. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA AHMET İYIMAYA (Amasya) - Değerli Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; Doğru Yol Partisi Grubu ve şahsım adına, sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bir büyük problemin, bir büyük bütünün belki bir santimetresini müzakere ediyoruz. Seçmen kültürleri sorununu kendi tabiatına aykırı bir şekilde çözüyoruz. Aslında, milletin sorunlarını siyasetin sorunları haline getirmek durumunda olan, başka bir seçeneği bulunmayan siyasetin, şu anda, şu milletin kürsüsünden, konuşması gereken, müzakere etmesi gereken en büyük sorun, tam demokrasi şartı olarak siyaset ve seçim reformudur. Öncelikler ve önceliğin öncelikleri, siyasetin ufku ve ölçüsü olarak belirlenmedikçe, küçük sorunları çözdüğümüzü zannederek, memlekete yeni problemler getiririz.

Bakınız arkadaşlar, seçim, demokrasinin vazgeçilmez bir aracı; ama, yeterli bir mekanizması değildir. Seçim, millî iradenin, devlete ve siyasi yönetime yetki aktaran bir atımlık barutudur; çok önemlidir; ama, yeterli değildir.

Değerli arkadaşlar, en büyük problem, seçmen iradesiyle seçim sonuçları arasındaki uçurumu giderecek, millî iradeyle yönetim arasındaki bütünlüğü sağlayacak bir model üzerinde çalışmak gerekir. Onun için, gerçekten, ne önseçim ne de mahalli seçim, yeterli, tatmin eden bir çare değildir. Önseçim, yeteneklerin, uzmanların siyasete aktarılmasının belli oranda vazgeçilmez bir aracıdır; fakat, merkez yoklaması aynı fonksiyonu görebilir. Bir merkezi oligarşinin yanında, yerel oligarşi de vardır. Onun için, ikinci demokrasi projesinde, seçmen tercihi esas alınmıştır ki, seçmen tercihi milletin iradesini mekanizmaya aktaracak demokrasi felsefesinin keşfettiği seçeneklerden birisidir.

Arkadaşlar, seçimin bir başka ön şartı, katılımı tam sağlayacaksınız. Bugün, 1 milyonu, 2 milyonu aşan dış seçmenimiz var, vatandaşımız var, tüm kamusal yükümlülükleri yerine getiren demografik coğrafyamız var. 1995 yılında, kurucu iktidar olarak, bu Parlamento, dış seçmenleri anayasal seviyede güvencirdi, Meclis teminatını verdi, halen uyum yasası getirilmedi ve şu anda, Doğru Yol Partisinin ve diğer partilerin teklifleri Anayasa Komisyonunda olgunlaşmış olmasına rağmen, raflarda bekliyor. Önceliğe öncelik arıyorsak, evet, bu öncelik, daha öncelik.

Bakınız arkadaşlar, seçim iradesini, millî iradeyi, parlamentoya veya diğer seçimli iktidarlara, mahalli seçimlere aktarmanın, doğru aktarmanın diğer önemli bir aracı seçim finansmanının, seçim harcamalarının saydamlığıdır. Anayasanın 69 uncu maddesi son fıkrasının açıkça emretmesine rağmen, milletvekili harcamalarında doğru iradeyi belirleyen bir mekanizmayı parlamentoda yükümlülük haline getirmesine rağmen, Parlamento, bir Anayasa ihlali içerisinde, bu konuda bir düzenleme yapmadı.

Değerli arkadaşlar, milletvekilinin ve partisinin, sadece bir seçim hesabı veya seçim şirketi yoluyla müstakil hesabı olmalı, bu kurallar kodifiye edilmeli, buna aykırı davranışın yaptırımları, milletvekiliyse milletvekilliğinin düşmesi -69 son- partiye Hazine'den yardım almama veya kimi seçimlere katılmama, eğer müteahhit ise, girişimlerden, taahhüt ilişkilerinden, devlet ilişkilerinden yasaklanma gibi yaptırımlar getirilebilir.

Arkadaşlar, bakınız, anayasa hukukunun temel bir kavramı var; seçim iktidarı kavramı. Seçim iktidarı, milletin geçici olarak egemen olduğu bir iktidardır, Anayasamızda tanımlanmamış bir kavramdır; ama, bugün, bu yüce millet, seçimin, oy vermeye başlama sırasından Yüksek Seçim Kurulunun sonuçları ilanına kadar, seçim egemenliğini doya doya yaşamaktadır; fakat, iddia ediyorum, ispat ediyorum, her platformda tartışmaya hazırım ki, bugün, seçim egemenliği ve seçim iradesi, Yüksek Seçim Kurulunun seçim sonuçlarını ilanına kadar egemendir; ondan sonra, ne millet egemendir ne parlamento ne siyaset ne partiler bu egemenliğe tam sahip olmaktadır arkadaşlar. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

Bugün, seçim iradesi, statükoyu kendi egemenliği altına almadıkça, kendi demokratik kriterlerine egemen kılmadıkça, millî iradenin egemenliğinden ve seçim egemenliğinin demokrasiye mühür veya damga basmasından asla söz edemeyiz. Onun için, arkadaşlar, Türkiye, bir büyük yelpazenin bir noktasına iğne batırmak gibi, geçici, yapay, palyatif çözümlere değil, gerçekçi, makro ve cesur bakışlara muhtaçtır.

Bakınız sevgili arkadaşlarım, bugün, gerçekten, biz, yedek milletvekilliğini ikame etmezsek, Anayasamıza getirmezsek ve milletvekilinin partiden ayrılmasını, milletvekilinin milletvekilliğinden düşme sebebi saymazsak, seçim iktidarları, siyasal partiler ve kendilerinin iktidarda olduğunu zanneden gayri muktedirler, daima, bir başka gücün (sermayenin veya statükonun) egemenliği altına girmeye mahkûmdur. (DYP sıralarından alkışlar) Bu dinamik düşünceleri, bu statik reformları, iktidar muhalefet ayrımı yapmaksızın, bir parlamento ve millî irade refleksi içerisinde, bir reform ve dönüşüm anlayışı içerisinde bu Parlamento'ya getiremezsek, nokta çözümleri millet için getirdiğimizi zanneder; ama, bir halüsinasyon içerisinde, bir sayıklama içerisinde, bir şeyi de yapmadığımızı günün birinde fark ederiz.

Bu vesileyle, Yüce Meclisi, gönülden, derinden saygıyla selamlıyorum efendim. (DYP, FP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Fazilet Partisi Grubu adına Sayın Zeki Okudan...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Zaman yok zaman; 10 dakika kaldı.

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - 5 dakika var efendim, süre yetmez.

BAŞKAN - Efendim, kürsüye gelsin; 5 dakikayı kullanacak zaman var, belki süresini uzatırız. Peki, konuşmak istemiyor.

Şahsı adına, Sayın...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, geliyor.

BAŞKAN - Buyurun efendim, çağırıyorum, niye gelmiyorsunuz?

Fazilet Partisi Grubu adına Mehmet Zeki Okudan; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA MEHMET ZEKİ OKUDAN (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; bugün, üzerinde çok konuştuğumuz bir kanun değişikliğinin yürütme maddesi için söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, her yıl sonuna göre seçmen kütüğünü ve bu kütükten elde edilmiş listenin bir suretini Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına teslim ederle başlayan ve Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğündeki bilgilerden diğer devlet kuruluşlarının yararlanma yöntem ve kuralları yasayla düzenlenire kadar giden bir madde üzerinde konuşuyoruz.

Arkadaşlar, seçmen kütüğü hazırlanması çok önemli haiz bir iş; bunu hepimiz biliyoruz; çünkü, seçimler, sadece bizim için değil, sizler için de var. Sizler ve bizler, bu seçimleri en sıhhatli bir şekilde sağlayacak yolları, yolları bulmak zorundayız ve o niyetle, zaten, beş partinin müştereken hazırladıkları bir kanun teklifi.

Yalnız, burada, değişiklik önerileri verildi. Seçmenlerin seçime katılma yeterliliği taşıyan siyasi partilerle kısıtlanmasını anlayabilmiş değilim; çünkü, siyasi parti olabilir; ama, seçimlere katılma yeterliliği olmayabilir, her yerde teşkilatlanmamış olabilir; bunlar, niye bu seçmen listesini elde edemesinler?!

Bir diğeri; arkadaşlar, maliye veznesine yatırılmış bir mabuzdan bahsediliyor. Maliyenin açtığı bir hesaba, herhangi bir bankadan niye yatırılmasın? Yani, bunu anlamakta güçlük çekiyorum. Hâlâ, Maliyenin, böyle dar bir kalıp içerisinde memleketi yönetme zihniyetinin nereye kadar uzanacağını çok merak ediyorum.

Bir diğeri; arkadaşlar, bu listeleri herkes alabilsin mi; alabilirse nasıl saklasın veya saklamasın, herkese verilsin mi? Kötü niyetli kişilerin bu listeleri eline alıp, seçmen listeleri içerisinde mahalle mahalle nüfus tespit edip, kişileri tarayıp, birtakım şeyler düşünebileceğini veya düşünmesi ihtimalini göz önünde bulundurduk mu? Bunlar, ince ince düşünülmesi gereken şeylerdi.

Arkadaşların bir kısmı bedelden bahsettiler ve çok da haklı olarak sordular, dediler ki: "Seçmen listelerinin bedellerini tespit ederken, neye göre bir kıstas tespit edeceğiz?" Yani, tutar da, biz, bir seçmen listesine -atıyorum- 1 milyar dersek, bunu siyasi partiler nasıl öderler? Çok zor durumda olan partiler olacak, seçime katılma hakkı elde ettikleri halde. Bunların da çözülmesi gerekirdi diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, biz...

BAŞKAN - Sayın Okudan, 1 dakika.

Efendim, çalışma...

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Sayın Başkan, izin vererseniz, bu kanun bitinceye kadar, Sayın Genel Kurulun oyuna müracaat etmek suretiyle, çalışma süresinin uzatılmasını istiyorum.

BAŞKAN - Tasarının bitimine kadar?

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Evet efendim, tasarının bitimine kadar. (FP sıralarından gürültüler)

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Hayır efendim, olmaz öyle...

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Genel Kurula sorulmuş Sayın Başkan.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, izin verir misiniz...

Bakınız, siz, İktüzüğe en çok dikkat eden arkadaşlarımızdan birisiniz. İktüzüğün 55 inci maddesi gayet açıktır; bunu biliyorsunuz, ben tekrar etmeyeceğim; sadece, bunu hatırlatıyorum. Böyle olur mu?! Yarın görüşelim o zaman... İkinci fıkra efendim... (FP sıralarından "Hatip yarın devam etsin" sesleri)

BAŞKAN - Efendim, 55 inci maddenin son fıkrasını okuyorum: "Zorunlu hallerde, o birleşim için geçerli olmak kaydıyla ve sona ermek üzere olan işlerin tamamlanması amacıyla oturumun uzatılmasına Genel Kurulca karar verilebilir."

Şimdi, maddenin bitimine geldik. Öyle bir talep var.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Bakın, daha, kişisel sözler var, İçtüzüğün 86 ncı maddesine göre oyunun rengini belirtecek insanlar var, sorular var.

BAŞKAN - Efendim, benim anlamadığım, bu teklifle ilgili, bütün gruplar desteklediğini ifade ediyor, teklifin çıkmaması için de ne lazımsa yapıyor; ben, onu anlayamadım.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Hayır efendim... Zamanı kullanıyoruz Sayın Başkan.

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) - Usule uygun davranın... Usule uygun davranın...

BAŞKAN - Teklifin bitimine kadar sürenin uzatılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, yapamazsınız!..

BAŞKAN - Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Fevkalade yanlış yapıyorsunuz!

ASLAN POLAT (Erzurum) - Hep yanlış yapıyorsunuz!

BAŞKAN - Yapmıyorum...

Siz devam edin efendim. (FP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Yapamazsınız efendim! Size olan saygımızı zedelediniz!

BAŞKAN - Buyurun Sayın Okudan...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Yapamazsınız Sayın Başkan bunu!

ASLAN POLAT (Erzurum) - Yanlış yapıyorsunuz!

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Bu, bitmek üzere olan iş değildir.

BAŞKAN - Bitiyor efendim, son maddedeyiz.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Danışma Kurulu niye toplanıyor?!

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, Danışma Kurulunun getirdiği öneriye, Genel Kurulun verdiği karara saygısızlık yaptınız! Doğru yapmadınız!

ASLAN POLAT (Erzurum) - Tabii ki... Saygısızlık yaptınız...

BAŞKAN - Ben, saygısızlık yapmadım. Genel Kurul her zaman gündemine hâkimdir.

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) - Zaten, uzatılmış süreyi kullanıyor.

BAŞKAN - Buyurun efendim, siz devam edin Sayın Okudan...

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) - Süreyi uzatırken devamlı olarak grup başkanvekillerinin ittifakını istiyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Okudan, siz devam eder misiniz.

MEHMET ZEKİ OKUDAN (Devamla) - Sayın Başkanım...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sen de çık...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Böyle şey olmaz!

ASLAN POLAT (Erzurum) - Böyle şey olmaz! (FP sıralarından "Protesto edelim" sesleri)

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Evet Sayın Başkan, yasayı, buyurun çıkarın iktidarla beraber.

Siz de saygınızı sunun, çıkın.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, İçtüzüğün uygulanmadığı ortamda, Grubumuzun sözcüsü konuşamaz.

BAŞKAN - Siz devam edin efendim... Konuşmuyor musunuz?...

Buyurun siz devam edin.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, Grubumuzun sözcüsünüz, onun için konuşamazsınız. İçtüzüğün uygulanmadığı yerde grup sözcüsü konuşamaz. Saygı sunun, inin.

MEHMET ZEKİ ÖKUDAN (Devamla) - Bir cümle söylüyorum.

Efendim, geçen sene kapanan firma sayısı 6 172, bu sene kapanan firma sayısı 8 148, sebebi ise bu tutumdur.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar[!])

(FP milletvekilleri Genel Kurulu terk ettiler)

BAŞKAN - Grupları adına başka söz isteği?.. Yok.

Şahsı adına, Adana Milletvekili Sayın Ali Gören? Yok.

Aksaray Milletvekili Sayın Ramazan Toprak?.. Yok.

Sayın Yahya Akman?.. Yok.

Sayın Dengir Fırat?.. Yok.

Sayın Sadri Yıldırım?.. Yok.

Sayın Zeki Çelik?.. Yok.

Sayın Musa Uzunkaya?.. Yok.

3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3 üncü madde kabul edilmiştir.

86 ncı maddeye göre söz isteği var.

Aleyhinde olmak üzere, Suat Pamukçu?.. Yok.

Rıza Ulucak?... Yok.

Lehinde, Musa Uzunkaya?.. Yok.

Sadri Yıldırım?.. Yok.

Ali Şevki Ereğ?.. İstemiyor.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Teklifin tümü kabul edilmiş ve yasalaşmıştır; hayırlı olsun. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, kanun tasarısı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 30 Kasım 2000 Perşembe günü saat 13.00'te toplanmak üzere, Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.02

VII. – SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. – Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, TBMM personeline ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Ömer İzgi'nin cevabı (7/2740)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı Sayın Ömer İzgi tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Namık Kemal Atahan
Hatay

1. a - TBMM Eski Başkanı Sayın Yıldırım Akbulut döneminde kaç personel işe alınmıştır?
- b. - Bu personelin kadrolu ve geçici olarak dağılımı nedir?
- c. - Kadrolu personelin unvanlar itibarıyla dağılımı nasıldır?
2. Söz konusu dönemde dışardan kaç bürokrat getirilmiştir? İlgili birimlerde o görevleri yürütecek kapasitede personel yok muydu?
3. a. - Sayın Yıldırım Akbulut'un Cumhurbaşkanı adayı olduğu dönemde ve görev süresinin tamamlandığı son Eylül ayı itibarıyla kimler işe alınmıştır?
- b. - Bu personel ihtiyaçtan alınmadığına göre hangi siyasilerin yakını veya akrabasıdır?
- c. - İşe alınma tarihleri nedir?

T.C.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

29.11.2000

Genel Sekreterliği

Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı

KAN. KAR. MD.

Sayı : A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2740-7108/18030

Sayın Namık Kemal Atahan

Hatay Milletvekili

İlgi : 25.10.2000 tarihli yazılı soru önergeniz.

Personele ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularımız aşağıda cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Ömer İzgi
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Cevap (1, 2, 3) - Önergenizde yer alan 1, 2 ve 3 numaralı sorularınıza yanıt teşkil etmek üzere hazırlanan bilgiler; Ek-1, Ek-2, Ek-3, Ek-4'te sunulmuştur.

Cevap (4,5) - TBMM Başkanlığına seçildiğim tarihten itibaren, TBMM Genel Sekreterliği Teşkilatında norm kadro çalışmaları başlatılmıştır. Norm kadroların tespiti ile ilgili çalışmalar sonuçlandırıldığında personel durumları yeniden değerlendirilecektir.

Cevap 6. - TBMM Genel Sekreterliği Teşkilatı (Merkez ve Millî Saraylar) personelinin statüler itibarıyla dağılımını gösterir cetvel Ek -5'te sunulmuştur.

Ek - 1
20.05.1999 TARİHİNDEN İTİBAREN
GÖREVE BAŞLAYANLARIN ÜNVANLARA GÖRE DAĞILIMI

17.11.2000

ÜNVAN	MERKEZ	MILLİ SARAY.	TOPLAM
Genel Sekreter	1		1
Genel Sekreter Yardımcısı	1		1
Başkan Başmüaviri	1		1
Başkan Müşaviri	1		1
Daire Başkanı	4	1	5
Daire Başkan Yardımcısı		2	2
Baştabip	1		1
Şube Müdürü	1		1
Müşavir	2		2
Müdür Yardımcısı	1		1
İşletme Müdür Yrd.		1	1
Grup Başkanı		2	2
Koruma Amiri		1	1
Doktor(Cocuk)	1		1
Doktor (Jinekolog)	1		1
Mimar		1	1
Mühendis	2	1	3
Memur	18	2	20
Sekreter-Daktilo	2		2
Şoför	2	1	3
Kalemkar		1	1
Açıcı	2		2
Dağıtıcı	1		1
Hizmetli	2		2
Koruma Memuru		6	6
Müze Araştırmacısı		4	4
Toplam	44	23	67

SÖZLEŞMELİ

Başkan Başmüaviri (657 S.K. 4/B)	1	-	1
Araştırmacı (657 S.K. 4/B)	1	-	1
Programcı (657 S.K.4/B)	1		1
Montajcı(657 S.K.4/B)	2		2
Muhabir (657 S.K. 4/B)	3	-	3
Kamera Ölçü Bakım Tek. (657 S.K. 4/B)	1		1
Doktor (Cildtpe) (657 S.K.4/B)	1	-	1
Y.Ö.K 38.Md.	1		1
Toplam	11		11

MEVSİMLİK İŞÇİ

Mevsimlik İşçi	153		153
----------------	-----	--	-----

GEÇİCİ GÖREVLİLER

Uzman	1		1
Diş Hekimi	1		1
Doktor(Kardiyolog)	1		1
Doktor (Cocuk)	2		2
Doktor (Pratisyen)	2		2
Hemşire	2		2
Röntgen Teknisyeni	1		1
Memur		3	3
İnşaat Mühendisi	1		1
Öğretmen	1		1
Toplam	12	3	15

GENEL TOPLAM	220	26	246
---------------------	------------	-----------	------------

EK-2

20.5.1999-30.9.2000 Tarihleri Arasında Yönetici
Konumunda Göreve Başlayan Personel

<u>UNVANI</u>	<u>ADET</u>
Genel Sekreter	1
Genel Sekreter Yrd.	1
Özel Kalem Müdürü	1
Genel Evrak ve Basın ve Halkla İlişkiler Daire Bşk.	1
Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanı	1
Teknik Daire Başkanı	1
Personel ve Muhasebe Daire Başkanı	1
Millî Saraylar Daire Başkanı	1
Millî Saraylar Daire Bşk. lığı Dai. Bşk. Yrd.	2
Başkan Müşaviri	1
Baştabip	1
Kanunlar ve Kararlar D. Bşk.lığı İdari Şb. Md.	1
Park ve Bahçeler Müdürlüğü Müdür Yrd.	1
Yıldız Çini ve Pors. San. İşletme Md. Yrd.	1
Millî Saraylar Daire Bşk. Grup Başkanı	2
Müşavir	2
Toplam.....	19

Ek-3

25.4.2000-17.5.2000 Tarihleri Arasında Göreve
Başlayan Personel

<u>Teskilâtı</u>	<u>Statüsü</u>	<u>Görevi</u>	<u>Adet</u>
Merkez	Kadrolu Personel	Sekreter Daktilo	2
Merkez	Kadrolu Personel	Şoför	1
Merkez	657 S.K. 4/B	Araştırmacı	1
Merkez	Geçici İşçi	.....	32
		Toplam.....	36

**1.9.2000-30.9.2000 Tarihleri Arasında Göreve
Alınan Personel**

<u>Teşkilâtı</u>	<u>Statüsü</u>	<u>Unvanı</u>	<u>Adet</u>
Merkez	Kadrolu Personel	Müşavir	1
Merkez	Kadrolu Personel	Şube Müdürü	1
Merkez	Kadrolu Personel	Memur	2
Merkez	Kadrolu Personel	Mühendis	1
Merkez	Kadrolu Personel	Hizmetli	1
Merkez	Kadrolu Personel	Şoför	1
Merkez	657 S.K. 4/B Sözleşmeli	Kamera Ölç. Bak. Tek.	1
Merkez	657 S.K. 4/B Sözleşmeli	Muhabir	1
Merkez	Geçici İşçi	.....	21
Millî Saraylar (Yıldız)	Kadrolu Personel	İşletme Md. Yrd.	1
Millî Saraylar	Kadrolu Personel	Müze Araştırmacı	3
Millî Saraylar	Kadrolu Personel	Memur	1
Millî Saraylar	Kadrolu Personel	Koruma Memuru	4
		Toplam	39

EK-5

TBMM GENEL SEKRETERLİĞİ TEŞKİLATI
MERKEZ / M.SARAYLAR
STATÜLER İTİBARIYLA DAĞILIM

17.11.2000

STATÜSÜ	MERKEZ	MİLLİ SARAYLAR	YILDIZ	HEREKE	TOPLAM
KADROLU PERSONEL (657 S.K. 4/A MD. TABİ)	2191	448	165	61	2865
SÖZLEŞMELİ PERSONEL (657 S.K. 4/B MD. TABİ)	47	4	-	-	51
SÖZLEŞMELİ PERSONEL (2919 S.K. EK 1/2 MD. TABİ)	4	-	-	-	4
GEÇİCİ GÖREVLİ PERSONEL (2919 S.K. 12/3 MD. TABİ)	559	4	-	-	563
ÖĞRETİM ÜYELERİ (2547 S.K. 38. MD. GÖRE)	1	-	-	-	1
GEÇİCİ İŞÇİ	482	610	-	-	1092
TOPLAM	3284	1066	165	61	4576

2. – Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep-Nurdağı lise binası inşaatına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'nun cevabı (7/2811)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sayın Millî Eğitim Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılması hususunda delaletlerinizi arz ederim.

Mustafa Taşar
Gaziantep

Sorular :

1. 2000 yılında G. Antep İli Nurdağı ilçesi 21 derslikli lise binası inşaatı işinin bir an önce tamamlanabilmesi için ne kadar ödenek ayrılması düşünülmektedir?
2. Ayrılması planlanan ödenek miktarı, söz konusu işin bitirilmesi açısından yeterli olacaktır mıdır?
3. Nurdağı Lise Binasını bitirmeyi planladığınız tarih nedir?

T.C.

Millî Eğitim Bakanlığı

27.11.2000

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.05.00-03/3154

Konu : Soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

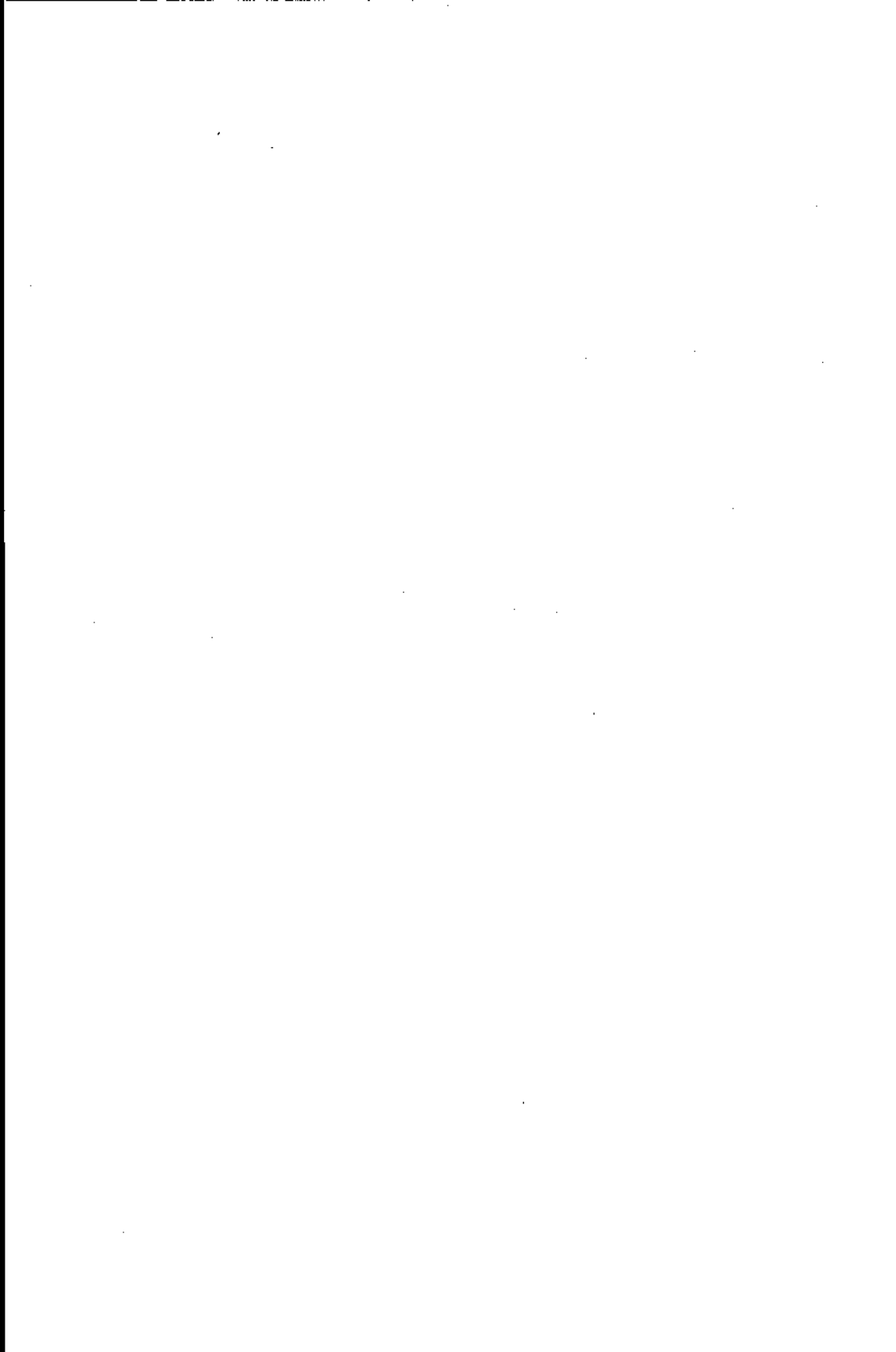
İlgi : TBMM Başkanlığının 6.11.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7281-7/2811 sayılı yazısı.

Gaziantep Milletvekili Sayın Mustafa Taşar'ın, "Gaziantep-Nurdağı lisesi binası inşaatına ilişkin" yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Gaziantep İli Nurdağı İlçesi Genel Lise binası inşaatının, 4.11.1999 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmış ve hizmete verilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Metin Bostancıoğlu
Millî Eğitim Bakanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

DÖNEM : 21

YASAMA YILI : 3

22 NCİ BİRLEŞİM

29. 11. 2000 ÇARŞAMBA

Saat : 13.00

KISIMLAR

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULU SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİMİ

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7

SÖZLÜ SORULAR

8

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1. - Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, sunuşlar ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin hergün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.6.1999 tarihli 15 inci birleşiminde kabul edilmiştir.)

2. - Gündemin Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler kısmının 151 inci sırasında yer alan 428 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının bu kısmın 5 inci sırasına, 24 üncü sırasında yer alan 494 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin 6 ncı sırasına alınması, tasarı ve tekliflerin görüşülmesinde soru cevap işleminin tasarı veya teklifin tümünde 20 dakika, maddelerde 10 dakika ile sınırlandırılması önerilmiştir.

3. - Genel Kurulun 28.11.2000 Salı günü 15.00-16.00; 18.00-23.00; 29.11.2000 Çarşamba, 30.11.2000 Perşembe, 6.12.2000 Çarşamba ve 7.12.2000 Perşembe günleri 13.00-16.00 ve 18.00-23.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi; 28.11.2000 Salı günü sözlü sorular ile diğer denetim konularının, 29.11.2000 Çarşamba, 5.12.2000 Salı ve 6.12.2000 Çarşamba günlerinde sözlü soruların görüşülmemesi; 28.11.2000 Salı günü de Kanun Tasarı ve Tekliflerin görüşülmesi önerilmiştir.

4. - 26.11.2000 tarihinde dağıtılan ve 27.11.2000 tarihli Gelen Kağıtlarda yayımlanan (11/3) Esas Numaralı Gensoru Önergesinin Gündemin Özel Gündemde Yer Alacak İşler kısmında yer alması ve Anayasanın 99 uncu maddesi gereğince gündeme alınıp alınmayacağı konusundaki görüşmelerin 5.12.2000 Salı günü Birleşimde yapılması, Genel Kurulun 5.12.2000 Salı günü saat 13.00'de toplanması ve Gensoru Önergesi ile Dış Politika Konusundaki Genel Görüşme Önergelerinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 28.11.2000 tarihli 21 inci birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* Millî Savunma Komisyonu

29.11.2000 Çarşamba

Saat : 10.00

* Plan ve Bütçe Komisyonu

29.11.2000 Çarşamba

Saat : 10.00

1.12.2000 Cuma

Saat : 10.00

* Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve

Spor Komisyonu

29.11.2000 Çarşamba

Saat : 10.30

* Çevre Komisyonu

29.11.2000 Çarşamba

Saat : 12.30

* Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve

Turizm Komisyonu

30.11.2000 Perşembe

Saat : 10.00

* Dışişleri Komisyonu

30.11.2000 Perşembe

Saat : 10.00

* Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,

Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

30.11.2000 Perşembe

Saat : 10.30

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

22 NCİ BİRLEŞİM

29 . 11 . 2000 ÇARŞAMBA

Saat : 13.00

---

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

---

1. – Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay Başkanlığının 1999 Mali Yılı Kesinhesabına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu (5/9) (S. Sayısı : 544) (Dağıtma tarihi : 27.11.2000)

---

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

---

1. – Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 67 Arkadaşının, Özel Bankaların İçinin Boşaltılarak Hazinesinin Ekonomik Kayba Uğratılmasında Kusurları Bulunduğu İddiasıyla Başbakan Bülent Ecevit ve Bakanlar Kurulu Üyeleri Hakkında Anayasanın 99 uncu ve İçtüzüğün 106 ncı Maddeleri Uyarınca Bir Gensoru Açılmasına İlişkin Önergesinin Gündeme Alınıp Alınmayacağı Konusundaki Görüşme (11/3) (Dağıtma tarihi : 26.11.2000) (Görüşme Günü : 5.12.2000 Salı)

---

3 – SEÇİM

---

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

---

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

---

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

---

7 – SÖZLÜ SORULAR

---

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilâtı Hakkında 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/53) (S. Sayısı : 433) (Dağıtma tarihi : 29.5.2000) (*)
2. - Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarıları ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/650, 1/679) (S. Sayısı : 517) (Dağıtma tarihi : 25.6.2000)
3. - 3414 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/639) (S. Sayısı : 428) (Dağıtma tarihi : 23.5.2000)
4. - Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Kastamonu Milletvekili Murat Başesgioğlu, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Ömer İzgi, Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük, Fazilet Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman ve Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Emrehan Haber'nın, 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/527) (S. Sayısı : 494) (Dağıtma tarihi : 19.6.2000)
5. - İzmir Milletvekili Rifat Serdaroğlu'nun; İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın; Ankara Milletvekili Yıldırım Akbulut'un; Şırnak Milletvekili Mehmet Salih Yıldırım'ın; Gaziantep Milletvekili Ali İlksoy, Konya Milletvekili Ömer İzgi ve Ankara Milletvekili Nejat Arseven'in; İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 42 Arkadaşının; Zonguldak Milletvekili Hasan Gemicci'nin ve İzmir Milletvekili İşlay Saygı'nın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifleri ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/94, 2/232, 2/286, 2/307, 2/310, 2/311, 2/325, 2/442, 2/449) (S. Sayısı : 527) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)
6. - Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/253) (S. Sayısı : 257) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)
7. - Van Milletvekili Mustafa Bayram'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/287) (S. Sayısı : 271) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)
8. - İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/352) (S. Sayısı : 290) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)
9. - İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/371) (S. Sayısı : 291) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)
10. - İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/307) (S. Sayısı : 322) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)
11. - İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/391) (S. Sayısı : 323) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)
12. - İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/392) (S. Sayısı : 324) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)
13. - İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/393) (S. Sayısı : 325) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)
14. - İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/395) (S. Sayısı : 326) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)
15. - İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/396) (S. Sayısı : 327) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)
- X 16. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/369) (S. Sayısı : 98) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

(*) Hükümet bulunamadığından görüşmeleri bir defaya mahsus ertelenmiştir.

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 17. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/274) (S. Sayısı : 101) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

X 18. - Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/343) (S. Sayısı : 104) (Dağıtma tarihi: 30.7.1999)

X 19. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsrail Devleti Hükümeti Arasında Kara Taşımacılığı Alanında İlkeler Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/303) (S. Sayısı : 100) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

X 20. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/489) (S. Sayısı: 174) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

X 21. - Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviği ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/530) (S. Sayısı : 183) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

X 22. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Büyükelçilikler Faaliyetlerinin Gayrimenkul ve Mali Vechelerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/547) (S. Sayısı : 204) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

X 23. - Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/539) (S. Sayısı : 199) (Dağıtma tarihi : 17.11.1999)

24. - 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklennesine Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/479) (S. Sayısı : 173) (Dağıtma tarihi : 13.10.1999)

25. - Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Adına Tescil Edilecek Taşınmaz Mallar Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (1/506) (S. Sayısı : 205) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

26. - Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (1/513) (S. Sayısı : 216) (Dağıtma tarihi : 26.11.1999)

27. - Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/477) (S. Sayısı : 377) (Dağıtma tarihi : 8.3.2000)

28. - Millî Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Kanunu Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/485) (S. Sayısı : 356) (Dağıtma tarihi : 25.2.2000)

29. - Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 71) (Dağıtma tarihi: 23.7.1999)

30. - Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Aynı Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/597, 1/562) (S. Sayısı : 394) (Dağıtma tarihi : 10.4.2000)

X 31. - Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve İçişleri ve Çevre Komisyonları Raporları (1/393) (S. Sayısı : 89) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999) (*)

32. - Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/538) (S. Sayısı : 402) (Dağıtma tarihi : 11.4.2000)

X 33. - Hayvan Islahı Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bir Geçici Madde Eklennesi ile S. Sayısı: 418) (Dağıtma tarihi: 4.5.2000)

34. - Ankara Milletvekili Aydın Tümen'in; 4.6.1985 Tarih ve 3213 Sayılı Maden Kanununun 2 nci Maddesinin III Numaralı Bendinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Madde Eklennesi Hakkında Kanun Teklifi ile Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin; 4.6.1985 Tarih ve 3213 Sayılı Maden Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bir Geçici Madde Eklennesi ile 11.12.1936 Tarihli ve 3078 Sayılı Tuz Kanununun Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (2/380, 2/453) (S. Sayısı : 399) (Dağıtma tarihi : 11.4.2000)

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 35. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/269) (S. Sayısı : 102) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

36. - İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Siyasî Ahlak Komisyonu Kanunu Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/75) (S. Sayısı : 40) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

X 37. - Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/312) (S. Sayısı : 43) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

X 38. - Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/461) (S. Sayısı : 55) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

X 39. - Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/326) (S. Sayısı : 64) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

40. - Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/390) (S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

41. - Hazır Gıda İlaçları Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/439) (S. Sayısı : 74) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

X 42. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/327) (S. Sayısı : 80) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

X 43. - Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurul Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/273) (S. Sayısı : 85) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

X 44. - Dünya Turizm Teşkilatı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/266) (S. Sayısı : 94) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

X 45. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/267) (S. Sayısı : 95) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

X 46. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/331) (S. Sayısı : 103) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

X 47. - Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay, Askerî Memur ve Muadilleriyle Astsubayların Giyeceğine Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma Komisyonları Raporları (1/402) (S. Sayısı : 112) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

X 48. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/319) (S. Sayısı : 117) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

49. - Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/502) (S. Sayısı : 138) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

50. - Topyekün Savunma Sivil Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/385) (S. Sayısı : 139) (Dağıtma tarihi : 13.8.1999)

51. - Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/469) (S. Sayısı : 142) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

X 52. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/293) (S. Sayısı : 149) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

X 53. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/308) (S. Sayısı : 151) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 54. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/270) (S. Sayısı : 143) (Dağıtma tarihi: 26.8.1999)

X 55. – Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/283) (S. Sayısı:165) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

56. – Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç'un, Elazığ İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/191) (S. Sayısı: 181) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

X 57. – Türkiye Cumhuriyeti ile Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi Genel Müdürlüğü Arasında Arsa Tahsisi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/511) (S. Sayısı : 177) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

X 58. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/542) (S. Sayısı : 185) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

59. – Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/481) (S. Sayısı : 187) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

60. – Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 38 Arkadaşının, Şanlıurfa İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/18) (S. Sayısı : 192) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

61. – Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/537) (S. Sayısı : 194) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

62. – Askeri Hava Alanları Çevresinde Uygulanacak İnşaat ve Her Türü Mania Sınırlamaları Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/384) (S. Sayısı : 193) (Dağıtma tarihi : 4.11.1999)

X 63. – EFTA Devletleri ile Türkiye Arasında Anlaşmada Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/529) (S. Sayısı : 200) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

X 64. – Uluslararası Denizcilik Örgütü Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/549) (S. Sayısı : 202) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

65. – Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Millî Savunma Komisyonları Raporları (1/381) (S. Sayısı : 196) (Dağıtma tarihi : 17.11.1999)

X 66. – Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolünde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/541) (S. Sayısı : 208) (Dağıtma tarihi : 18.11.1999)

67. – Samsun Milletvekili Ahmet Demircan ve 18 Arkadaşının, Kuzey Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/119) (S. Sayısı : 213) (Dağıtma tarihi : 25.11.1999)

68. – Uşak Milletvekilleri Mehmet Yaşar Ünal ile Hasan Özgöbek'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/129) (S. Sayısı: 220) (Dağıtma tarihi : 6.12.1999)

69. – Konya Milletvekili Teoman Rıza Güneri ve 8 Arkadaşının, Konya Ovası ve Orta Anadolu Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/4) (S. Sayısı: 219) (Dağıtma tarihi : 8.12.1999)

70. – Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve İçişleri Komisyonları Raporları (1/568) (S. Sayısı: 252) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

71. – Kimlik Bildirme Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde ile Bir Geçici Madde Eklennesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/570) (S. Sayısı: 253) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

72. - Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Bazı Maddeler Eklennesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/557) (S. Sayısı: 254) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

73. - Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununa Bir Madde Eklennesine Dair Kanun Tasarısı, Jandarma Teşkilâtı Görev ve Yetkileri Kanununa İki Ek Madde Eklennesine Dair Kanun Tasarısı ile Ankara Milletvekili Yücel Seçkiner'in, Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/569, 1/571, 1/572, 2/72) (S. Sayısı: 295) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

74. - Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Uzman Jandarma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/560, 1/573) (S. Sayısı: 296) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

75. - Denizli Milletvekili Beyhan Aslan'ın, Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında 9 Eylül 1993 Tarih ve 504 Sayılı KHK'nin 1 inci Maddesinin 1 inci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/23) (S. Sayısı : 300) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

76. - Malatya Milletvekili Yaşar Cambay'ın, Malatya İl Merkezinde Fırat ve Beydağı Adında İki İlçe Kurulması ve Mevcut Yeşilyurt ile Battalgazi İlçe Belediyeleri de Dahil Edilmek Suretiyle Malatya Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/328) (S. Sayısı : 299) (Dağıtma tarihi : 24.12.1999)

77. - Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/565) (S. Sayısı : 303) (Dağıtma tarihi : 24.12.1999)

78. - Türk Ceza Kanununun ve Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun Birer Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/556) (S. Sayısı : 304) (Dağıtma tarihi : 24.12.1999)

79. - Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu'nun, İl Özel İdaresi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/143) (S. Sayısı : 287) (Dağıtma Tarihi : 28.12.1999)

80. - Yardım Toplama Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri ve İçişleri Komisyonları Raporları (1/566) (S. Sayısı : 310) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)

81. - Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sâri Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/386) (S. Sayısı : 313) (Dağıtma tarihi : 26.1.2000)

82. - Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarıları ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/387, 1/414, 1/462) (S. Sayısı : 314) (Dağıtma tarihi : 26.1.2000)

83. - Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın, 28.3.1983 Tarih ve 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna Bir Ek Madde Eklennesine Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/22) (S. Sayısı: 315) (Dağıtma tarihi : 28.1.2000)

84. - Gümüşhane Milletvekili Lütfi Doğan ve 48 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bazı Maddeler Eklennesine Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/34) (S. Sayısı: 316) (Dağıtma tarihi : 28.1.2000)

85. - İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/329) (S. Sayısı : 321) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

86. - İzmir Milletvekili Hasan Ufuk Söylemez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İki Arkadaşının İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/168) (S. Sayısı : 221'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

87. - Kayseri Milletvekili Abdullah Gül'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/170) (S. Sayısı : 222'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

88. - Sivas Milletvekili Musa Demirci'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İhtizüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/171) (S. Sayısı : 223'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

89. - Malatya Milletvekili Mehmet Recai Kutan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İhtizüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/172) (S. Sayısı : 224'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

90. - Malatya Milletvekili Oğuzhan Asiltürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İhtizüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/174) (S. Sayısı : 226'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

91. - İstanbul Milletvekili Abdülkadir Aksu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İhtizüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/175) (S. Sayısı : 227'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

92. - Mardin Milletvekili Fehim Adak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İki Arkadaşının İhtizüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/176) (S. Sayısı : 228'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

93. - Ankara Milletvekili Rıza Ulucak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İhtizüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/177) (S. Sayısı : 229'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

94. - Kocaeli Milletvekili Meral Akşener'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İhtizüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/186) (S. Sayısı : 234'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

95. - Sivas Milletvekili Temel Karamollağlı'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İhtizüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/187) (S. Sayısı : 235'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

96. - Kocaeli Milletvekili Meral Akşener'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İhtizüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/196) (S. Sayısı : 241'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

97. - Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İhtizüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/197) (S. Sayısı : 242'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

98. - Kocaeli Milletvekili Osman Pepe'nin, Darıca Adıyla Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/338) (S. Sayısı : 320) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

99. - Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İhtizüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/278) (S. Sayısı : 262'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 18.2.2000)

100. - Trabzon Milletvekili Eyüp Aşık'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İhtizüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/351) (S. Sayısı : 272'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 18.2.2000)

101. - Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu, Malatya Milletvekili Oğuzhan Asiltürk ve Bitlis Milletvekili Zeki Ergezen'in Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İhtizüğü 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/367) (S. Sayısı : 274'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 18.2.2000)

102. - İstanbul Milletvekili Aydm Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/413) (S. Sayısı : 347) (Dağıtma tarihi : 18.2.2000)

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

103. - Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonları Raporları (1/470) (S. Sayısı : 348) (Dağıtım tarihi : 21.2.2000)

104. - Rize Milletvekili Ahmet Kabil'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna İki Ek Madde Eklennesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/85) (S. Sayısı : 349) (Dağıtım tarihi : 21.2.2000)

105. - Trabzon Milletvekili Şeref Malkoç ve 20 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/364) (S. Sayısı : 350) (Dağıtım tarihi : 21.2.2000)

X 106. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/591) (S. Sayısı : 353) (Dağıtım tarihi : 23.2.2000)

107. - Elazığ Milletvekili Mehmet Açar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/181) (S. Sayısı : 360) (Dağıtım tarihi : 23.2.2000)

X 108. - Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 Tek Sözleşmesinin Tadiline İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/580) (S. Sayısı : 352) (Dağıtım tarihi : 25.2.2000)

109. - Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Kaya ve 8 Arkadaşının, Kahramanmaraş İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/352) (S. Sayısı : 365) (Dağıtım tarihi : 25.2.2000)

110. - Elazığ Milletvekili Mehmet Açar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/329) (S. Sayısı : 358) (Dağıtım tarihi : 28.2.2000)

111. - Elazığ Milletvekili Mehmet Açar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/252) (S. Sayısı : 359) (Dağıtım tarihi : 28.2.2000)

112. - Elazığ Milletvekili Mehmet Açar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/178) (S. Sayısı : 361) (Dağıtım tarihi : 28.2.2000)

113. - Elazığ Milletvekili Mehmet Açar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/169) (S. Sayısı : 362) (Dağıtım tarihi : 28.2.2000)

114. - Elazığ Milletvekili Mehmet Açar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/167) (S. Sayısı : 363) (Dağıtım tarihi : 28.2.2000)

115. - Burdur Milletvekili Süleyman Coşkun'ın, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/362) (S. Sayısı : 364) (Dağıtım tarihi : 28.2.2000)

X 116. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve İşleyişi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/626) (S. Sayısı : 372) (Dağıtım tarihi : 6.3.2000)

117. - Fazilet Partisi Genel Başkanı Malatya Milletvekili Recai Kutan ve Doğru Yol Partisi Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Tansu Çiller ile 185 Milletvekilinin, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/452) (S. Sayısı : 379) (Dağıtım tarihi : 6.3.2000)

118. - Karaman Milletvekili Hasan Çaltış ve 50 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/263) (S. Sayısı : 378) (Dağıtım tarihi : 7.3.2000)

119. - İzmir Milletvekili Hasan Ufuk Söylemez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazları (3/305) (S. Sayısı : 332'ye 1 inci Ek) (Dağıtım tarihi : 22.3.2000)

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

120. - Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Kararma Komisyon Raporu ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı'nın İçtüzüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/309) (S. Sayısı : 334'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

121. - İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Kararma Komisyon Raporu ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı ve İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın İçtüzüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazları (3/346) (S. Sayısı : 339'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

122. - Amasya Milletvekili Akif Gülle'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Kararma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı'nın İçtüzüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazları (3/347) (S. Sayısı : 340'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

123. - Amasya Milletvekili Gönül Saray Alphan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Kararma Komisyon Raporu ve Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın İçtüzüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/394) (S. Sayısı : 344'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

124. - Denizli Milletvekili Hasana Erçelebi'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Kararma Komisyon Raporu ve Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın İçtüzüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/397) (S. Sayısı : 345'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

125. - Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/107) (S. Sayısı : 381) (Dağıtma tarihi : 28.3.2000)

126. - Erzincan Milletvekili Sebahattin Karakelle ve 56 Arkadaşının, Erzincan'a Erzincan Üniversitesi Adıyla Bir Üniversite Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/297) (S. Sayısı : 382) (Dağıtma tarihi : 28.3.2000)

127. - Aksaray Milletvekilleri Sadi Somuncuoğlu ve Kürşat Eser'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/376) (S. Sayısı : 390) (Dağıtma tarihi : 30.3.2000)

X 128. - Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önteme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/634) (S. Sayısı : 386) (Dağıtma tarihi : 4.4.2000)

129. - Burdur Milletvekili Hasan Macit'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/420) (S. Sayısı : 388) (Dağıtma tarihi : 4.4.2000)

130. - Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Sağlam ve 13 Arkadaşının, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununa Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/370) (S. Sayısı : 392) (Dağıtma tarihi : 4.4.2000)

131. - Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/240) (S. Sayısı : 393) (Dağıtma tarihi : 4.4.2000)

132. - Trabzon Milletvekili Şeref Malkoç ve 18 Arkadaşının, Trabzon İli Merkezinde Gazipaşa, Fatih ve Değirmendere Adıyla Üç İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/413) (S. Sayısı : 396) (Dağıtma tarihi : 11.4.2000)

133. - Ağrı Milletvekili Nidai Seven ve 73 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/190) (S. Sayısı : 397) (Dağıtma tarihi : 13.4.2000)

134. - İspirto ve İspirto Lu İçkiler İhbarı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/443) (S. Sayısı : 398) (Dağıtma tarihi : 13.4.2000)

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

135. - Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/100) (S. Sayısı : 404) (Dağıtma tarihi : 17.4.2000)

136. - Giresun Milletvekilleri Mustafa Yaman, Burhan Kara, Hasan Akgün, Turhan Alçelik, Rasim Zaimoğlu ve 14 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Ek Madde Eklennesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/333) (S. Sayısı : 403) (Dağıtma tarihi : 18.4.2000)

X 137. - Emniyet Genel Müdürlüğüne Ait Araç, Gereç, Mal ve Malzemenin Satış, Hibe, HEK ve Hurda Durum ve İşlemlerine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/618) (S. Sayısı : 406) (Dağıtma tarihi : 24.4.2000)

X 138. - Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair 31.5.1989 Tarihli ve 3567 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/382, 1/258) (S. Sayısı : 407) (Dağıtma tarihi : 24.4.2000)

139. - Erzurum Milletvekilleri İsmail Köse, Cezmi Polat ve Mücahit Himoğlu'nun, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/379) (S. Sayısı : 408) (Dağıtma tarihi : 24.4.2000)

140. - Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 3 arkadaşının, 28.3.1983 Tarih ve 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna Bir Ek Madde Eklennesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/105) (S. Sayısı : 409) (Dağıtma tarihi : 24.4.2000)

141. - Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/595) (S. Sayısı : 411) (Dağıtma tarihi : 26.4.2000)

142. - Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/647) (S. Sayısı : 412) (Dağıtma tarihi : 26.4.2000)

143. - Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Avukatlık Kanununa Bazı Maddelerin Eklennesine Dair Kanun Tasarısı ve Kültahya Milletvekili Emin Karaa'nın, 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklennesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/422, 1/411, 2/317) (S. Sayısı : 413) (Dağıtma tarihi : 1.5.2000)

X 144. - Özel Karayolu Taşıtlarının Geçici İthaline Dair Gümrük Sözleşmesi Değişikliklerinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/655) (S. Sayısı : 415) (Dağıtma tarihi : 1.5.2000)

X 145. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/654) (S. Sayısı : 417) (Dağıtma tarihi : 1.5.2000)

146. - Bursa Milletvekili Burhan Orhan'ın, Beş İlçe ve Bir İl Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/301) (S. Sayısı : 419) (Dağıtma tarihi : 4.5.2000)

147. - Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu ve 21 Arkadaşının, İnegöl Adıyla Bir İl, Alanyurt, Cerrah, Kurşunlu, Tahtaköprü ve Yenice Adıyla 5 İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/357) (S. Sayısı : 420) (Dağıtma tarihi : 4.5.2000)

148. - Erzurum Milletvekili Zeki Ertugay ve 8 Arkadaşının, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/173) (S. Sayısı : 425) (Dağıtma tarihi : 15.5.2000)

149. - Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, 8.3.1950 Tarih ve 5590 Sayılı Kanunun Adı ile Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek ve Dört Geçici Madde Eklennesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/344) (S. Sayısı : 424) (Dağıtma tarihi : 23.5.2000)

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 150. - Türkiye Cumhuriyeti ile Singapur Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/628) (S. Sayısı: 430) (Dağıtma tarihi : 29.5.2000)

X 151. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Devleti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/648) (S. Sayısı : 431) (Dağıtma tarihi : 29.5.2000)

X 152. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/649) (S. Sayısı : 432) (Dağıtma tarihi : 29.5.2000)

153. - Bursa Milletvekili Ertuğrul Yağcıbayır'ın, Türk Ceza Kanununun Bazı Maddeleri ile Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/295) (S. Sayısı : 436) (Dağıtma tarihi : 29.5.2000)

154. - Burdur Milletvekili Hasan Macit'in, 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununun 94 üncü Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/378) (S. Sayısı : 437) (Dağıtma tarihi: 29.5.2000)

155. - Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Bazı Devlet Büyüklerinin Mezarları Hakkında Kanun Tasarısı ile Bursa Milletvekili Ertuğrul Yağcıbayır'ın, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve Konya Milletvekili Ömer İzgi ile 7 Arkadaşının, Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/559, 2/250, 2/360) (S. Sayısı: 435) (Dağıtma Tarihi: 30.5.2000)

156. - Emniyet Teşkilâtı Kanunu, Polis Yükseköğretim Kanunu ve 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Emniyet Teşkilâtı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 490 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/497, 1/212) (S. Sayısı : 438) (Dağıtma tarihi : 5.6.2000)

157. - İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın, Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/465) (S. Sayısı : 439) (Dağıtma tarihi 5.6.2000)

158. - Van Milletvekili Mustafa Bayram'ın, Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/430) (S. Sayısı : 440) (Dağıtma tarihi : 5.6.2000)

159. - Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu'nun, Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/443) (S. Sayısı : 441) (Dağıtma tarihi : 5.6.2000)

160. - İçel Milletvekili Hidayet Kılınc'ın, Belediyelerin Faiz Borçlarının Affı Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/427) (S. Sayısı : 460) (Dağıtma tarihi : 7.6.2000)

X 161. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ufustlararası Telekomünikasyon Birliği Genel Sekreteri Arasında Radyokomünikasyon Meclisi ve Dünya Radyokomünikasyon Konferansı ile Radyokomünikasyon Sektörü ile İlgili Diğer Toplantıların Düzenlenmesi, Gerçekleştirilmesi ve Giderlerinin Karşılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/661) (S. Sayısı : 454) (Dağıtma tarihi : 8.6.2000)

X 162. - Türkiye Cumhuriyeti ile Türkmenistan Cumhuriyeti Hükümetleri arasında Ankara ve Aşkabad'da Diplomatik Temsilciliklerin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/666) (S. Sayısı : 455) (Dağıtma tarihi : 8.6.2000)

X 163. - En Küçük Bıçımlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/673) (S. Sayısı : 457) (Dağıtma tarihi : 8.6.2000)

X 164. - Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/672) (S. Sayısı : 456) (Dağıtma tarihi : 12.6.2000)

X 165. - 14 Aralık 1972 Tarihli Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 7 nci ve 26 nci Maddelerine Uygun Olarak, Hollanda Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti Arasında 5 Nisan 1966 Tarihinde Düzenlenen Hollanda-Türkiye Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Revizyonunu Amaçlayan ve Hakların Meşruluğunu İlgilendiren Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/674) (S. Sayısı : 458) (Dağıtma tarihi : 12.6.2000)

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 166. - 14 Aralık 1972 Tarihli Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 7 nci ve 26 ncı Maddeleri Uyarınca, 5 Nisan 1966 Tarihli Hollanda Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Revizyonunu Amaçlayan Hollanda Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/675) (S. Sayısı : 459) (Dağıtma tarihi : 12.6.2000)

167. - Memleket İçi Dışmana Karşı Silahlı Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma Komisyonları Raporları (1/581) (S. Sayısı : 482) (Dağıtma tarihi : 12.6.2000)

168. - Nevşehir Milletvekilleri Mükremin Taşkın ve İsmail Çevik'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/424) (S. Sayısı : 486) (Dağıtma tarihi : 14.6.2000)

169. - Bolu Milletvekili Mustafa Karşoğlu'nun, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/447) (S. Sayısı : 487) (Dağıtma tarihi : 14.6.2000)

X 170. - Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/677) (S. Sayısı : 491) (Dağıtma tarihi : 15.6.2000)

X 171. - Türkiye Cumhuriyeti ile Hindistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/671) (S. Sayısı : 489) (Dağıtma tarihi: 19.6.2000)

172. - İzmir Milletvekilleri Suha Tanık ve İşılay Saygın'ın, İzmir İlinde Uzundere Adı ile Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/365) (S. Sayısı : 498) (Dağıtma tarihi : 19.6.2000)

173. - Amasya Milletvekili Ahmet İyımaya'nın, 24.2.1983 Tarih ve 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ile Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı'nın, Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/433, 2/500) (S. Sayısı : 493) (Dağıtma tarihi : 21.6.2000)

X 174. - Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Arasındaki Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/676) (S. Sayısı : 490) (Dağıtma tarihi : 22.6.2000)

175. - Maden Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/669) (S. Sayısı : 492) (Dağıtma tarihi : 22.6.2000)

X 176. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Belbaşı Tesisinin Kapanması ve Yeni Bir Sismik Araştırma İstasyonunun Faal Hale Getirilmesi ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/667) (S. Sayısı : 497) (Dağıtma tarihi : 22.6.2000)

177. - Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan ve 41 Arkadaşının, Elbistan Adı İle Bir İl ve Üç İlçe Kurulmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/428) (S. Sayısı : 499) (Dağıtma tarihi : 22.6.2000)

X 178. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Çalışma Örgütü Arasında Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Ankara'daki Ofisi İçin Yer Tahsisine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/579) (S. Sayısı : 500) (Dağıtma tarihi : 22.6.2000)

179. - Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonları Raporları (1/685) (S. Sayısı : 505) (Dağıtma tarihi : 22.6.2000)

180. - Gülhane Askerî Tıp Akademisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Millî Savunma Komisyonları Raporları (1/459) (S. Sayısı : 519) (Dağıtma tarihi : 27.6.2000)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 181. – Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümetleri Arasında Ankara ve Duşanbe’de Diplomatik Temsilciliklerinin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/683) (S. Sayısı : 512) (Dağıtma tarihi : 27.6.2000)

X 182. – Karadeniz Ekonomik İşbirliği Ülkeleri Hükümetleri Arasında Doğal ve İnsanlardan Kaynaklanan Afetlerde Acil Yardım ve Acil Müdahale Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/681) (S. Sayısı : 513) (Dağıtma tarihi : 27.6.2000)

X 183. – Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü Ayrıcalıklar ve Bağışıklıklar Ek Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/686) (S. Sayısı : 514) (Dağıtma tarihi : 27.6.2000)

X 184. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin ve Eki Sağlık Bakımı Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/687) (S. Sayısı : 515) (Dağıtma tarihi : 27.6.2000)

185. – Devlet İhale Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/564) (S. Sayısı : 522) (Dağıtma tarihi : 28.6.2000)

186. – Adıyaman Milletvekili Hasari Güler’in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Adana Milletvekili Ali Gören’in, İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/423) (S. Sayısı : 443’e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

187. – Nevşehir Milletvekili İsmail Çevik’in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Adana Milletvekili Ali Gören’in, İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/424) (S. Sayısı : 444’e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

188. – Bingöl Milletvekili Mahfuz Güler’in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı ve İki Arkadaşının, İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazları (3/425) (S. Sayısı : 445’e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

189. – Kastamonu Milletvekili M. Hadi Dilekçi’nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Adana Milletvekili Ali Gören ve Aksaray Milletvekili Murat Akın’ın, İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazları (3/460) (S. Sayısı : 450’ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

190. – Aydın Milletvekili Sema Pişkinsüt’ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Adana Milletvekili Ali Gören’in, İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/462) (S. Sayısı : 452’ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

191. – Kır Bekçileri Hakkında Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/711) (S. Sayısı : 521) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

192. – Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/420) (S. Sayısı : 524) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

193. – Balıkesir Milletvekili İtyas Yılmazyıldız’ın, Devlet Memurları Kanununa Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/314) (S. Sayısı : 525) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

194. – Ankara Milletvekili Ali Işıklar ve 29 Arkadaşının, Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/423) (S. Sayısı : 526) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

X 195. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/665) (S. Sayısı : 528) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

X 196. – Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın Geliştirilmesi Hakkında Çok Taraflı Temel Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/668) (S. Sayısı : 529) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

X 197. – Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/670) (S. Sayısı : 530) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 198. - Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesinin ve Sözleşmeye İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/707) (S. Sayısı : 532) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

X 199. - Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Kanun Düzeni Bakanlığı Suç ile, Özellikle Terörizm, Örgütü Suçlar, Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ve Yasadışı Göç ile Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/708) (S. Sayısı : 533) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

200. - Trabzon Milletvekili Nail Çelebi'nin, Kamulaştırma Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/251) (S. Sayısı : 534) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

201. - İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/509) (S. Sayısı : 468'e 1 inci ek) (Dağıtma tarihi : 13.10.2000)

X 202. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçı Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/688) (S. Sayısı : 535) (Dağıtma tarihi : 16.10.2000)

203. - İzmir Milletvekilleri Suha Tantık ve Işıl Saygın'ın, İzmir İlinde Karabağlar Adı ile Yeni Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergeleri (2/366) (S. Sayısı : 538) (Dağıtma Tarihi : 15.11.2000)

204. - 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile 22 Ocak 1990 Tarihli 399 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/427, 1/426) (S. Sayısı : 540) (Dağıtma Tarihi : 17.11.2000)

205. - Balıkesir Milletvekilleri İlyas Yılmazyıldız'ın, Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasının Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/306) (S. Sayısı : 542) (Dağıtma Tarihi : 20.11.2000)

206. - Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak ve 2 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/450) (S. Sayısı : 543) (Dağıtma Tarihi : 20.11.2000)

207. - Çorum Milletvekilleri Melek Denli Karaca ve Vahit Kayırcı'nın, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararın Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamele Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/260) (S. Sayısı : 541) (Dağıtma Tarihi : 21.11.2000)

X 208. - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna ve Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Ankara ve Saraybosna'da Diplomatik Temsilciliklerinin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/653) (S. Sayısı : 548) (Dağıtma tarihi : 24.11.2000)

209. - Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/748) (S. Sayısı : 551) (Dağıtma tarihi : 24.11.2000)

X 210. - Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/734) (S. Sayısı : 549) (Dağıtma tarihi : 27.11.2000)

X 211. - Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/735) (S. Sayısı : 550) (Dağıtma tarihi : 27.11.2000)

Dönem : 21

Yasama Yılı : 3

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 544)

**Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay Başkanlığının
1999 Malî Yılı Kesinhesabına İlişkin Türkiye Büyük Millet
Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu (5/9)**

T.C.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Genel Sekreterliği

Personel ve Muhasebe Dairesi Başkanlığı

15.11.2000

Sayman. Md.

Sayı : A.01.0.GNS.0.12.00.04/2609

Konu : A.01.1.HEK

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

HESAPLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

**Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay Başkanlığı 1999 Mali Yılı Kesinhesap
Cetvelleri tanzim edilmiş olup, ekli olarak sunulmuştur.**

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Ömer İzgi

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
1999 MALÎ YILI KESİN HESABI

DİZİ CETVELİ

<u>Sıra No.</u>	<u>Şehife No.</u>	<u>Adı</u>
1	6	İta Amirleri Cetveli
2	7	Ödenek ve Harcamanın Programlara Dağılımı
3	8:9	Ödenek ve Harcamanın Ekonomik Ayrımı ile Gider Türlerine ve Programlara Dağılımı
4	10:12	Yılsonu Genel Ödenek ve Harcamasının Harcama Kalemlerine Dağılımı
5	13:40	Gider Kesinhesap Cetveli
6	41:42	Gider Kesinhesap Cetveli İcmali
7	43:57	Gider Kesinhesap Cetveli Açıklaması
8	58	Bütçe İçinde Karşılanamayan Ödenek Üstü Harcamalar Cetveli
9	59	Yıl İçinde ve Mahsup Süresinde Yapılan Harcamalar Cetveli
10	60	Bağış ve Özel Gelirler Cetveli

İTA AMİRLERİ CETVELİ
(Asli veya Vekil)

KURULUŞUN ADI	BİRİNCİ DERECE İTA AMİRİNİN			İKİNCİ DERECE İTA AMİRİNİN		
	ADI SOYADI	İŞE BAŞLAMA TARİHİ	AYRILMA TARİHİ	ADI SOYADI	İŞE BAŞLAMA TARİHİ	AYRILMA TARİHİ
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	Yıldırım AKBULUT	01.01.1999	31.12.1999			

DAİRE İTİBARI
KURUM : 1

ÖDENEK VE HARCAMANIN EKONOMİK AYRIMI

(1000 TL)

YILI: 1992

ÖDENEK TÜRÜ	AÇIKLAMA	BİR ÖNCEKİ YIL UYUMLAMA		BÜTÇE BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YILI İÇİNDE EKLENEN (+) DÜŞÜLEN (-)	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA
		GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA						
1	CARI HARCAMALARI (a + b)	35.911.534.000	25.689.473.825	47.790.050.000	(+) 1.337.110.000	49.127.160.000	42.196.400.233	6.990.759.767	
a)	PERSONEL GİDERLERİ	29.758.317.000	21.564.695.170	36.732.250.000	(+) 1.890.000.000	38.622.250.000	36.773.093.189	1.849.156.811	
b)	DİĞER CARI GİDERLER	6.153.217.000	4.124.778.655	11.057.800.000	(-) 552.890.000	10.504.910.000	5.423.307.044	5.081.602.956	
2	YATIRIM HARCAMALARI	6.270.000.000	1.057.167.437	6.400.000.000	(-) 270.000.000	6.130.000.000	2.382.984.019	3.747.015.981	
3	TRANSFER HARCAMALARI	12.409.298.850	12.044.367.575	16.737.700.000	(+) 1.153.175.750	17.890.875.750	17.830.812.894	60.062.856	
	TOPLAM	54.584.832.850	38.791.009.238	70.927.750.000	(+) 2.220.288.750	73.148.038.750	62.418.197.146	10.737.838.604	

ÖDENEK VE HARCAMANIN GİDER TÜRLERİNE DAĞILIMI

KODU	AÇIKLAMA		GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	BÜTÇE BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YILI İÇİNDE EKLENEN (+) DÜŞÜLEN (-)	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA
100	PERSONEL GİDERLERİ	1	29.758.317.000	21.564.695.170	36.732.250.000	(+) 1.890.000.000	38.622.250.000	36.773.093.189	1.849.156.811	
200	YOLLUKLAR	1	436.350.000	381.309.235	589.000.000	(-) 29.650.000	559.350.000	408.390.344	151.219.654	
300	HİZMET ALIMLARI	1	1.267.804.000	1.695.141.983	2.451.400.000	(-) 122.570.000	2.328.830.000	1.508.299.007	820.570.993	
300	HİZMET ALIMLARI	2	265.000.000	758.799.346	300.000.000	(-) 15.000.000	285.000.000	81.595.269	203.404.731	
400	TOKETİM MALZEMELERİ	1	4.178.660.000	2.468.463.330	7.485.450.000	(-) 370.272.500	7.095.177.500	3.243.373.639	3.791.803.861	
500	DEMİRBAŞ ALIMLARI	1	264.053.000	178.681.748	342.950.000	(-) 27.147.500	315.802.500	246.378.459	269.423.641	
600	MAKİNA TEÇ VE T.A.L.	2	666.000.000	219.325.956	2.161.500.000	(-) 108.075.000	2.053.425.000	884.780.254	1.168.644.736	
700	YATIRIM HARC. GİD.	2	5.339.000.000	579.082.035	3.938.500.000	(-) 146.925.000	3.791.575.000	1.416.608.486	2.374.966.514	
800	DİĞER ÖDEMELER	1	6.350.000	982.357	69.000.000	(-) 3.450.000	65.550.000	16.965.193	48.584.807	
900	TRANSFERLER	3	11.644.762.000	11.285.831.126	16.737.700.000	(+) 532.633.000	17.270.333.000	17.210.260.144	60.062.856	
000	GENEL ÖDENEK HARC.	3	758.536.850	758.536.850		(+) 620.552.750	620.552.750	620.552.750		
	TOPLAM		54.584.832.850	38.791.009.238	70.927.750.000	(+) 2.220.288.750	73.148.038.750	62.418.197.146	10.737.838.604	

DAİRE : T.B.M.M.
KURUM : 1

YIL BİNGİ GENEL ÖDENEK VE HARCAMASININ
HARCAMA KALEMLERİNE DAĞILIMI
ÖDENEKLER

(1000 TL) YILI: 1999

HKA	AÇIKLAMA	ÖDENEKLER				HARCAMALAR			
		CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)	CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)
110	Ayıklar					4.398.077.478			4.398.077.478
120	Sicil ve Pasaj Ücreti					1.616.899.637			1.616.899.637
130	İşçi Ücreti					3.468.367.211			3.468.367.211
140	Sosyal Yardımlar					1.675.246.771			1.675.246.771
150	Ekl Çıkarma Karşılığı					1.453.162.589			1.453.162.589
160	Tazminatlar ve Ödemeler					13.137.370.442			13.137.370.442
170	Ödemeler					8.718.893.997			8.718.893.997
180	Tıbbi yardım ve onama giderleri					2.304.833.448			2.304.833.448
190	Diğer personel giderleri					239.616			239.616
100	FİSKAL GİDERİLERİ TOPLAMI	38.622.250.000			38.622.250.000	36.773.093.189			36.773.093.189
210	Yurtiçi Geçici Görev Yönlükleri					27.066.311			27.066.311
220	Yurtiçi Sürekli Görev Yönlükleri					7.580.138			7.580.138
240	Yurtiçi Geçici Görev Yönlükleri					373.683.897			373.683.897
200	YÖNLÜKLER TOPLAMI	559.559.000			559.559.000	498.330.346			498.330.346
310	Millî Gelir Fikrî veya Kibret Ödemeleri					4.606.025	81.595.269		86.201.294
320	Ulaştırma Giderleri					880.797.292			880.797.292
330	Taahhüt Giderleri					9.990.568			9.990.568
340	Tarıf ve Bağlı Ödemeler					1.773.817			1.773.817
350	Kiralar					96.661.542			96.661.542
360	Makine teçh. demir.b. teçh. ve onar.					251.378.278			251.378.278
370	Bina kütüphane onarımı					218.710.854			218.710.854

DAİRE : T.B.M.M.
KURUM : 1

YIL SONU GENEL ÖDENEK VE HARCAMASININ
HARCAMA KALEMLERİNDE DAĞILIMI
ÖDENEKLER

(1999 TL) YILI: 1999

HKA	AÇIKLAMA	ÖDENEKLER				HARCAMALAR			
		CARI (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)	CARI (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)
390	Diğer Hizmet Alımları					44.340.631			44.340.631
300	HİZMET ALIMLARI TOPLAMI	2.328.830.000	285.000.000		2.613.830.000	1.508.259.007	81.595.269		1.589.854.276
410	Kartusye Basın ve Yayın Giderleri					249.664.131			249.664.131
420	Yakacak Alımları					943.077.939			943.077.939
430	Akaryakıt ve Yağ Giderleri					225.733.607			225.733.607
440	Elektrik Su ve Havagazı Giderleri					1.083.158.781			1.083.158.781
450	Yıpsak ve Yem Alımları					440.840			440.840
460	Özel Malzeme Alımları					18.673.612			18.673.612
470	Savunma Alın ve Giderleri					4.708.000			4.708.000
480	Tem., ağız., tıbbi ilaç ve tarım gıda					520.141.897			520.141.897
490	Diğer tüketim mal ve malzeme alımları					197.754.832			197.754.832
400	TÜKETİM MALLARI VE MALZEME ALIMLARI TOPLAMI	7.035.177.580			7.035.177.500	3.243.373.639			3.243.373.639
510	Etne Malzemeleri Alımları					66.587.728			66.587.728
520	Etne Makinaları Alımları					980.911			980.911
530	Yangından Korunma Malz. Alımları					27.351.479			27.351.479
590	Diğer Demirbaş Alımları					151.458.741			151.458.741
500	DEMİRBAŞ ALIMLARI TOPLAMI	515.802.500			515.802.500	346.378.859			346.378.859
610	Teçhizat Alımları						347.764.375		347.764.375
620	Makine Teçh. Alımları ve Büyük Onarım.						517.015.889		517.015.889
600	MARINA TEÇHİZAT VE ALIM TOPLAMI		2.053.425.000		2.053.425.000		864.780.264		864.780.264

**TBMM 1999 MALÎ YILI
GİDER KESİNİHESAP
CETVELİ**

TERTİP					AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK								
PRG	GR	D	PPR	HKA		BASLANGIÇ	KESİNLİK	BÜTÇE KANUNU	EK VE	1450 E.K. 49	1650 E.K.	BÜTÇE KANUNU	AKTARMALARLA	
						ÖDENEĞİ							ORANI	İLE YAPILAN
					İLE VERİLEN	(%)	İLE YAPILAN	ÖDENEK	VE SPMAD.	GEREĞİNCE	DİĞER KANUNLAR	YETİMİ İLE	EKLENEN	DÜŞÜLEN
					TL	%	TL	TL	TL	TL	TL	YETİMİ İLE	TL	TL
101					GENEL YÖN.VE DEST. HİZ.	23.972.300.000		494.015.000				540.000.000	178.500.000	1.795.500.000
	01				GENEL YÖNETİM	25.067.400.000		448.770.000					500.000	1.610.000.000
		1				23.327.900.000		308.798.000					500.000	1.610.000.000
			001		Yönetim Hizmetleri	23.327.900.000		308.798.000					500.000	1.610.000.000
				100	Personel Giderleri	17.152.000.000								1.610.000.000
				110	Akkar									
				120	Sözleşmeli personel gideri									
				140	Seyahat giderleri									
				150	Eh çalıştırma giderleri									
				160	Tamir ve bakım giderleri									
				190	Diğer personel giderleri									
				280	Yol giderleri	80.000.000	5,0	4.000.000						
				210	Yurtiçi geçici görev yol giderleri									
				220	Yurtiçi sürekli görev yol giderleri									
				240	Yurtiçi geçici görev yol giderleri									
				300	Hizmet Alımları	1.658.900.000	5,0	82.945.000						
				310	Misafir fir. ve bilgilendirme giderleri									
				320	Ulaştırma giderleri									
				330	Tasarruflar									
				340	Tedfiye bakiye ödemesi									
				360	Mak. teçhizat dem. tamir b.g.									

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKİT+Dİ) ÖDENEK VEYA EMANETE ALINAN	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1950 S.K. 54. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREKİRSİNİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1950 S.K. 53. MD. VE DİŞ FİDEYE KESİMLERİNDEN KİTLEN YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
ÖZEL YEREL DEVREDEN	YILA İÇİNDE ALINAN	YILA İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			27.409.285.000	20.814.536.111	6.593.699.899				
			24.012.130.000	18.196.143.584	5.815.986.416				
			21.409.606.000	17.207.796.951	4.201.809.049				
			21.409.606.000	17.207.796.951	4.201.809.049				
			15.542.000.000	14.411.615.381	1.130.384.719				
				3.329.526.056					
				1.587.582.493					
				1.348.734.256					
				1.201.777.206					
				6.913.745.654					
				239.616					
			76.000.000	68.253.421	7.746.579				
				11.938.276					
				4.680.613					
				51.634.732					
			1.575.955.000	1.119.549.805	456.405.195				
				4.031.023					
				848.329.577					
				4.760.218					
				503.930					
				121.683.838					

TERTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK								
PRG	AP	Ü	PPR		BASLANGIÇ	KESİNTİ	BÜTÇE KALINDI	EK VE	1999 İLİ İÇİ	1999 İLİ İÇİ	BÜTÇE KALINYE	AETARIMLARLA	
					BÜTÇE KALINDI İLE VERİLEN							ORANI (%)	İLE YAPILAN KESİNTİ (%)
				TL	%	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	
				370	Bina kiralık giderleri								
				390	Diğer hizmet giderleri								
				400	Tüketim mal. ve hizmetleri	4.078.700.000	5,0	203.933.000					
				410	Kartlı ve bakiye ve yazın giderleri								
				420	Yakacak giderleri								
				430	Akaryakıt ve yağ giderleri								
				440	Elektrik su ve havagazı giderleri								
				450	Özel nakliyat giderleri								
				490	Tezahürat, har. ve taşıt giderleri								
				490	Diğer tüketim mal. ve hizmetleri								
				500	Demirbaş Alınları	365.300.000	3,0	18.915.000					
				510	Büro malzemeleri giderleri								
				520	Büro malzemeleri giderleri								
				530	Yanmaz koruma malz. giderleri								
				590	Diğer demirbaş giderleri								
				600	Diğer ödemeler							300.000	
				810	Vergi gelirleri ve benzerleri								
			2			2.789.500.000		136.978.000					
			001	Genel Yönetim		2.789.500.000		136.978.000					
				300	Hizmet Alınları	300.000.000	3,0	15.000.000					
				310	Maliye giderleri ve benzerleri								

ÖZEL KANUNLAR GERBÖNCE			YIL SONU GENEL ÖZENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (SAKIDEN) ÖZENEK VEYA EMANETE ALINAN	İPTAL EDİLECEK ÖZENEK	ÖZENEK DİŞİ HARCAMA	1995 S.K. 61. MAD. VE ÖZEL KANUNLAR GERBÖNCE YILA DEVREDEN ÖZENEK		1996 S.K. 61. MAD. VE DEĞERLENDİRME KURULUŞLARINDAN KESİLEN YILA DEVREDEN ÖZENEK		NOT
GELEN YILDAN DEVREDEN	YILA İÇİNDE ALINAN	YILA İÇİNDE İPTAL EDİLEN					TL	TL	TL	TL	
				96.627.836							
				43.613.381							
			3.867.165.000	1.484.943.979	2.412.221.021						
				205.791.368							
				254.486.184							
				58.008.438							
				664.141.878							
				10.808.130							
				3.396.182							
				147.311.772							
			347.985.000	153.386.268	194.598.732						
				58.143.658							
				980.911							
				1.528.119							
				92.733.577							
			500.000	48.000	452.000						
				48.000							
			2.602.525.000	988.346.633	1.614.178.367						
			2.602.525.000	988.346.633	1.614.178.367						
			285.000.000	81.595.269	203.404.731						
				81.595.269							

TERTİP					YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK													
PRG	AP	C	PFR	HKA	AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ		BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)		BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN EK VE OLAGANÜSTÜ ÖDENEK		1999 E.İ. 48 VE 92 MAD. GEREĞİNCE	1999 E.İ. 48 VE 92 MAD. İZMAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUN. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	AKTARIMLARLA			
						BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	KESİNTİ ORANI (%)	TL	%	TL	TL				TL	TL	TL	TL
					600	Makine Teçh. ve Taahhüt Akademi	1.561.500.000	5.0	78.075.000									
					610	Taahhüt Akademi												
					620	Mak.tec. aletleri ve büyük cüz.												
					700	Yatırı Taahh. ve Bkç. Önem. Gözet.	378.000.000	5.0	43.900.000									
					770	Yatırı taahh. ve büyük cüz. gözet.												
			02			DESTEK HİZMETLERİ	1.759.900.000		42.995.000					400.000.000	175.000.000	175.500.000		
			1				1.759.900.000		42.995.000					400.000.000	175.000.000	175.500.000		
				081		Tedavi Kurum. Yapılan Öd. Sağ. Hizmetine Tem. Hizmet.	400.000.000							400.000.000	175.000.000			
				100		Personel Gözetleri	400.000.000							400.000.000	175.000.000			
				180		Tedavi yardımı ve cüz. gideri												
				082		İlar. Ödemeleri	500.000.000										175.000.000	
				100		Personel Gözetleri	500.000.000										175.000.000	
				180		Tedavi yardımı ve cüz. gideri												
				083		Tespit Kurum. Kırsal Bakım. Hizmetine Gözet. Hizmet.	539.900.000		26.995.000									500.000
				300		Hizmet Akademi	135.900.000	5.0	6.795.000									
				360		Mak.tec. aletleri, bak. ve cüz.												
				400		Tüketim mal. ve sulu. aletleri	377.000.000	5.0	18.850.000									
				430		Akaryakıt ve yak. giderleri												
				600		Diğer Ödemeler	37.000.000	5.0	1.850.000								500.000	
				810		Yatırı Kurum. Hizmetleri												
				084		Lojistik Kurum. Kırsal Bakım. Hizmetine Gözet. Hizmet.	320.000.000		16.000.000									

ÖZEL KANUNLAR ÇERÇEVİNDE	YILA KİNGE ALINAN		YILA KİNGE ETİLEN		YILKURU GENEL ÖZGÜNEK TOPLAMI	YILKURU BİRC TOPLAMI (BAKIMIN ÖZGÜNEK VETİA EMANETİ ALTIYANO)	YITILAN ÖZGÜNEK	ÖZGÜNEK İNİFAKÇAMA	ANAR İLE EN KİM ÇERÇEVİNDE YETİLEMEK İZMİRİN ÖZGÜNEK	ANAR İLE KİM. VETİA İZMİR ÇERÇEVİNDE YETİLEMEK İZMİRİN ÖZGÜNEK	NOT
	Y.	İ.	Y.	İ.							
					1.492.425.000	812.454.692	679.970.451				
						347.764.373					
					834.108.000	464.790.184	369.309.196				
						94.196.695					
						94.196.695					
					2.116.406.000	1.191.493.533	924.912.467				
					2.116.406.000	1.191.493.533	924.912.467				
					978.000.000	878.302.817	100.697.183				
					978.000.000	878.302.817	100.697.183				
						829.202.017					
					318.000.000	278.476.481	40.523.519				
					318.000.000	278.476.481	40.523.519				
						278.476.481					
					512.406.000	253.695.209	258.710.791				
					128.108.000	104.632.792	24.475.208				
						104.632.792					
					308.198.000	132.483.904	175.714.096				
						132.483.904					
					25.168.000	16.678.613	8.489.387				
						16.678.613					
					904.000.000	30.344.668	873.655.332				

TERTİP				YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK										
PRG	AP	C	FPR	HKA	AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖZENEĞİ		BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİRLER (%)	EK VE OLASILARIN ÖZENEĞİ	1990 S.K. 46 VE 59 MAD. GEREĞİNCE	1990 S.K. 53 MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUN, YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	AKTARIMLARLA	
						BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	KESİRLER (%)						TL	TL
						TL	%	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL
				300	Hizmet Alınları	100.000.000	5.0	5.000.000						
				370	Bina kiralık onarımı									
				400	Tüketim Mal ve Hizmet Alım.	220.000.000	5.0	11.000.000						
				420	Yatacağı giderleri									
				440	Elektrik su ve havadan giderleri									
03					GÜVENLİK HİZMETLERİ	105.000.000		5.250.000						
						105.000.000		5.250.000						
			001		Gözetlik Hizmetleri	105.000.000		5.250.000						
				300	Hizmet Alınları	34.600.000	5.0	1.730.000						
				320	Ulaştırma giderleri									
				330	Tayınma giderleri									
				360	Makine bac. demirli taşıt bak. onar.									
				370	Bina kiralık onarımı									
				390	Diğer hizmet alınları									
				400	Tüketim Mal ve Malz. Alınları	50.750.000	5.0	2.537.500						
				410	Karşılıklı bedel ve yav. giderleri									
				440	Elektrik su ve havadan giderleri									
				460	Özel materyal alınları									
				470	Sevimsiz alm ve giderleri									
				490	Diğer tüket. mal ve matz. alınları									
				500	Demirbaş Alınları	19.650.000	5.0	982.500						

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (KARŞI) ÖZEMEN VEYA EMANETE ALINAN	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DEĞİ HARCAMA	1960 İK. SŞ. MİD. VE ÖZEL KANUNLAR GEBİRTEN YILA DEVREDEN ÖDENEK	1960 İK. SŞ. MİD. VE İTİ. FİNAN. KREDİLERİNDEN KESİLEN YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
ÖZEMEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			95.000.000	11.424.870	23.875.130				
				11.424.870					
			200.000.000	18.809.995	190.190.005				
				11.179.087					
				7.630.908					
			99.750.000	87.298.449	12.451.551				
			99.750.000	87.298.449	12.451.551				
			99.750.000	87.298.449	12.451.551				
			32.870.000	32.505.631	364.369				
				3.408.189					
				50.000					
				2.855.804					
				25.809.388					
				380.240					
			48.212.900	40.739.198	7.473.702				
				12.401.934					
				1.449.549					
				7.433.386					
				4.708.000					
				14.766.329					
			18.667.500	14.035.620	4.631.880				

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

YILI : 1999
KODU : 1

TERTİP					YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK							AKTARIMLARLA				
PFRG	AP	Ö	PFR.	HKA.	AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖZGÜCELİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN		KESİNTİ ORANI (%)	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EK VE OLACAN(IST) ÖDENEK	1999 İ.L.K. VE İ.S.M.A.D. GERİĞİNCE	1999 İ.L.K. İ.S.M.A.D. GERİĞİNCE	BÜTÇE KAN. VE DİĞER KAN. VE YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN TL	AKTARIMLARLA		
						TL.	%							TL.	TL.	TL.
					510 Büro malzemeleri alımları											
					530 Yarıdan kor. sistemleri alımları											
					590 Diğer demirbaş alımları											
	65				MERKEZ VE MERKEZ DIŞI HİZMETÇİLER	1.040.000.000							140.000.000			
		1				1.040.000.000							140.000.000			
			007		Geçici İşçi Ödemeleri	900.000.000							140.000.000			
				100	Personel Giderleri	900.000.000							140.000.000			
				130	İşçi Bordeleri											
			009		Geçici İşçi İhtiyaçları	140.000.000										
				100	Personel Giderleri	140.000.000										
				130	İşçi Bordeleri											
	111				YASAMA HİZMETLERİ	13.617.500.000			134.375.000				1.350.000.000	1.710.000.000	100.000.000	
		01			YASAMA HİZMETLERİ	13.107.000.000			104.850.000				1.350.000.000	1.610.000.000		
			1			11.445.500.000			71.625.000				1.350.000.000	1.610.000.000		
			001		Yasama Hizmetleri	10.796.500.000			39.325.000				1.350.000.000	1.610.000.000		
				100	Personel Giderleri	10.018.000.000							1.350.000.000	1.610.000.000		
				160	Tazminatlar ve Gecikler											
				170	Ödenekler											
				200	Yardımlar	496.000.000	5,0		22.600.000							
				210	Yardımların görev yokluktan											
				240	Yardımların görev yokluktan											

ÖZEL KANUNLAR ÖZETİNE			YIL SONU GENEL ÖZENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC TOPLAMI (MARDEN) ÖZENEK VEYA EMANET ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖZENEK	ÖZENEK DIŞI HARCAMA	1980 S.İ. 58. MAD. VE ÖZEL KANUNLAR GEBERTEKİ YILA DEVREDEDEN ÖZENEK	1980 S.İ. 58. MAD. VE DİĞER FEME KESİMLERİNDEN BİRLİKTE YILA DEVREDEDEN ÖZENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
				1.255.000					
				2.223.000					
				10.547.620					
			1.181.000.000	1.139.695.556	49.404.444				
			1.180.000.000	1.139.695.556	49.404.444				
			1.040.000.000	1.015.695.483	24.303.515				
			1.040.000.000	1.015.695.483	24.303.515				
				1.015.695.483					
			140.000.000	123.899.071	16.100.929				
			140.000.000	123.899.071	16.100.929				
				123.899.071					
			16.442.125.000	15.827.102.597	618.022.403				
			14.962.150.000	14.378.184.596	583.965.404				
			14.334.675.000	13.819.503.916	515.171.084				
			13.712.175.000	13.469.436.205	247.738.795				
			12.970.000.000	12.963.659.019	4.340.981				
				4.246.743.022					
				8.718.895.997					
			433.200.000	324.206.779	108.993.221				
				4.146.483					
				320.050.294					

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

YILI : 1999
KODU : 1

TERTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK							AKTARMALARLA			
PRG	AP	C	FPR		PKA	BALANÇ ÖDENEĞİ	KESİNTİ ORANI (%)	BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EKİYE OLAN ÖDENEK	1999 B.E. VE İZMAD. GERİDÖNÜMÜ	1999 B.E. İZMAD. GERİDÖNÜMÜ	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUNLARLA YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	ELLENEN	DÜŞÜLEN
						TL		%	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL
					300	Hizmet Alınları	8.500.000	5,0	425.000						
					350	Maliye Tec. Dem. Tas. Bak. Oper.									
					390	Diğer Hizmet Alınları									
					400	Tüketim Mal. ve Malz. Alın.	320.000.000	5,0	16.000.000						
					410	Karşılıklı Borç ve Varın Gider.									
					480	Tem. Tür. For. Alın ve Tas. Giderleri									
					490	Diğer Tüketim Mal. ve Malz. Al.									
					500	Demirbaş Alınları	2.000.000	5,0	100.000						
					530	Yapıdan Korunma Mlz. Alın.									
					590	Diğer Demirbaş Alınları									
					802	Yasama Hizmetleri	650.000.000		33.500.000						
					400	Tüketim Mal. ve Malz. Alınları	650.000.000	5,0	32.500.000						
					480	Tem. Tür. For. ve Alın ve Tas. Gid.									
					2		650.500.000		33.025.000						
					001	Yasama Hizmetleri	650.500.000		33.025.000						
					700	Yasa Tas. ve Büyük Cm. Gider.	650.500.000	5,0	33.025.000						
					710	Yasa Tas. ve Büyük Cm. Gider.									
					02	DESTEK HİZMETLERİ	1.510.600.000		30.525.000						
					1		1.510.600.000		30.525.000						
					081	Tedavi Kar. Yapılan Ödem. Sağlık Malz. Tem. Alın.	500.000.000								
					100	Personel Giderleri	500.000.000								

GECEN YILININ DEVAMINDEN	ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNDE		YIL İÇİNDE İFTAL EDİLEN	YIL İÇİNDE GENEL ÇARŞI İYİLENDİRME İZMANTİSİ ALINAN	YIL İÇİNDE YERLEŞTİRİLEN İZMANTİSİ ALINAN	İFTAL EDİLENEK ÇARŞI	ÖZEL DİNİN BAKIMINA	1959 İ.L. 58. M.D. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNDE YERLEŞTİRİLEN İZMANTİSİ ALINAN	1959 İ.L. 58. M.D. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNDE YERLEŞTİRİLEN İZMANTİSİ ALINAN	NOT
	İ.L.	İ.L.								
				8.075.000	2.075.980	5.999.020				
					1.736.820					
					347.000					
				304.000.000	176.904.153	127.095.846				
					9.996.155					
					166.677.997					
					230.000					
				1.900.000	586.308	1.313.692				
					425.820					
					160.425					
				617.500.000	360.067.711	257.432.289				
				617.500.000	360.067.711	257.432.289				
					350.067.711					
				627.475.000	558.680.940	68.794.060				
				627.475.000	558.680.940	68.794.060				
				627.475.000	558.680.940	68.794.060				
					558.680.940					
				1.479.975.000	1.455.917.701	24.057.299				
				1.479.975.000	1.455.917.701	24.057.299				
				600.000.000	598.699.528	1.300.472				
				600.000.000	598.699.528	1.300.472				

TERTİP					AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK								
PRG	AP	C	FPR	MKA		BASLANGIÇ ÖDENEĞİ	KESİNTİLİ ORANI (%)	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EK VE OLACAĞI ÖDENEK	1998 İL 4. VE 5. MAD. GEREĞİNCE	1999 İL 4. VE 5. MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KALVE DİĞER KALVE, YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN TL	AKTARMALARLA	
						BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN							TL	TL
					180	Tedavi yardımı ve cezai gider.								
				082	İLAÇ ALIMLARI	400.000.000								100.000.000
				106	Personel Giderleri	400.000.000								100.000.000
					180	Tedavi yardımı ve cezai gider.								
				084	LOJMANLARIN BAKIM ONARIM VE İYİ HİZM.	610.500.000		30.525.000						
				300	Hizmet Akademi	10.500.000	5,0	525.000						
				370	Ekstra İhtiyaç Giderleri									
				400	Ticari Mal ve Malz. Alım.	400.000.000	5,0	20.000.000						
				420	Yakıt Giderleri									
				440	Elektrik su ve havalandırma gideri									
112					MİLLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNMASI	11.600.250.000		243.500.000				50.000.000	70.000.000	70.000.000
	01				MİLLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNMASI	5.548.750.000		223.925.000				50.000.000		
						5.548.750.000		73.925.000						
				001	MİLLİ Sarayların İdare ve Korunması	5.548.750.000		73.925.000						
				100	Personel Giderleri	4.070.250.000								
				110	Akıllar									
				120	Şehresel personel giderleri									
				140	Sosyal yardımlar									
				150	Ek tahsisatlar									
				160	Taahhüt ve ödemeler									
				200	Yatırımlar	53.000.000	5,0	2.650.000						

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC TOPLAMI (ÖZAKDEN) ÖZAKDEN VEYA EMANETİNE ALINAN	İFTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖZENEK DIŞI HARCAMA	1990 İ.L. S.S. M.D. VE ÖZEL KANUNLAR GER. ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1990 İ.L. S.S. M.D. VE DİĞ. FİRDEH KURULUŞLARINDAN ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GİÇEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILA İÇİNDE İFTAL EDİLEN							
				598.693.528					
			300.000.000	298.773.052	1.226.948				
			300.000.000	298.773.052	1.226.948				
				298.773.052					
			879.975.000	851.451.121	28.523.879				
			9.975.000	9.841.014	133.986				
				9.841.014					
			570.000.000	541.610.107	28.389.893				
				383.394.829					
				153.215.278					
			11.406.750.000	7.937.694.884	3.469.055.116				
			8.374.825.000	8.168.264.923	2.206.560.077				
			5.474.825.000	4.332.328.477	1.142.496.523				
			5.474.825.000	4.332.328.477	1.142.496.523				
			4.070.250.000	3.622.618.230	447.631.770				
				1.038.541.422					
				29.317.144					
				326.512.515					
				231.385.383					
				1.976.861.766					
			50.350.000	15.869.946	34.480.054				

TERTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK									
PRG	AP	Ü	PPR		HKA.	BALANÇLIK	BÜTÇE KANUNU		EK VE	1999 EK	1999 EK	BÜTÇE KANUNU	AKTARIMLARLA	
						ÖZGÜNLÜK İLE VERİLEN	KESİNTİ ORANI (%)	İLE VAZIFILAN KESİNTİ (%)	OLAN (SİTİ) ÖDENEK	İSALAD. GÖRÜŞÜNCÜ	İSALAD. GÖRÜŞÜNCÜ		DİĞER KANUN. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	EKLENEN
					TL	%	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	
					210									
					220									
					240									
					300	233.000.000	5,0	11.650.000						
					310									
					320									
					330									
					340									
					360									
					370									
					400	1.002.000.000	5,0	50.100.000						
					410									
					420									
					430									
					440									
					450									
					460									
					490									
					500	288.000.000	5,0	7.750.000						
					510									
					530									

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC TOPLAMI (NAKDEN) ÖDENEN VEYA EMANETİ ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DİŞİ HARCAMA	1980 S.K. 68. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE YILA DEVREDEN ÖDENEK	1980 S.K. 63.MD. VE DİŞİ FİKRİ KREDİLERİNDEKİ HESAP YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GECER YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
				10.981.950					
				2.859.523					
				1.988.871					
			211.350.000	122.955.304	98.394.696				
				575.000					
				29.059.526					
				5.180.350					
				1.269.887					
				11.862.799					
				75.007.746					
			951.900.000	492.298.328	459.601.672				
				21.474.654					
				165.904.839					
				16.878.000					
				251.721.168					
				440.840					
				432.096					
				35.446.731					
			147.259.000	78.370.669	68.878.331				
				7.179.070					
				23.174.480					

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1000 TL) YILI : 1999
KODU : 1

FERTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ODENEK									
PFRG	AP	D	FPR		MKA	BASLANGIÇ	KESİNTİ	BÜTÇE KANUNU	EK VE	1000 S.K. 48	1000 S.K.	BÜTÇE KANUNU	AKTARIMLARA	
						İLİ VERİLEN							ORANI (%)	İLE YAPILAN
					TL	%	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	
					590									
					800 Diğer Ödemeler	35.500.000	5,0	1.778.000						
					910 Yapı tesis ve hizmetler									
			2			3.000.000.000		150.000.000				50.000.000		
			001		MİLLİ Sarayların idare ve koruması	3.000.000.000		150.000.000				50.000.000		
					600 Makina Teçh. ve Tarifi Akademi	600.000.000	5,0	30.000.000						
					620 Mek.tec.alm.ve büyük onarım									
					700 Yapı Tesis ve Büyük On. Gid.	2.400.000.000	5,0	120.000.000				50.000.000		
					710 Yapı tesis ve büyük onarım gider.									
			02		DESTEK HİZMETLERİ	691.500.000		19.575.000					25.000.000	25.000.000
			1			691.500.000		19.575.000					25.000.000	25.000.000
					081 Tedavi Kurumu, Yapılan Od. Sa.İ. Mel. Hım.	150.000.000							25.000.000	
					100 Personel Giderleri	150.000.000							25.000.000	
					180 Tedavi yardım ve emzae gideri.									
					082 İlac. Ödemeleri	150.000.000								25.000.000
					100 Personel Giderleri	150.000.000								25.000.000
					180 Tedavi yardım ve emzae gideri.									
					083 Taş. Kıra. Bakım-Onarım İst. Dış. Gid. Eban.	271.500.000		13.575.000						
					306 Hizmet Alımları	220.000.000		11.000.000						
					350 Kiralar									
					360 Makina teçh. dnh. teç. bak. onar. hz.									

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU BARS. TOPLAMI (BAKADU'DA BİREKEN VEYA EMANETE ALINAN)	İFTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK İŞİ HARCAMA	1960 S.K. 35. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE YILA DEVREDEDEN ÖDENEK	1960 S.K. 35. MD. VE DİĞER FİNANSE KURULUŞLARINDAN KESİLEN YILA DEVREDEDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İFTAL EDİLEN							
				48.017.119					
			33.725.000	216.000	33.509.000				
				216.000					
			2.900.000.000	838.956.446	2.064.043.554				
			2.900.000.000	838.956.446	2.064.043.554				
			870.000.000	72.226.703	497.774.296				
				72.226.703					
			2.330.000.000	763.730.741	1.566.269.259				
				763.730.741					
			671.925.000	440.639.006	231.285.994				
			671.925.000	440.639.006	231.285.994				
			173.000.000	174.851.318	149.662				
			173.000.000	174.851.318	149.662				
				174.851.318					
			125.000.000	124.837.102	162.899				
			125.000.000	124.837.102	162.899				
				124.837.102					
			257.925.000	123.837.586	134.097.414				
			209.000.000	105.281.663	108.718.339				
				96.661.342					
				8.620.099					

TERTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK							AKTARMALARLA			
PROG	AP	D	FPR		MKA	BARLAMAÇ ÖZETİ		BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EK VE OLAGANUSUİ ÖZETİ	1050 S.K. 49 VE 50 MAD. GERİĞÜNCE	1050 S.K. 51 MAD. GERİĞÜNCE	BÜTÇE KAN. VE DÜŞEN KAN. VE YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN TL	EKLENEN TL	DÜŞÜLEN TL	
						BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	%								TL
					400	Tüketim malları ve mala. alm.	45.000.000	5,0	2.250.000						
					430	Akaryakıt ve Yık. Alınan									
					800	Diğer Ödemeler	6.500.000	5,0	325.000						
					810	Vergi, ruzm ve harçlar									
				024	Lafazan Kıra Bekim Ödenen Ve İst. Kısm.		28.000.000		6.000.000						
					300	Hizmet Alınları	90.000.000	5,0	4.500.000						
					400	Tüketim Mal. ve Malz. Alınl.	70.000.000	5,0	3.500.000						
					420	Yatacağı ödenen									
				65	MERKEZ VE MERKEZ DIŞI HİZ. ÇALIŞ. GEC. İŞÇİLER		2.360.000.000						45.000.000	45.000.000	
				1			2.360.000.000						45.000.000	45.000.000	
					007	Geçici İşçilerin Ödemeleri	2.000.000.000						30.000.000		
					100	Personel Giderleri	2.000.000.000						30.000.000		
					130	İşçi Ödemeleri									
				008	Geçici İşçilerin Fazla Çalışma Ödemeleri		60.000.000						15.000.000		
					100	Personel Giderleri	60.000.000						15.000.000		
					130	İşçi Ödemeleri									
				009	Geçici İşç. İrsazatçıları		300.000.000								45.000.000
					100	Personel Giderleri	300.000.000								45.000.000
					130	İşçi Ödemeleri									
				900	HİZM. PROGRAMLARINA DAĞITILAN TRANSFERLER		16.737.700.000		167.377.000			700.000.000	1.045.500.000	1.085.500.000	
				03	MAJ. TRANSFERLER		18.100.000.000		101.000.000			700.000.000	1.070.000.000		

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU BARS. TOPLAMI (KARŞI) ÖÇEREN VEYA EMANETE ALINAN	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI BARSAMA	1993 S.K. İS. M.D. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNDE YILA DEVREDEN ÖDENEK	1993 S.K. C.A.M.D. VE İTİ PROJE KREDİLERİNDEN KESİLEN YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEN	YILA İÇİNDE ALINAN	YILA İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			42.750.000	19.383.365	24.366.635				
				19.383.365					
			6.173.000	172.580	6.002.420				
				172.580					
			114.000.000	17.113.000	96.887.000				
			47.500.000		47.500.000				
			66.500.000	17.113.000	49.387.000				
				17.113.000					
			2.360.000.000	2.328.771.635	31.228.365				
			2.360.000.000	2.328.771.635	31.228.365				
			2.020.000.000	2.013.909.913	16.090.087				
			2.030.000.000	2.013.909.913	16.090.087				
				2.013.909.913					
			75.000.000	70.101.874	4.898.126				
			78.000.000	70.101.874	4.898.126				
				70.101.874					
			244.000.000	244.759.868	10.240.132				
			255.000.000	244.759.868	10.240.132				
				244.759.868					
			17.270.323.000	17.310.260.144	60.037.856				
			11.769.900.000	11.742.336.573	26.663.427				

TERTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK									
PRG	AP	C	FPR		BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ		BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN		EK VE OLARAKTA ÖDENEK	1999 S.K. 28 VE 30 MAD. GEREĞİNCE	1999 S.K. 23 MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUN, YETKİ İLE MALİYE BAKANLIĞI EKLENEN	AKTARIMLARLA	
					BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	KERENLİ ORANI (%)	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	İL					İL	İL
		3				10.100.000.000		101.000.000			700.000.000	1.070.000.000		
		311		Fonlara Katılma Faydaları		10.000.000.000		100.000.000			700.000.000	1.070.000.000		
		900		Transferler		10.000.000.000	1,0	100.000.000			700.000.000	1.070.000.000		
		940		Mali transferler										
		331		Üniversitelerin Kuruluş, Yapım ve İşletme Giderleri		100.000.000		1.000.000						
		900		Transferler		100.000.000	1,0	1.000.000						
		940		Mali transferler										
04				SOSYAL TRANSFERLER		5.526.500.000		55.265.000					350.000.000	
		3				5.526.500.000		55.265.000					350.000.000	
		421		Mansurhan Özlü Yardım		86.500.000		865.000						
		900		Transferler		86.500.000	1,0	865.000						
		950		Sosyal transferler										
		423		Dermek Birlik Kurumu Ve Kuruluş, İşletme Ve Tez. Yr. Öd.		340.000.000		3.400.000						
		900		Transferler		340.000.000	1,0	3.400.000						
		950		Sosyal transferler										
		450		Diğer Sosyal Transferler, Hızlı Faaliyetler		5.100.000.000		51.000.000					350.000.000	
		900		Transferler		5.100.000.000	1,0	51.000.000					350.000.000	
		950		Sosyal transferler										
05				BORÇ ÖDEMELERİ		1.111.200.000		11.112.000					735.500.000	
		3				1.111.200.000		11.112.000					735.500.000	
		321		Personel Giderleri, Geçen Yıl Borç Ödem.		600.000.000		6.000.000					340.000.000	

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (KARŞIYI ÖDÜNEN YILA EMANETE ALINAN)	İFTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DİŞİ HARCAMA	1950 S.K. 25. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE YILA DEVREDEDEN ÖDENEK	1950 S.K. 23.MD. VE DİŞİ PROJE KESİMLERİNDE KESİLEN YILA DEVREDEDEN ÖDENEK	NOT
GECER YILDAN DEVREDEDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İFTAL EDİLEN							
			11.769.000.000	11.742.336.573	26.663.427				
			11.670.000.000	11.670.000.000					
			11.670.000.000	11.670.000.000					
				11.670.000.000					
			99.800.000	72.336.573	27.463.427				
			99.800.000	72.336.573	27.463.427				
				72.336.573					
			5.121.235.000	5.114.604.596	6.630.404				
			5.121.235.000	5.114.604.596	6.630.404				
			85.638.000	85.512.495	125.505				
			85.638.000	85.512.495	125.505				
				85.512.495					
			336.6000.800	331.690.000	4.910.000				
			336.600.800	331.690.000	4.910.000				
				331.690.000					
			4.699.000.000	4.697.442.101	1.557.899				
			4.699.000.800	4.697.442.101	1.557.899				
				4.697.442.101					
			364.588.000	343.427.670	21.160.330				
			364.588.000	343.427.670	21.160.330				
			254.000.000	253.789.753	210.247				

TERTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK									
FRG	AF	O	FPR.		BİRLANÇ ÖDENEĞİ		BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİTİM (%)	EK VE OLACAKLARI ÖDENEK	1999 İ.K. 48 VE BİRLANÇ GEREĞİNCE	1999 İ.K. 48 İKİMAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUNLAR İLE MALİYE BAKANLIĞI EKLENEN	AKTARIMLARLA		
					BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	ORANI (%)						IL	IL	IL
				900	Transferler	600.000.000	1,0	6.000.000						340.000.000
				960	Borç Ödemeleri									
			523		Diğer Cari Gid. Gecikeşim Yal. Borçları	250.000.000		2.500.000						195.500.000
				900	Transferler	250.000.000	1,0	2.500.000						195.500.000
				960	Borç Ödemeleri									
			523		Yatırım Giderleri Gecikeşim Yal. Borçları	251.200.000		2.512.000						200.000.000
				900	Transferler	251.200.000	1,0	2.512.000						200.000.000
				960	Borç Ödemeleri									
			651		Vikâat Kayıtlarına ve Satım Alım	10.000.000		100.000						
				900	Transferler	10.000.000	1,0	100.000						
06					VERGİ GELİRLERİNDEN RED VE İADELER								10.000.000	
		3											10.000.000	
			537		Getir. Ver. Kar. Ver. İmker Ver.Red İade								10.000.000	
				900	Transferler								10.000.000	
				960	Borç Ödemeleri									
07					VERGİ DIŞI GELİRLERİNDEN RED VE İADELER								5.000.000	
		3											5.000.000	
			553		Diğer Vergi Dışı Gelirlerden Red ve İade								5.000.000	
				900	Transferler								5.000.000	
				960	Borç Ödemeleri									
08					FONLAR İÇİN YAP. TAH RED VE İADELER								500.000	

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GEZEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (KARŞIYI) ÖDENEK VEYA EMANET ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DİŞİ HARCAMA	2001 İ.İ.İ. İ.İ. İ.İ. VE ÖZEL KANUNLAR GEREKLERİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	2000 İ.İ.İ. İ.İ. İ.İ. VE DİŞİ FİKRİ KURULUŞLARDAN KİMLERİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEZEL YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			284.000.000	283.789.783	210.247				
				283.789.783					
			52.000.000	45.180.644	6.819.356				
			52.000.000	45.180.644	6.819.356				
				45.180.644					
			48.628.000	44.457.273	4.230.727				
			48.628.000	44.457.273	4.230.727				
				44.457.273					
			9.900.000		9.900.000				
			9.900.000		9.900.000				
			10.000.000	7.562.970	2.437.030				
			10.000.000	7.562.970	2.437.030				
				7.562.970	2.437.030				
				7.562.970	2.437.030				
				7.562.970					
			5.000.000	2.328.335	2.671.665				
			5.000.000	2.328.335	2.671.665				
				2.328.335	2.671.665				
			5.000.000	2.328.335	2.671.665				
				2.328.335					
			500.000		500.000				

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

YILI : 1999
KODU : 1

TERTİP					AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK										
PRG	AP	D	FPR	HKA		BASLANGIÇ ÖDENEĞİ	KESİNTİ ORANI (%)	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EK VE OLÇANMİSTÜ ÖDENEK	1999 E.K. 48 VE 59 MAD. GEREĞİNCE	1999 E.K. 51 MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUNLAR VE VETİKLİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	AKTARIMLARLA			
						BÜTÇE KANUNU İLE YERİLEN							TL	TL	TL	TL
			3												500.000	
			555		Gelle Kurum Vergi Vd. Vergi Gel. Rad. İad.										500.000	
				900	Transferler										500.000	
990					ÖZEL ÖDENEKLERE İLİŞKİ HİZMETL. YÜRÜTÜLMESİ											
		02			ÖZEL KANUN VE ANTLAR YÜRÜTÜLEN HİZMETLER											
			3													
				001	T.R.M.M. VAKFINA YARDIM											
				000	T.R.M.M. VAKFINA YARDIM GİDERİ											
					GENEL TOPLAM	70.527.750.000		1.040.267.000					2.540.000.000	3.041.000.000	3.041.000.000	

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NARHİDİ) ÖÇİNDEN VİYA EMANETİNE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DEĞİ HARCAMA	1980 S.K. 58. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNDE YILA DEVRENDEN ÖDENEK	1980 S.K. 53. MD. VE DEĞER PRİMİ EKİMLERİNDEN EKİLEN YILA DEVRENDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN ÜYRENDEN	YILA İÇİNDE ALINAN	YILA İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			500.000		500.000				
			500.000		500.000				
			500.000		500.000				
	620.552.750		620.552.750	620.552.750					
	620.552.750		620.552.750	620.552.750					
	620.552.750		620.552.750	620.552.750					
	620.552.750		620.552.750	620.552.750					
	620.552.750		620.552.750	620.552.750					
	620.552.750		620.552.750	620.552.750					
	620.552.750		73.148.032.750	62.410.197.146	10.737.835.604				

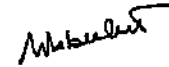
DAĞIZ : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

YILI : 1999
KODU : 1

TERTİP					AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK									
PRG	AP	C	FPR	MVA		BASLANGIÇ ÖDENEĞİ	KESİNTİ ORANI (%)	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EK VE OLAGANÜSTÜ ÖDENEK	1999 İ.E. VE İLMAD. GERÇEĞİ	1999 İ.E. İLMAD. GERÇEĞİ	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUNLAR YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	AKTARIMLARLA		
						BÜTÇE KANUNU İLE VEZİLEŞEN							TL	TL	TL
İ C M A L															
A. PROGRAMLAR İTİBARIYLA															
101					GENEL YÖN. VE DESTEK HİZM.	23.972.300.000		494.015.000			540.000.000	175.500.000	1.785.500.000		
111					YARAMA HİZMETLERİ	13.617.500.000		136.375.000			1.350.000.000	1.710.000.000	100.000.000		
112					MİLLİ SARAY İDARE VE KODEN.	11.600.250.000		243.500.000			50.000.000	70.050.000	73.000.000		
900					HİZM. PROG. DAĞ. MANTAN TRANS.	15.737.700.000		167.377.000			700.000.000	1.035.500.000	1.035.500.000		
990					ÖZEL ÖDENEKLER İÇİNE HİZM. YÖN.										
					GENEL TOPLAM	70.927.750.000		1.040.267.000			2.640.000.000	3.041.000.000	3.041.000.000		
B. ÖDENEK TÜRLERİ İTİBARIYLA															
	1				CARİ HARCAMALAR	67.790.050.000		552.990.000			1.590.000.000	1.985.500.000	1.985.500.000		
	2				YATIRIM HARCAMALARI	6.400.000.000		320.000.000			50.000.000				
	3				TRANSFERLER	16.737.700.000		167.377.000			700.000.000	1.035.500.000	1.035.500.000		
					GENEL TOPLAM	70.927.750.000		1.040.267.000			2.640.000.000	3.041.000.000	3.041.000.000		
 Mehmet ÜNAL Türkiye Büyük Millet Meclisi Saymanlık Müdürü															

ÖZEL KANUNLAR ÇERÇEVİNDE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC TOPLAMI (HAKKİNE ÖZENEN VEYA İKAMETİNE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1950 İ.K. 33. MD. VE ÖZEL KANUNLAR ÇERÇEVESİNE YILA DEVREDEN ÖDENEK	1950 İ.K. 33.MD. VE İDİ PROJE KREDİLERİNDE YETKİLİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GECEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			27.406.284.000	20.914.526.111	6.591.698.889				
			16.442.125.000	15.827.102.637	615.022.463				
			11.406.750.000	7.937.695.884	3.469.054.116				
			17.270.323.000	17.210.260.244	60.062.856				
	620.552.750		620.552.750	620.552.750					
	620.552.750		73.148.036.750	62.410.197.146	10.737.838.604				
			49.127.160.000	42.196.420.233	6.930.739.767				
			6.130.000.000	2.382.984.019	3.747.015.981				
	620.552.750		17.890.875.750	17.830.812.834	60.062.856				
	620.552.750		73.148.036.750	62.410.197.146	10.737.838.604				

Vahit ERDEN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Genel Sekreteri

Yıldırım AKBULUT
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101 - 111 - 112- 900- 990	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM		DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJESİ		KURUMU	

PROGRAMLAR İTİBARIYLA

Türkiye Büyük Millet Meclisi, 1999 yılı bütçe hizmetleri, 1.3.1973 yılından itibaren uygulanmaya başlanan "Program Bütçe" esaslarına uygun olarak dört program çerçevesinde yürütülmüştür.

TBMM bütçesi "Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri", "Yasama Hizmetleri", "MEB Sorularını İdare ve Koruması" ve "Hizmet Programlarına Dağılımıyan Transferler" den oluşmaktadır. Bu dört program için alınan ödenekler toplamı (ek ödenekler dâhil), bu ödeneklere dayanarak yapılan toplam harcamalar ile, kullanılmasınca sonuna kadar iptal edilen ödenekleri gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Program	Alınan Ödenek	Harcamalar Toplamı	Yok Edilen Ödenek Toplamı	Gerçekleşme Oranı	İptal Oranı
A) 101	27.408.285.000.000	20.814.586.111.000	6.593.698.889.000	% 76	% 24
B) 111	16.442.125.000.000	15.827.102.557.000	615.022.443.000	% 96	% 04
C) 112	11.406.750.000.000	7.937.695.584.000	3.469.054.416.000	% 70	% 30
D) 900	17.270.323.000.000	17.210.260.144.000	60.062.856.000	% 99	% 01
E) 990	620.552.750.000	620.552.750.000	-	% 100	% 00
TOPLAM	73.148.035.750.000	62.410.197.146.000	10.737.838.604.000	% 85	% 15

A) 01, 02, 03 ve 66 Alt programlarından oluşan 101 "Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri" programında cari, yatırım ve transfer hizmetleri için 27.408.285.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 20.814.586.111.000.-TL'si harcama; 6.593.698.889.000.-TL'lik ödenek ise yıl sonu itibarıyla yok edilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 76, iptal oranı ise % 24 olmuştur.

B) 01 ve 02 Alt programlarından oluşan 111 "Yasama Hizmetleri" programına "Cari ve Yatırım Harcamaları" için 16.442.125.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 15.827.102.557.000.-TL'si harcama; kullanılmasınca 615.022.443.000.-TL'si yıl sonu itibarıyla yok edilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 96, iptal oranı % 04 olmuştur.

C) 01, 02 ve 66 Alt programlarından oluşan 112 "MEB Sorularını İdare ve Koruması" programının "Cari ve Yatırım" hizmetleri için 11.406.750.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 7.937.695.584.000.-TL'si harcama; 3.469.054.416.000.-TL'lik ödenek ise yıl sonu itibarıyla yok edilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 70, iptal oranı % 30 olmuştur.

D) 900 "Hizmet Programlarına Dağılımıyan Transferler" programı için 17.270.323.000.000.-TL'lik ödenek alınmış olup bunun 17.210.260.144.000.-TL'si harcama; 60.062.856.000.-TL'si de iptal edilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 99, iptal oranı ise % 01 olmuştur.

E) TBMM'ne bağlı bütçesiz MEB Sorularını izleniden elde edilen gelirlerin; yıl içinde yerinden spliten 990 "Özel Ödeneklere İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesi" programına; Maliye Bakanlığınca alınması yoluyla toplam 620.552.750.000.-TL'lik ödenek alınmış ve bu ödeneklerin tamamı, MEB Sorularını idare ve ödenek hizmetlerinde kullanılmak üzere TBMM Vakıfına devredilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 100 olmuştur.

Genel toplam olarak TBMM Bütçesi programları için 73.148.035.750.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 62.410.197.146.000.-TL'si harcama ve kullanılmasınca 10.737.838.604.000.-TL'si de iptal edilmiştir. Genel olarak gerçekleşme oranı % 85, iptal oranı tasarrufu nedeniyle % 15 olmuştur.

GİDER KESİNGESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101 - III - 112- 200	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM		DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJESİ		MURURU	

1999 Yılında bütçe kısmını ile alınan ödeneklerde (Ek ödenekler dahil), yapılan harcamalar ile iptal edilen ödeneklerin; CARİ HARCAMALAR; (a- Personel Giderleri, b- Diğer Cari Giderler), YATIRIM HARCAMALARI ve TRANSFER HARCAMALARI'nın dağılımı ile gerçekleştirilen ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Ödenek Türleri	Alınan Ödenek	Harcama Toplamı	Yük Edilen Ödenek Toplamı	Gerçekleşme Oranı	İptal Oranı
1) CARİ HARCAMALAR (a+b)	49.127.160.000.000	42.196.400.213.000	6.930.759.787.000	% 86	% 14
a) Personel Giderleri	38.612.290.000.000	36.773.098.169.000	1.840.191.811.000	% 95	% 05
b) Diğer Cari Harcamalar	10.504.910.000.000	5.423.307.044.000	5.091.607.976.000	% 52	% 48
2) YATIRIM HARCAMALARI	6.130.000.000.000	2.382.984.019.000	3.747.015.981.000	% 39	% 61
3) TRANSFER HARCAMALARI	17.890.875.750.000	17.890.812.894.000	60.062.856.000	% 99	% 01
TOPLAM	73.148.035.750.000	62.410.197.146.000	10.737.838.604.000	% 85	% 15

1- Yukarıdaki tablonun incelenmesinden anlaşıldığı üzere CARİ HARCAMALARIN tümünde gerçekleştirilen oran % 86, iptal edilme oran % 14 olmaktadır. Cari harcamaların a-Personel giderlerinde gerçekleştirilen oran % 95, iptal oran % 05, b- Diğer cari giderlerde gerçekleştirilen oran % 52, iptal edilme oranı tasarruf nedeniyle % 48 olmaktadır.

2- YATIRIM HARCAMALARI ödenek türünde gerçekleştirilen oran % 39, iptal oran % 61 olmaktadır.

3- TRANSFER HARCAMALARI ödenek türünde gerçekleştirilen oran % 99, iptal oran ise % 01 olmaktadır.

Genel olarak ödenek türlerinin toplam olarak gerçekleştirilen oran % 85, iptal oran % 15 olmaktadır.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	01	GENEL YÖNETİM	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJESİ	001	YÖNETİM HİZMETLERİ	KURUMU	

CARİ HİZMETLER, VE YATIRIM HİZMETLERİNİN
HARCAMA KALEMLERİ İTİBARIYLA AÇIKLAMALARI

CARİ HARCAMALARI

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Aktarmalarla		% 5 Kesirli	Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İşletme Oranı
			Eklenen	Düzeltilen					
100	Personel Giderleri	17.153.000.000.000	-	1.610.000.000.000	-	18.763.000.000.000	14.411.615.281.000	% 93	% 07
200	Yol Harca	80.000.000.000	-	-	4.000.000.000	76.000.000.000	68.253.621.000	% 90	% 10
300	Hizmet Alınları	1.658.900.000.000	-	-	82.945.000.000	1.575.955.000.000	1.119.549.803.000	% 71	% 29
400	Tübbirün Mafak ve Malzemes Alınları	4.070.700.000.000	-	-	203.535.000.000	3.867.165.000.000	1.454.943.979.000	% 37	% 53
500	Demirbaş Alınları	366.900.000.000	-	-	18.315.000.000	347.985.000.000	153.386.263.000	% 44	% 56
800	Diğer Ödemeler	-	500.000.000	-	-	500.000.000	48.000.000	% 10	% 90
TOPLAM		23.327.900.000.000	500.000.000	1.610.000.000.000	908.795.000.000	21.409.605.000.000	17.207.796.991.000	% 80	% 20

31.12.1999 tarihi itibarıyla kadro dışı personel sayımız 2189'dur. Bununla birlikte 657 sayılı Kanunun 4-B maddesine tabii 43 Sözleşmeli personel; 2919 sayılı Kanunun Ek 1-2 maddelerine tabii 4 Sözleşmeli Personel; 2919 sayılı Kanunun 12/3 maddesine göre 515 Geçici görevli personel; 2919 sayılı Kanunun 12/3 maddesine tabii 335 Millîvekeli Durumunda ve Sözleşmeli 85 Millîvekeli Durumunda (Bağımsız Dışarı Kararı Görevli); 2547 sayılı Kanunun 38. maddesine göre 1 Öğretim Üyesi ile 347 Mevzuatlı İhtisas için çalışmaya başlamıştır.

Bu faaliyetin bütçe ile 23.327.900.000.000.-TL'lik ödenek ayrılmış, aktarmalarından sonra bu faaliyetin toplam ödenağı 21.409.605.000.000.-TL olmuştur. Bu ödenağı kullanarak 17.207.796.991.000.-TL harcama yapılmıştır. İlgili faaliyetin yüzde de gerçekleştirme oranı % 80, İşletme oranı % 20 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	01	GENEL YÖNETİM	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	001	GENEL YÖNETİM	KURUMU	

II- YATIRIM HARCAMALARI

1) Harcama Kodları	Açıklama	Bütçe Ödeneği	%5 Kesintisi	Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İhtal Oranı
				Eliman	Döşülen				
300310	Hizmet Alınan	300.000.000.000	15.000.000.000	-	-	285.000.000.000	81.593.269.000	% 29	% 71

Bu harcama kaleminden Millîyetli Lojmanlar proje işleri ödemeleri gerçekleştirilmiştir.

2) Harcama Kodları	Açıklama	Bütçe Ödeneği	%5 Kesintisi	Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İhtal Oranı
				Eliman	Döşülen				
600610 AS20	Teşkilat Alınan Mük. Tev. Alınan ve Büyük Onarımlar	1.561.500.000.000	78.075.000.000	-	-	1.483.425.000.000	812.554.559.000	% 55	% 45

Bu harcama kalemlerinden bakiye, anahtar, arazi alımı, bakım ve onarımları gerçekleştirilmiştir. Bu harcama kalemine 1.483.425.000.000.-TL ödenek ayrılmış, bunun 812.554.559.000.-TL'si harcanmıştır. Gerçekleşen oran % 55, ihtal oranı % 45 olmuştur.

3) Harcama Kodları	Açıklama	Bütçe Ödeneği	%5 Kesintisi	Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İhtal Oranı
				Eliman	Döşülen				
700710	Yapı Tamam ve Büyük Onarımlar	834.100.000.000	43.900.000.000	-	-	834.100.000.000	94.196.805.000	% 11	% 89

Bu harcama kalemindeki ödenek 834.100.000.000.-TL olup, bunun 94.196.805.000.-TL'si harcanmıştır. Bu harcama kaleminden Millîyetli Lojmanlar inşaatının boyu, badana yapımı işleri gerçekleştirilmiştir.

Bu harcama kaleminde gerçekleşen oran % 11, ihtal oranı % 89 olmuştur.

ÖZGER KESİNHESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	02	DESTEK HİZMETLERİ	DİREKSİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJESİ	081-082 083-084	TEKNOLOJİ VE ÖZEL TAŞIT KİRA BAKIM VE RIZA LOJMAN KİRA BAKIM ÖNEMİSL. HİZM.	KURUMU	

CARİ HARCAMALAR

Bu alt programdaki ödenekler personel giderleri ve diğer cari giderler için alınmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenekleri	%4 Kesinti	Aktarmalar		Toplam Ödenek	Harcama Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
				Eklenen	Düzeltilen				
081-100	Personel Giderleri	400.000.000.000	-	575.000.000.000	-	975.000.000.000	829.202.017.000	% 85	% 15
082-100	Personel Giderleri	300.000.000.000	-	-	175.000.000.000	325.000.000.000	278.476.431.000	% 86	% 14
083-300	Hizmet Alınları	135.900.000.000	6.795.000.000	-	-	129.105.000.000	104.622.797.000	% 81	% 19
083-400	Tüketim Malı ve Malzeme Alınları	377.000.000.000	18.890.000.000	-	-	358.110.000.000	132.483.804.000	% 37	% 63
083-800	Diğer Ödenekler	27.000.000.000	1.350.000.000	-	500.000.000	25.150.000.000	16.528.613.000	% 64	% 36
084-300	Hizmet Alınları	100.000.000.000	5.000.000.000	-	-	95.000.000.000	11.424.870.000	% 12	% 88
084-400	Tüketim Malı ve Malzeme Alınları	220.000.000.000	11.000.000.000	-	-	209.000.000.000	18.309.595.000	% 09	% 91
TOPLAM		1.759.900.000.000	42.995.000.000	575.000.000.000	175.300.000.000	2.116.405.000.000	1.391.548.522.000	% 66	% 34

Bu alt programın 081-100 harcama kaleminden TBMM personeli ve bakanlık yükümlü olidüklerim hastane giderleri ile sağlık malzemeleri alınları gerçekleştirilmiştir. Bu harcama kaleminin 975.000.000.000.-TL ödenek sinin olup; 829.202.017.000.-TL'ne harcanmıştır.

082-100 Harcama kaleminin 325.000.000.000.-TL ödenek sinin olup; 278.476.431.000.-TL'ne harcanmıştır. Bu harcama kaleminden T.B.M.M. personeli ve bakanlık yükümlü olidüklerim ilaş ödenekleri karlanmıştır.

083-300 Harcama kalemindeki ödenekten TBMM'deki araçların her türlü tamirat, yedek parça ve malzeme bedeli ile ilgili ödenekleri karlanmıştır.

083-400 Harcama kaleminden TBMM'deki araçların akaryakıt bedeli karlanmıştır.

083-800 Harcama kaleminden araçların vergi ile ilgili işlemleri gerçekleştirilmiştir.

084-300 Harcama kaleminden lojmanlarda yapılan boyu badana vb. işlerin işçilik ve malzeme alınları gerçekleştirilmiştir.

084-400 Harcama kaleminden lojmanların kalorifer yakıt bedeli, elektrik ve su giderleri karlanmıştır.

Alt programın tümü için bütçe ile 2.116.405.000.000.-TL ödenek sinin, bu ödenekle karşılanarak 1.391.548.222.000.-TL harcama yapılmıştır. Bu alt programda gerçekleştirme oranı % 66, iptal oranı % 34 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1992
ALT PROGRAM	03	DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	001	GÜVENLİK HİZMETLERİ	KURUMU	

Bu alt programdaki ödemelerin tamamı diğer euz hizmetler için olmaktadır.

TBMM bütçesini üç güvenliği sağlıyor Muhafız Taburuna her türlü harcamaları bu faaliyetten yapılmaktadır. Bu faaliyette kullanılan özen bütçe ile verilen ödemeler, yıl içindeki kasıtlı ve aktarımlardan sonra yıl sonu ödenek toplamı, yapılan harcamalar toplamı ile harcama ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	% 3 Kesirli	Aktarımlarla		Toplam Ödenek	Harcama Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
				Eklenen	Düşülen				
300	Hizmet Alınan	34.600.000.000	1.790.000.000	-	-	32.870.000.000	32.503.631.000	% 99	% 01
400	Tüketim Malzeme ve Makine Alınan	50.790.000.000	2.537.900.000	-	-	48.212.900.000	40.759.198.000	% 85	% 15
500	Demirbaş Alınan	19.690.000.000	982.900.000	-	-	18.667.900.000	14.035.620.000	% 75	% 25
TOPLAM		105.080.000.000	3.250.800.000	-	-	99.790.000.000	87.298.449.000	% 88	% 12

Bu alt program 1983 yılında çıkarılan TBMM Teşkilat Yasası ile Muhafız Taburunun özümlü halden 1984 Ocak ayında birer Genel Kurum Başkanlığı'na bağlandıktan sonra ve yolda bu kurum tarafından ödenmeye başlamıştır. Muhafız Taburunun yalnız 300-400-500 harcama kalemleri düzeyindeki harcamaları TBMM BÇ'lerinden karşılanmaktadır.

Bu alt programdaki ödenek toplamı 99.790.000.000.-TL olup; bu ödeneye karşılık 87.298.449.000.-TL'lik harcama gerçekleştirilmiştir.

Bu alt programdaki ödemelerin harcama oranı % 88, iptal oranı ise % 12'dir.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	66	MERKEZ VE MERKEZ DIŞI HİZMETLERDE ÇALIŞAN GECİCİ İŞÇİLER	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	007-009	GEÇİCİ İŞÇİLERİN ÖCRET-İCRAMİYELERİ	KURUMU	

Bu alt programdaki ödemelerin birisi diğer emel hizmetler için olmamıştır.

Harcama Kategori	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Eldirilen Akkümüle Değerler	Toplam Ödenek	Harcama/Ödenek Oranı	Harcama Oranı	İşletme Oranı
66-100	Personel Gideri	1.040.000.000.000	140.000.000.000	1.180.000.000.000	1.139.595.556.000	% 97	% 03
	TOPLAM	1.040.000.000.000	140.000.000.000	1.180.000.000.000	1.139.595.556.000	% 97	% 03

Bu harcama kalemine bütçe ile 1.040.000.000.000.-TL ödenek ayrılmıştır. Ödeneklerin toplamı 1.180.000.000.000.-TL'dir. Bu ödenekten 1.139.595.556.000.-TL'nin harcanmıştır.

Bu alt programdaki ödemelerin harcama oranı % 97, işletme oranı % 03'dür.

GİDER KESİNGİSAP ÇEVRELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	111	YASAMA HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	01	YASAMA HİZMETLERİ	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJESİ	001-002	YASAMA HİZMETLERİ	KURUMU	

CARİ HİZMETLERİN VE YATIRIM HİZMETLERİN
HARCAMA KALEMLERİ İTİBARIYLA AÇIKLANMALARI AŞAĞIYA ÇIKARILMIŞTIR.

I. CARİ HARCAMALAR

Bu alt programdaki bütçe ödenekleri, yıl içinde yapılan tasarruflar ve alt programlar, yılın toplam ödenek ve havuzları toplamı ile harcama ve iptal oranlarına ilişkin tablo aşağıda gösterilmiştir.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenekleri	% 5 Kesinti	Alt programlar		Toplam Ödenek	Harcama Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
				Eldevan	Düşülen				
001/100	Personel Giderleri	10.010.000.000.000	-	2.960.000.000.000	-	12.970.000.000.000	12.963.659.019.000	% 99	% 01
001/200	Yatırım	456.000.000.000	22.800.000.000	-	-	433.200.000.000	324.206.779.000	% 75	% 25
001/300	Hizmet Alınları	8.500.000.000	425.000.000	-	-	8.075.000.000	2.079.990.000	% 25	% 74
001/400	Tüketim Malzemesi ve Malzeme Alınları	320.000.000.000	16.000.000.000	-	-	304.000.000.000	176.904.152.000	% 58	% 42
001/500	Demirbaş Alınları	2.000.000.000	100.000.000	-	-	1.900.000.000	586.305.000	% 31	% 69
002/400	Tüketim Malzemesi ve Malzeme Alınları	650.000.000.000	32.500.000.000	-	-	617.500.000.000	390.057.711.000	% 57	% 43
TOPLAM		11.446.500.000.000	71.825.000.000	2.960.000.000.000	-	14.334.675.000.000	13.819.503.916.000	% 96	% 04

Yasama Hizmetleri Dairesindeki 100 harcama kaleminden MİTİS'inin birisi aylık ödenek ve yedekler ödenmiştir.

Bu programın cari harcama faaliyetlerine 14.334.675.000.000.-TL'lik ödenek ayrılmış, bu ödenekle dayandırarak yıl sonu harcaması 13.819.503.916.000.-TL olarak gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetlere harcama gerçekleştirilen oran % 96, iptal oranı % 04 olmuştur.

II. YATIRIM HARCAMALARI

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenekleri	% 5 Kesinti	Alt programlar		Toplam Ödenek	Harcama Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
				Eldevan	Düşülen				
700/710	Yeni Teşvik ve Büyük Ölçümlü Giderleri	620.500.000.000	32.025.000.000	-	-	620.500.000.000	588.680.940.000	% 89	% 11

Bu harcama kaleminde bütçe ile ayrılan toplam ödenek 620.500.000.000.-TL olup, bu ödenekle dayandırarak 588.680.940.000.-TL harcanmıştır.

Harcama kalemindeki gerçekleştirilen oran %89, iptal oranı % 11 olmuştur.

GİDER KESİNHESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	111	YASAMA HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	02	DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	081	TEDAVİ VE İLAÇ ÖDEMELERİ İLE	KURUMU	
	082-084	LOJMANLARIN KİRA-BAKIM-İSLETME		

CARİ HİZMETLER

Bu alt programlardaki bütçe ödenenği, yıl içinde yapılan kesinti ve istisnalar, yıllık toplam ödenek ve harcamaolar toplamı ile harcama ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıya özetlenmiştir.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe		Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcama Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
		Ödenenği	% S. Kesintisi	Eklenen	Düzeltilen				
081/100	Personel Gideri (Tevdai Ödemeleri)	500.000.000.000	-	100.000.000.000	-	600.000.000.000	598.693.528.000	% 99	% 01
082/100	Personel Gideri (Diğer Ödemeleri)	400.000.000.000	-	-	100.000.000.000	300.000.000.000	298.773.032.000	% 99	% 01
084/300	Hizmet Alınması	10.500.000.000	525.000.000	-	-	9.975.000.000	9.841.014.000	% 98	% 02
084/400	Tüketim Malzemesi ve materyali alm.	600.000.000.000	30.000.000.000	-	-	570.000.000.000	541.610.107.000	% 95	% 05
TOPLAM		1.510.500.000.000	30.525.000.000	100.000.000.000	100.000.000.000	1.479.975.000.000	1.448.917.701.000	% 98	% 02

Bu alt programlardan Milletvekili ve hizmetli yüklenmiş hizmetler için yapılan bütçe ödenenği, bazı yasama milletvekili lojmanlarında yapılan boya, badana işleri, lojmanların yırtılma bedelleri, elektrik ve su bedelleri harfleridir.

Bu harcama kalemine bütçe ile 1.510.500.000.000.-TL ödenek verilmiş olmakla birlikte ve aktarmalarla sonra yıl sonu ödenenği 1.479.975.000.000.-TL olmuştur. Bu ödenekten 1.448.917.701.000.-TL harcama gerçekleştirilmiştir. Bu alt programlarda harcama oranı % 98, iptal oranı % 02 olmuştur.

GİDER KESİNHESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	112	MİLLÎ SARAYLARIN İDARE VE KORUNUM	BÜTÇE YILI		1999
ALT PROGRAM	01	MİLLÎ SARAYLARIN İDARE VE KORUNUM	DAİRESİ		TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	001	MİLLÎ SARAYLARIN İDARE VE KORUNUM	KURUMU		

CARİ HİZMETLER VE YATIRIM HİZMETLERİNİN
HARCAMA KALEMLERİ İTİBARIYLA AÇIKLANMALARI AŞAĞIYA ÇIKARILMIŞTIR.

I. CARİ HARCAMALAR

Bu faaliyetteki ödenekler "Millî Saraylar İdare ve Korunması" hizmetlerini karşılamak üzere alınmıştır.

Bu faaliyetteki bütçe ödenekleri, yıl içinde yapılan teslim ve alımların, yıllık toplam ödenek, yıl sonu harcamaları toplamı ile harcama ve iptal oranlarına gösterik tablo aşağıda gösterilmiştir.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenekleri	% 5 Kesinti	Aktarmaların		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
				Eliminen	Düzeltilen				
100	Personel Giderleri	4.070.280.000.000	-	-	-	4.070.280.000.000	3.622.618.230.000	% 89	% 11
200	Yükümler	93.000.000.000	2.650.000.000	-	-	50.350.000.000	15.869.946.000	% 32	% 68
300	Hizmet Alımları	233.000.000.000	11.690.000.000	-	-	221.390.000.000	122.995.304.000	% 36	% 44
400	Tüketim Malı ve Malzeme Alımları	1.002.000.000.000	50.100.000.000	-	-	951.900.000.000	492.298.328.000	% 52	% 48
500	Demirbaş Alımları	155.000.000.000	7.750.000.000	-	-	147.250.000.000	78.370.669.000	% 53	% 47
800	Malzeme Alımları	35.500.000.000	1.775.000.000	-	-	33.725.000.000	216.000.000	% 01	% 99
TOPLAM		5.548.750.000.000	79.925.000.000	-	-	5.474.825.000.000	4.332.328.477.000	% 79	% 21

31.12.1999 tarihi itibarıyla Millî Saraylar Daire Başkanlığındaki toplam kadrolu personel sayısı 669, Geçici görevli personel sayısı 2, Sözleşmeli personel sayısı 5 olup; toplamda 679 maddetlik işçi, ayrıca 2547 aylık Kamunun 38. maddesindeki göre de 2 Öğretmen Översonun rakabıdır.

Bu faaliyetteki ödenekler cari harcamalar için alınmıştır. Alınan 5.474.825.000.000.-TL'lik ödenek, 4.332.328.477.000.-TL harcanmıştır.

Bu faaliyetin toplam harcama oranı % 79, iptal oranı ise % 21'dir.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	112	MİLLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNUM	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	01	MİLLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNUM	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJESİ	001	MİLLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNUM	KURUMU	

II. YATIRIM HARCAMALARI

1) Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe	% 5 Kesinti	Aktarımlar		Toplam Ödenek	Harcama Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
		Ödenek		Ekleme	Denetim				
600/620	Makine, teçhizat el. Büyük Onarım Gid.	600.000.000.000	30.000.000.000	-	-	570.000.000.000	72.225.705.000	% 12	% 88

Bu harcama kalemine bütçe ile 570.000.000.000.-TL ödenek ayrılmış, bu ödenekten 72.225.705.000.-TL'nin harcanmıştır. Bu harcama kaleminden Millî Saraylar Dairesi Başkanlığı binalarının güçlendirme çalışmaları için ayrılan ve bilgisayar printer alımları gerçekleştirilmiştir. Harcama kalemindeki gerçekleştirme oranı % 12, iptal oranı % 88 olmuştur.

2) Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe	% 5 Kesinti	Aktarımlar		Toplam Ödenek	Harcama Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
		Ödenek		Ekleme	Denetim				
700/710	Yapı, Tesvi ve Büyük Onarım Gid.	2.400.000.000.000	120.000.000.000	30.000.000.000	-	2.330.000.000.000	763.730.741.000	% 32	% 68

Bu harcama kalemine bütçe ile 2.330.000.000.000.-TL'lik ödenek ayrılmış, yıl sonu itibarıyla 763.730.741.000.-TL'nin harcanmıştır.

Bu harcama kalemindeki ödenekten Dolmuşbaba ve Yolcu'daki Atatürk Köylüleri restorasyonu ile diğer köy ve kasabaların bakım ve onarım harcamaları gerçekleştirilmiştir.

Bu harcama kalemindeki gerçekleştirme oranı %32, iptal oranı ise % 68 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	112	MİLLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNM.	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	02	DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJESİ	081-082 083-084	TEDAVİ VE İLAÇ ÖDEMELERİ TASİT VE LOJİSTİKA BAKIM ONARIML.	KURUMU	

CARİ HARCAMALAR

Bu programdaki bütçe ödenekleri, yıl içinde yapılan kesinti ve alınmazlar, yıllık toplam ödenek ve harcamalar toplam ile harcama ve iptal oranlarını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Harcama Kodları	Açıklama	Bütçe Ödenekleri	% Kesinti	Alınmazlar		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
				Fidans	Dönüşüm				
081-100	Personel Giderleri	150.000.000.000	-	25.000.000.000	-	175.000.000.000	174.831.318.000	% 99	% 01
082-100	Personel Giderleri	150.000.000.000	-	-	25.000.000.000	125.000.000.000	124.837.102.000	% 99	% 01
083-300	Hizmet Alınları	220.000.000.000	11.000.000.000	-	-	209.000.000.000	108.281.641.000	% 50	% 50
083-400	Tüketim Malzeme ve Malzeme Alınları	45.000.000.000	2.250.000.000	-	-	42.750.000.000	18.383.365.000	% 42	% 53
083-800	Diğer Ödemeler	6.500.000.000	325.000.000	-	-	6.175.000.000	172.580.000	% 01	% 99
084-300	Hizmet Alınları	50.000.000.000	2.500.000.000	-	-	47.500.000.000	-	% 00	% 100
084-400	Tüketim Malzeme ve Malzeme Alınları	70.000.000.000	3.500.000.000	-	-	66.500.000.000	17.113.000.000	% 25	% 74
TOPLAM		691.500.000.000	19.575.000.000	25.000.000.000	25.000.000.000	671.925.000.000	440.639.006.000	% 65	% 34

Bu faaliyetin bütçe kesimi 691.500.000.000-TL ödenek olarak, yıl içindeki alınmazların sonuna ödenek 671.925.000.000-TL olmuştur. Bu ödenekle karşılanarak 440.639.006.000-TL harcama gerçekleştirilmiştir.

Bu faaliyetteki harcama kalemlerinden, tedavi harcamalarına ödenekler, sağlık materyalleri alınları, ilaç bedellerinin ödenmesi, MİS Saraylar personelinin servis tazminatı ödenmesi, işçilerinin mükâfı ücretleri ve yataklı giderleri, araçların sigorta bedellerinin ödenmesi gerçekleştirilmiştir.

Bu faaliyetin toplam harcama oranı % 65, iptal oranı ise % 34 olmuştur.

GİDER KESİNGESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	112	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	66	MERKEZ VE MERKEZ DIŞI HİZMETLERDE ÇALIŞAN GEÇİCİ İŞÇİLER	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	007-008 009	GEÇİCİ İŞÇİLERİN ÜCRETLERİ, FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETLERİ VE İKRAMİYELEKİ	KURUMU	

Bu alt programdaki ödemelerin tümü diğer cast hizmetler için alınmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Eldevan	Alınmalarla	Diğerden	Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
66-100	Personel Gideri	2.360.000.000.000	43.000.000.000		43.000.000.000	2.360.000.000.000	2.328.771.653.000	% 99	% 01

Bu harcama kalemine bütçe ile 2.360.000.000.000.-TL. ayrılmış olmakla birlikte bu ödenekten 2.328.771.653.000.-TL.'si harcanmıştır. Millî Saraylar Daire Başkanlığı bünyesinde bulunan geçici işçilerin Derol. Sicil çalışma ve ikramiyelerinin ödemesi bu harcama kaleminden gerçekleştirilmektedir.

Bu alt programdaki ödemelerin harcama oranı % 99, iptal oranı % 01'dir.

CİDER KENİNHEŞAF ÇETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	900	HİZMET PROJELERİ	HÜTUCE YILI	1999
ALT PROGRAM			DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJESİ			KURUMU	

Harcanan Kataral...	Açıklama	Bütçe Ödenek	%1. Karşılı.	Akrasınlar			Toplam Ödenek	Harcanan Toplam	İstisna Ödenek
				Etkelen	Dışlan				
1) 900-05-3-311-900	Foalane Kelelers Paylan	10.000.000.000.000	100.000.000.000	1.770.000.000.000	-	-	11.670.000.000.000	11.670.000.000.000	% 100
2) 900-05-3-311-900	Üniversite Kurulları Yıllık Ödenekler	100.000.000.000	1.000.000.000	-	-	-	99.000.000.000	72.336.573.000	% 73
3) 900-04-3-021-900	Meclisler Üyeleri Yıllık Ödenekler	86.900.000.000	863.000.000	-	-	-	83.638.000.000	83.312.494.000	% 99
4) 900-04-3-023-900	Damaşık Bütçe Kır. Sın. Üst. Teşvikiyat. Öd.	340.000.000.000	3.400.000.000	-	-	-	336.600.000.000	331.650.000.000	% 98
5) 900-04-3-650-900	Diğer Sosyal Teşvikiyat. Üst. Teşvikiyat.	3.100.000.000.000	31.000.000.000	-	-	350.000.000.000	4.659.000.000.000	4.697.042.101.000	% 99
6) 900-05-3-521-900	Personel Günlükleri	600.000.000.000	6.000.000.000	-	-	340.000.000.000	254.000.000.000	253.789.753.000	% 99
7) 900-05-3-522-900	Diğer Dest. Günlükleri	250.000.000.000	2.500.000.000	-	-	193.400.000.000	52.000.000.000	43.180.644.000	% 87
8) 900-05-3-523-900	Yanama Günlükleri	231.200.000.000	2.312.000.000	-	-	200.000.000.000	48.682.000.000	44.457.273.000	% 92
9) 900-05-3-651-900	Viziyer Kararlaşmalarına ve seyahat masrafları	10.000.000.000	100.000.000	-	-	-	9.900.000.000	-	% 10
10) 900-06-3-537-900	Çevre Kurumlarına ve kuruluşlar Vergi Daireleri Vergisi	-	-	10.000.000.000	-	-	10.000.000.000	7.562.970.000	% 76
11) 900-07-3-333-900	Gezici ve İstisnalar Dairesi Vergi Dest. Gel.	-	-	5.000.000.000	-	-	5.000.000.000	2.328.334.000	% 47
12) 900-08-3-565-900	Gelecek ve Kurumlar Vergisi	-	-	500.000.000	-	-	500.000.000	-	% -
13) 900-02-3-001-000	Çevre Teşvikiyatları ve diğer Hürmetler	-	-	620.352.750.000	-	-	620.352.750.000	620.352.750.000	% 100
T O P L A M			16.377.000.000	167.377.000.000	2.406.052.750.000	1.085.500.000.000	17.890.875.750.000	17.890.812.894.000	% 99

1) 900-05-3-311-900 Harcanan İstisna Ödenek 3.12.1992 tarih ve 3854 sayılı yasanın 3. maddesi ve 24.11.1994 gün ve 4049 sayılı Yasanın değişikliği 5. maddesinde göre kaldırılmış olan "Yasama Organları Üyeleri Döner Hattı"na ayrılmıştır. Bu ödenek Eski Ödenek De Dış ve Teşvikiyatlar harcı kapsamında ödenmektedir. Bu ödenek için bütçe ayrılmamıştır.

2) 900-05-3-311-900 Harcanan İstisna Ödenek 3.12.1992 tarih ve 3854 sayılı yasanın 3. maddesi ve 24.11.1994 gün ve 4049 sayılı Yasanın değişikliği 5. maddesinde göre kaldırılmış olan "Yasama Organları Üyeleri Döner Hattı"na ayrılmıştır. Bu ödenek Eski Ödenek De Dış ve Teşvikiyatlar harcı kapsamında ödenmektedir. Bu ödenek için bütçe ayrılmamıştır.

GİDER KESİNHESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	900	HİZMET PROJEDAĞITILAMAYAN TRANSF.	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM			DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJESİ			KURUMU	

3) TBMM Personeli ile MEH Sayıştay Daire Başkanlığı personelinin ögile yemeli yardım bu harcama kaleminde hesaplanmıştır.

4) 900-04-3-423-950 harcama kalemine Bütçe Kararnı ile 340.000.000.000.-TL ödenek ayrılmış, bu harcama kaleminde toplam harcama 331.650.000.000.-TL olmuştur. Harcama gerçekleştirme oranı % 99, iptal oranı % 01 olmuştur.

5) En son çıkarılan 4049 sayılı yasa ile ekli üyeler ve haklarında yükümlülükler, dâil ve yetimlerinde yurtdışı ve yurtdışı sağlık giderleri yapılmaktadır. Bu harcama kaleminde ekli üyeler ve haklarında yükümlülükler, dâil ve yetimlerinde, ramzi ve özel hastanelere, özel laboratuvarlara, özel doktor ve profesörlerin muayene ücreti, uzmanlara ilaç bedeli, dış tedavi bedelleri, diğer muayene ve fizik tedavi parçaları bedelleri, sağlık malzemesi ve gereçlerin bedellerinin ödenekleri yapılmıştır.

6) Ekli yıla ait orçuna, hastanelere gönderilen tedavi giderleri ile personel yarı ve ekli paraları, dâil ve yetimlerinin yıl içinde ödenmesine diğer ekli haklarında ekli her türlü ödenekler bu harcama kaleminde hesaplanmıştır. Bu harcama kalemine bütçe ile 600.000.000.000.-TL ödenek ayrılmış, 340.000.000.000.-TL diğer harcama kalemlerine ayrılmış, ayrılmadıkları orçuna yıl sonu ödenekleri 254.000.000.000.-TL olmuştur. Bu ödenekten 253.789.753.000.-TL harcama gerçekleştirilmiştir. Bu harcama kaleminde harcama oranı % 99, iptal oranı ise % 01 olmuştur.

7) 900-05-3-522-960 harcama kalemine bütçe ile 250.000.000.000.-TL ödenek ayrılmış, 193.500.000.000.-TL'nin diğer harcama kalemlerine ayrılmış, ayrılmadıkları orçuna yıl sonu toplam ödenekleri 52.000.000.000.-TL olmuştur. Bu ödenekten 43.130.644.000.-TL harcama yapılmıştır. Söz konusu harcama kalemindeki Diğer Cesi Harcama kaleminde bir ödenek bütçe yılsonunda ödenen kulaca bütçesizden her türlü ödenekler gerçekleştirilmiştir. Bu harcama kaleminde harcama oranı % 87, iptal oranı ise % 13 olmuştur.

8) 900-05-3-523-960 harcama kalemindeki ödenek toplamı 48.638.000.000.-TL olup, bu ödenekle dayandarak 44.457.273.000.-TL harcama yapılmıştır. Harcama oranı % 92, iptal oranı ise % 08 olmuştur.

9) 900-05-3-651-910 harcama kalemine bütçe ile 10.000.000.000.-TL'lik ödenek ayrılmış, bu harcama kalemindeki iptal oranı % 100 olmuştur.

10) 900-05-3-537-900 harcama kalemine ayrılmadıkları 10.000.000.000.-TL ödenek ayrılmış olup, 7.562.970.000.-TL'nin harcama yapılmıştır. Gerçekleştirme oranı % 76, iptal oranı % 24 olmuştur.

11) 900-07-3-553-900 harcama kalemine ayrılmadıkları 5.000.000.000.-TL ödenek ayrılmış olup, 2.328.335.000.-TL'nin harcama yapılmıştır. Gerçekleştirme oranı % 47, iptal oranı % 53 olmuştur.

12) 900-08-3-363-900 harcama kalemine 500.000.000.-TL ödenek ayrılmış olup, herhangi bir ödenekte bulunulmamıştır.

13) MEH Sayıştay beğli Sayış, bşk ve Kurulları giderlerinden elde edilen gelirler yıl sonuna kadar, Malîye Bakanlığının kontrol Defterdarlığının beğli sayıştaylar aracılığı ile ödenek olarak TBMM bütçesine ayrılmaktadır. Özel Kararn gereğince verilen bu ödenekler Sayış, bşk ve Kurulları orçuna ve bütçe içinde kullanılmak üzere TBMM Vakfına devredilmektedir. Bu harcama kalemindeki harcama tutarı 620.552.750.000.-TL olmuştur. Harcama gerçekleştirme oranı % 100 olmuştur.

BAKREKİ : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUMU :

BÜTÇE İÇİNDE KARŞILANAMAYAN
ÖDENEK ÜSTÜ HARCAMALAR CETVELİ

BÜTÇE YILI : 1999
BÜTÇE KODU : 1

SAYMANLIĞIN		PROGRAM	ALT PROGRAM	ÖDENEK TÜRÜ	FAALİYET PROJE	HARCAMA KALEMİ	HARCAMA TUTARI
KODU	ADI						
01	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	

YILI İÇİNDE VE MAHSUP SÜRESİNDE YAPILAN HARCAMALAR CETVELİ

KURULUŞU : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

(1000-TL)

BÜTÇE YILI: 1992

DAİRE KODU	DAİRE ADI	YILI İÇİNDE VE MAHSUP SÜRESİNDE YAPILAN HARCAMALAR CETVELİ		
		YILI İÇİNDEKİ HARCAMALAR	MAHSUP SÜRESİNDEKİ HARCAMA	TOPLAM HARCAMA
01	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	62.410.197.146		62.410.197.146
GENEL TOPLAM		62.410.197.146		62.410.197.146

BAĞIŞ VE ÖZEL GELİRLER CETVELİ

Dairesi : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUMU :

(1990- TL)

BÜTÇE YILI : 1999
BÜTÇE KODU : 1

GELİR KODU	AÇIKLAMA	ÖZEL GELİRİN YATIRILDIĞI SAĞMANLIK	GEÇEN YILDAN DEVREDEN	BU YIL İÇİNDE ALINAN	TOPLAM TAHSİLAT	YILI İÇİNDE HARCANAN	ERTESİ YILA DEVREDİLEN
6700		ÖSKÖDAR BEŞİKTAŞ YALOVA	-	620.552.750	620.552.750	620.552.750	-

SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
1999 MALÎ YILI KESİN HESABI

DİZİ CETVELİ

<u>Sıra No.</u>	<u>Sahife No.</u>	<u>Adı</u>
1	64	Ödenek ve Harcamanın Programlara Dağılımı
2	65	İta Amirleri Cetveli
3	66:67	Ödenek ve Harcamanın Ekonomik Ayrımı ile Gider Türlerine ve Programlara Dağılımı
4	68:70	Yılısonu Genel Ödenek ve Harcamasının Harcama Kalemlerine Dağılımı
5	71:88	Gider Kesinhesap Cetveli
6	89:90	Gider Kesinhesap Cetveli İcmali
7	91:99	Gider Kesinhesap Cetveli Açıklaması
8	100	Bütçe İçinde Karşılanamayan Ödenek Üstü Harcamalar Cetveli
9	101	Yıl İçinde ve Mahsup Süresinde Yapılan Harcamalar Cetveli
10	102	Bağış ve Özel Gelirler Cetveli
11	103	TBMM Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu

İTA AMİRLERİ CETVELİ
(Asli veya Vekil)

KURULUŞUN ADI	BİRİNCİ DERECE İTA AMİRİNİN			İKİNCİ DERECE İTA AMİRİNİN		
	ADI SOYADI	İŞE BAŞLAMA TARİHİ	AYRILMA TARİHİ	ADI SOYADI	İŞE BAŞLAMA TARİHİ	AYRILMA TARİHİ
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI	Kamil MUTLUBER	01.01.1999	31.12.1999			

BAŞBAKANLIK BAŞKANLIĞI
KURUMU

ÖDENEK VE HARCAMANIN EKONOMİK AYRIMI

(2006 TL)

YIL: 1999

ÖDENEK KODU	AÇIKLAMA	BİR ÖNCEKİ YIL UYGULAMASI		BÜTÇE BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YILI İÇİNDE EKLENEN (+) DÜŞÜLEN (-)	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA
		GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA						
1	CARİ HARCAMALARI (a + b)	4.729.120.000	4.061.852.259	8.885.620.000	(-) 1.311.632.500	7.573.987.500	6.617.692.780	956.294.720	
a)	PERSONEL GİDERLERİ	3.496.100.000	3.465.714.402	5.652.970.000	(+) 190.000.000	5.842.970.000	5.683.244.246	159.725.754	
b)	BAKAR CARİ GİDERLER	1.233.020.000	596.137.857	3.232.650.000	(-) 1.501.632.500	1.731.017.500	934.448.534	796.568.966	
2	YATIRIM HARCAMALARI	1.733.000.000	1.224.069.523	1.500.000.000	(+) 3.025.000.000	4.525.000.000	4.206.541.889	318.458.111	
3	TRANSFER HARCAMALARI	94.500.000	47.876.075	163.000.000	(-) 1.630.000	161.370.000	100.073.830	61.294.170	
	TOPLAM	6.556.620.000	5.333.797.857	10.548.620.000	(+) 1.711.737.500	12.260.357.500	10.924.310.499	1.336.047.001	

ÖDENEK VE HARCAMANIN GİDER TÜRLERİNE DAĞILIMI

KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	BÜTÇE BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YILI İÇİNDE EKLENEN (+) DÜŞÜLEN (-)	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA
100	PERSONEL GİDERLERİ	3.496.100.000	3.465.714.402	5.652.970.000	(+) 190.000.000	5.842.970.000	5.683.244.246	159.725.754	
200	YOLLUKLAR	321.000.000	140.393.169	745.000.000	(-) 230.250.000	524.750.000	225.029.846	299.720.144	
300	HİZMET ALIMLARI	400.010.000	211.582.524	718.350.000	(-) 35.927.500	682.422.500	410.770.135	271.652.365	
300	HİZMET ALIMLARI	134.000.000	134.000.000	250.000.000	(-) 12.500.000	237.500.000	237.500.000	186.347.863	
400	TURKİYE MAMALZ ALIMI	228.010.000	129.211.537	341.100.000	(-) 24.053.000	317.047.000	218.973.745	98.071.255	
400	TURKİYE MAMALZ ALIMI	6.000.000	6.000.000	1.000.000	(-) 50.000	950.000	950.000		
500	DEMİRBAŞ ALIMLARI	283.000.000	114.849.841	1.425.000.000	(-) 1.221.250.000	203.750.000	78.590.018	125.159.982	
500	DEMİRBAŞ ALIMLARI	5.000.000	5.000.000	21.000.000	(-) 1.050.000	19.950.000	19.950.000		
600	MAKİNAT VE TEÇHİZ	300.000.000	10.051.971	100.000.000	(-) 5.000.000	95.000.000	12.354.963	82.645.036	
700	YATIRIM BÜYÜK GİD	1.288.000.000	1.214.017.522	1.128.000.000	(+) 3.043.000.000	4.171.000.000	4.143.054.790	28.545.210	
800	DİĞER ÖDENEKLER	1.000.000	130.766	3.000.000	(-) 150.000	2.850.000	1.084.780	1.765.220	
900	TRANSFERLER	94.500.000	47.876.075	163.000.000	(-) 1.630.000	161.370.000	100.073.830	61.294.170	
	TOPLAM	6.556.620.000	5.333.797.857	10.548.620.000	(+) 1.711.737.500	12.260.357.500	10.924.310.499	1.336.047.001	

DAİRE : SAYIŞLAY BAŞKANLIĞI
KURUM : 4

YIL SONU GENEL ÖDENEK VE HARCAMASININ
HARCAMA KALEMLERİNE DAĞILIMI
ÖDENEKLER

(1000 TL) YILI: 1999
HARCAMALAR

EKSA	AÇIKLAMA	ÖDENEKLER				HARCAMALAR			
		CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)	CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)
110	Ayıklar					2.013.023.328			2.013.023.328
120	Sözleşmeli Personel Ücreti					59.880.632			59.880.632
140	Sosyal Yardımlar					205.919.301			205.919.301
150	Ek Çalışma Karşılığı					9.413.520			9.413.520
160	Tazminatlar ve Ödülleri					1.016.351.024			1.016.351.024
170	Ödemeler					2.038.676.918			2.038.676.918
180	Teknik yardım ve emsal giderleri					339.969.523			339.969.523
100	PERSONEL GİDERLERİ TOPLAMI	5.842.970.000			5.842.970.000	5.683.244.246			5.683.244.246
210	Yurtiçi Geçici Görev Yolculukları					169.315.457			169.315.457
220	Yurtiçi Stekiz Görev Yolculukları					10.522.766			10.522.766
240	Yurtiçi Geçici Görev Yolculukları					45.191.633			45.191.633
200	YOLCULUKLAR TOPLAMI	524.750.000			524.750.000	225.029.856			225.029.856
310	Müavin Fırma veya Kâğıtlara Ödemeler					102.836.150			102.836.150
320	Ulaştırma Giderleri					67.095.819			67.095.819
330	Yakıt Giderleri					677.011			677.011
340	Tarıfeye Bağlı Ödemeler					3.710.899			3.710.899
350	Kiralar					115.073.242			115.073.242
360	Makine teçh. demir.b. teçh. bakım ve onar.					51.244.826			51.244.826
370	Bina kâfiyâtı onarımı					29.822.585			29.822.585
380	1050 Say. Kanun 48. Mad. giderleri					8.000			8.000
390	Diğer Hizmet Alımları					40.301.603	51.152.137		91.453.740

DAİRE : SAĞIŞTAY BAŞKANLIĞI
KURUM : 4

YIL SONU GENEL ÖDENEK VE HARCAMASININ
HARCAMA KALEMLERİNE DAĞILIMI

(1000 TL) YILA: 1992

HKA	AÇIKLAMA	Ö D E N E K L E R				H A R C A M A L A R			
		CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)	CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)
300	RİZMET ALIENLARI TOPLAMI	682.623.500	237.500.000		920.123.500	410.770.135	51.152.137		461.922.272
410	Kartııysa Bası ve Yayın Gıderleri					37.490.143			37.490.143
420	Yakacak Alımları					39.927.273			39.927.273
430	Akaryakıt ve Yağ Gıderleri					30.000.000			30.000.000
440	Elektrik Su ve Havagazı Gıderleri					66.588.602			66.588.602
460	Özel Malzeme Alımları					32.641.690			32.641.690
480	Tem., ağır., tıkon fiyat ve tanıtma gıd.					5.292.699			5.292.699
490	Diğer İktisat mal ve malzeme alımları					7.033.338			7.033.338
400	TÜKETİM MALLARI VE MALZEME ALIENLARI TOPLAMI	317.045.000	950.000		317.995.000	318.973.745			318.973.745
510	Büro Malzemeleri Alımları					39.128.793			39.128.793
520	Büro Malınaları Alımları					3.571.612			3.571.612
530	Yangından Korunma Malz. Alımları					933.350			933.350
590	Diğer Demirbađ Alımları					34.956.263			34.956.263
500	DEMİRBAĐ ALIENLARI TOPLAMI	203.750.000	19.950.000		223.700.000	78.590.018			78.590.018
620	Makine Tech. Alımları ve Büyük Onarım.						12.334.962		12.334.962
600	MAKİNE TECHİZAT VE TAŞIT ALIENLARI		95.000.000		95.000.000		12.334.962		12.334.962
710	Yapı Tesisi ve Büyük Onarım Gıder.						4.143.054.790		4.143.054.790
700	YAPI TESİS VE BÜYÜK ONARIM GİM TOPLAMI		4.171.600.000		4.171.600.000		4.143.054.790		4.143.054.790

**SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI 1999
MALİ YILI
GİDER KESİN HESAP
CETVELİ**

PRG	AP	C	FTR.	HKA	AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK											
						BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ		BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN		KESİMLİ ORANI (%)	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİMLİ (%)	EK VE OLAN ÖDENEK	1999 İ.L. İ. VE S. MAD. GÖRÜLÜMÜ	1999 İ.L. İ. VE S. MAD. GÖRÜLÜMÜ	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUN VE YETKİ İLE MALİYE BAKANLIĞI EKLENEN	ARTIRIMLARLA	
						TL	%	TL	TL							TL	TL
101					GENEL YÖN. VE DEST. HİZ.	4.969.520.000			170.197.500					2.000.000.000	1.435.000.000	1.255.000.000	
	01				GENEL YÖNETİM HİZM.	453.450.000			7.117.500						30.000.000		
		1				453.450.000			7.117.500						30.000.000		
			001		Yönetim Hizmetleri	453.450.000			7.117.500						30.000.000		
				100	Personel Giderleri	511.100.000											
				110	Akıllar												
				120	Sözleşmeli personel gideri												
				140	Sosyal yardımlar												
				150	EK çalışma karşılıkları												
				160	Tezminatlar ve ödülleri												
				170	Ödemeler												
				200	Volluklar	62.300.000	5,0		3.115.000								
				210	Yurtici görev ödevi vollukları												
				240	Yurtici seccii görev vollukları												
				300	Hizmet Alımları	24.050.000	5,0		1.202.500						30.000.000		
				310	Müşavir fir. ve kişilere ödemeler												
				380	1050 say. yasayın 48. mad. gid.												
				400	Tüketim malları ve mat. alm.	45.000.000	5,0		2.300.000								
				410	Kırtasiye, baskı ve yazın gid.												
				480	Temil tirim fir. abdl. ve t. gid.												
				500	Demirbaş alımları	10.000.000	5,0		500.000								

GÖREN YILIN DEVRESİNİN	ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE		YIL SONU GENEL ÖZGÜRLÜK TOPLAMI	YIL SONU HARC TOPLAMI (KARŞI) ÖZGÜRLÜK VEYA ERKANTİTE ALINAN	İFTAL EDİLECEK ÖZGÜRLÜK	ÖZGÜRLÜK DİĞİ BİRCAMA	1950 İ.L. VE M.L. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE YILLA DEVRELENDİRİLMİŞ ÖZGÜRLÜK	1950 İ.L. İLAKED. VE DİĞER PROJE KESİMLERİNDEKİ KESİMLERİ YILLA DEVRELENDİRİLMİŞ ÖZGÜRLÜK	NOT
	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İFTAL EDİLEN							
	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL
			6.979.622.500	6.995.068.569	584.533.931				
			476.332.500	377.194.409	129.137.032				
			476.332.500	377.194.409	129.137.032				
			476.332.500	377.194.409	129.137.032				
			311.100.000	238.474.551	72.625.439				
				96.474.729					
				19.104.201					
				8.557.613					
				2.497.600					
				89.372.642					
				22.432.394					
			88.185.000	1.665.954	57.719.046				
				90.750					
				1.373.204					
			52.547.500	23.516.350	24.331.256				
				28.908.250					
				8.000					
			43.703.000	8.495.143	35.207.857				
				3.202.444					
				5.292.699					
			9.400.000	948.500	9.254.500				

TERTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK						AKTARMALARLA		
PRG	AP	D	PPR		BASLANGIÇ ÖDENEĞİ	KESİNTİ ORANI (%)	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EK VE OLAGANüstü ÖDENEK	1990 E.İ. 35 VE 35MAD. GEREĞİNCE	1990 E.İ. 35MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KANUNU VE DİĞER KANUNLAR VE YETKİ İLE MALİYE BAKANLIĞI TARAFINDAN EKLENEN	EKLİNDEN TL	DÜŞÜLEN TL
					BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN		TL						
				590	DİĞER DEMERBAS ÖDENEKLERİ								
	02				DESTEK HİZMETLERİ	4.501.200.000		163.080.000			2.000.000.000	1.405.000.000	1.255.000.000
		1				3.577.200.000		106.830.000				255.000.000	1.205.900.000
			001		Destek Hizmetleri	2.840.700.000		95.005.000				190.000.000	1.180.000.000
				100	Personel Giderleri	940.600.000						190.000.000	
				110	Ayıklar								
				140	Sosyal yardımlar								
				150	Ek cabına karşılıklar								
				160	Tamirata ve Gideler								
				200	Yolculuklar	44.000.000	5,0	2.200.000					
				210	Yurtici seyahat giderleri								
				220	Yurtici ailevi giderler								
				300	Hizmet alımları	285.000.000	5,0	14.250.000					30.000.000
				320	Ulaştırma giderleri								
				330	Teslimat giderleri								
				350	Kiralar								
				360	Makine, teçhizat, dem. bakımı ve on.								
				370	Bina kütük onarımı								
				390	Diğer hizmet alımları								
				400	Tüketim malı ve mat. alım.	185.100.000	5,0	9.255.000					
				410	Kartivice, bank ve yayın gideri.								

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC TOPLAMI (NAKDEN) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1959 S.K. 55. MAD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE YILA DEVREDEN ÖDENEK	1959 S.K. 51.MAD. VE DİĞER FİNANSE KREDİLERİNDEN İRTİFAK YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GECEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
				245.500					
			6.489.120.000	6.117.893.161	371.226.839				
			2.310.370.000	1.974.838.371	345.531.629				
			1.755.695.000	1.517.667.300	238.027.700				
			1.130.600.000	1.098.423.842	32.176.158				
				557.692.914					
				73.172.310					
				6.450.720					
				461.106.898					
			41.800.000	18.348.027	23.451.973				
				12.375.650					
				3.972.377					
			240.798.000	163.903.137	76.894.863				
				67.095.819					
				677.011					
				68.131.650					
				12.706.122					
				13.883.835					
				1.407.700					
			178.845.000	158.623.776	17.221.224				
				15.793.355					

DAİRE : SAVIŞTAY BAŞKANLIĞI
KURUM :

YILI : 1999
KODU : 4

TARİTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK							AKTARMALARLA	
PRG	AP	Q	PPR		BASLANGIÇ ÖDENEĞİ	BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	KESİNTİ ORANI (%)	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	İK VE OLAGANÜSTÜ ÖDENEK	1050 S.E. İŞ VE İŞL.MAD. GERÇEĞİNCE	1050 S.E. İŞL.MAD. GERÇEĞİNCE	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUNLARLA YEKTE İLE MALİYE BAKANLIĞI EKLENEN	EKLENEN
					TL	%	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL
				420	Yakacak alımları								
				440	Elektrik su ve havadan gideri								
				460	Özel malzeme alımları								
				490	Diğer tüketim mal. ve malzemesi								
				500	Demirbaş alımları	1.385.000.000	5,0	69.250.000					1.150.000.000
				510	Büro malzemeleri alımları								
				520	Büro makineseleri alımları								
				530	Yanından koruma malzemesi								
				590	Diğer demirbaş alımları								
				800	Diğer ödemeler	1.000.000	5,0	50.000					
				810	Veri, resin ve benzeri								
			081	Tedavi Kurum Yapılan Od. Sağlık Malheme Tem. Hizmet.	100.000.000							65.000.000	
				100	Personel Giderleri	100.000.000						65.000.000	
				180	Tedavi yardım ve cenaze gideri								
			082	İlaç Ödemeleri	200.000.000								25.000.000
				180	Personel Giderleri	200.000.000							24.000.000
				180	Tedavi yardım ve cenaze gideri								
			083	Tuafatları Kıra Bak-Özet. İşletme Gideri Hizmet.	147.000.000			7.350.000					
				300	Hizmet Alımları	105.000.000	5,0	5.250.000					
				340	Tatfiye bağlı ödemeler								
				350	Kiralar								

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC TOPLAMI (MARDER) ÖDÜNEN VEYA EMANETİ ALENAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DİŞİ HARCAMA	1950 S.K. 56. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE YILA DEVREDEDEN ÖDENEK	1950 S.K. 63.MD. VE DİŞ FRAKTE KREDİLERİNDEN KURTULU YILA DEVREDEDEN ÖDENEK	NOT
GECEN YILDAN DEVREDEDEN	YILI İÇİNDE ALENAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
				27.843.054					
				65.211.339					
				32.641.620					
				7.033.338					
			165.750.000	72.344.518	87.405.482				
				39.128.793					
				3.571.612					
				933.350					
				34.710.763					
			950.000	26.000	924.000				
				26.000					
			165.000.000	164.991.147	8.853				
			165.000.000	164.991.147	8.853				
				164.991.147					
			175.000.000	174.978.376	21.624				
			175.000.000	174.978.376	21.624				
				174.978.376					
			139.650.000	97.901.316	41.748.684				
			99.750.000	66.842.536	32.907.464				
				1.487.662					
				46.541.592					

TERTİP					YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK										
PRG	AP	D.	FPR	HKA	AÇIKLAMA	BALANÇÖZÜMÜ	KESİMLİ GRANI (%)	BÜTÇE KANUNU	EK VE OLAGANüstü ÖDENEK	1999 S.K. IS VE ISLAMA D. GEREĞİNCE	1999 S.K. ISLAMA D. GEREĞİNCE	BÜTÇE KARVE DİĞER KARVER. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN TL	AKTARMALARLA		
						BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN TL		BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİMLİ (%) TL					EKLENEN TL	DÜŞÜLEN TL	
					360	Mahine tes.ve denetib.tem bak.ort									
					409	Tüketim Mal. ve Malz. Alımları	40.000.000	5,0	2.000.000						
					430	Aktarılan ve yük giderleri									
					800	Diğer Ödemeler	2.000.000	5,0	100.000						
					810	Vergi,Resim ve Harçlar									
				084	Lojmanl. Kıra. Bak.ve Qur.Hiz.	84.000.000		4250.000							
					300	Hizmet Alımları	50.000.000	5,0	2.500.000						
					370	Bina kütük onarımı									
					400	Tüketim Mal. ve Malz. Alımı	35.000.000	5,0	1.750.000						
					430	Yakacak alımları									
					440	Elektrik su ve havagazı gideri									
				085	Genel Hizmet Kur. Yarı.Çal.	4.500.000		225.000							
					300	Hizmet Alımları	4.500.000	5,0	225.000						
				2		1.125.000.000		56.250.000				2.000.000.000	1.150.000.000	50.000.000	
				007	Sarıyay binası yapımı projesi	1.100.000.000		55.000.000				2.000.000.000	1.150.000.000	50.000.000	
					700	Yarı Tesis ve Büyük Qur. Çal.	1.100.000.000	5,0	55.000.000				2.000.000.000	1.150.000.000	50.000.000
					710	Yarı tesis ve büyük onarım gid.									
				009		25.000.000		1.250.000							
					700	Yarı tesis ve büyük onarım gidi.	25.000.000	5,0	1.250.000						
	66				MERKEZ VE MERK. DIŞI HİZMET. ÇAL.GEC.HİZ.	14.170.000									
				1		14.170.000									

GÖÇEN TİCİSİN DEVREDEN	ÖZEL KANUNLAR GERÇEĞİNE		YIL İÇİNDE YATIRIM KURULUŞ KURULUŞU	YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU BAKI TOPLAMININ ÖZEL HESAPLAR KURULUŞU	YATIRIM KURULUŞU ÖZEL HESAPLAR KURULUŞU	YATIRIM KURULUŞU ÖZEL HESAPLAR KURULUŞU	YATIRIM KURULUŞU ÖZEL HESAPLAR KURULUŞU	YATIRIM KURULUŞU ÖZEL HESAPLAR KURULUŞU	NOT
	YIL İÇİNDE ALINAN	YIL İÇİNDE KURULUŞU								
	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL
				18.613.282						
			39.090.000	30.000.000			8.800.000			
			1.908.000	20.000.000			841.720			
				1.888.780						
				1.038.780						
			80.750.000	19.300.332			61.449.668			
			47.500.000	15.998.790			31.501.210			
			33.280.000	15.998.790						
				3.361.672			29.889.318			
				2.084.219						
				1.277.263						
			4.275.000				4.275.000			
			4.275.000				4.275.000			
			4.168.750.000	4.143.054.790			25.695.210			
			3.145.800.000	4.143.054.790			1.945.210			
			4.145.800.000	4.143.054.790			1.945.210			
				4.143.054.790						
			23.750.000				23.750.000			
			23.750.000				23.750.000			
			14.170.000				14.170.000			
			14.170.000				14.170.000			

TERTİP					AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK							
PRG	AP	D	FPR.	HKA.			KESİNTİ ORANI (%)	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EK VE OLAĞANÜSTÜ ÖDENEK	1999 EK VE EKİM GEBERİNCE	1999 EK EKİM GEBERİNCE	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUN, YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	AKTARMALARLA	
													Eklenen	Düşülen
					TL	%	TL	TL	TL	TL	TL	TL		
			007		Geçici İşçi Öncelikleri	11.070.000								
			100		Personel Giderleri	11.070.000								
			008		Geçici İşçilerin Fazla Çalıştırılması	1.600.000								
			100		Personel Giderleri	1.600.000								
			009		Geçici İşçi Buramaları	1.500.000								
			100		Personel Giderleri	1.500.000								
111					İNCELEME YARGI VE KARAR HİZMETLERİ	4.228.800.000		37.083.000				57.000.000	387.000.000	
01					İNCELEME İŞLERİ	4.069.800.000		46.990.000					280.000.000	
			1			3.881.500.000		37.590.000					220.000.000	
			801		İnceleme İşleri	3.881.500.000		37.590.000					220.000.000	
			100		Personel Giderleri	3.129.700.000							90.000.000	
			110		Avtıklar									
			130		Sözleşmeli personel ücretleri									
			140		Sosyal yardımlar									
			150		Eki çalışma kısımları									
			160		Tarimistat ve ödüller									
			170		Ödenekler									
			200		Yolluklar	541.800.000	5,0	27.090.000					190.000.000	
			210		Yurtdışı geçici görev yollukları									
			230		Yurtdışı atıf/öğ görev yollukları									
			240		Yurtdışı geçici görev yollukları									

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC TOPLAMI (HAKEDEN ÖDENEK VEYA EMARETE ALINAN)	IPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DİŞİ HARCAMA	1950 İ.K. 55. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE YILA DEVREDEN ÖDENEK	1950 İ.K. 55. MD. VE DİŞ FRAZİ KREDİLERİNDEN İKİNCİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GİREN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			11.070.000		11.070.000				
			11.070.000		11.070.000				
			1.600.000		1.600.000				
			1.600.000		1.600.000				
			1.500.000		1.500.000				
			1.500.000		1.500.000				
			4.941.715.000	4.429.146.109	512.568.890				
			3.740.510.000	3.318.850.119	421.659.881				
			3.563.910.000	3.255.363.020	308.546.980				
			3.563.910.000	3.255.363.020	308.546.980				
			3.019.780.000	3.013.109.071	26.670.929				
				1.009.724.450					
				40.776.431					
				23.378.640					
				453.600					
				306.273.206					
				1.562.553.544					
			324.710.000	169.039.250	155.670.750				
				126.599.957					
				4.262.777					
				8.176.516					

TERTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK								
PFRG	AP	O	PFR		BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ		YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK						
					BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	KESİNTİ ORANI (%)	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EK VE CİLAĞANÜSTÜ ÖDENEK	1999 S.K. IS VE İLMAD. GERÇEĞİNCE	1999 S.K. IS İLMAD. GERÇEĞİNCE	BÜTÇE KANUNU DİĞER KARŞIYER. YETKİ İLE MALİYE BAK. İZLENİMİ	AKTARIMLARLA	
				TL	%	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	
				300	Hizmet Akademi	164.000.000	5,0	8.200.000					
				360	Malkına Tec.Dem.Tar.Bak.Öner.								
				390	Diğer Hizmet Akademi								
				400	Tüketim Mal. ve Mat. Akm.	15.000.000	5,0	750.000					
				410	Kartazay, baki ve veyah zedeli								
				500	Demirbaş Akademi	30.000.000	5,0	1.500.000					
			2			188.000.000		9.400.000					
			001	Sev.demetinisi Gel.Profesi	188.000.000		9.400.000						
				300	Hizmet Akademi	80.000.000	5,0	4.000.000					
				390	Diğer hizmet akademi								
				400	Tüketim Mal ve Mat. Akademi	1.000.000	5,0	50.000					
				500	Demirbaş Akademi	4.000.000	5,0	200.000					
				600	Malkına Tec.ve Tar. Akademi	100.000.000	5,0	5.000.000					
				630	Malkına tec.iz. bütç. öv.								
				700	Yapı Tesis ve Büyük On. gider	3.000.000	5,0	150.000					
			02	YARGI VE KARAR HİZM.	1.159.300.000		10.095.000				57.000.000	7.000.000	
			11		1.159.300.000		10.095.000				57.000.000	7.000.000	
			001	Yargı ve Karar Hizmetleri	1.159.300.000		10.095.000				57.000.000	7.000.000	
				100	Personel Giderleri	957.400.000					50.000.000		
				110	Avbilar								
				140	Sosyal Yardımlar								

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖZENEK TOPLAMI	YIL SONU BACC TOPLAMI (MARDİN) ÖZENEK VEYA KAMU İÇİNE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖZENEK	ÖZENEK DIŞI HARCAMA	1950 S.K. 55. MAD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE YILA DEVREDEN ÖZENEK	1950 S.K. 51. MAD. VE DİĞER PROJELERDEN İZLENEN YILA DEVREDEN ÖZENEK	NOT
GECEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			156.750.000	59.019.325	97.730.675				
				20.125.422					
				38.893.000					
			14.250.000	14.194.574	55.426				
				14.194.574					
			28.500.000		28.500.000				
			178.600.000	63.487.899	115.112.901				
			178.600.000	63.487.899	115.112.901				
			76.000.000	51.152.137	24.847.863				
				51.152.137					
			950.000		950.000				
			3.800.000		3.800.000				
			95.000.000	12.334.963	82.665.038				
				12.334.963					
			2.850.000		2.850.000				
			1.199.205.000	1.110.295.981	88.909.019				
			1.199.205.000	1.110.295.981	88.909.019				
			1.199.205.000	1.110.295.981	88.909.019				
			1.077.400.000	993.268.449	14.131.551				
				349.129.253					
				30.801.336					

TERTİP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ		YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK								
PRG	AP	O	PPR.		HKA.	BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	KESİNTİ ORANI (%)	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	LEVE OLAĞANUŞİ ÖDENEK	1999 İ.K. İÇİ VE İŞİMLİ GERÇEKLEŞME	1999 İ.K. İÇİ İŞİMLİ GERÇEKLEŞME	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUNLAR İLE MALİYE BAK. İÇİ İŞİMLİ GERÇEKLEŞME	AKTARIMLARLA		
						TL	%	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	
					150										
					160										
					170										
					200	96.900.000	5,0	4.945.000						7.000.000	
					210										
					220										
					240										
					300	84.000.000	5,0	4.250.000							
					310										
					340										
					400	20.000.000	5,0	1.000.000						7.000.000	
					410										
					900	163.000.000		1.630.000							
					03	3.000.000		30.000							
					3	3.000.000		30.000							
					331	3.000.000		30.000							
					900	3.000.000	1,9	30.000							
					940										
					04	50.000.000		500.000							
					3	50.000.000		500.000							
					411	50.000.000		500.000							

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (SAĞDEN) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1980 S.K. İS. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREKİRSİNİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1980 S.K. İS. MD. VE DİĞ. PROJE KİMLİKLERİNDEKİ KURTULUŞ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GECEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
				15.600					
				159.651.278					
				453.670.960					
			99.054.000	36.176.625	62.878.375				
				249.100					
				287.612					
				35.632.913					
			80.759.000	76.551.137	4.198.863				
				74.327.900					
				2.223.237					
			12.000.000	4.599.779	7.700.220				
				4.299.770					
			161.979.000	100.078.629	61.294.170				
			2.970.000	1.334.108	1.635.900				
			2.970.000	1.334.108	1.635.900				
			2.970.000	1.334.108	1.635.900				
			2.970.000	1.334.108	1.635.900				
				1.334.100					
			49.500.000	49.500.000					
			49.500.000	49.500.000					
			49.500.000	49.500.000					

DAİRE : SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
KURUM :YILI : 1999
KODU : 4

TERTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK (1000 TL)										
PRG	AP	Ü	FPR		MKA	BASLANÇ ÖZGÜCÜ	KREDİTİ GRANTİ (%)	BÜTÇE KANUNU İLE YATIRILAN KESİNTİ (%)	EK VE OLÇAĞI ÖSTÜ ÖDENEK	1999 S.K. VE H.MAL. GERÇEĞİNCE	1999 S.K. S.MAL. GERÇEĞİNCE	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUN. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	AKTARIMLARLA		
						BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN							TL	%	TL
					900	Transferler	50.000.000	1,0	500.000						
					950	Sosyal transferler									
	05					BORÇ ÖDEMELERİ	110.000.000		1.100.000						
		3					110.000.000		1.100.000						
			521			Personel Giderleri Geçen Yıl. Borç Ödeme	100.000.000		1.000.000						
					900	Transferler	300.000.000	1,0	1.600.000						
					950	Borç ödemeleri Diğer Cari Gid. Geçen Yıl Borçları	10.000.000		100.000						
					522										
					900	Transferler	10.000.000	1,0	100.000						
999						DİŞ PROJE KREDİLERİ	187.000.000		9.350.000						
	01					DİŞ PROJE KREDİLERİ İLE GERÇEK HİZM.	187.000.000		9.350.000						
		2					187.000.000		9.350.000						
			001			Sayıştay Denet. Geliştirme Proj.	187.000.000		9.350.000						
					300	Hizmet Alımları	170.000.000	5,0	8.500.000						
					500	Demirbaş Alımları	17.000.000	5,0	850.000						
						GENEL TOPLAM	10.548.520.000		239.262.500				2.000.000.000	1.492.000.000	1.542.000.000

ÖZEL KANUNLAR GEREÖDÖNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKİTÖ ÖDENEK VEYA İMARETE ALINAN)	İPTAL EDÖLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DEN HARCAMA	1990 S.K. 63. MAD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREKTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1990 S.K. 63. MAD. VE DÖİ PROJÖ KREDİLERDEN ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GECEN YILDAN DEVREDEN	YIL İÖİNDE ALINAN	YILA İÖİNDE İPTAL EDÖLEN							
			49.500.000	49.500.000					
				49.500.000					
			108.900.000	49.241.730	59.658.270				
			108.900.000	49.241.730	59.658.270				
			99.000.000	49.241.730	49.758.270				
			99.000.000	49.241.730	49.758.270				
				49.241.730					
			9.900.000		9.900.000				
			9.900.000		9.900.000				
			177.650.000		177.650.000				
			177.650.000		177.650.000				
			177.650.000		177.650.000				
			177.650.000		177.650.000				
			161.500.000		161.500.000				
			16.150.000		16.150.000				
			12.260.357.500	10.934.510.499	1.326.047.001				

T B R T İ P				YILI İÇBRİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN ÖDENEK										
PRG	AP	D	PFR.	HKA.	AÇIKLAMA	BASLANGIÇ ÖDENEKİ	KESİNTİ ORANI (%)	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EK VE OLARAKTISI ÖDENEK	1998 İ.S.K. İF VE İŞL.MAD. ÖZGELİĞİNCE	1998 İ.S.K. İŞL.MAD. ÖZGELİĞİNCE	BÜTÇE KANUNU VE DİĞER KANUN, YETKİ İLE MALİYE BAKANLIĞI İZLENEN	AKTARIMLARLA	
						TL		%	TL	TL	TL	TL	TL	TL
İ C M A L														
A. PROGRAMLAR İTİBARIYLA														
101					GENEL YÖN. VE DESTEK HİZM.	4.969.820.000		170.197.500				2.000.000.000	1.492.000.000	1.253.000.000
111					İNCELEME YARGI VE KARAR HİZMETLERİ	5.228.800.000		57.095.000					57.000.000	287.000.000
900					BİREYİT PROGRAMLARINA DAĞITILAMAYAN TRANSFERLER	163.000.000		1.630.000						
999					DIŞ PROJE KREDİLERİ	187.000.000		9.358.000						
					GENEL TOPLAM	10.548.620.000		238.262.500				2.000.000.000	1.492.000.000	1.543.000.000
B. ÖDENEK TÜRLERİ İTİBARIYLA														
	1				CARİ HARCAMALAR	8.885.620.000		161.632.500					342.900.000	1.492.000.000
	2				YATIRIM HARCAMALARI	1.500.000.000		75.000.000				2.000.000.000	1.150.000.000	50.000.000
	3				TRANSFERLER	163.000.000		1.630.000						
					GENEL TOPLAM	10.548.620.000		238.262.500				2.000.000.000	1.492.000.000	1.543.000.000

Mehmet ÜNAL
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sayıştık Müdürü

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101 - 111 - 900 - 999	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM		DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJESİ		KURUMU	

PROGRAMLAR İTİBARIYLA

SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI, 1999 yılı bütçe hizmetleri, 1.3.1973 yılından itibaren uygulanmaya başlanan "Program Bütçe" esaslarına uygun olarak dört program türünden yürütülmüştür.

Sayıştay bütçesi "Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri", "İnceleme, Yargı ve Karar Hizmetleri", "Hizmet Programlarına Değilimsiz Transferler" ve "Diğer Proje Kredileri"nden oluşmaktadır. Bu dört program için alınan ödenek toplama (ek ödenekler dahil); bu ödeneklere dayanarak yapılan toplam harcamalar ile, kullanılmayan maddelerle iptal edilen ödenekleri gösteren tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Program	Alınan Ödenek	Harcamalar Toplamı	İptal Edilen Ödenek Toplamı	Gerçekleşme Oranı	İptal Oranı
A) 101	6.979.622.500.000	6.395.088.569.000	584.533.931.000	% 92	% 08
B) 111	4.941.715.000.000	4.429.146.100.000	512.568.900.000	% 90	% 10
C) 900	161.370.000.000	100.075.830.000	61.294.170.000	% 62	% 38
D) 999	177.650.000.000	-	177.650.000.000	% 00	% 100
TOPLAM	12.360.357.500.000	10.924.310.499.000	1.336.047.001.000	% 89	% 11

A) 01, 02, ve 66 Alt programlarından oluşan 101 "Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri" programında cari ve yatırım hizmetleri için 6.979.622.500.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 6.395.088.569.000.-TL'si harcanmış; kullanılmayan 584.533.931.000.-TL'lik ödenek ise yıl sonu itibarıyla iptal edilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 92, iptal oranı ise % 08 olmuştur.

B) 01 ve 02 Alt programlarından oluşan 111 "İnceleme, Yargı ve Karar Hizmetleri" programında cari ve yatırım hizmetleri için 4.941.715.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 4.429.146.100.000.-TL'si harcanmış, kullanılmayan 512.568.900.000.-TL'si yıl sonu itibarıyla iptal edilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 90, iptal edilen oran % 10 olmuştur.

C) 900 "Hizmet Programlarına Değilimsiz Transferler" programı için 161.370.000.000.-TL'lik ödenek alınmış olup bunun 100.075.830.000.-TL'si harcanmış, kullanılmayan 61.294.170.000.-TL'si de iptal edilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 62 iptal oranı ise % 38 olmuştur.

E) 999 "Diğer Proje Kredileri" programı için 177.650.000.000.-TL'lik ödenek alınmış olup, bu ödenegin tamamı iptal edilmiştir.

Genel toplam olarak Sayıştay Başkanlığı Bütçesi programları için 12.360.357.500.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 10.924.310.499.000.-TL'si harcanmış ve kullanılmayan 1.336.047.001.000.-TL'si de iptal edilmiştir. Genel olarak gerçekleşme oranı % 89, iptal oranı ise % 11 olmuştur.

GİDER KESİNHESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101 - 111 - 900	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM		DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJE		KURUMU	

1999 yılında Sayıştay Başkanlığı bütçesi için alınan ödeneklerin (Ek ödenekler dâhil), yapılan harcamalar ile iptal edilen ödeneklerin; CARI HARCAMALAR; (a- Personel Giderleri, b- Diğer Cari Giderler), YATIRIM HARCAMALARI ve TRANSFER HARCAMALARI'nın dağılım ile gerçekleştirme ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Ödenek Türleri	Alınan Ödenek	Harcamalar Toplamı	Yok Edilen Ödenek Toplamı	Gerçekleşme Oranı	İptal Oranı
1) CARI HARCAMALAR (a + b)	7.573.987.500.000	6.617.692.780.000	956.294.720.000	% 87	% 13
a) Personel Giderleri	5.842.970.000.000	5.083.241.240.000	139.728.754.000	% 97	% 03
b) Diğer Cari Harcamalar	1.731.017.500.000	934.448.534.000	796.566.966.000	% 53	% 47
2) YATIRIM HARCAMALARI	4.525.000.000.000	4.206.541.889.000	318.458.111.000	% 93	% 07
3) TRANSFER HARCAMALARI	161.370.000.000	100.073.830.000	61.294.170.000	% 62	% 38
TOPLAM	12.260.357.500.000	10.924.310.499.000	1.336.047.001.000	% 89	% 11

1- Yukarıdaki tablonun inceleneceğinden anlaşılabileceği üzere CARI HARCAMALARIN türünde gerçekleştirme oranı % 87, iptal edilme oranı % 13 olmuştur. Cari harcamaların a-Personel giderlerinde gerçekleştirme oranı % 97, iptal oranı % 03, b- Diğer cari giderlerde gerçekleştirme oranı % 53, iptal edilme oranı % 47 olmuştur.

2- YATIRIM HARCAMALARI ödenek türünde gerçekleştirme oranı % 93, iptal oranı % 07 olmuştur.

3- TRANSFER HARCAMALARI ödenek türünde gerçekleştirme oranı % 62, iptal oranı ise % 38 olmuştur.

Genel olarak ödenek türlerinin toplam olarak gerçekleştirme oranı % 89, iptal oranı % 11 olmuştur.

GİDER KESİNCESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	01	GENEL YÖNETİM	DAİRESİ	SAVUNMA BAKANLIĞI
FAALİYET PROJE	001	YÖNETİM HİZMETLERİ	KURUMU	

CARİ HİZMETLER, YATIRIMLAR VE TRANSFER HİZMETLERİNİN
HARCAMA KALEMLERİ İTİBARIYLA AÇIKLAMALARI

CARİ HARCAMALARI

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Aktarımlarla		% 5 Kesimi	Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			Ellenen	Düşülen					
100	Personel Giderleri	311.100.000.000	-	-	-	311.100.000.000	238.472.561.000	% 77	% 23
200	Yolculuklar	62.300.000.000	-	-	3.115.000.000	59.185.000.000	1.465.954.000	% 02	% 98
300	Hizmet Alınları	24.050.000.000	30.000.000.000	-	1.202.500.000	52.847.500.000	28.516.250.000	% 54	% 46
400	Teklifin Malları ve Malzeme Alınları	45.000.000.000	-	-	2.300.000.000	43.700.000.000	3.495.143.000	% 19	% 81
500	Demirbaş Alınları	10.000.000.000	-	-	500.000.000	9.500.000.000	245.500.000	% 02	% 98
TOPLAM		453.450.000.000	30.000.000.000	-	7.117.500.000	476.332.500.000	277.195.408.000	% 58	% 42

Bu faaliyet Bütçe Kararı ile 453.450.000.000.-TL'li ödenek almış, kesim ve aktarımlardan sonra bu faaliyetin toplam ödeneği 476.332.500.000.-TL olmuştur. Bu ödenekle dayanarak 277.195.408.000.-TL harcama yapılmıştır.

Bu faaliyetin türünde gerçekleştirme oranı % 58, iptal edilme oranı % 42 olmuştur.

GİDER KESİNGİRESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	02	DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ	SAYISIYAT BAKANLIĞI
FAALİYET PROJE	001-081-003 002-084-003	DESTEK HİZMET TEDAVİ VE İLAÇ ÖDEM. TAŞIT VE LOJMANARINDA GEÇ. HİZ. ÖDEME	KURUMU	

I- CARI HARCAMALAR

Bu alt programdaki ödeneklerin tümü cari hizmetler için alınmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenekleri	% Kesinti	Aktarmalar		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
				Eklenen	Düşülen				
001-100	Personel Giderleri	940.600.000.000	-	190.000.000.000	-	1.130.600.000.000	1.098.423.842.000	% 97	% 03
001-200	Yolcular	44.000.000.000	2.200.000.000	-	-	41.800.000.000	18.348.027.000	% 44	% 56
001-300	Hizmet Alınları	285.000.000.000	14.250.000.000	-	30.000.000.000	340.750.000.000	163.502.137.000	% 68	% 32
001-400	Tüketim Malı ve Malzeme Alınları	185.100.000.000	9.255.000.000	-	-	175.845.000.000	158.622.776.000	% 90	% 10
001-500	Demirbaş Alınları	1.385.000.000.000	69.250.000.000	-	1.150.000.000.000	165.750.000.000	78.344.518.000	% 47	% 53
001-800	Diğer Ödemeler	1.000.000.000	50.000.000	-	-	950.000.000	26.000.000	% 02	% 98
081-100	Tedavi Kurumlarına Yapılacak Ödemeler	100.000.000.000	-	65.000.000.000	-	165.000.000.000	164.991.147.000	% 99	% 01
082-100	İş Ödemeleri	200.000.000.000	-	-	25.000.000.000	175.000.000.000	174.978.376.000	% 99	% 01
083-300	Hizmet Alınları	105.000.000.000	5.250.000.000	-	-	99.750.000.000	65.842.334.000	% 67	% 33
083-400	Tüketim Malı ve Malzeme Alınları	40.000.000.000	2.000.000.000	-	-	38.000.000.000	30.000.000.000	% 79	% 21
083-800	Diğer Ödemeler	2.000.000.000	100.000.000	-	-	1.900.000.000	1.058.780.000	% 56	% 44
084-300	Hizmet Alınları	50.000.000.000	2.500.000.000	-	-	47.500.000.000	15.938.750.000	% 34	% 66
084-400	Tüketim Malı ve Malzeme Alınları	35.000.000.000	1.750.000.000	-	-	33.250.000.000	3.361.482.000	% 10	% 90
085-300	Hizmet Alınları	4.500.000.000	225.000.000	-	-	4.275.000.000	-	% 00	% 100
TOPLAM		3.377.200.000.000	106.830.000.000	255.000.000.000	1.205.000.000.000	2.320.370.000.000	1.974.838.371.000	% 85	% 15

Destek hizmetleri CARI HARCAMALARI için bütçe ile 3.377.200.000.000.-TL'lik ödenek alınmıştır. Harcama kalemleri arasında yapılan aktarmalardan sonra mevcut ödenek 2.320.370.000.000.-TL olmuştur. Bu ödenekten yıl içinde 1.974.838.371.000.-TL'ni harcamıştır. Tüm faaliyette harcamasının gerçekleşme oranı % 85 iptal oranı % 15 olmuştur.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenekleri	Aktarmalar		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			Eklenen	Düşülen				
66-1-007 66-1-008 66-1-009	100 MERKEZ VE MERKEZ DIŞI HİZMETLERDE ÇALIŞAN GEÇİCİ İŞÇİLER	14.170.000.000	-	-	14.170.000.000	-	% 00	% 100

Bu faaliyetteki ödeneklerin tamamı iptal edilmiştir.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	03	DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJE	007-009	SAYIŞTAY BİNASI YAPIM PROJESİ VE SAYIŞTAY BİNALARI	KURUMU	

E- YATIRIM HARCAMALARI

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	% 5 Kesinti	Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
				Ellemler	Döşülen				
007-700-710	Yapı Tesisi ve Büyük Onarım Giderleri	1.100.000.000.000	55.000.000.000	3.150.000.000.000	50.000.000.000	4.145.000.000.000	4.143.054.790.000	% 99	% 01

Bu faaliyetteki ödenek yapımı devam etmekte olan yeni Sayıştay binası için kullanılmıştır. Gerçekleşme oranı % 99, iptal oranı % 01 olmuştur.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	% 5 Kesinti	Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
				Ellemler	Döşülen				
009-700-710	Yapı Tesisi ve Büyük Onarım Giderleri	25.000.000.000	1.250.000.000	-	-	23.750.000.000	-	% 00	% 100

Bu faaliyetteki ödeneklerin tamamı iptal edilmiştir.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	111	İNCELEME YARGI VE KARAR HİZM.	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	01	İNCELEME İŞLERİ	DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJE	001	İNCELEME İŞLERİ	KURUMU	

CARİ HARCAMALAR

İnceleme işleri faaliyetindeki ödenekler, cari harcamaları karşılamak için alınmıştır.

Bu faaliyetteki bütçe ödenağı, yıl içinde yapılan kesinti ve aktarmalardan sonraki toplam ödenek ve harcamalar toplamı ile harcama ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenağı		Aktarmaların Etkisi		Toplam Ödenek	Harcama Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			% 2 Kesintisi	Eliminen	Ödenilen				
100	Personel Giderleri	3.129.700.000.000	-	-	90.000.000.000	3.039.700.000.000	3.013.109.971.000	% 99	% 01
200	Yolculuk	541.800.000.000	27.090.000.000	-	190.000.000.000	324.710.000.000	169.039.250.000	% 52	% 48
300	Hizmet Alınları	165.000.000.000	8.250.000.000	-	-	156.750.000.000	39.019.325.000	% 37	% 63
400	Tüketim Malı ve Makine Alınları	15.000.000.000	750.000.000	-	-	14.250.000.000	14.194.574.000	% 99	% 01
500	Denetim Alınları	30.000.000.000	1.500.000.000	-	-	28.500.000.000	-	% -	% 100
TOPLAM		3.881.500.000.000	37.590.000.000	-	280.000.000.000	3.563.910.000.000	3.255.363.020.000	% 91	% 09

İnceleme işleri için bütçe ile 3.881.500.000.000.-TL'lik ödenek ayrılmış, kesinti ve aktarmalardan sonra bu faaliyetteki toplam ödenek 3.563.910.000.000.-TL olmuştur. Bu ödenağın 3.255.363.020.000.-TL'si harcanmıştır. Tüm faaliyetteki harcama oranı % 91, iptal oranı % 09 olmuştur.

GİDER KESİNHESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	111	İNCELEME YARGI VE KARAR HİZM.	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	01	İNCELEME İŞLERİ	DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJE	001	DENETİM GELİŞTİRME PROJESİ	KURUMU	

YATIRIM HARCAMALARI

Denetim geliştirme projesi faaliyetindeki ödeneklerin diğer yatırım hizmetleri için alınması.

Bu faaliyetteki bütçe ödenağı, yıl içinde yapılan kesim ve altarmalardan sonraki toplam ödenek ve harcamalar toplamı ile harcama ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenağı		Altarmalarda		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			% 5 Kesim	Eklenen	Düğülen				
300	Hizmet Alınları	80.000.000.000	4.000.000.000	-	-	76.000.000.000	51.152.137.000	% 67	% 33
400	Tüketim Malımları ve Malzeme Alınları	1.000.000.000	50.000.000	-	-	950.000.000	-	% 00	% 100
500	Denetim Alınları	4.000.000.000	200.000.000	-	-	3.800.000.000	-	% 00	% 100
600	Makine Tesisat ve Teçhizat Alınları	100.000.000.000	5.000.000.000	-	-	95.000.000.000	12.334.962.000	% 13	% 87
700	Yapı Tesis ve Büyük Onarım Giderleri	3.000.000.000	150.000.000	-	-	2.850.000.000	-	% 00	% 100
TOPLAM		188.000.000.000	9.400.000.000	-	-	178.600.000.000	63.487.099.000	% 36	% 64

Bu harcama kalemlerinde inceleme Yargı ve Karar Hizmetleri için 188.000.000.000.-TL ödenek alınmış, bu ödenek kesim ve altarmalardan sonra 178.600.000.000.-TL olmuştur.

Bu ödenekler Bütçe harcamaları için gerekli olan malzeme alımları için kullanılmış olup, gerçekleştirme oranı % 36, iptal oranı ise % 64 olmuştur.

GİDER KESİNİHSAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	111	İNCELEME YARGI VE KARAR HİZM.	BÜTÇE YILI	1999
T PROGRAM	02	YARGI VE KARAR HİZMETLERİ	DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FA İYET PROJE	002	YARGI VE KARAR HİZMETLERİ	KURUMU	

CARİ HARCAMALAR

Yargı ve Karar Hizmetleri faaliyetindeki ödeneklerin niteli carî hizmetler için alınmıştır.

Bu faaliyetteki bütçe ödenek, yıl içinde yapılan kesinti ve zımnalardan sonraki toplam ödenek ve harcamalar toplamı ile harcama ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenek	% 5 Kesinti	Aktarmalarda		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
				Eminsen	Düşülen				
100	Personel Giderleri	957.400.000.000	-	50.000.000.000	-	1.007.400.000.000	993.268.449.000	% 99	% 01
200	Yolcular	96.900.000.000	4.845.000.000	7.000.000.000	-	99.055.000.000	36.176.625.000	% 36	% 64
300	Hizmet Alınan	85.000.000.000	4.250.000.000	-	-	80.750.000.000	76.551.137.000	% 95	% 05
400	İletişim Malileri ve Malzeme Alınan	20.000.000.000	1.000.000.000	-	7.000.000.000	12.000.000.000	4.299.770.000	% 36	% 64
TOPLAM		1.159.300.000.000	10.095.000.000	57.000.000.000	7.000.000.000	1.199.205.000.000	1.110.294.981.000	% 93	% 07

Yargı ve Karar Hizmetleri için bütçe ile 1.159.300.000.000.-TL'li ödenek alınmış, kesinti ve zımnalardan sonra bu faaliyetteki toplam ödenek 1.199.205.000.000.-TL olmuştur. Bu ödenek 1.110.294.981.000.-TL'li harcamıştır. Tüm faaliyetteki harcama oranı % 93, iptal oranı ise % 07 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	900	HİZMET PROJELERİ DİĞER HİZMETLER	BÜTÇE YILI	1999
ALT PROGRAM	03-04 05		DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJESİ	331-431 521-522	ULUSLARARASI YATIRIM FONLARI VE YARDIM PERSONEL CARİ GİDERİLERİNİN ÖDENMESİ	KURUMU	

TRANSFERLER

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	%1. Kısmı	Alt kalemlerle Etkelenen	Dörtümlen	Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
1) 900-03-3-311-940	Mali Transferler	3.000.000.000	30.000.000	-	-	2.970.000.000	1.334.160.000	% 45	% 55
2) 900-04-3-421-950	Memurların Öğe Yemeğine Yardım	50.000.000.000	500.000.000	-	-	49.500.000.000	49.500.000.000	% 100	% 00
3) 900-05-3-521-960	Personel Giderleri Geçen Yıllar Borçları	100.000.000.000	1.000.000.000	-	-	99.000.000.000	49.241.730.000	% 50	% 50
4) 900-05-3-522-960	Diğer Cari Giderler Geçen Yıllar Borçları	10.000.000.000	100.000.000	-	-	9.900.000.000	-	% 00	% 100
T O P L A M		163.000.000.000	1.630.000.000	-	-	161.370.000.000	100.075.830.000	% 62	% 38

1) Bu harcama kaleminin uluslararası kuruluşlara (EUROSAL, INTOSAL, ECOSAL, ASOSAL) yönelik bedelleri karşılama amaçlı gerçekleştirilen ödemeler oranı % 45, iptal ödemesi oranı % 55 olmaktadır.

2) Memurların öğe yemeğine yardım için alınan ödeneklerin tamamı harcanmıştır.

3) Eski yıllara ait ödeme, huzurlu olarak gönderilen personelin tahvil giderleri ile personelin yıl içinde ödenmeyen diğer ücretli haklarına ait her türlü ödemeler bu harcama kaleminde gerçekleştirilmiştir. Bu harcama kalemindeki gerçekleştirilen oran % 50, iptal oranı % 50 olmaktadır.

4) Personel giderleri hariç diğer cari harcama kalemlerinden bir kısmı bütçe yıllarında ödeme imkanı bulunmayan her türlü ödemeler, bu harcama kaleminde gerçekleştirilmiştir. Bu harcama kaleminde 1999 Mali Yılı Bütçesinden herhangi bir ödeme gerçekleştirilmemiştir.

900 programında genel olarak gerçekleştirilen oran % 62, iptal oranı % 38 olmaktadır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	% 1. Kısmı	Alt kalemlerle Etkelenen	Dörtümlen	Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
1) 999-01-2-001-500	Hizmet Alınları	170.000.000.000	2.500.000.000	-	-	161.500.000.000	-	% 100	% 00
2) 999-01-2-001-500	Demirbaş Alınları	17.000.000.000	50.000.000	-	-	16.150.000.000	-	% 100	% 00

Diğer proje kredileri ile gerçekleştirilecek hizmetler için verilmemiş olan bu ödenekle ilgili herhangi bir harcama gerçekleştirilmemiştir.

DAİRESİ : SATIŞTAY BAŞKANLIĞI
KURUMU :

BÜTÇE İÇİNDE KARŞILANAMAYAN
ÖDENEK ÜSTÜ HARCAMALAR CETVELİ

BÜTÇE YILI : 1999
BÜTÇE KODU : 4

SAYMANLIĞIN		PROGRAM	ALT PROGRAM	ÖDENEK TÜRÜ	FAALİYET PROJE	HARCAMA KALEMİ	HARCAMA	TUTARI
KODU	ADI							
01	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR		

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 544)

YILI İÇİNDE VE MAHSUP SÜRESİNDE YAPILAN HARCAMALAR CETVELİ

KURULUŞU : SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

(1600-713)

BÜTÇE YILI: 1999

DAİRE KODU	DAİRE ADI	YILI İÇİNDEKİ HARCAMALAR	MAHSUP SÜRESİNDEKİ HARCAMA	TOPLAM HARCAMA
04	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI	10.924.310.499		10.924.310.499
GENEL TOPLAM		10.924.310.499.		10.924.310.499

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 544)

BAĞIŞ VE ÖZEL GELİRLER CETVELİ

Dairesi : BAŞIŞTAY BAŞKANLIĞI
Kurumu : 4Bütçe Yılı : 1999
Bütçe Kodu :

(000-11)

GELİR KODU	AÇIKLAMA	ÖZEL GELİRİN YATIRILDIĞI SAYMANLIK	GEÇEN YILDAN DEVREDEN	BU YIL İÇİNDE ALINAN	TOPLAM TAHSİLAT	YILI İÇİNDE HARCANAN	ERTESİ YILA DEVREDİLEN
			YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Hesaplarını İnceleme Komisyonu

16.11.2000

Karar No. : 1

Esas No. : 5/9

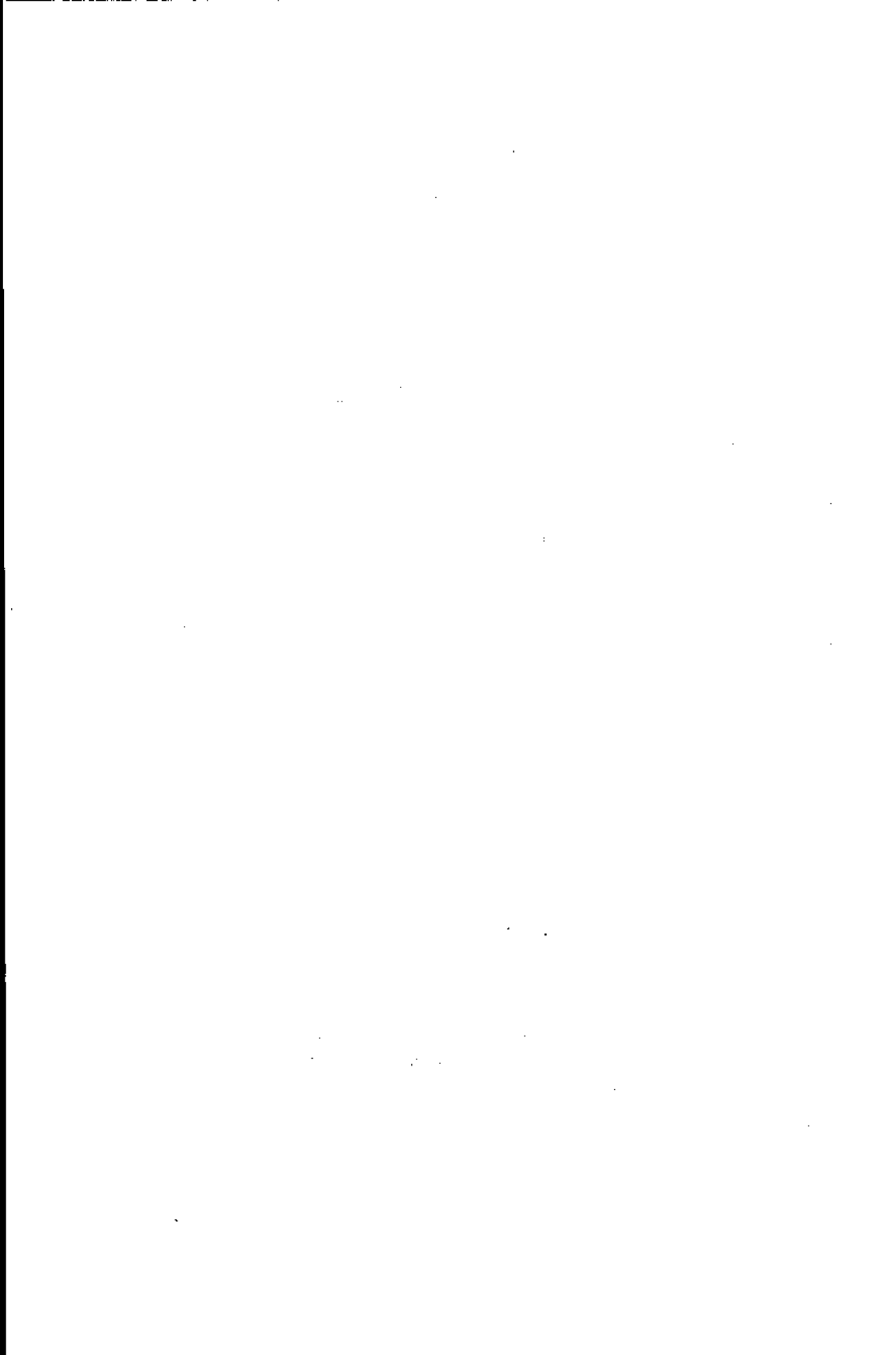
Sayı : A.01.1.HEK.4

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı 1999 Mali Yılı kesinhesaplarını ihtiva eden bu cetvel içindekiler incelenerek kayıt defterine uygun olduğu anlaşılmış olup, İçtüzüğümüzün 180 inci maddesi gereğince Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Nazif Okumuş</i>	<i>Ataullah Hamidi</i>	<i>Burhan Bıçakçıoğlu</i>
İstanbul	Batman	İzmir
Kâtip	Denetçi	Üye
<i>Melek Denli Karaca</i>	<i>Çetin Bilgir</i>	<i>Fikret Tecer</i>
Çorum	Kars	Kırşehir
Üye	Üye	
<i>Yıldırım Ulupınar</i>	<i>Faris Özdemir</i>	
İzmir	Batman	

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 494)

Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Kastamonu Milletvekili Murat Başesgioğlu, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Ömer İzgi, Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük, Fazilet Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman ve Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Emrehan Halıcı'nın, 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/527)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifimiz ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Murat Başesgioğlu

Kastamonu

Saffet Arıkan Bedük

Ankara

Ömer İzgi

Konya

İsmail Kahraman

İstanbul

Emrehan Halıcı

Konya

GEREKÇE

298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Kanununun 47 nci maddesinde yer alan hükme göre; Yüksek Seçim Kurulu Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü her yıl sonuna göre seçmen kütüğünün ve bu kütükten elde edilmiş listenin bir suretini Yüksek Seçim Kurulu Başkanına teslim etmekte, suretlerini ise Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünde saklamaktadır. Bu madde ile bir tedbir ve denetim esası getirilmiş ve Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğündeki bilgilerden diğer Devlet Kuruluşlarının yararlanma yöntem ve kuralları yasa ile düzenlenir denmek suretiyle yasalarda özel bir hüküm olmadığı sürece toplanan bilgilerin Genel Müdürlük bünyesinde muhafaza edileceğine ve Kanunda yazılan amaçlar dışında kullanılmayacağına işaret edilmiştir.

Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğündeki bu bilgilerden, son Milletvekili Genel Seçimine katılmış siyasi partilerin talepleri halinde tespit edilecek bir bedel mukabilinde faydalanmalarına imkân sağlamak amacıyla bu Kanun Teklifi hazırlanmıştır.

Son yaşanan deprem ve doğal afetler neticesinde bir çok kamu kuruluşunda olduğu gibi siyasi partilerin il ve ilçe teşkilatları da büyük hasar görmüş, evrak ve belgeleri yok olmuş, seçmen kayıt listeleri kullanılamaz hale gelmiştir.

Teklifimizin kanunlaşması halinde ortaya çıkan bu eksiklikler giderilmiş olacak aynı zamanda Seçmen Kütükleri Genel Müdürlüğü bütçesine belirli bir gelir aktarılmış olacaktır.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

12.6.2000

Esas No. : 2/527

Karar No. : 16

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlıkça, 15.5.2000 tarihinde Esas Komisyon olarak Anayasa Komisyonuna gönderilen "Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Kastamonu Milletvekili Murat Başesgioğlu, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Ömer İzgi, Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük, Fazilet Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman ve Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Emrehan Halıcı'nın; 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/527)", Komisyonumuzun 25.5.2000 tarihli toplantısında Yüksek Seçim Kurulu, İçişleri ve Adalet Bakanlıkları yetkililerinin katılımı ile görüşülmüştür:

Teklif ile; Yüksek Seçim Kurulu Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğündeki seçmen kütükleriyle ilgili bilgilerden, son milletvekili genel seçimine katılmış siyasi partilerin, talepleri halinde, belirlenecek bir bedel karşılığında yararlanabilmelerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerde;

– Seçmen kütükleriyle ilgili bilgilerin çok az oranda bilgisayara geçirildiği, bu nedenle kayıtların sağlıklı olmadığı,

– Son milletvekili genel seçimine katılma şartının uygun olmadığı, seçimlere katılma yeterliliğine sahip olmanın aranmasının eşitlik ilkesi açısından önemli olduğu,

– Seçim mekanizmasının altyapısı, kurumsal yapı ve maddi imkânların gözardı edilmeden teklifin düzenlenmesi gereği,

– Yüksek Seçim Kurulu açısından kaynak sorununun önemli olduğu, bu şekliyle düzenlenmesi halinde talebin Kurulca karşılanmasında güçlük çekileceği,

– İlçe Seçim Kurulu düzeyinde bu işlemin yapılmasının uygulamada daha kolaylık sağlayacağı,

– Sonuçta pratikte işleyen sistemin yasal hale getirilmesinin amaçlandığı

İfade edilmiştir.

Tümü üzerinde belirtilen bu görüşler doğrultusunda teklifin gözden geçirilmesi için Alt Komisyon kurulmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

Alt Komisyon 29.5.2000 tarihli raporunda;

– Seçmen kütüklerini talep etme yetkisinin öncelikle seçimlere katılma yeterliliğine sahip siyasi parti merkezlerine, ikinci aşamada yetkilendirilmiş il veya ilçe başkanlarına tanınması gerektiğini,

- Seçmen kütüklerinin her seçim döneminde ancak iki defa istenebileceğini,
- Seçmen kütüklerinin ilçe seçim kurulu başkanınca verilmesinin uygulama açısından daha pratik olacağını,
- 298 sayılı Kanununun 47 nci maddesinde öngörülen bu değişikliğin son fıkradan önce yer alması ve içeriği yansıtması açısından maddenin kenar başlığının “Seçmen kütüğünün saklanması ve ilgililere verilmesi” şeklinde düzenlenmesinin,

Uygun olacağını belirtmiş ve bu çerçevede değişiklik metnini düzenlemiştir.

Komisyonumuz 7.6.2000 tarihli toplantısında Alt Komisyon raporu ve kabul ettiği metni görüşmüştür. Alt Komisyonca yapılan düzenleme gerekçesi çerçevesinde Komisyonumuzca aynen benimsenmiş, hazırladığı metnin 1 inci, yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri ile tümtü oybirliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Ertuğrul Yalçınbayır</i>	<i>N. Kemal Atahan</i>
Bursa	Hatay
Kâtip	Üye
<i>Sühan Özkan</i>	<i>Ahmet İyimaya</i>
İstanbul	Amasya
Üye	Üye
<i>H. Tayfun İçli</i>	<i>Şaban Kardeş</i>
Ankara	Bayburt
Üye	Üye
<i>İsmail Alptekin</i>	<i>Fahrettin Kukuracı</i>
Bolu	Erzurum
Üye	Üye
<i>Mehmet Şandır</i>	<i>Edip Özgenç</i>
Hatay	İçel
Üye	Üye
<i>Cavit Kavak</i>	<i>Mehmet Ali Şahin</i>
İstanbul	İstanbul
Üye	Üye
<i>Mustafa Verkaya</i>	<i>Işın Çelebi</i>
İstanbul	İzmir
Üye	Üye
<i>Mehmet Özcan</i>	<i>Mustafa Kamalak</i>
İzmir	Kahramanmaraş
Üye	Üye
<i>Sadık Yakut</i>	<i>Mehmet Kundakçı</i>
Kayseri	Osmaniye
Üye	
<i>Şeref Malkoç</i>	
Trabzon	

ANAVATAN PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ KASTAMONU MİLLETVEKİLİ MURAT BAŞESGİOĞLU, MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ KONYA MİLLETVEKİLİ ÖMER İZGİ, DOĞRU YOL PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ ANKARA MİLLETVEKİLİ SAFFET ARIKAN BEDÜK, FAZİLET PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ İSTANBUL MİLLETVEKİLİ İSMAIL KAHRAMAN VE DEMOKRATİK SOL PARTİ GRUP BAŞKANVEKİLİ KONYA MİLLETVEKİLİ EMREHAN HALİCİ'NİN
TEKLİFİ

298 SAYILI SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA KANUNUN 47 NCİ MADDESİNE BİR FIKRA EKLENMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. - Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere, aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Seçmen kütükleri; son milletvekili genel seçimine katılmış siyasî partilerin il başkanlarıncı, iki yılda bir defa talep edildiğinde; Yüksek Seçim Kurulunca her il için belirlenen bedeli, Maliye vizesine yatırılıp, makbuz ibraz edildiğinde, il seçim kurulu başkanınca bilgisayar ortamında veya liste düzeyinde parti il başkanına imza mukabilinde verilir."

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA KANUNUN 47 NCİ MADDESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. - 26.4.1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 47 nci maddesinin kenar başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye son fıkrasından önce gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Seçmen kütüğünün saklanması ve ilgililere verilmesi"

"Seçmen kütükleri; seçimlere katılma yetkililiğini taşıyan siyasî parti merkezlerince yahut yetkilendirilmiş il veya ilçe başkanlarıncı, talep edildiğinde; Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenen gideri, Maliye vizesine yatırılmak ve makbuzu ibraz edilmek kaydı ile, bir seçim döneminde iki defadan fazla olmamak üzere ilçe seçim kurulu başkanınca, bilgisayar ortamında veya liste düzeyinde imza mukabilinde, istek sahibine verilir."

MADDE 2. - Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Teklifin 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.